

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

INTEGROVANÁ STRATEGIE ROZVOJE REGIONU KRKONOŠE

Zpracovatel: SPF Group, s.r.o.

Bozděchova 99/6

400 01 Ústí nad Labem

Kolektiv autorů:

Mgr. Josef Miškovský, Ph.D. – vedoucí kolektivu

Mgr. Nela Hrušková

Mgr. Josef Mareš

Datum: červen 2019 – únor 2020

(verze k 30. 11. 2019 – finální analytická část, vyhodnocení předchozí verze ISRR Krkonoše, rozpracovaná vize a východiska návrhové části)

OBSAH

Obsah	2
Seznam tabulek, grafů, obrázků a map	5
Seznam zkratk.....	8
1 Úvod	10
2 Vyhodnocení ISRR Krkonoše z roku 2012	12
2.1 Infrastruktura, doprava, energetika a bydlení	13
2.1.1 Opatření 1.1: Dálková a regionální silniční síť	13
2.1.2 Opatření 1.2: Železnice a šetrné formy dopravy	14
2.1.3 Opatření 1.3: Ostatní druhy dopravy a telekomunikace	14
2.2 Sociální soudržnost.....	15
2.3 Ekonomika, trh práce a vzdělávání.....	17
2.3.1 Opatření 3.1: Lidské zdroje, školství a trh práce	17
2.3.2 Opatření 3.2: Organizační zabezpečení rozvoje ekonomiky	18
2.3.3 Opatření 3.3: Regionální produkce a regionální trh	18
2.4 Cestovní ruch.....	19
2.4.1 Opatření 4.1: Integrace nabídky služeb v cestovním ruchu	19
2.4.2 Opatření 4.2: Kvalita služeb a lidské zdroje v cestovním ruchu	19
2.4.3 Opatření 4.3: Marketing cestovního ruchu	20
2.4.4 Opatření 4.4: Spolupráce aktérů v cestovním ruchu.....	20
2.5 Životní prostředí, příroda a krajina.....	22
3 Situační analýza	25
3.1 Úvod a základní charakteristika regionu	26
3.1.1 Vymezení regionu a jeho vnitřní členění	26
3.1.2 Základní charakteristika obcí a územně správní struktura regionu	30
3.1.3 Hlavní závěry kapitoly.....	34
3.2 Obyvatelstvo.....	35
3.2.1 Vývoj počtu obyvatel a pohyb obyvatelstva.....	35
3.2.2 Věková struktura obyvatel	39
3.2.3 Vzdělanostní struktura obyvatel	41
3.2.4 Sociální skladba obyvatel, cizinci	43
3.2.5 Populační prognóza	45
3.2.6 Hlavní závěry kapitoly.....	50
3.3 Ekonomika a trh práce.....	52
3.3.1 Ekonomika regionu.....	52
3.3.2 Trh práce.....	59
3.3.3 Plochy pro podnikání a podnikatelská infrastruktura	66
3.3.4 Hlavní závěry kapitoly.....	68

3.4	Cestovní ruch.....	70
3.4.1	Nabídka v cestovním ruchu	70
3.4.2	Poptávka v cestovním ruchu	77
3.4.3	Organizace cestovního ruchu a marketing.....	80
3.4.4	Hlavní závěry kapitoly.....	80
3.5	Doprava a dopravní infrastruktura.....	82
3.5.1	Silniční doprava a infrastruktura	82
3.5.2	Veřejná doprava a infrastruktura	86
3.5.3	Lanovky a vleky.....	87
3.5.4	Ostatní druhy dopravy.....	88
3.5.5	Doprava v klidu.....	89
3.5.6	Plánované významné projekty	90
3.5.7	Hlavní závěry kapitoly.....	91
3.6	Občanská vybavenost, technická infrastruktura a bydlení	93
3.6.1	Vzdělávání.....	93
3.6.2	Zdravotnictví.....	95
3.6.3	Sociální služby.....	98
3.6.4	Ostatní občanská vybavenost.....	99
3.6.5	Technická infrastruktura	100
3.6.6	Pokrytí území vysokorychlostním internetem.....	103
3.6.7	Domy a byty.....	105
3.6.8	Hlavní závěry kapitoly.....	107
3.7	Životní prostředí	110
3.7.1	Klima a ovzduší	110
3.7.2	voda	114
3.7.3	Půda.....	115
3.7.4	Biota.....	115
3.7.5	Ochrana přírody a krajiny	116
3.7.6	Environmentální rizika.....	120
3.7.7	Hlavní závěry kapitoly.....	121
4	Názory místních aktérů	122
4.1	Vnímání hlavní problémů a potřeb rozvoje regionu Krkonoše	124
4.2	Pohled na vizi regionu Krkonoše	127
5	Analýza SWOT	130
5.1	Silné stránky	131
5.2	Slabé stránky	132
5.3	Příležitosti	133
5.4	Hrozby	134
6	Východiska budoucího rozvoje regionu	135
6.1	Vize rozvoje území.....	136

6.2	Problémová analýza	141
6.2.1	Doprava a infrastruktura	141
6.2.2	Sociální soudržnost, sociální služby a zdravotnictví	145
6.2.3	Ekonomika, školství, bydlení a cestovní ruch	150
6.2.4	Životní prostředí, příroda a krajina.....	155
7	Návrhová část	158
7.1	Doprava a infrastruktura	162
7.1.1	Opatření 1.1: Silniční infrastruktura	162
7.1.2	Opatření 1.2: Dopravní obsluha území.....	163
7.1.3	Opatření 1.3: Technická infrastruktura	164
7.2	Sociální soudržnost, sociální služby a zdravotnictví	165
7.2.1	Opatření 2.1: Sociální soudržnost.....	165
7.2.2	Opatření 2.2: Sociální oblast	166
7.2.3	Opatření 2.3: Zdravotnictví	167
7.3	Ekonomika, školství a cestovní ruch	169
7.3.1	Opatření 3.1: Školství, trh práce a lidské zdroje.....	169
7.3.2	Opatření 3.2: Organizační zabezpečení ekonomického rozvoje	170
7.3.3	Opatření 3.3: Dostupné bydlení	171
7.3.4	Opatření 3.4: Koordinace rozvoje cestovního ruchu a turistické nabídky	172
7.4	Životní prostředí, příroda a krajina.....	175
7.4.1	Opatření 4.1: Územní a urbánní rozvoj	175
7.4.2	Opatření 4.2: Životní prostředí v sídlech a osídlené krajině.....	176
7.4.3	Opatření 4.3: Ochrana přírody a krajiny.....	177
8	Implementační část	179
9	Akční plán	190
	Seznam zdrojů	194

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ A MAP

Obrázek 1: Členění turistického regionu Krkonoše	71
Obrázek 2: Strom problémů – prioritní oblast doprava a infrastruktura	144
Obrázek 3: Strom problémů – prioritní oblast sociální soudržnost, sociální služby a zdravotnictví ...	149
Obrázek 4: Strom problémů – prioritní oblast ekonomiky, školství, bydlení a cestovního ruchu	154
Obrázek 5: Strom problémů – prioritní oblast životní prostředí, příroda a krajina	157
Obrázek 6 Implementační cyklus.....	186
Mapa 1: Vymezení regionu Krkonoše	27
Mapa 2: Poloha regionu Krkonoše	28
Mapa 3: Vymezení oblastí řešeného území pro potřeby analýzy	29
Mapa 4: Základní charakteristika obcí regionu	33
Mapa 5: Vzdělanostní skladba obyvatel obcí podle SLDB 2011	42
Mapa 6: Vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva dle SLDB, Krkonoše, 2011	43
Mapa 7: Podíl obyvatel v exekuci a průměrná jistina na osobu v r. 2017 podle obcí SO Krkonoše	44
Mapa 8: Členění území pro účely populační prognózy	45
Mapa 9: Podnikatelská aktivita v obcích k 31.12.2017	54
Mapa 10: Průměrný podíl nezaměstnaných v obcích regionu Krkonoše v období od března 2014 do srpna 2019	64
Mapa 11: Průměrný podíl nezaměstnaných a průměrný počet volných pracovních míst v obcích regionu Krkonoše v období září 2018 až srpen 2019	65
Mapa 12: Turistické linky – Krkonošské cyklobusy, 2019	73
Mapa 13: Dopravní intenzity na silnicích v regionu podle Sčítání dopravy 2016	83
Mapa 14: Zdravotnická zařízení v zájmovém území k 1.1.2018	98
Mapa 15: Pokrytí území elektronickými komunikacemi pro služby přístupu k internetu - současnost, k 29. 6. 2019	104
Mapa 16: Pokrytí území elektronickými komunikacemi pro služby přístupu k internetu – současnost a výhled, k 29. 6. 2019	105
Mapa 17: Průměrné roční koncentrace PM10 v letech 2013-2017	113
Mapa 18: Zvláště chráněná území v regionu Krkonoše	118
Mapa 19: Zonace velkoplošných zvláště chráněných území	119

Graf 1: Počet obyvatel v zájmovém území, 1993 - 2018	36
Graf 2: Měna obyvatel v zájmovém území v období 1993 – 2018	37
Graf 3: Vývoj indexu stáří v zájmovém území, k 31. 12. 2018	39
Graf 4: Podíl věkových skupin obyvatelstva (v %) a index stáří v zájmovém území, 2000-2017	40
Graf 5: Index stáří, oblasti Krkonoš, 31. 12. 2017	46
Graf 6: Prognóza vývoje podílu věkových skupin a indexu stáří, oblasti Krkonoš, 2018-2032	50
Graf 7: Vývoj podílu nezaměstnaných v zájmovém území v od března 2014 do července 2018	60
Graf 8: Vývoj nabídky volných pracovních míst	61
Graf 9: Počet a struktura hromadných ubytovacích zařízení, oblasti Krkonoš, 2019	76
Graf 10: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních, vybrané turistické regiony, 2012-2018.....	77
Graf 11: Průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních, vybrané turistické oblasti, 2012-2018.....	78
Graf 12: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních, turistický region Krkonoše a Podkrkonoší, 2012-2018.....	79
Graf 13: Přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních, turistický region Krkonoše a Podkrkonoší	79
Graf 14: Hlavní problémy a potřeby rozvoje regionu Krkonoše, spontánní odpovědi.....	125
Graf 15: Aktuální význam hlavních problémů a potřeby rozvoje regionu Krkonoše	126
Graf 16: Ideální vize regionu Krkonoše	128
Tabulka 1: Základní charakteristika obcí regionu	30
Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel v zájmovém území (1993 – 2018)	35
Tabulka 3: Měna obyvatel v zájmovém území v období 1993 – 2018	37
Tabulka 4: Přirozená měna obyvatel v zájmovém území v období 1993 – 2018	37
Tabulka 5: Migrační měna obyvatel v zájmovém území v období 1993 – 2018	38
Tabulka 6: Věková struktura obyvatelstva v zájmovém území, k 31. 12. 2018.....	40
Tabulka 7: Vzdělanostní skladba obyvatelstva podle SLDB 2011, Krkonoše.....	41
Tabulka 8: Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, Krkonoše, v letech 1991, 2001 a 2011	42
Tabulka 9 Obce s nejvyšším a nejnižším podílem obyvatel v exekuci, Krkonoše, 2017	44
Tabulka 10 Počet obcí dle podílu obyvatel v exekuci, Krkonoše, 2017	44
Tabulka 11: Vývoj počtu obyvatel, oblasti Krkonoš, 2003-2017	46
Tabulka 12: Relativní pohyb obyvatel – roční průměr 2013-17	47
Tabulka 13: Prognóza vývoje celkové počtu obyvatel, oblasti Krkonoš, 2018-2032.....	47
Tabulka 14: Prognóza vývoje počtu dětí (0-14 let), oblasti Krkonoš, 2018-2032.....	48
Tabulka 15: Prognóza vývoje počtu obyvatel v produktivním věku (15-64), oblasti Krkonoš, 2018-2032	49

Tabulka 16: Prognóza vývoje počtu obyvatel v postproduktivním věku (65+), oblasti Krkonoš, 2018-2032.....	49
Tabulka 17: Srovnání krajů ČR podle výkonu ekonomiky v r. 2017.....	52
Tabulka 18: Počty ekonomických subjektů podle odvětvové klasifikace k 31.12.2017	56
Tabulka 19: Přehled největších zaměstnavatelů z firemní sféry v zájmovém území	58
Tabulka 20: Vývoj podílu nezaměstnaných v regionu Krkonoše mezi dubnem 2015 a červencem 2019	61
Tabulka 21: Přehled průmyslových zón typu greenfields v území regionu	66
Tabulka 22: Přehled brownfieldů na území regionu nabízených investorům.....	67
Tabulka 23: Vývoj počtu ubytovacích zařízení, turistický region Krkonoše, 2012-2018	75
Tabulka 24: Střední a vyšší odborné školy na území regionu Krkonoše a v jeho blízkém okolí.....	94
Tabulka 25: Počet základních zdravotnických zařízení v obcích zájmového území	96
Tabulka 26: Zařízení sociálních služeb (počet zařízení), obce, k 31. 12. 2018.....	99
Tabulka 27: Veřejné občanské vybavení, Krkonoše, 2016	100
Tabulka 28: Podíl obyvatel trvale obydlených bytů připojených na veřejný vodovod, splaškovou kanalizaci a rozvody plynu, 2011.....	102
Tabulka 29: Počet dokončených bytů, zájmové území, 2007-2018	106
Tabulka 30: Obce s nejvyšší intenzitou bytové výstavby, zájmové území, 2018	106
Tabulka 31: Obce s nejvyšším počtem dokončených bytů, zájmové území, 2018.....	107
Tabulka 32: Největší producenti znečištění v území regionu Krkonoše.....	112
Tabulka 33: Ideální vize regionu Krkonoše, spontánní odpovědi.....	127
Tabulka 34: Názory respondentů na jednotlivé vize	129
Tabulka 35: Naplňování průřezových priorit opatřeními	158

SEZNAM ZKRATEK

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
CR	cestovní ruch
CZT	centrální zásobování teplem
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTU	Český telekomunikační úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DÚR	dokumentace pro územní rozhodnutí
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
HUZ	hromadné ubytovací zařízení
ICT	informační a komunikační technologie
IRZ	integrovaný registr znečištění
ISRRK	Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše
ISŠ	integrovaná střední škola
KHK	Královéhradecký kraj
KRNAP	Krkonošský národní park
LDN	léčebna dlouhodobě nemocných
MAS	místní akční plánování
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
OA	obchodní akademie
ORP	obec s rozšířenou působností
RIS3	regionální inovační strategie
RUD	rozpočtové určení daní
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic

Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše

SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SMO	svazek měst a obcí
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
SOŠ	střední odborná škola
SRKR	Strategie konkurenceschopnosti regionu Krkonoše
SŠ	střední škola
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TI	technická infrastruktura
ÚAP	územně analytické podklady
VaV	výzkum a vývoj
VOŠ	vyšší odborná škola
VRT	vysokorychlostní trať
ZŠ	základní škola

1 ÚVOD

Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše (dále ISRRK) je základním strategickým dokumentem pro území Svazku měst a obcí Krkonoše (dále SMO Krkonoše), jehož účelem je nastavení strategického plánování regionu Krkonoš. Původní dokument z roku 2012 byl zpracován pro období 2013 až 2020, účelem tohoto dokumentu je aktualizace ISRRK na období 2021-2027. Aktualizace byla prováděna v letech 2019-2020 v rámci projektu „Strategické plánování rozvoje regionu Krkonoše“, podpořeného z Operačního programu Zaměstnanost.

Aktualizovaná verze ISRRK je zpracována v obdobné struktuře jako její původní verze. Aktualizovány byly všechny části ISSRK z roku 2012. V případě zjišťování názorů místních aktérů byla upravena metodika (namísto řízených rozhovorů bylo realizována dotazníkové šetření mezi klíčovými aktéry v regionu). Nově strategie obsahuje kapitolu zabývající se vyhodnocením ISRR Krkonoše z roku 2012 za jednotlivá opatření prioritních oblastí. Programová část byla mírně revidována v návaznosti na zpracovanou situační analýzu, vyhodnocení plnění ISSR Krkonoše a realizovaného šetření.

2 VYHODNOCENÍ ISRR Krkonoše z roku 2012

2.1 INFRASTRUKTURA, DOPRAVA, ENERGETIKA A BYDLENÍ

2.1.1 OPATŘENÍ 1.1: DÁLKOVÁ A REGIONÁLNÍ SILNIČNÍ SÍŤ

Přímé aktivity navrhované v Opatření 1.1 Dálková a regionální silniční síť se naplňují jen ve velmi malé míře. I tyto aktivity se totiž zpravidla týkají investičních aktivit, které jsou v gesci ŘSD a krajských organizací, členové SMO Krkonoše tak mají jen omezené možnosti, jak do těchto aktivit zasáhnout. Naplňování těchto aktivit tak do značné míry závisí především na subjektech investorů.

Zástupci SMO Krkonoše se pravidelně účastní jednání k přípravě výstavby dálnice D11 a silnice S3, jakož i jednání Sdružení pro výstavbu dálnice D11-A3. Nad rámec jednání týkajících se přípravy dálnice D11 a konferencí k problematice dopravy v zájmovém území se SMO Krkonoše podle informací z Akčního plánu ISRRK angažuje jen minimálně.

Výzvou je z hlediska kompetencí především řešení aktivity „Dopravní telematika v oblasti parkování návštěvníků a jejich včasného směrování na záchytná parkoviště a do lyžařských středisek s volnou kapacitou“, která je sice v gesci místních aktérů, ale která se zatím v regionu nerealizovala.

V období od r. 2013 se v zájmovém území nerealizovala žádná významná silniční novostavba, ani nedošlo ke zprovoznění novostaveb napojujících region na nadřazenou síť. Došlo pouze k rozestavění dálnice D11 mezi Hradcem Králové a Jaroměř, na Polské straně pak ke zprovoznění silnice S3 mezi Legnicí a Bolkówem.

Monitorovací indikátory

- Délka územně vypořádaných a vybudovaných úseků silnic D11/R11/S3 a R35
 - Celková délka nově vybudovaných úseků silnice D11 od r. 2013 je cca 4,5 km (úsek Sedlice – Kukleny)
 - Došlo k rozestavění 22,4 km dálnice D11 mezi Hradcem Králové a Jaroměř
 - Zbylé úseky dálnice D11 mezi Jaroměř a státní hranicí s Polskem zatím nemají pravomocné územní rozhodnutí
 - Délka územně vypořádaných a vybudovaných úseků silnice D11 přímo v zájmovém území je 0 km
 - Délka územně vypořádaných úseků dálnice D35 je 35,8 km (úseky Hradec Králové - Úlibice, které získaly od r. 2013 pravomocné územní rozhodnutí)
- Délka opravených úseků regionálních silnic vyhovujících z technického i bezpečnostního hlediska
 - Indikátor nelze vyhodnotit – chybí relevantní data
- Intenzita dopravy na zatížených komunikacích v regionu
 - Nejzatíženější úseky:
 - I/14 Jilemnice – ul. Jizerská: 6 387 vozidel/24 h v r. 2010, 6 757 vozidel/24 h v r. 2016
 - I/14 Vrchlabí – křižovatka s Dělnickou ulicí: 6 361 vozidel/24 h v r. 2010, 8 001 vozidel/24 h v r. 2016
 - I/14 Trutnov – ul. Krkonošská: 12 231 vozidel v r. 2010, 14 503 vozidel/24 h v r. 2016
 - I/16 Trutnov – ul. Polská: 15 881 vozidel/24 h v r. 2010, 14 019 vozidel/24 h v r. 2016
 - I/16 Horka u Staré Paky – příjezd od Nové Paky: 7 699 vozidel/24 h v r. 2010, 7 438 vozidel/24 h v r. 2016

2.1.2 OPATŘENÍ 1.2: ŽELEZNICE A ŠETRNÉ FORMY DOPRAVY

V oblasti železnice a šetrných forem dopravy SMO Krkonoše dlouhodobě realizuje následující aktivity (resp. prioritní projekty):

- Podpora udržení stávajícího rozsahu dopravní obslužnosti zájmového území, zpracování návrhu na zkvalitnění a rozšíření dopravy (i přeshraniční) pro turistické účely v rámci turistických oblastí Krkonoše
- Železniční doprava regionu Krkonoše

V rámci prvního zmíněného prioritního projektu SMO Krkonoše dlouhodobě organizuje pracovní skupinu, která realizuje jednání s krajskými objednateli/koordinátory veřejné dopravy a dalšími dotčenými subjekty zaměřená na zajištění preferovaného rozsahu dopravní obslužnosti, dílčích úprav, ev. prodloužení linek veřejné dopravní obslužnosti (a to včetně turistické dopravní obslužnosti a cyklobusů), či připomínkování jízdních řádů.

Pro realizaci druhého zmíněného prioritního projektu byla r. 2017 ustavena pracovní skupina Železniční doprava. Ta se doposud intenzivně zabývala zejména zachováním provozu na trati 042 Martinice v Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou. Hlavním výstupem činnosti pracovní skupiny je zatím zajištění zpracování Studie zefektivnění provozu železniční tratě 042 Martinice v Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou ve vazbě na cestovní ruch s možností napojení na Vrchlabí, která byla dokončena r. 2018, a která je podkladem pro další aktivity zaměřené na zajištění udržitelnosti a rozvoje této trati.

V oblasti šetrných forem dopravy bylo SMO Krkonoše v r. 2019 zadáno zpracování studie „Studie rozvoje turistické dopravy v Krkonoších - mimo zimní sezónu“.

Ve sledovaném období byl realizován projekt revitalizace trati 032 Hradec Králové – Jaroměř - Trutnov, který obnášel zejména opravu některých nevyhovujících úseků. Projekt však neznamenal významnější zkrácení jízdních dob.

Navržené monitorovací indikátory bohužel nebylo možné efektivně vyhodnotit, a to z důvodu obtížné dostupnosti dat.

2.1.3 OPATŘENÍ 1.3: OSTATNÍ DRUHY DOPRAVY A TELEKOMUNIKACE

Opatření 1.3 je SMO Krkonoše implementováno prostřednictvím prioritního projektu „Spolupracovat s kraji v oblasti cyklo dopravy, zastupovat zájmy území při realizaci schválených koncepcí rozvoje cyklo dopravy v krajích (podpora přípravy cyklostezek v návaznosti na regionální cyklotrasy 2 a 22.)“. SMO Krkonoše přitom klade důraz především na rozvoj cykloinfrastruktury, což je jedním z hlavních témat jednání v rámci tohoto projektu. V období po r. 2013 byly realizovány některé dílčí úseky cyklostezek (např. cyklostezka podél řeky Úpy v Trutnově).

Nad rámec výše zmíněných aktivit probíhá také příprava záměrů propojování lyžařských středisek prostřednictvím nových lanovek a vleků. V rámci této aktivity byla SMO Krkonoše mj. pořízena Studie posouzení propojování území – propojení lyžařských areálů Krkonoše. Studie propojování lyžařských areálů si také pořizují jednotlivé obce (např. Rokytnice nad Jizerou). Zatím ovšem nebylo realizováno žádné z uvažovaných propojení, a to mj. i vzhledem ke konviktům zájmů s ochranou KRNAPu.

Zatím nedochází k naplňování opatření v oblasti koordinace parkování návštěvníků. Navržené monitorovací indikátory bohužel nebylo možné efektivně vyhodnotit, a to z důvodu obtížné dostupnosti dat.

2.2 SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST

Prioritní oblast je zaměřena na:

- zkvalitnění jednotlivých veřejných služeb zajišťovaných obcemi i dalšími poskytovateli;
- koordinaci činností jednotlivých aktérů regionálního rozvoje na principu partnerství významných aktérů z veřejného, podnikatelského i neziskového sektoru, k nimž lze volně řadit i širší veřejnost.

Přičemž všemi opatřeními této prioritní oblasti 2 se prolíná myšlenka zajištění veřejných služeb a občanské vybavenosti zejména v menších obcích regionu, kde je existence těchto služeb nejvíce ohrožena.

Prioritní oblast byla naplňována pomocí těchto opatření:

- Opatření 2.1: Institucionální zajištění regionálního rozvoje
- Opatření 2.2: Občanská vybavenost
- Opatření 2.3: Sociální služby
- Opatření 2.4: Zdravotní služby

Vyhodnocení naplňování této prioritní oblasti je členěno dle výše uvedených opatření.

2.2.1.1 Opatření 2.1: Institucionální zajištění regionálního rozvoje

Opatření 2.1 je založeno zejména na přímých aktivitách a intervencích, které spočívají především ve spolupráci místních aktérů. Za účelem naplnění tohoto opatření byl stanoven jeden projekt, který pokrývá víceméně všechny stanovené přímé aktivity. Jedná se o projekt Monitoring, předávání informací obcím zájmového území, konzultace (informace z krajů, SFDI, dotační zdroje, ...). Jeho hlavní aktivitou bylo informování obcí o konání seminářů a setkání souvisejících s regionálním rozvojem, o vypsání dotačních programů (státních, krajských atd.), o novelách apod. Z daného zaměření projektu lze usuzovat, že přispívá k plnění cíle opatření, tj. koordinovat aktivity jednotlivých aktérů regionálního rozvoje.

Monitorovací indikátory:

- Počet uskutečněných jednání za účasti různorodých regionálních aktérů“ – mezi lety 2016-2019 bylo realizováno cca 6 jednání (valná hromada svazku, setkání Rady svazku, setkání hejtmanů Královéhradeckého a Libereckého kraje a starostů obcí svazku).

2.2.1.2 Opatření 2.2: Občanská vybavenost

Pro opatření 2.2 byl stanoven nižší počet přímých i nepřímých aktivit. K jejich nebyly svazkem stanoveny žádné prioritní projekty v akčním plánu. Nicméně lze předpokládat, že aktivity probíhají samovolně, zejména ze strany obcí, které mohou v rámci své činnosti jednak podpořit volnočasové aktivity na svém území, jednak podpořit dostupnost základních služeb a veřejné vybavenosti (zejména v oblasti školství). Ostatní aktivity, které by přispěly k zamezení zhoršování občanské vybavenosti a dostupnosti základních služeb (zejména v menších sídlech) nejsou v gesci obcí, avšak mohou vyvíjet snahy vedoucí k jejich realizaci.

2.2.1.3 Opatření 2.3: Sociální služby

Pro opatření 2.2 byl stanoven značný počet nepřímých aktivit a spíše nižší počet přímých aktivit, jejichž plnění nelze prozatím stanovit, jelikož pro toto opatření nebyl stanoven žádný prioritní projekt v akčním plánu a současně nebyly stanoveny monitorovací indikátory.

2.2.1.4 Opatření 2.4: Zdravotní služby

Stejně tak i v případě opatření 2.4 je stanoven pouze nízký počet přímých aktivit spočívající zejména v koordinaci a spolupráci místních aktérů. Za účelem naplnění těchto aktivit byl realizován SMO Krkonoše jeden projekt, a to Monitoring přípravy a realizace koncepcí zdravotních služeb v regionu (vč. obou krajů) a aktivní zapojení do tohoto procesu, v jehož rámci probíhalo předávání informací týkajících se zdravotních služeb v regionu (např. představení záměrů Nemocnice ve Vrchlabí). Tímto projektem by měla být posilována koordinace činnosti a záměrů jednotlivých poskytovatelů zdravotnických služeb na úrovni celého regionu a současně by mělo být podpořeno zachování územně dostupné lékařské péče. Vzhledem k tomu, že cílem tohoto opatření je přiměřeně se podílet na zajištění kvalitních zdravotních služeb z hlediska úplnosti, dostupnosti, potřebného personálu a vybavení, lze vyhodnotit, že dochází k plnění tohoto opatření.

Plnění opatření prostřednictvím indikátorů nelze vyhodnotit, jelikož indikátor nebyl stanoven.

2.3 EKONOMIKA, TRH PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ

2.3.1 OPATŘENÍ 3.1: LIDSKÉ ZDROJE, ŠKOLSTVÍ A TRH PRÁCE

Aktivity v rámci tohoto opatření se naplňují částečně a zejména z úrovně obcí, částečně pak z úrovně svazků obcí. Za splněnou lze považovat aktivitu vytvoření diskusní platformy pro spolupráci mezi zaměstnavateli, školami a dalšími subjekty na trhu práce. Nejedná se o specializovanou platformu, ale tuto roli převzala řídicí skupina ISRR Krkonoše, pro niž je dané téma jedním z ústředních činností. Plněna je dále aktivita dalšího vzdělávání učitelů na ZŠ (a rovněž SŠ), a to také díky rozsáhlé nabídce dalšího vzdělávání financovaného z ESIF prostřednictvím OP Zaměstnanost, případně také prostřednictvím místních akčních plánů. Místní akční plány jsou rovněž hlavním nástrojem monitoringu přípravy a realizace koncepcí školských zařízení a v regionu (vč. obou krajů) a aktivního zapojení do tohoto procesu. Krkonoše – svazek měst a obcí spolupracuje při zpracování optimalizace školství v Královéhradeckém kraji. Částečně je díky evropským a národním zdrojům plněna i aktivita využití projektů v oblasti trhu práce realizovaných z republikové úrovně. Částečně se daří plnit také nepřímé aktivity týkající se oborové skladby středních škol. Podrobnější datová základna a analytické informace jsou k dispozici díky dokončené Strategii konkurenceschopnosti regionu Krkonoše. S ohledem na vývoj trhu práce, kdy je aktuálně na velké části území minimální míra nezaměstnanosti, jsou některé další přímé i nepřímé aktivity opatření plněny „automaticky“ díky vnějším okolnostem, ve střednědobé perspektivě se však obdobným způsobem může míra plnění cílů předchozí verze ISRR Krkonoše zhoršit.

Plněny dosud nejsou především aktivity předpokládající budování zcela nových kapacit, např. zřízení vícejazyčné česko-německé školy, masivnější využití informačních technologií a SMART řešení na trhu práce. K posouzení některých dalších aktivit (např. zvýšení kvality jazykového vzdělávání či odborného středoškolského vzdělávání) chybí dostatek informací a jejich plnění tedy není možné posoudit.

Monitorovací indikátory:

- Regionální míra nezaměstnanosti: došlo k výraznému poklesu z necelých 9 % (2011) na současná 2 % (2019), přičemž je v tomto vývoji zahrnut mírný růst do roku 2014 a poté výrazný pokles. Vývoj je prakticky zcela ovlivněn vnějšími okolnostmi.
- Vzdělanostní skladba obyvatel: k ukazateli nejsou aktuální data, protože složení obyvatel podle vzdělanosti se zjišťuje jen jednou za 10 let při sčítáních lidu, domů a bytů (2001, 2011, 2021 atd.). Poslední data z roku 2011 ukazují následující vzdělanostní skladbu obyvatel regionu ve věku 15 a více let: vysokoškolské 8,3 %, úplné střední nebo vyšší odborné 26,9 %, střední bez maturity 37,3 %, základní nebo neukončené 19,8 % (dopočet do 100 % tvoří osoby s nezjištěným vzděláním). S ohledem na vývoj dat za předchozí dekády i na aktuální vývoj situace lze předpokládat, že dochází k mírnému růstu vzdělanostní úrovně obyvatel regionu (podobně jako ve většině částí Česka) a že důležité bude zejména to, zda je tento růst vyšší nebo nižší než v jiných srovnatelných regionech.

2.3.2 OPATŘENÍ 3.2: ORGANIZAČNÍ ZABEZPEČENÍ ROZVOJE EKONOMIKY

Řadu aktivit tohoto opatření se daří plnit, a to nejen ze strany svazků obcí či obcí samotných, ale zejména přičiněním jiných organizací (podnikatelů, spolků, Správy KRNAP aj.), mnohdy v interakci těchto subjektů. Nelze konstatovat, že v regionu jsou zcela vyjasněny postoje k jeho budoucímu rozvoji v „kontroverzních“ tématech (cestovní ruch, průmysl, zemědělství), na druhou stranu vyjasňování těchto postojů probíhá průběžně, kultivovaně a nenarušuje spolupráci aktérů. V rámci Strategie konkurenceschopnosti regionu Krkonoše byl v roce 2018 proveden podrobný průzkum podnikatelského prostředí. Rozvoj inovačního servisu pro podnikatele probíhá částečně, a to zejména díky hospodářským komorám, obdobně monitoring dotačních příležitostí. Rozvoj inovací v oblasti zelených technologií probíhá naopak spíše samospádem a zatím bez výraznějšího usměrnění (realizace SMART opatření je dosud relativně omezená), obdobně spolupráce česko-polská, kde je určitým stimulem realizace přeshraničního programu Česko-Polsko. Realizovány dosud nebyly aktivity zavedení paušálních ubytovacích poplatků v obcích, nefinanční podpory podnikání ani přípravy zřízení inovačního centra. Spíše se nedaří plnit také nepřímé aktivity opatření, což je dáno i tím, že mnohé z nich vyjadřují spíše pozici regionu bez přímého vlivu na jejich splnění (zejména to platí o legislativní iniciativě směrem k úpravám rozpočtového určení daní). Z akčního plánu ISRR Krkonoše byl i proto vyjmut monitoring vývoje a stavu legislativního plánu vlády a vyhodnocování dopadů do území.

Monitorovací indikátory:

- Objem příjmů měst a obcí v regionu: došlo k výraznému růstu, a to především díky hospodářskému růstu a růstu daňových příjmů v Česku obecně, v případě venkovských obcí a malých měst byl růst vyšší také díky legislativní změně, která od roku 2013 ve srovnání s předchozím stavem mírně zvýhodňuje právě menší obce
- Počet uskutečněných akcí v oblasti rozvoje ekonomiky a podnikání (workshopy, semináře, veletrhy apod.): k posouzení není dostatek informací, nicméně činnost řídicí skupiny ISRR Krkonoše vyvolala řadu iniciativ, jednání a seminářů zaměřených na rozvoj místní ekonomiky a trh práce

2.3.3 OPATŘENÍ 3.3: REGIONÁLNÍ PRODUKCE A REGIONÁLNÍ TRH

Opatření je zaměřené úzce a v předchozí verzi ISRR Krkonoše je specifikováno několika málo aktivitami. Reálně se daří zčásti plnit zejména rozvoj systému regionální certifikace výrobků a služeb, zejména prostřednictvím značky Krkonoše originální produkt. Částečně se daří plnit i aktivita pořádání výstav a trhů, zejména díky farmářským trhům ve městech. Podpora místního trhu a místních produktů je realizována prostřednictvím osvěty a propagace (např. prostřednictvím krajů, Svazu měst a obcí ČR apod.) a podpory podnikatelům (např. prostřednictvím spolupráce s hospodářskými komorami apod.). V rámci toho jsou realizovány semináře, presstripy, poznávací cesty apod. Dosud není plněno větší zapojení polské strany ani podpora místních malých producentů při dodávkách a službách pro subjekty místní správy, a to zejména v důsledku legislativních omezení (která jsou v předchozí verzi ISRR Krkonoše výslovně zmíněna jako omezující předpoklad).

Monitorovací ukazatele:

- Počet akcí prezentujících a nabízejících místní produkty (trhy, výstavy apod.): k posouzení není dostatek informací, ale lze předpokládat, že počet takových akcí v regionu spíše roste

2.4 CESTOVNÍ RUCH

2.4.1 OPATŘENÍ 4.1: INTEGRACE NABÍDKY SLUŽEB V CESTOVNÍM RUCHU

Opatření je plněno částečně, a to především díky podnikatelským subjektům a díky Krkonoše – svazku měst a obcí, některé aktivity také díky Správě KRMAP. Spíše průběžně a nepříliš koordinovaně jsou plněny aktivity zaměřené na rozvoj turistických produktů, integraci nabídky v rámci turistických oblastí, zkvalitňování informačních a parkovacích systémů a rozvoje nabídky zaměřené na poznávání přírodních aktivit (ve spolupráci se Správou KRMAP). K integraci nabídky přispívá také projekt letních cyklobusů propojujících jednotlivá zdrojová místa a turistické cíle (viz též vyhodnocení opatření v oblasti dopravy). Dílčím způsobem je realizována aktivita dobudování lyžařských areálů (některé projekty byly realizovány, jiné jsou ve stadiu přípravy). Pravděpodobně se daří zvyšovat kvalitu ubytovacích služeb, a to i díky zániku některých zařízení nižší kvality, a naopak rozvoje ubytovacích kapacit kvality vyšší. Krkonoše jsou dosud jen kandidátem certifikace v kategorii „národní geopark“ (polská část Krkonoš tuto certifikaci v rámci Polska již má). Zatím spíše ojediněle se realizují projekty na podporu budování a údržby infrastruktury pro ekologickou dopravu a eliminace negativních vlivů spojených s rozvojem center cestovního ruchu.

Monitorovací ukazatele:

- Návštěvnost – počet ubytovaných hostů, počet přenocování: mezi lety 2014 a 2018 vzrostl po předchozí stagnaci počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních z necelých 800 tisíc na necelých 1,1 milionu, což je v rámci Česka nadprůměrný růst. Protože se v této době mírně snížila průměrná délka pobytu (stejně jako v celém Česku), je růst počtu přenocování méně výrazný, ale stále rovněž nadprůměrný.
- Návštěvnost – počet přepravených osob na lanovkách: k posouzení není k dispozici dostatek informací, nicméně kapacita lanových drah se obecně zvýšila (jak výstavbou nových lanovek, tak modernizací lanovek stávajících) a lze tedy předpokládat i růst počtu přepravených osob.

2.4.2 OPATŘENÍ 4.2: KVALITA SLUŽEB A LIDSKÉ ZDROJE V CESTOVNÍM RUCHU

Opatření je plněno relativně v malé míře a zejména bez výraznější koordinace v rámci realizace ISRR Krkonoše. Platí to pro většinu aktivit opatření: průběžné hodnocení rozsahu a kvality služeb v zařízeních cestovního ruchu v území, průběžné mapování vzdělávacích potřeb zaměstnanců v cestovním ruchu podporu školicích programů organizovaných MMR, CzechTourism, Hospodářskou komorou, AHR a dalšími, výměnu zkušeností mezi podnikateli a pracovníky v cestovním ruchu i projektovou přípravu vybraných záměrů rozvoje lidských zdrojů v CR s cílem získání investičních dotací ze SF EU a jiných zdrojů.

Monitorovací ukazatele:

- Návštěvnost – počet ubytovaných hostů, počet přenocování: dtto jako předchozí opatření 4.1

2.4.3 OPATŘENÍ 4.3: MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU

Podobně jako v případě opatření 4.1 se aktivity opatření 4.3 realizují převážně průběžně, tedy nikoli jako jednotlivé projekty. Většinu aktivit realizuje Krkonoše – svazek měst a obcí ve spolupráci s podnikateli v cestovním ruchu (ti realizují i své vlastní kampaně), Správou KRMAP a jednotlivými obcemi. Byla zpracována střednědobá marketingová koncepce cestovního ruchu, která podrobněji rozpracovala produktovou nabídku a její marketingový mix. Každoročně je zpracováván roční marketingový plán. Na jeho základě jsou realizovány marketingové kampaně konkrétních produktů využívající široké spektrum komunikačních kanálů (s tím, že jsou v souladu s ISRR Krkonoše představovány také druhotné turistické cíle mimo nejvíce vytiženou jádrovou oblast Krkonoš), současně probíhá i marketing značky Krkonoše. Hlavními marketingově realizovanými produktovými řadami jsou v posledních letech:

- Krkonoše od jara do podzimu (Pohádkové Krkonoše, Krkonoše ze sedla kola, Krkonošemi pěšky, Krkonošské cyklobusy, Labská stezka)
- Krkonoše na sněhu (Krkonoše lyžařský běžecký ráj, Krkonoše na sjezdovkách, Krkonoše na skialpech, Krkonoše v zimě pěšky a na sněžnicích)
- Krkonošské tradice a řemesla
- Budování pozitivního image Krkonoš (Krkonoše - kolébka vynikajících sportovců, Krkonoše ti dají nejvíc, koordinační aktivity svazku)
- V hlavní roli Krkonoše

Monitorovací ukazatele:

- Návštěvnost – počet ubytovaných hostů, počet přenocování: dtto jako předchozí opatření 4.1
- Návštěvnost – příjmy obcí z ubytovacích poplatků: k vyhodnocení není k dispozici dostatek dat, s ohledem na růst počtu návštěvníků lze předpokládat i růst příjmů z ubytovacích poplatků. Naopak k řešení zůstává otázka příjmů obcí z druhého bydlení, tj. zejména z apartmánů využívaných pro rekreaci.

2.4.4 OPATŘENÍ 4.4: SPOLUPRÁCE AKTÉRŮ V CESTOVNÍM RUCHU

Aktivity opatření nejsou plněny zcela systematicky, přesto lze konstatovat dílčí splnění opatření jako celku. Krkonoše – svazek měst a obcí se stal certifikovanou destinační organizací pro region Krkonoše. Destinační organizace má svou výkonnou složku (manažerku svazku) i složku rozhodovací a schvalovací (řídící skupina ISRR Krkonoše a Rada svazku). Ve vazbě na tuto organizaci funguje spíše neformální sdružování, síťování a iniciativy pro rozvoj cestovního ruchu (spolupráce s informačními centry provozovanými městy a dalšími subjekty, s podnikateli, víceméně pravidelné porady s partnerskými organizacemi apod.) s českými i polskými partnery – v tomto směru je opatření plněno jen z menší části. Krkonoše – svazek měst a obcí navázal a prohlubuje spolupráci s Českou unií sportu se vzájemnou podporou běžeckého lyžování v Krkonoších, koordinací skiareálů v území, společné tvorby a podpory zákona o cestovním ruchu.

V období realizace ISRR Krkonoše se zvýšil význam fondu cestovního ruchu Krkonoše, a to jak z hlediska počtu spolupracujících subjektů, tak z hlediska objemu finančních prostředků, jimiž fond disponuje a které může využít na realizaci projektů rozvoje cestovního ruchu. Fond využívá jak stálé příspěvky měst a obcí a obou krajů, tak i finanční podporu na realizaci projektů z národních

a evropských zdrojů. Relativně výrazně se rozvíjí spolupráce se subjekty odjinud v Česku i v zahraničí (výměna zkušeností, společné semináře, účast na konferencích apod.).

Sběr informací o cestovním ruchu probíhá průběžně, Správa KRNAP realizovala i rozsáhlejší šetření návštěvnosti (byť spíše pro potřeby návštěvnického managementu než marketingu cestovního ruchu). Krkonoše – svazek měst a obcí jednotlivé datové zdroje shromažďuje a prezentuje a předává je odborné veřejnosti. Dosud však není realizován komplexní monitoring návštěvnosti kombinující různé datové zdroje (vlastní šetření, data mobilního operátorů, ČSÚ, CzechTourismu, provozovatelů turistických cílů apod.) Regionální portál krkonose.eu je průběžně aktualizován a je vylepšována jeho funkcionality, rezervační systém je realizován prostřednictvím odkazu na portál holidayinfo.cz.

Monitorovací ukazatele:

- Výše ročních výdajů destinační organizace na rozvoj cestovního ruchu v regionu: roční výdaje na rozvoj cestovního ruchu v čase spíše rostou a dosahují jednotek mil. Kč ročně. Výši výdajů v konkrétních letech ovlivňují jednorázové dotace na projekty financované z národních a evropských zdrojů (vč. programu přeshraniční spolupráce InterReg). Příspěvky měst a obcí dosahují v jednotlivých letech částek mezi 0,5 a 1 mil. Kč, příspěvky krajů jsou v obdobné výši (velká část jich je však vázána na konkrétní aktivity – provoz cyklobusů, údržba běžeckých tratí apod.).

2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PŘÍRODA A KRAJINA

Prioritní oblast 5 „Životní prostředí a přírodní zdroje“ zahrnuje dvě roviny:

- standardní cíle ochrany životního prostředí (zejména ochrany přírody a krajiny) v zájmovém území před důsledky nepřiměřených rozvojových záměrů jiných prioritních oblastí (např. nevhodně orientovaný nebo dimenzovaný rozvoj cestovního ruchu),
- podpora činnosti a aktivit, které v sobě slučují složky ekonomické a sociální dimenze rozvoje s pozitivními dopady na ochranu a tvorbu krajiny (vhodné formy zemědělského, lesního a vodního hospodaření, vhodné využívání obnovitelných zdrojů energie apod.).

Prioritní oblast byla naplňována pomocí těchto opatření:

- Opatření 5.1: Koordinace územního a urbánního rozvoje
- Opatření 5.2: Přírodní prostředí
- Opatření 5.3: Využívání přírodních zdrojů
- Opatření 5.4: Životní prostředí v obcích

Vyhodnocení naplňování této prioritní oblasti je členěno dle výše uvedených opatření.

2.5.1.1 Opatření 5.1: Koordinace územního a urbánního rozvoje

V oblasti koordinace územního a urbánního rozvoje realizuje SMO Krkonoše prozatím jednu aktivitu (resp. prioritní projekt) s názvem Pracovní skupina pro přípravu Plánu Péče KRNAP 2020. Projekt spočíval v přípravě Plánu Péče KRNAP 2020. Za účelem přípravy návrhu řešení (sjednocení zájmů skiareálů, obcí) vznikla pod hlavičkou svazku pracovní skupina pro jednání se Správou KRNAP. V rámci projektu byla realizována řada jednání (Rady svazku, Rady KRNAP, pracovní skupiny k přípravě Plánu Péče KRNAP 2020, cestovní ruch (propojování areálů)). Výstupem je geografické zpracování propojení skiareálů, která bude doplněna o běžecké lyžování, pěší zimní turistiku, cyklo dopravu, zásobování. Komplexní podklad za oblast cestovní ruch pro přípravu Zásad Péče KRNAP 2020 byl schválen na valné hromadě dne 25. 6. 2019.

Vzhledem k tomu, že výše uvedený dokument – jakožto výstup realizovaného projektu - má přispět ke sjednocení zájmů skiareálů, obcí a KRNAP, je zjevné, že značnou měrou přispívá k naplnění cíle opatření, kterým je zajištění dlouhodobě udržitelného, urbanistického a architektonicky vyváženého rozvoje sídel respektujícího environmentální, urbanistické a architektonické požadavky. Mimo jiné je realizací tohoto projektu podnícena spolupráce rozličného spektra místních aktérů.

Ostatní stanovené přímé aktivity a intervence nelze plně vyhodnotit vzhledem k jejich charakteru. Část navržených aktivit je deklaratorní povahy a je realizována průběžně a bez přímého vlivu existence dokumentu ISRR Krkonoše (předjednání významných rozvojových záměrů, uplatňování nástrojů územního plánování, podpora přiměřených a šetrných forem cestovního ruchu, regulace aktivit narušujících rozvoj přirozených a tradičních atraktivit území, preference rozvoje další výstavby v rámci stávajících intravilánů vč. brownfields před zástavbou volné krajiny apod.). Další aktivity dosud plně nebyly (urbanistické studie větších měst a obcí,

Monitorovací indikátory:

- Rozloha zastavěných ploch v poměru plochám lesním a zemědělsky využívaným – pro vyhodnocení plnění indikátoru není dostatek aktuálních podkladů

2.5.1.2 Opatření 5.2: Přírodní prostředí

V rámci opatření byl realizován jeden prioritní projekt Rekonstrukce Krkonošského muzea a modernizace jeho expozic. V rámci projektu probíhaly aktivity zahrnující vypracování projektové dokumentace, získání povolení k realizaci, podání žádosti o dotaci (do IROP) a samotnou rekonstrukci muzea a expozic.

Projekt přispívá k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty zaměřené na ochranu přírody a krajiny. Současně prezentuje život lidí v nejvyšších českých horách, přibližuje krkonošskou geologii, geomorfologii, botaniku, zoologii, zdejší tradice a mnohé další. Tím projekt přispívá k plnění přímých i nepřímých aktivit opatření.

Ostatní aktivity opatření jsou převážně nepřímé a jsou plněné prostřednictvím jednání, odborných konferencí, tvorby koncepčních dokumentů apod.

Monitorovací indikátory:

- pro tuto oblast nebyly stanoveny

2.5.1.3 Opatření 5.3: Využívání přírodních zdrojů

Aktivity tohoto opatření nejsou stanoveny jako prioritní v akčním plánu, a tedy prozatím nedochází k jejich plnění touto formou. Nelze však vyloučit, že přímé i nepřímé aktivity a další intervence stanovené v rámci opatření nejsou plněny přirozeně samovolně, např. osvěta a vzdělávání zaměřené na negativní důsledky spalování fosilních paliv. Řada aktivit je plněna nepřímo prostřednictvím jednání mezi aktéry uvnitř regionu i na krajské a celostátní úrovni.

Monitorovací indikátory:

- Podíl obnovitelných zdrojů na energetické produkci regionu – pro vyhodnocení plnění indikátoru není dostatek aktuálních podkladů

2.5.1.4 Opatření 5.4: Životní prostředí v obcích

Přímé aktivity navrhované v opatření 5.4 Životní prostředí v obcích se daří naplňovat. Aktivity se totiž zpravidla týkají spolupráce mezi aktéry v území, která je v zásadě funkční.

Pro naplnění tohoto opatření byly realizovány celkem tři projekty, a to Společná péče o Krkonošský národní park (mj. socioekonomická studie návštěvnosti Krkonoš), Analýza odtokových poměrů a Spravování zelené infrastruktury v krajinách střední Evropy.

Realizace projektu Společná péče o Krkonošský národní park, který byl zaměřen na zefektivnění výkonu správy, spočívala ve čtyřech dílčích aktivitách (zaměření projektu se váže též k opatřením 5.1 a 5.2):

- socioekonomická studie návštěvnosti – realizace řízených rozhovorů a sběru dat;
- zpracování společné strategie o Krkonošský národní park;
- provedení společné ortofotomapy území KRNAP a KPN;
- zadání právní analýzy upravující životní prostředí v ČR a PR.

Zpracováním výše uvedené společné strategie péče o Krkonošský národní park bude umožněna efektivní spolupráci při plánování a dosažení společných postupů a stanovených cílů v oblasti ochrany přírody v regionu Krkonoš, mj. spočívajícím v účinné regulaci návštěvnosti v území. Současně

vedlejším efektem projektu je rozvoj spolupráce české a polské správy krkonošského národního parku.

V rámci projektu Analýza odtokových poměrů, jejímž gestorem je Správa KRNAP, byly prozatím realizovány aktivity zahrnující zajištění podkladů pro zpracování projektového záměru, vypracování projektové dokumentace, která byla v průběhu přepracována dle požadavků MŽP ve smyslu komplexního hodnocení vod v Krkonoších (samotné odtokové poměry jsou jeho součástí).

Posledním projektem realizovaným v rámci tohoto opatření je Spravování zelené infrastruktury v krajinách střední Evropy. Projekt probíhá od r. 2017 a ukončen by měl být v r. 2020. Klíčové aktivity projektu jsou mj. analýza fragmentace krajiny, revize ÚSES, zakoupení nezbytného vybavení. Vzhledem k zaměření projektu lze očekávat, že jím budou naplňovány přímé i nepřímé aktivity, tj. mj. bude posílena spolupráce obcí a dalších klíčových aktérů při ochraně životního prostředí v obcích v území a budou podpořeny vhodné formy zemědělského podnikání.

Na základě výše uvedeného lze usuzovat, že projekty přispívají k plnění cíle opatření „podpora rozvoje obcí v území s cílem zabránit jejich vylidňování a souvisejícímu omezování hospodářské aktivity, s negativními přímými dopady na udržování (stabilitu) krajiny.“

Relativně málo je plněna aktivita popularizace zemědělství vůči veřejnosti (vč. podpory tradičních jarmarků, otevřených dní na farmách, výstav apod.). Další aktivity jsou plněné nepřímo (podpora vhodných forem zemědělského podnikání, zvyšování atraktivity bydlení, spolupráce obcí a dalších aktérů, využívání nástrojů územního plánování pro zachování typického charakteru obcí v území a tím i kompetitivních výhod).

Monitorovací indikátory:

- pro tuto oblast nebyly stanoveny

3 SITUAČNÍ ANALÝZA

3.1 ÚVOD A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA REGIONU

V této kapitole je stručně uvedena základní charakteristika regionu včetně popisu jeho vymezení. To přitom vychází z vymezení, se kterým pracovala již původní ISRRK (2012).

3.1.1 VYMEZENÍ REGIONU A JEHO VNITŘNÍ ČLENĚNÍ

Za region Krkonoše je pro účely ISRR Krkonoše považováno území Svazku měst a obcí Krkonoše. Toto území zahrnuje celkem 65 obcí, které spadají do 4 SO ORP (Trutnov, Vrchlabí, Jilemnice, Tanvald) a 2 krajů (Královéhradecký, Liberecký). Rozloha zájmového území činí 1 184 km², a k 1.1.2019 zde žilo celkem 104 635 obyvatel. Vymezení území je přitom totožné s turistickým regionem Krkonoše.

Zájmové území se nachází v poměrně periferní poloze na severu Čech při hranici s Polskem. Charakter území je utvářen především horami Krkonoše, které jsou situované v jádru regionu, jihozápadní část území zasahuje do Krkonošského podhůří, západní okraj území (Kořenov) do Jizerských hor a východní okraj území do Broumovské vrchoviny. Horský masiv Krkonoš tvoří přirozenou komunikační bariéru podél státní hranice, v celém zájmovém území tak jsou na cca 80 km hranice pouze tři silniční a dva železniční hraniční přechody do Polska. Tato bariéra na jednu stranu umocňuje periferní charakter území v rámci sídelní soustavy a dopravního systému, na druhou stranu představují Krkonoše atraktivitu cestovního ruchu nadnárodního významu, přičemž jsou Krkonoše jednou z nejvýznamnějších, resp. nejnavštěvovanějších turistických destinací v ČR.

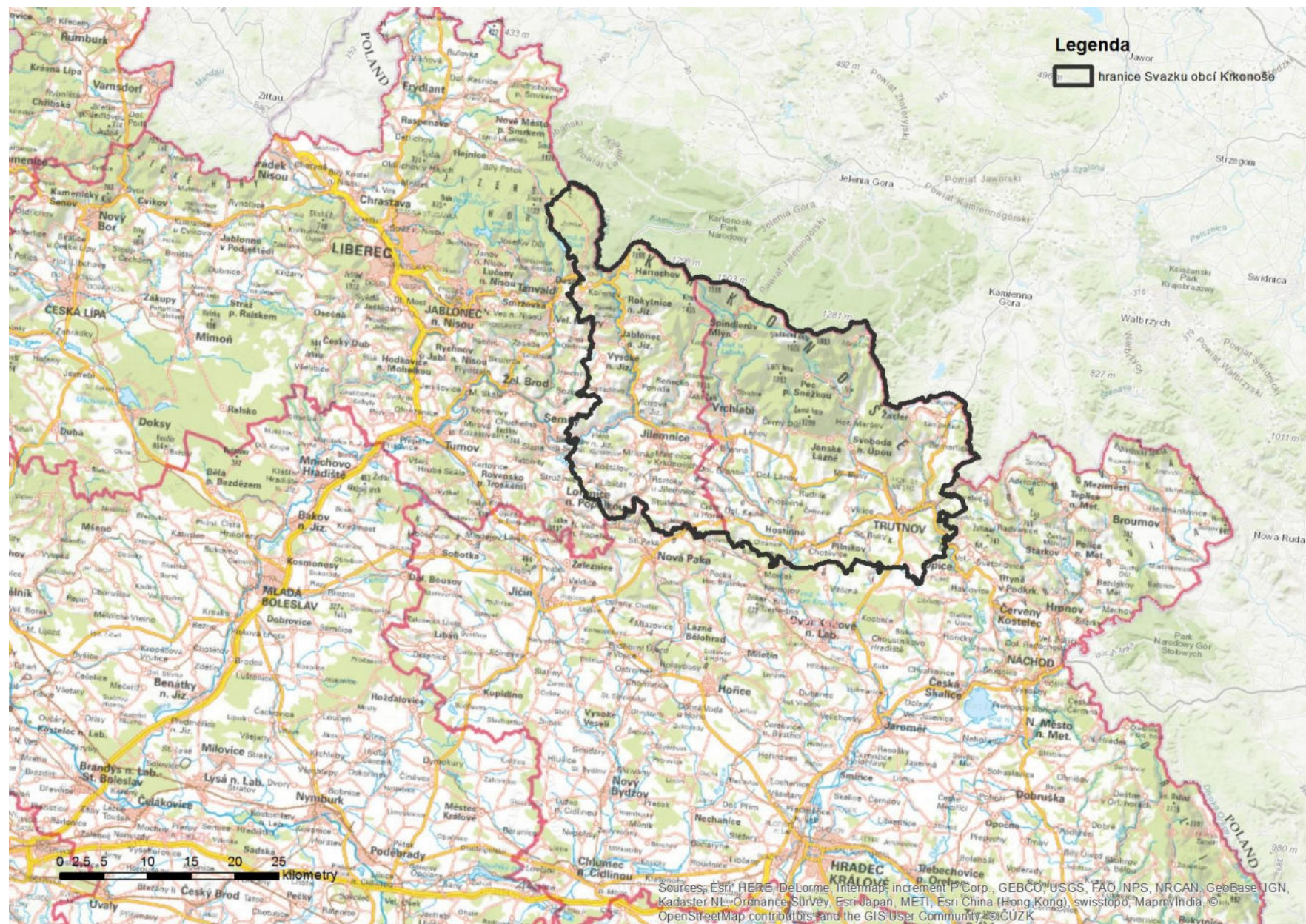
Z hlediska makropolohy je ovšem příležitostí poloha regionu na významné rozvojové ose Praha – Vratislav (– Varšava), která je v Politice územního rozvoje ČR reprezentována rozvojovou osou OS4. Tato rozvojová osa má být v příštím desetiletí zhmotněna realizací dálnice D11 a v dlouhodobějším horizontu i plánovanou vysokorychlostní železniční tratí, resp. tzv. rychlým spojením RS5 Praha - Vratislav – Varšava. Realizace těchto staveb by vedla ke zlepšení pozice regionu Krkonoš (zejména pak jeho východní části, jíž mají tyto stavby procházet) v sídelním i dopravním systému.

Mapa 1: Vymezení regionu Krkonoše

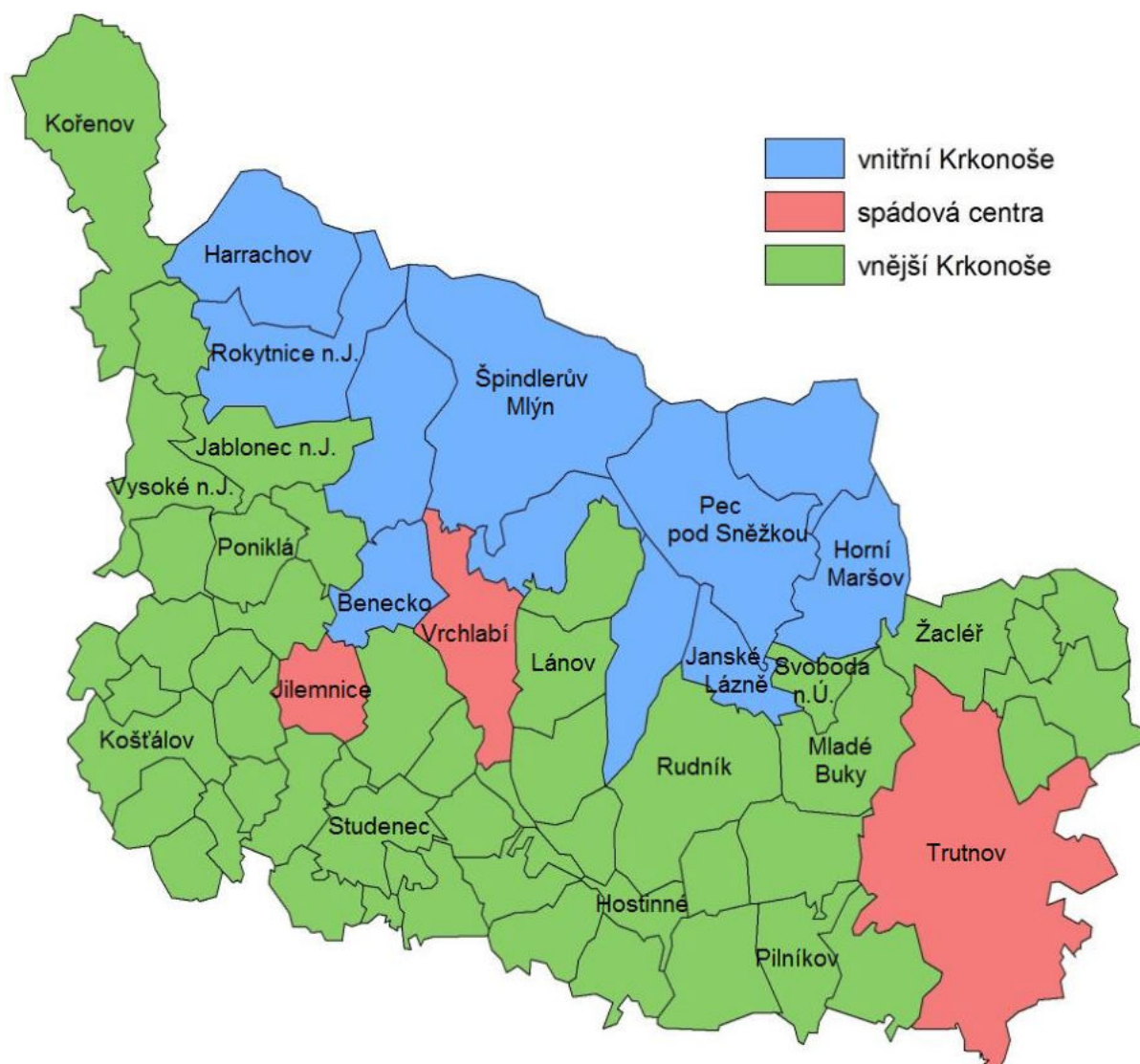
Zdroj: Strategie konkurenceschopnosti regionu Krkonoše (2019)

Mapa 2: Poloha regionu Krkonoše

Zdroj : Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019), ESRI (2019)

Mapa 3: Vymezení oblastí řešeného území pro potřeby analýzy

Zdroj: Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše 2012

Protože je region Krkonoš různorodý, bylo v ISRRK (2012) provedeno vnitřní rozčlenění regionu na tři oblasti:

- vnitřní Krkonoše (zimní střediska, poloha v KRNAPu)
- vnější Krkonoše (podhůří převážně zemědělského charakteru)
- spádová centra (města s obslužnou funkcí a výrazným soustředěním průmyslu)

Účelem tohoto rozdělení je lepší postihnoutí odlišného charakteru jednotlivých oblastí v analytické části. V rámci analýzy statistických dat tak jsou sledována i data za vymezené oblasti.

Regionální různorodost bývá tradičně charakterizována také prostřednictvím členění regionu na tři údolí – Jizery, Labe a Úpy. Tato tři údolí, resp. povodí odrážejí historické rozčlenění regionu na spádová území tří administrativních center – Jilemnice, Vrchlabí a Trutnova. Lze přitom konstatovat, že každé z těchto území si dodnes udržuje svá specifika, která se projevují mj. v charakteristikách a struktuře místní ekonomiky. Poněkud stranou pak leží ještě svébytný mikroregion Žacléřska, který byl historicky spjat s těžbou černého uhlí, jejíž útlum na počátku 90. let minulého století vedl ke strukturálnímu postižení místní ekonomiky. Podobně postižena je také část horního Pojizeří.

Místní specifika regionu včetně odlišností zmíněných tří údolí, resp. povodí jsou v analytické části podchycena analýzou statistických dat na úrovni obcí a je mj. zobrazena vyhotovenými kartogramy.

3.1.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCÍ A ÚZEMNĚ SPRÁVNÍ STRUKTURA REGIONU

Valná většina zájmového území má venkovský charakter a je reprezentována obcemi do 1 000 obyvatel (celkem 43 z 65 obcí). Další 13 obcí mělo k 1.1.2019 mezi 1 000 a 2 000 obyvateli. Čtyři obce a města měly mezi 2 000 a 3 000 obyvateli (Rokytnice nad Jizerou, Rudník, Svoboda nad Úpou, Mladé Buky). Města Žacléř (3 134 obyv.) a Hostinné (4 361 obyv.) jsou sekundárními obslužnými centry regionu, ke kterým spádují obce z jejich nejbližšího okolí. Primárními obslužnými i správními centry regionu jsou města Jilemnice (5 541 obyv.), Vrchlabí (12 461 obyv.) a Trutnov (30 372 obyv.). Sídlní soustava zájmového území je tedy polycentrická.

Z územního hlediska je zjevné soustředění lidnatějších obcí a menších měst v pásu území mezi Vrchlabím a Trutnovem (viz

Mapa 4). Lidnatější obce a města se také soustředí na horním toku řeky Jizery. Toto rozložení je do značné míry dáno historickým vývojem procesu urbanizace v souvislosti s industrializací, kdy docházelo k rozvoji průmyslu podél toků řek, resp. v návaznosti na přírodní zdroje (vodní energie, dřevo, uhlí). V posledních desetiletích pak dochází ke stěhování obyvatel z měst (zejména pak Trutnova a Vrchlabí) do obcí v jejich zázemí, což se již také projevuje na zvýšeném výskytu lidnatějších obcí v nejbližším zázemí těchto měst. Naopak méně lidnaté obce se soustředí v převážně zemědělských a vůči lidnatějším městům odlehlejších jižních částech Semilsku a Vrchlabska.

Téměř celé území je administrativně členěné do tří správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) Jilemnice, Vrchlabí a Trutnov. Jedinou výjimkou je obec Kořenov, která spadá do SO ORP Tanvald. Velká část SO ORP Trutnov ovšem leží mimo zájmové území ISRRK. Napříč územím prochází hranice mezi Libereckým a Královéhradeckým krajem, přičemž SO ORP Jilemnice (a obec Kořenov) spadá do Libereckého kraje, SO ORP Vrchlabí a Trutnov patří ke Královéhradeckému kraji.

V zájmovém území působí několik místních akčních skupin (MAS). Velkou část zájmového území (střední a východní Krkonoše a také Žacléřsko) pokrývá MAS Krkonoše. Na západě zájmového území působí MAS Přijďte pobejt!. Harrachov a Kořenov jsou zařazeny do MAS Rozvoj Tanvaldska. Z MAS Brána do Českého ráje zasahují do zájmového území obce Libštát, Bělá, Košťálov, Háje nad Jizerou, Bystrá nad Jizerou, Benešov u Semil a Roprachtice. Za jihu a jihovýchodě zájmového území je několik obcí součástí MAS Království–Jestřebí hory (Vlčice, Čermná, Horní Olešnice, Dolní Olešnice, Chotěvice, Pilníkov a Staré Buky).

Tabulka 1: Základní charakteristika obcí regionu

	rozloha (km ²)	počet obyvatel	hustota zalidnění (obyv./km ²)
Bělá	7,76	269	34,7
Benecko	16,53	1 078	65,2
Benešov u Semil	5,39	863	160,2
Bernartice	17,93	933	52,0
Bukovina u Čisté	3,17	214	67,4
Bystrá nad Jizerou	5,62	111	19,8
Čermná	9,32	403	43,2
Černý Důl	22,16	679	30,6
Čistá u Horek	10,53	571	54,2
Dolní Branná	7,91	981	124,0
Dolní Dvůr	15,29	268	17,5
Dolní Kalná	9,70	692	71,3
Dolní Lánov	15,77	780	49,5
Dolní Olešnice	12,60	373	29,6
Háje nad Jizerou	11,74	690	58,7
Harrachov	36,63	1 421	38,8
Horka u Staré Paky	2,03	249	122,7
Horní Branná	20,86	1 900	91,1
Horní Kalná	8,92	366	41,0
Horní Maršov	28,47	973	34,2
Horní Olešnice	12,73	313	24,6
Hostinné	8,07	4 361	540,6
Chotěvice	20,12	1 067	53,0
Jablonec nad Jizerou	22,33	1 645	73,7
Janské Lázně	13,73	699	50,9
Jestřabí v Krkonoších	10,31	243	23,6

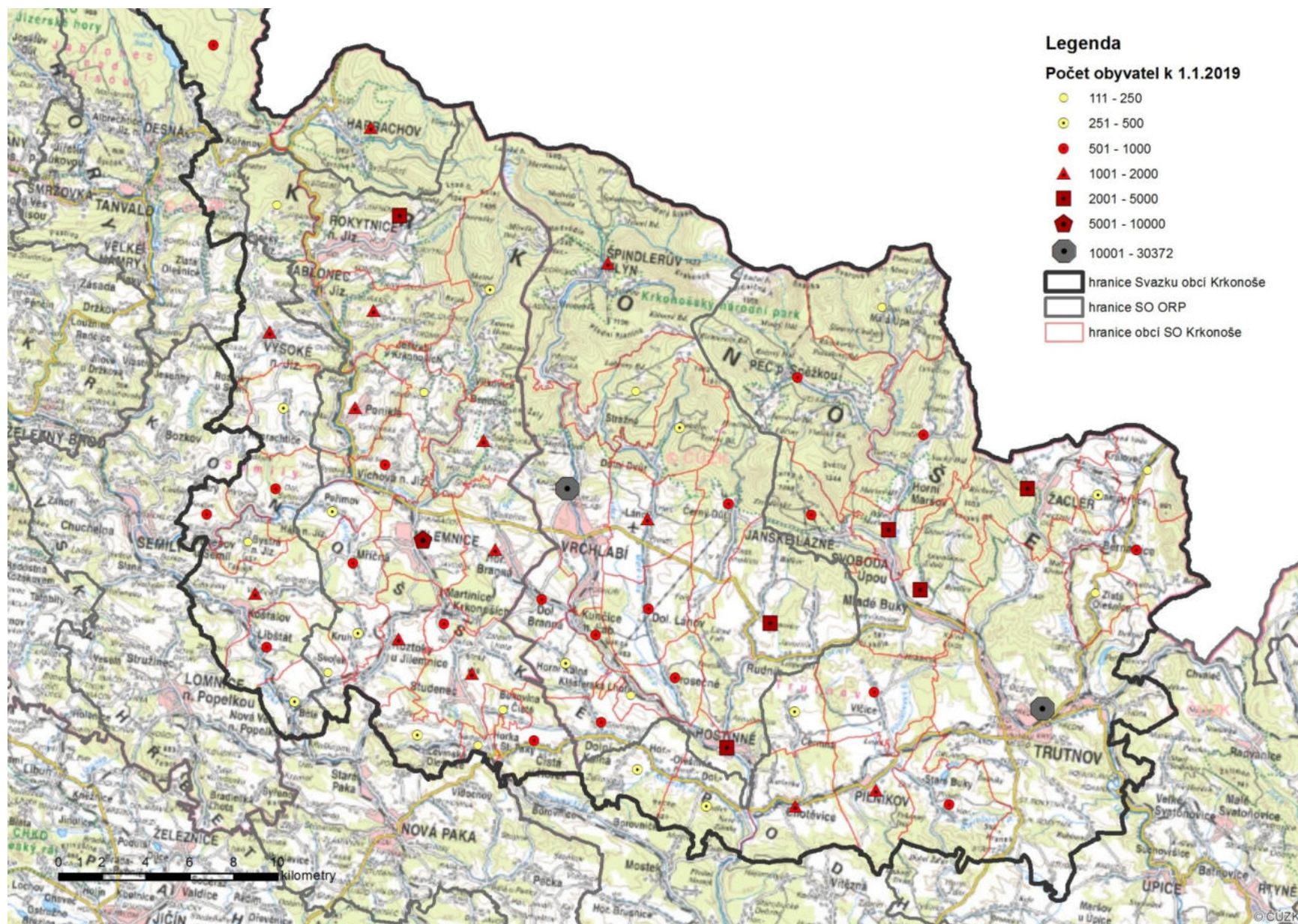
Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše

	rozloha (km ²)	počet obyvatel	hustota zalidnění (obyv./km ²)
Jilemnice	13,86	5 541	399,8
Klásterská Lhota	3,00	233	77,6
Kořenov	55,83	936	16,8
Košťálov	20,01	1 653	82,6
Královec	9,94	190	19,1
Kruh	6,05	483	79,9
Kunčice nad Labem	3,06	573	187,0
Lampertice	5,84	382	65,4
Lánov	16,95	1 807	106,6
Levínská Olešnice	10,05	364	36,2
Libštát	10,13	962	95,0
Malá Úpa	26,67	139	5,2
Martinice v Krkonoších	3,27	611	186,8
Mladé Buky	26,78	2 329	87,0
Mříčná	10,05	578	57,5
Paseky nad Jizerou	12,71	249	19,6
Pec pod Sněžkou	52,10	657	12,6
Peřimov	6,64	269	40,5
Pilníkov	16,99	1 269	74,7
Poniklá	13,75	1 112	80,9
Prosečné	8,35	587	70,3
Rokytnice nad Jizerou	36,94	2 640	71,5
Roprachtice	11,61	277	23,9
Roztoky u Jilemnice	13,04	1 069	82,0
Rudník	42,67	2 176	51,0
Staré Buky	17,89	578	32,3
Strážné	17,68	226	12,8
Studenec	16,87	1 923	114,0
Svoboda nad Úpou	7,75	2 062	266,0
Svojek	5,38	178	33,1
Špindlerův Mlýn	76,94	1 119	14,5
Trutnov	103,32	30 372	294,0
Víchová nad Jizerou	12,30	952	77,4
Vítkovice	31,94	386	12,1
Vlčice	19,74	526	26,6
Vrchlabí	27,65	12 461	450,7
Vysoké nad Jizerou	20,67	1 290	62,4
Zlatá Olešnice	9,43	200	21,2
Žacléř	21,82	3 134	143,6
Celkem	1 181,32	104 635	88,6

Zdroj: VDB ČSÚ (2019)

Pozn.: Počet obyvatel je uveden k 1. 1. 2019.

Mapa 4: Základní charakteristika obcí regionu

Zdroj: : Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019)

3.1.3 HLAVNÍ ZÁVĚRY KAPITOLY

- Zájmové území ISRRK se nachází v poměrně periferní poloze, a to jak z hlediska sídelního, tak dopravního systému. K výraznému zlepšení polohy v rámci obou systémů může přispět plánovaná dostavba dálnice D11, a v dlouhodobém horizontu i výstavba VRT Praha – Vratislav – Varšava přes území regionu.
- Charakter území je dán nejvyšším pohořím ČR – Krkonošemi, které sice představují komunikační bariéru pro spojení s Polskem, ale které jsou destinací ČR nadregionálního významu. Území regionu je ovšem vnitřně diferencované a zahrnuje dále podhůří zemědělského charakteru s průmyslovými a obslužnými centry.
- Zájmové území je tvořeno především menšími obcemi do 1 000 obyvatel. Přirozenými spádovými centry jsou města Jilemnice, Vrchlábí a Trutnov. Komplikací ve správě území může být příslušnost ke dvěma krajům – Libereckému a Královéhradeckému.

3.2 OBYVATELSTVO

Kapitola obsahuje analytické vyhodnocení základních demografických charakteristik, a to na základě následujících hledisek:

- vývoje počtu obyvatel a pohybu obyvatelstva (přirozené / mechanické měny);
- vzdělanostní struktury obyvatelstva;
- věkové struktury obyvatelstva;
- sociálního statusu obyvatelstva;
- populační prognózy.

Pro zpracování kapitoly byla využita zejména data z veřejně dostupných databází (Český statistický úřad, MPSV apod.), dále pak vstupy ze Strategie konkurenceschopnosti regionu Krkonoše (dále SKRK 2019). Demografické charakteristiky jsou sledovány jednak z hlediska aktuálního stavu, jednak z hlediska dlouhodobého vývoje, a to pro celé zájmové území. V analýze je provedeno i porovnání s charakteristikami na krajské a celorepublikové úrovni. Podkapitola zabývající se populační prognózu přejímá data ze zvlášť zpracované demografické studie (Soukup 2018).

3.2.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEL A POHYB OBYVATELSTVA

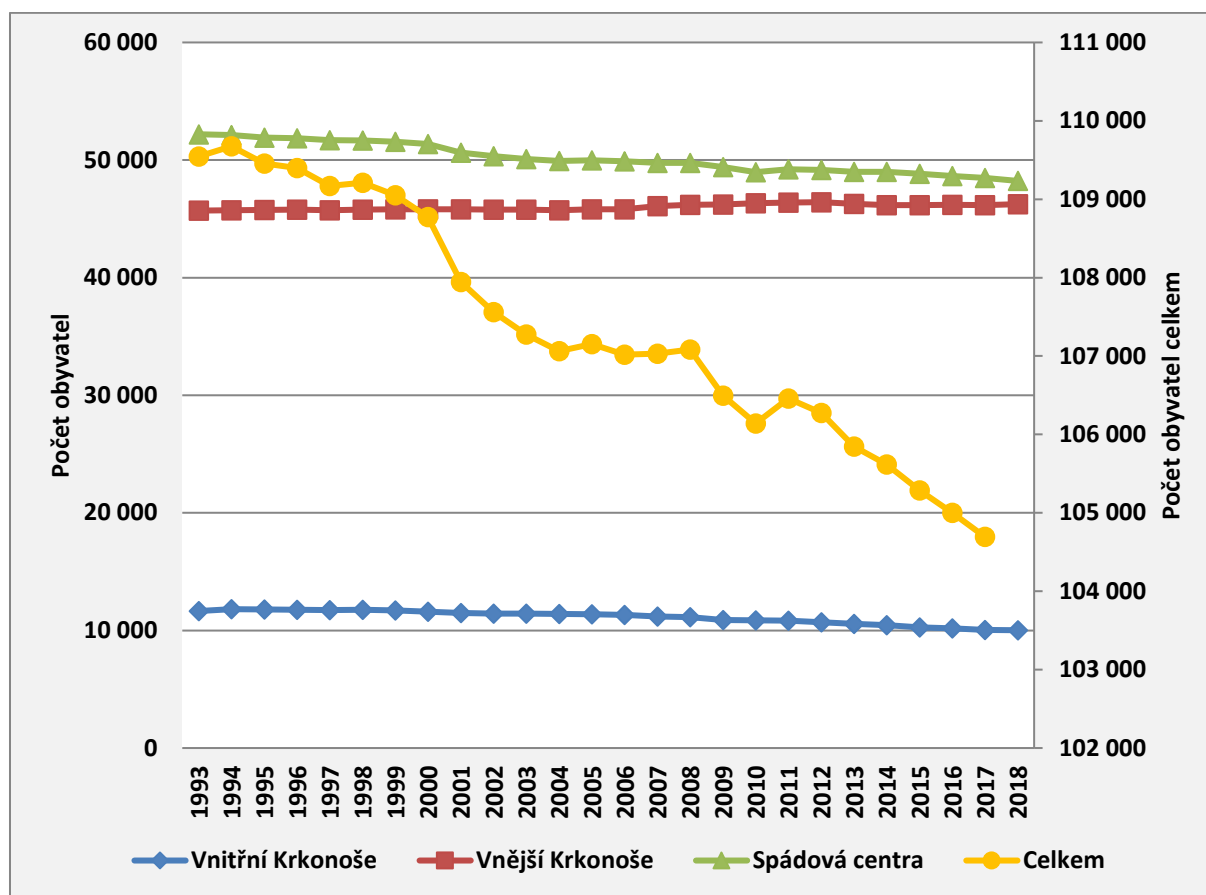
Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel v zájmovém území (1993 – 2018)

	1993	1995	2000	2005	2010	2015	2017	2018	přírůstek/ú bytek	Index změny
Celkem	109 546	109 455	110 772	107 153	106 139	105 288	104 693	104 485	-5 061	95
Vnitřní Krkonoše	11 654	11 795	11 598	11 383	10 850	10 272	10 056	10 017	-1 637	86
Vnější Krkonoše	45 701	45 759	47 802	45 800	46 324	46 173	46 156	46 244	543	101
Spádová centra	52 191	51 901	51 372	49 970	48 965	48 843	48 481	48 224	-3 967	92
Jilemnice	5 957	5 881	5 852	5 710	5 685	5 515	5 410	5 391	-566	90
Trutnov	32 694	32 549	32 142	31 195	30 819	30 812	30 577	30 372	-2 322	93
Vrchlabí	13 540	13 471	13 378	13 065	12 461	12 516	12 494	12 461	-1 079	92

Zdroj dat: ČSÚ 2019

Počet obyvatel zájmové území mezi lety 1993-2018 poklesl o cca 5 %, tj. o přibližně 5 tis. obyvatel (tabulka 2). Vnitřní Krkonoše vykazují od r. 1993 víceméně trvalý pokles počtu obyvatel, obdobně klesá i počet obyvatel spádových center (nejvíce u Jilemnice), který je mj. dán procesem suburbanizace. To se odráželo v růstu počtu obyvatel v obcích (především) v blízkém okolí spádových center, migračnímu i celkovému přírůstku počtu obyvatel území vnějších Krkonoš. Území vnitřních Krkonoš vykazovalo pokles počtu obyvatel, a to rovnoměrně jak přirozeným, tak migračním úbytkem počtu obyvatel. Výjimkou byly pouze obce Pec pod Sněžkou a Strážné, kde naopak došlo ke znatelnému růstu populace (v případě Strážného patrně v souvislosti s procesem suburbanizace s jádrem ve Vrchlabí). (SKRK 2018) Vlivem výše uvedené skutečnosti vykazují vnější Krkonoše trvalý mírný růst počtu obyvatel.

Graf 1: Počet obyvatel v zájmovém území, 1993–2018

Zdroj dat: ČSÚ 2019

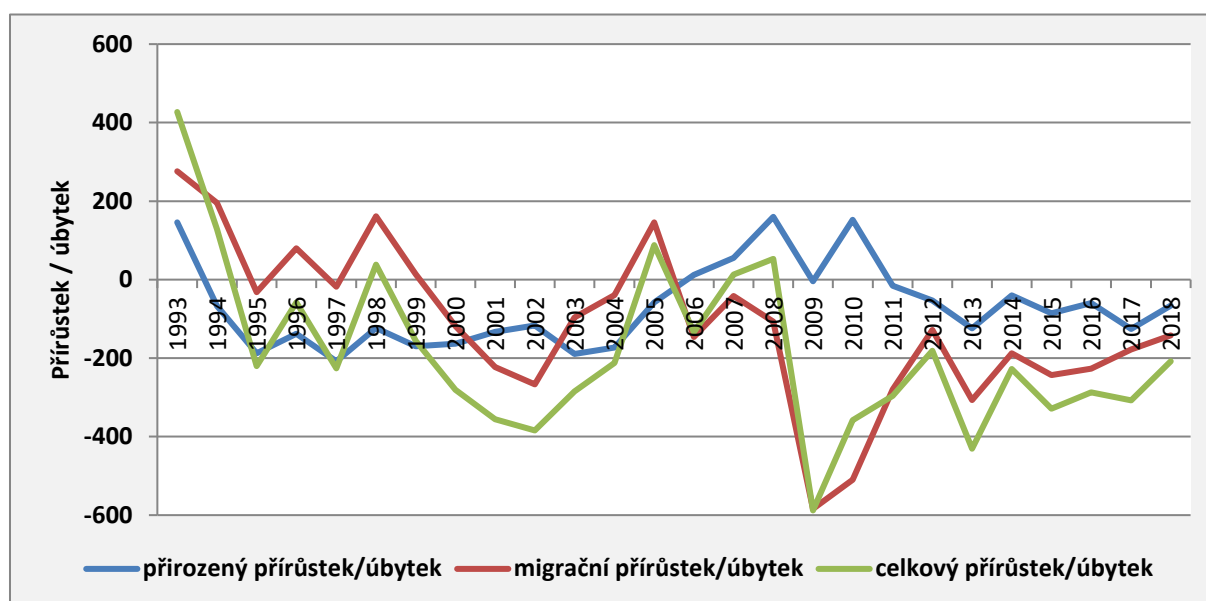
Z grafu 2 zobrazující měnu obyvatelstva Krkonoš v letech 1993-2018 je patrné, že celkový přírůstek, resp. úbytek obyvatelstva kopíruje křivku migračního přírůstku / úbytku. Početní stav populace tak ovlivňují zejména migrační procesy. Přirozený přírůstek, resp. migrační přírůstek byly evidovány pouze 5krát ve sledovaném období. V Krkonoších dlouhodobě převažuje úbytek populace migrací, což dokládají mj. i hodnoty obou měn. Mezi lety 1993-2018 ubylo v regionu Krkonoš cca 1800 obyvatel přirozenou měnou, mechanickou měnou více než 3 tisíce (tabulka 3-5).

Trend poklesu počtu obyvatelstva Krkonoš lze očekávat i do budoucna. Úbytek obyvatelstva migrací ovlivní i přirozený úbytek, jelikož se z regionu pryč stěhují zejména mladší věkové skupiny, a tak klesá počet potenciálních rodiček, a tedy i počet narozených. (Soukup 2018)

Z hlediska přirozené měny byl v období 1994-2006 evidován přirozený úbytek počtu obyvatel, který byl dán zejména nižší porodností (graf 2). V dalších letech následovalo krátkodobé zvýšení porodnosti, tj. i přirozený přírůstek počtu obyvatel v regionu. Od roku 2011 je však opět patrný přirozený úbytek.

V jednotlivých sledovaných částech zájmového území se přirozená měna projevovala s rozdíly. Zatímco obyvatelstvo spádových měst a vnějších Krkonoš vykazovalo obdobné vývojové trendy z hlediska přirozené měny obyvatel, v území vnitřních Krkonoš docházelo k přirozenému úbytku obyvatel v celém sledovaném období s výjimkou r. 2006. To může naznačovat, že na území vnitřních Krkonoš jsou relativně méně zastoupeny mladé rodiny. To je logické, protože ve vnitřních Krkonoších má tato složka populace spíše ztížené podmínky k životu (vysoké životní náklady, náročné sladění pracovního a rodinného života, zhoršená dostupnost služeb) a je zde specifická sociální skladba populace. (SRKR 2018)

Graf 2: Měna obyvatel v zájmovém území v období 1993–2018

Zdroj dat: ČSÚ 2019

Tabulka 3: Měna obyvatel v zájmovém území v období 1993–2018

	1993-96	1997-00	2001-04	2005-08	2009-12	2013-16	2017-2018	Celkem
Celkem	278	-625	-1 237	20	-1 423	-1 275	-516	-4 778
Vnitřní Krkonoše	226	-156	-181	-287	-566	-537	-151	-1 652
Vnější Krkonoše	279	12	1	484	207	-238	63	808
Spádová centra	-227	-481	-1 057	-177	-1 064	-500	-428	-3 934
Jilemnice	-23	-40	-5	-88	-47	-146	-79	-428
Trutnov	-112	-361	-808	-200	-434	-180	-308	-2 403
Vrchlabí	-92	-80	-244	111	-583	-174	-41	-1 103

Zdroj dat: ČSÚ 2019

Tabulka 4: Přirozená měna obyvatel v zájmovém území v období 1993–2018

	1993-1996	1997-2000	2001-2004	2005-2008	2009-2012	2013-2016	2017-2018	Celkem
Celkem	-247	-664	-612	169	79	-310	-192	-1 777
Vnitřní Krkonoše	-217	-221	-183	-49	-73	-100	-45	-888
Vnější Krkonoše	-153	-328	-293	20	84	-167	-80	-917
Spádová centra	123	-115	-136	198	68	-43	-67	28
Jilemnice	39	36	97	58	44	0	-10	264
Trutnov	243	24	-48	226	37	-12	-59	411
Vrchlabí	-159	-175	-185	-86	-13	-31	2	-647

Zdroj dat: ČSÚ 2019

Z hlediska mechanického pohybu lze konstatovat, že zájmové území bylo ve sledovaném období velmi populačně ztrátové. Z území se vystěhovalo více než 3 tisíce obyvatel (tabulka 5). Migračně ziskové bylo celé zájmové území pouze v průběhu 90. let 20. století, od té doby v regionu jako celku přetrvává migrační úbytek obyvatel, který může mít souvislost s procesem metropolizace, tedy

stěhování obyvatel do aglomerací velkých měst (v našem případě zejména Pražské aglomerace, případně i Hradecko-pardubické aglomerace). Jistý vliv lze přičíst otřesy regionálního trhu práce, kdy změnu výrobního programu společnosti Škoda Auto v závodě ve Vrchlabí, či útlum některých podniků v průběhu globální hospodářské recese po r. 2008 provázel odliv pracovních sil (zejména pak zahraničních či v regionu nezakořeněných pracovníků). (SRKR 2018)

Migrační tendence se v jednotlivých oblastech Krkonoš velmi lišily. Území vnitřních Krkonoš vykazovalo migrační přírůstky až do r. 1999, poté nastal trvalý úbytek stěhování. Migrační chování obyvatel vnitřních Krkonoš je mj. ovlivněno procesy komercializace a amenitní migrace, resp. vytlačováním původních obyvatel s nižší kupní silou jednak přeměnou objektů určených k bydlení na ubytovací a apartmánové objekty, jednak nově příchozími obyvateli s vyšší kupní silou. V nejprestižnějších horských střediscích – jako např. Špindlerově Mlýně pak dochází k situaci, kdy soustředěním investorů a nových (či sezónních) obyvatel z vyšších sociálních vrstev vede růst životních nákladů (i nákladů na rekreaci) natolik, že zde vznikají (do značné míry) segregovaná střediska pro bohaté, což zvyšuje tlak na vystěhování obyvatel s nižší kupní silou. Dalším motivem pro vystěhování obyvatel může být také horší dostupnost (cenově dostupných) služeb v horských obcích. Všechna větší zimní střediska s výjimkou Pece pod Sněžkou tak ve sledovaném období vykazovala úbytek obyvatel stěhování. Přírůstek počtu obyvatel stěhování byl zaznamenán spíše u populačně menších horských obcí a u Benecka a Strážného, kde lze předpokládat, že se zde na migraci částečně projevil proces suburbanizace města Vrchlabí. (SRKR 2018)

Naproti tomu území vnějších Krkonoš mělo migrační přírůstky až do r. 2013, kdy na dva roky nastal migrační úbytek následovaný opětovným migračním přírůstkem. Dané souvisí s výše uvedeným procesem suburbanizace, tj. stěhování obyvatelstva z měst (Vrchlabí, Turnov, Jilemnice) do jejich zázemí. Motivem stěhování zde může být jednak zvyšující se kupní síla stěhujících se obyvatel, která umožňuje splnění snu části domácností o vlastní bydlení v rodinném domě se zahradou, jednak mnohdy i finančně dostupnější bydlení (pozemky i starší domy) ve venkovských obcích. Ke stěhování sem mohlo z důvodu cenové dostupnosti docházet také z regionu vnitřních Krkonoš v souvislosti s vytlačováním původních obyvatel s nižší kupní silou. Pro území vnitřních Krkonoš přitom platilo, že migračně ziskové byly především obce v blízkém zázemí měst (suburbanizace), naopak migračně ztrátová byla malá města (Hostinné, Žacléř) a obce vzdálenější od měst, která byla jádrem procesu suburbanizace. (SRKR 2018)

Spádová centra vykazovala po celé sledované období migrační úbytek, nejvíce město Trutnov, u kterého je patrný rapidní pokles počtu obyvatel migrací již od počátku 90. let 20. století. U Jilemnice a zejména pak Vrchlabí byl tento trend pozorován až v pozdějších letech. Migračně nejstabilnější bylo město Vrchlabí, kde se průběžně střídala období migračního růstu a poklesu populace. Ke zjevnému migračnímu otřesu zde ovšem došlo v l. 2008 a 2009, kdy patrně v souvislosti s krizí v automobilovém průmyslu a citelným propouštěním (především agenturních) pracovníků společnosti Škoda Auto došlo ke skokovému růstu počtu vystěhovalých a tím pádem i migračního úbytku populace. Bez těchto výjimečných let by město Vrchlabí (i navzdory migračnímu úbytku populace v posledním desetiletí) vykazovalo v celém sledovaném období mírný růst počtu obyvatel stěhování. (SRKR 2018)

Tabulka 5: Migrační měna obyvatel v zájmovém území v období 1993–2018

	1993-96	1997-00	2001-04	2005-08	2009-12	2013-16	2017-2018	Celkem
Celkem	247	43	-1 091	-145	-884	-961	-320	-3 111
Vnitřní Krkonoše	270	65	-5	-238	-345	-437	-106	-796
Vnější Krkonoše	303	344	215	468	135	-67	147	1 545
Spádová centra	-326	-366	-1301	-375	-674	-457	-361	-3 860
Jilemnice	-73	-76	-102	-146	-91	-146	-96	-730

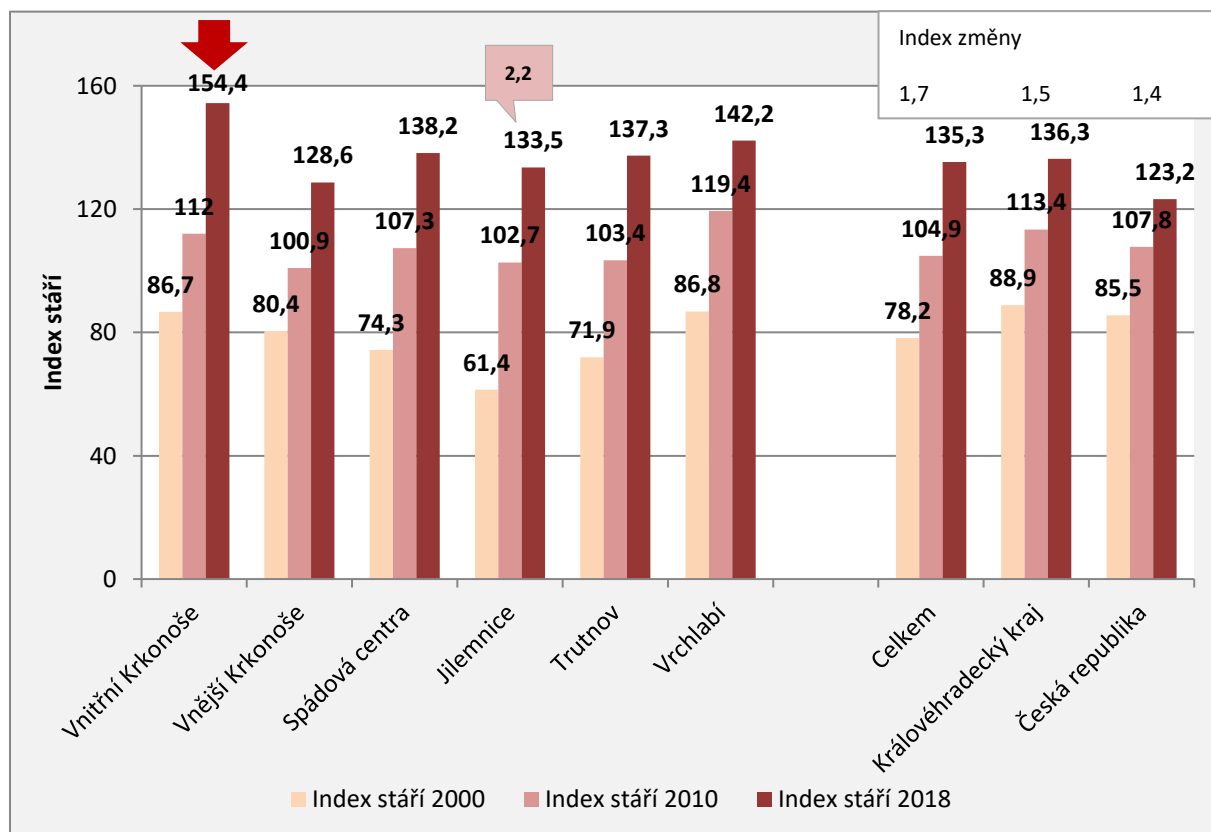
	1993-96	1997-00	2001-04	2005-08	2009-12	2013-16	2017-2018	Celkem
Trutnov	-320	-385	-760	-426	-471	-168	-94	-2 624
Vrchlabí	67	95	-59	197	-570	-143	-58	-471

Zdroj dat: ČSÚ 2019

3.2.2 VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL

Populace Krkonoš stárne – podíl seniorského obyvatelstva převyšuje podíl obyvatelstva ve věku 0-14 let (tabulka 6). V roce 2018 v zájmovém území připadalo na 100 dětí 135 seniorů ve věku 65 a více let (průměr za ČR činí 123). Index změny mezi lety 2000-2018 narostl 1,7krát. Nejvyšší nárůst je patrný v Jilemnici (cca 2,2krát), nejméně ve vnějších Krkonoších (1,6krát). Oproti úrovni ČR se jedná o rychlejší demografické stárnutí, které je dáno nejen stárnutím shora věkové pyramidy (senioři se dožívají vyššího věku), ale i zdola (rodí se nižší počet dětí). Nejvyšší hodnotu indexu stáří vykazují vnitřní Krkonoše – více než 154,4, nejnižší naopak vnější Krkonoše – 128,6. Ačkoliv vnější Krkonoše vykazují nejpříznivější věkovou strukturu v porovnání s ostatními oblastmi Krkonoš, v jejich rámci je situace diferencovaná. Mladší populace je zejména v suburbánních obcích v důsledku procesu suburbanizace, kterého se zúčastňují zejména mladé rodiny, naopak méně příznivá věková struktura je v periferně situovaných obcích a městech, kde došlo k útlumu tradičních odvětví. (SRRK 2018)

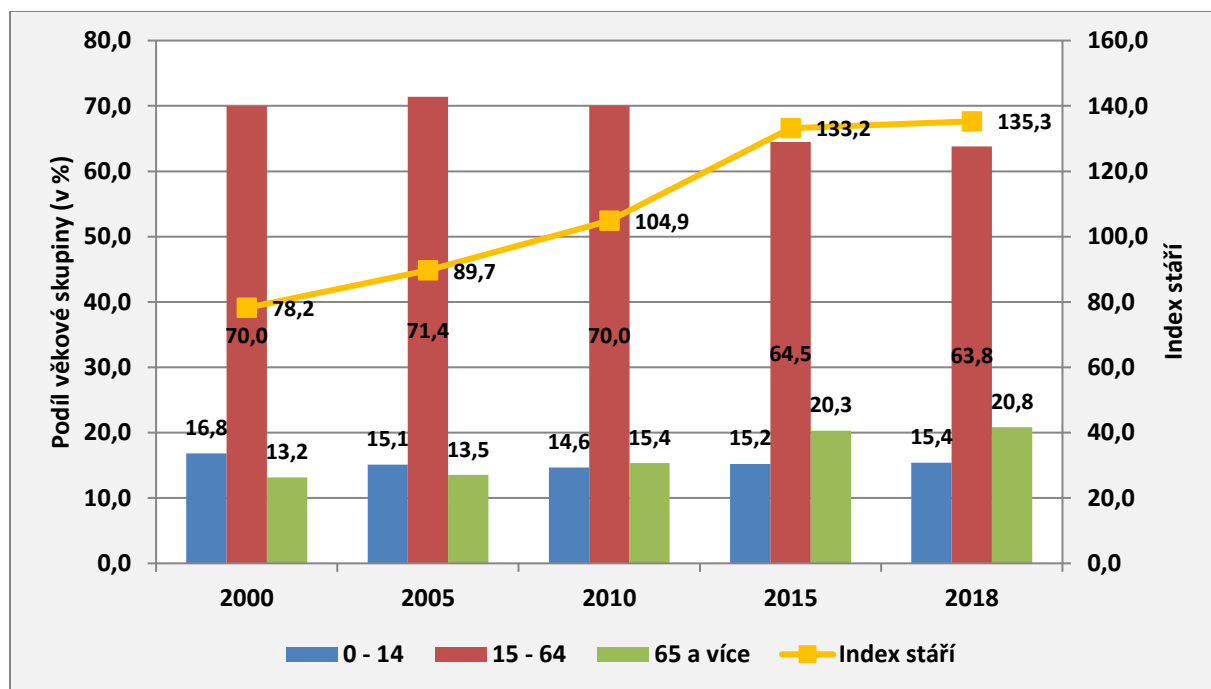
Graf 3: Vývoj indexu stáří v zájmovém území, k 31. 12. 2018

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2018), Strategie konkurenceschopnosti 2018, vlastní zpracování

Demografické stárnutí lze dále doložit i prostřednictvím podílu jednotlivých věkových skupin: dětské (0-14 let), produktivní (15-64 let) a postproduktivní (65 a více let) (viz graf 4). Ve sledovaném období v zájmovém území trvale rostla seniorská složka, narostla ze 13,2 % na 20,8 %. Dětská složka poklesla z 16,8 % na 15,4 %, stejně tak poklesla i produktivní složka ze 70,0 % na 63,8 %. Podíly jednotlivých věkových skupin a index stáří za jednotlivé vymezené celky jsou uvedeny v tabulce 6.

Graf 4: Podíl věkových skupin obyvatelstva (v %) a index stáří v zájmovém území, 2000-2017

Zdroj dat: VDB ČSÚ 2018, vlastní zpracování

Tabulka 6: Věková struktura obyvatelstva v zájmovém území, k 31. 12. 2018

	Podíl věkových skupin			
	0–14	15–64	65 a více	Index stáří
Celkem	15,4	63,8	20,8	135,3
Vnitřní Krkonoše	13,9	64,6	21,5	154,4
Vnější Krkonoše	15,7	64,1	20,2	128,6
Spádová centra	15,4	63,3	21,3	138,2
Jilemnice	15,6	63,5	20,9	133,5
Trutnov	15,2	64,0	20,8	137,3
Vrchlabí	15,9	61,6	22,6	142,2
Královéhradecký kraj	15,5	63,3	21,2	136,3
Česká republika	15,9	64,5	19,6	123,2

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2018)

3.2.3 VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATEL

Vzdělanostní struktura regionu jako celku je v porovnání s Královéhradeckým krajem i Českou republikou méně příznivá. V populaci Krkonoš je vyšší podíl obyvatel se základním vzděláním vč. neukončeného, stejně tak i obyvatel se středním vzděláním bez maturity (tabulka 6). Naopak je v krkonošské populaci patrný podíl vysokoškoláků pod krajským i republikovým průměrem, nicméně ve spádových centrech dosahoval sledovaný podíl téměř krajských hodnot a přesahoval republikové hodnoty. Vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve spádových centrech (Jilemnice, Trutnov, Vrchlabí) souvisí s pro ně charakteristickou vyšší diverzitou ekonomických činností soustřeďujících zejména v kvalifikovanějších výrobních a také v terciérních aktivitách, které kladnou vyšší nároky na vzdělané obyvatelstvo. Nejpriznivější vzdělanostní skladba obyvatel z hlediska podílu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je v Jilemnici, což může souviset s lokalizací zařízení veřejných služeb, která vzhledem k poměrně malé lidnatosti města ovlivňují jeho populační skladbu (nemocnice, střední školy, úřad obce s rozšířenou působností apod.). (SRKR 2018).

Tabulka 7: Vzdělanostní skladba obyvatelstva podle SLDB 2011, Krkonoše

	obyvatel-stvo 15+	Podíl (v %)				
		základní vč. neukončeného	střední bez maturity	střední s maturitou	vyšší odborné	vysokoškolské
Celkem	89 648	19,8	37,3	25,6	1,3	8,3
Vnitřní Krkonoše	9 785	18,1	35,0	27,6	1,6	8,7
Vnější Krkonoše	38 322	22,6	40,4	22,5	1,2	6,0
Spádová centra	41 541	17,5	35,0	27,9	1,3	10,4
Jilemnice	4 760	16,7	33,2	28,9	1,8	11,6
Trutnov	25 887	17,6	34,9	28,1	1,1	10,6
Vrchlabí	10 894	17,7	35,8	27,0	1,3	9,3
Královéhradecký kraj	8 947 632	17,6	33,0	27,1	1,3	12,5
Česká republika	468 789	17,6	35,5	27,4	1,3	10,1

Zdroj: VDB ČSÚ (2018), SKRK 2018, vlastní zpracování

Relativně příznivější vzdělanostní skladba obyvatelstva je prakticky ve všech zimních střediscích, díky čemuž vykazují vnitřní Krkonoše příznivější vzdělanostní charakteristiky než vnější Krkonoše. To je spojené s výše zmíněnou amenitní migrací, tedy stěhováním obyvatel s vyšší kupní silou do oblastí s nadstandardními možnostmi rekreačního vyžití, resp. vysokou rekreační atraktivitou. Protože lidé s vyššími příjmy mají obecně vyšší stupeň vzdělání, vede jejich příchod do území ke zlepšení vzdělanostní skladby obyvatelstva. (SRKR 2018) Současně je v tomto území patrný pozitivní vývoj vzdělanosti – během let 2001 a 2011 došlo k výraznému nárůstu podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva (tabulka 8).

Území vnějších Krkonoš je z hlediska vzdělanostní skladby obyvatel diferencované. V území vnějších Krkonoš je citelně příznivější vzdělanostní skladba obyvatel obcí mezi městy Vrchlabí a Jilemnice, tj. suburbánních obcí kolem spádových center, což je také jedním z důsledků procesu suburbanizace, kterého se účastní zejména domácnosti s vyššími příjmy a vyšší vzdělanostní úrovní (mapa 5 a 6). V ostatních obcích vnějších Krkonoš panuje naprosto odlišná situace – lze zde identifikovat oblasti s výrazně zhoršenou vzdělanostní skladbou populace. Jedná se zejména o obce, které jsou v kontextu

sídelní soustavy spíše odlehlé a jejichž rekreační atraktivita je nižší. Jednu takovou oblast představuje území severně a východně od Hostinného (Prosečné, Rudník, Čermná, Chotěvice), druhou Žacléřsko – a především pak obce Lampertice a Královec. Zdaleka nejméně příznivá vzdělanostní skladba populace je v obci Lampertice, což může být jednak důsledkem hornické minulosti obce (kdy zde docházelo k soustředění pracovních sil s nižší vzdělanostní úrovní), jednak projevem spíše nižší rezidenční atraktivity obce a souvisejícího odlivu mladších a vzdělanějších obyvatel (tzv. odlivu mozků). Struktura vzdělanosti obyvatelstva těchto obcí tak je dána odlišným ekonomickým zaměřením těchto obcí a vyšším významem primárních a sekundárních hospodářských odvětví.

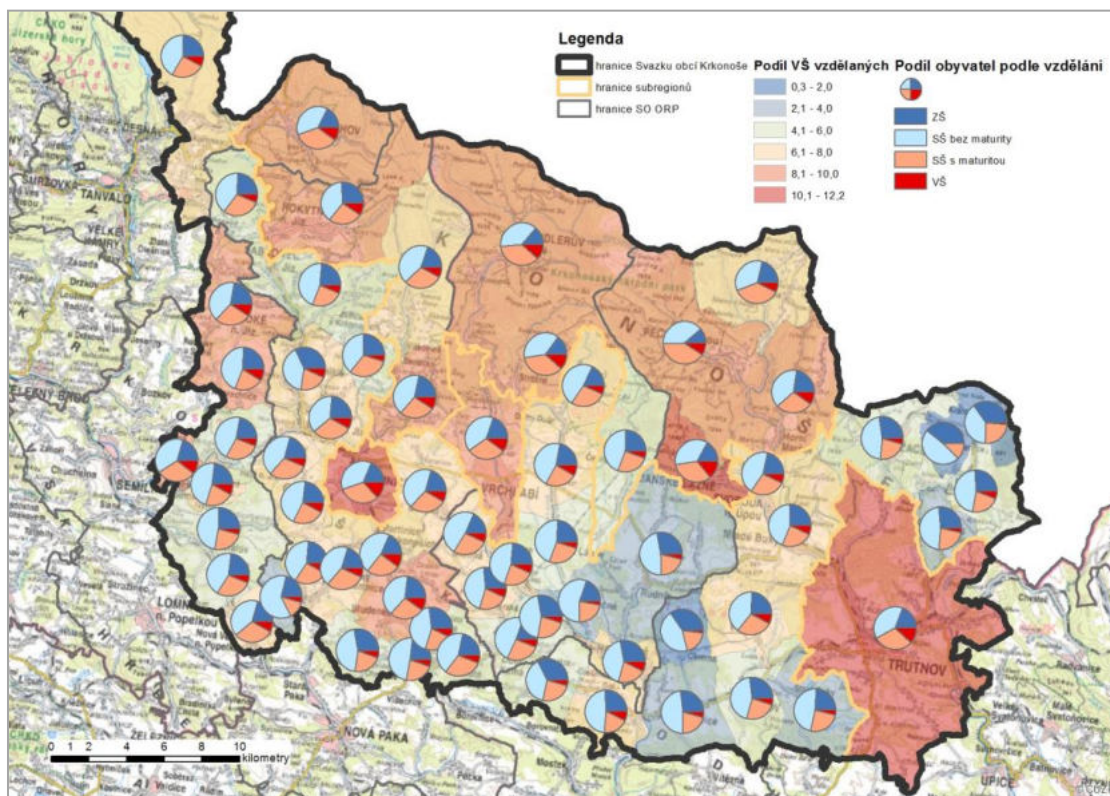
V zásadě lze konstatovat, že příznivější vzdělanostní skladba je ve spádových centrech a v zimních střediscích, naopak méně příznivá v periferních venkovských obcích. (SRKR 2018)

Tabulka 8: Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, Krkonoše, v letech 1991, 2001 a 2011

	podíl VŠ 1991	podíl VŠ 2001	podíl VŠ 2011
Celkem	4,61	5,80	8,68
Vnitřní Krkonoše	3,95	5,34	9,26
Vnější Krkonoše	2,65	3,89	6,32
Spádová centra	6,55	7,56	10,75
Královéhradecký kraj	5,84	7,48	10,41
Česká republika	7,16	8,89	12,37

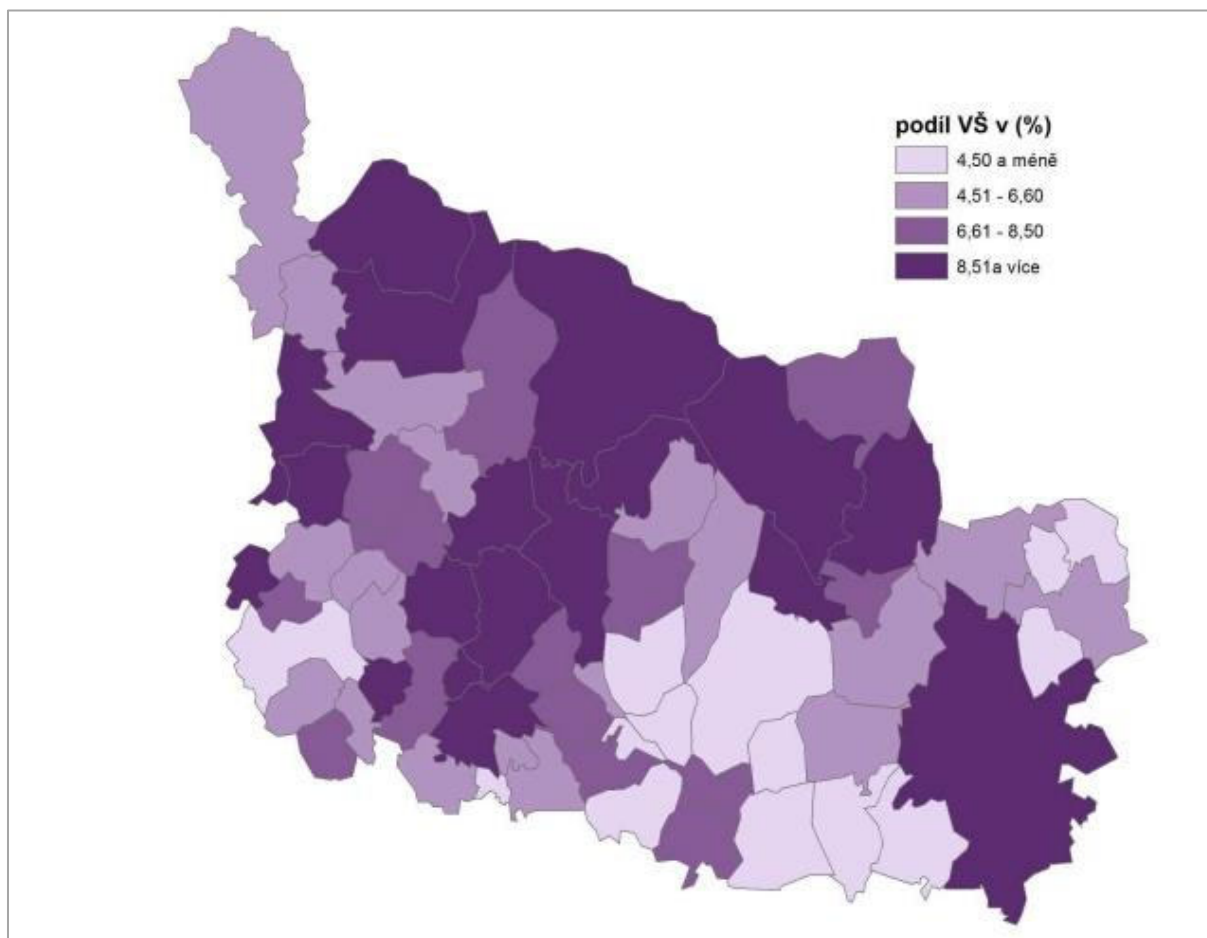
Zdroj: <http://rozvoj.krkonoze.eu/cz/prilezitosti-v-uzemi/vzdelavani/> 2019

Mapa 5: Vzdělanostní skladba obyvatel obcí podle SLDB 2011

Zdroj: Strategie konkurenceschopnosti 2018

Mapa 6: Vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva dle SLDB, Krkonoše, 2011

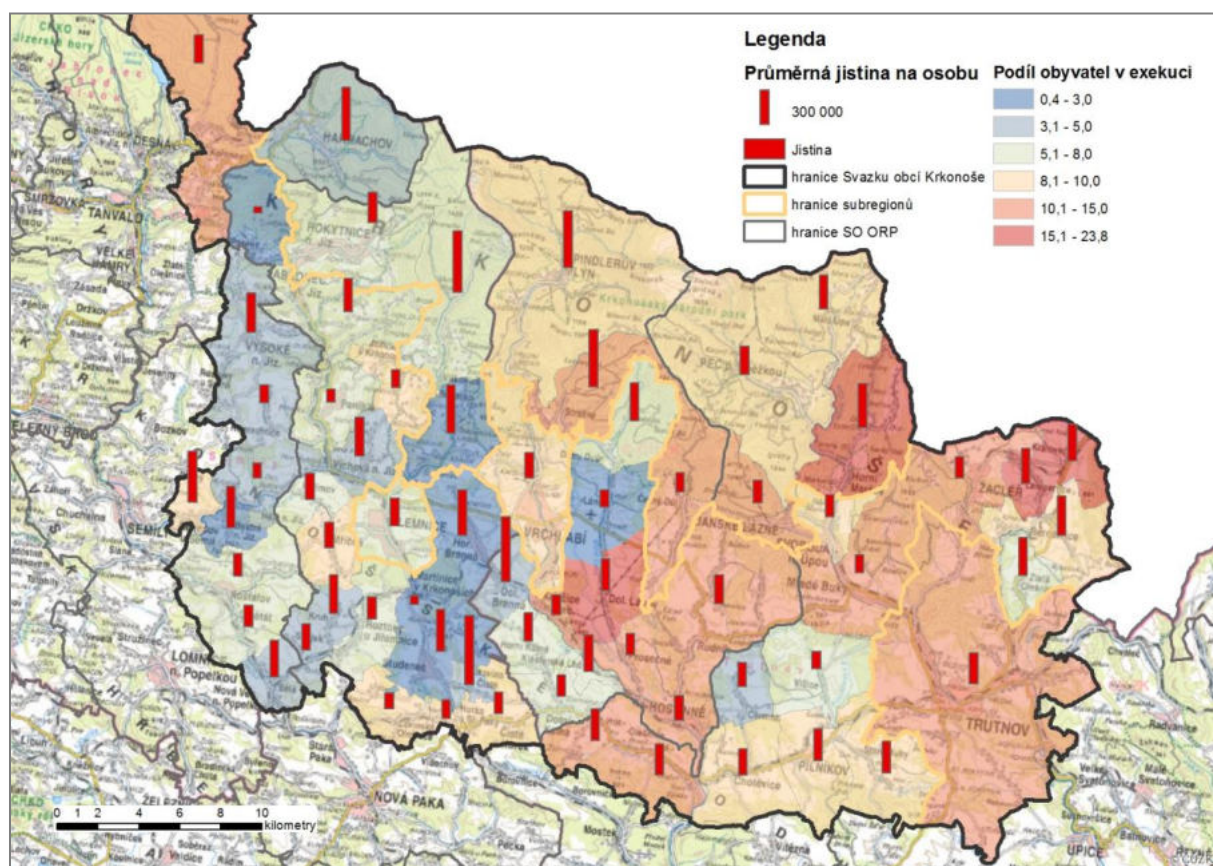

Zdroj: <http://rozvoj.krkonoše.eu/cz/prilezitosti-v-uzemi/vzdelavani/> 2019

3.2.4 SOCIÁLNÍ SKLADBA OBYVATEL, CIZINCI

Sociální strukturu obyvatelstva nastiňují data o exekucích. Z mapy 7, ve které je vyobrazen podíl obyvatel v exekuci a průměrná jistina na osobu v exekuci v obcích zájmového území, nelze vyvodit jednoznačný závěr v oblasti problematiky exekucí. Patrná je výrazná diferenciacie, např. v Lánově je podíl osob v exekuci úplně nejnižší (cca 0,41 %), v sousedním Dolním Lánově je naopak nejvyšší (23,79 %) (viz tabulka 9, 10). To může být zapříčiněno odlišnou sociální skladbou populace obou obcí (Obec Lánov se dlouhodobě brání vzniku ubytoven pro sociálně slabé, zatímco v Dolním Lánově takové ubytovny existují). Částečně lze pozorovat zhoršenou situaci na Žacléřsku, která koreluje s tamními méně příznivými populačními charakteristikami. (SRKR 2018) V této oblasti se nachází tři z pěti obcí s nejvyšším podílem obyvatel v exekuci v celém zájmovém území. Příznivější situace je naopak na Semilsku, kde je v mnoha obcích relativně nízký podíl osob v exekuci.

Mapa 7: Podíl obyvatel v exekuci a průměrná jistina na osobu v r. 2017 podle obcí SO Krkonoše

Zdroj: Strategie konkurenceschopnosti 2018

Tabulka 9 Obce s nejvyšším a nejnižším podílem obyvatel v exekuci, Krkonoše, 2017

Obce s nejvyšším podílem obyvatel v exekuci	Podíl obyvatel v exekuci (%)	Obce s nejnižším podílem obyvatel v exekuci	Podíl obyvatel v exekuci (%)
Dolní Láňov	23,79	Láňov	0,41
Lampertice	20,17	Paseky nad Jizerou	1,84
Královec	17,26	Bystrá nad Jizerou	2,06
Horní Maršov	15,21	Horní Branná	2,56
Žacléř	14,8	Martinice v Krkonoších	2,6

Zdroj: Hábl 2018, vlastní zpracování

Tabulka 10 Počet obcí dle podílu obyvatel v exekuci, Krkonoše, 2017

Podíl osob v exekuci (v %)	Počet obcí
0,4-3,0	7
3,1-5,0	11
5,1-8,0	15
8,1-10,0	15
10,1-15,0	13
15,1-23,8	4

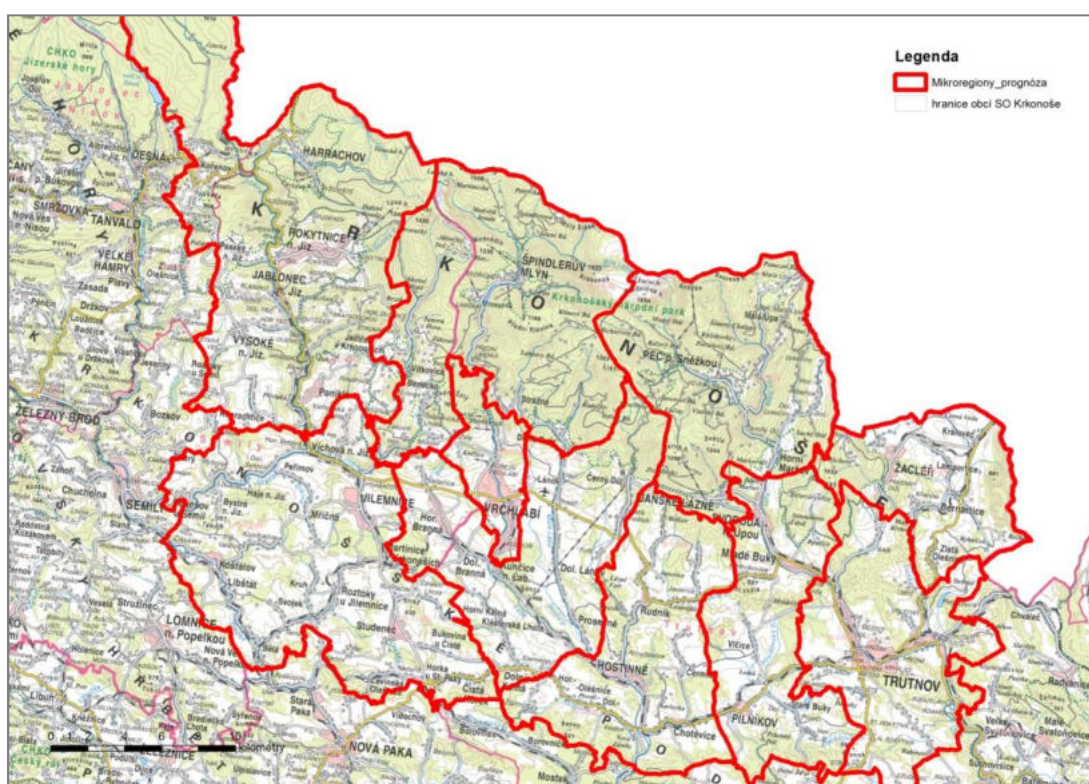
Zdroj: Hábl 2018, vlastní zpracování

3.2.5 POPULAČNÍ PROGNÓZA

Pro stanovení trendu vývoje obyvatelstva (počtu i struktury) byla využita Základní demografická prognóza Krkonoš z roku 2018 (Soukup 2018). Pro její zpracování ve vyšší míře detailu bylo zájmové území rozděleno na 10 mikroregionů:

- Hostinsko
- Jilemnicko
- Střední Krkonoše
- Trutnov
- Trutnovsko
- Vrchlabí
- Vrchlabsko
- Východní Krkonoše
- Západní Krkonoše
- Žacléřsko (mapa 8).

Mapa 8: Členění území pro účely populační prognózy

Zdroj: Soukup 2018

Stěžejní závěry zpracované populační prognózy lze shrnout následovně:

- Celkový počet obyvatel Krkonoše dosahoval v roce 2017 téměř 105 tisíc.
- Trend vývoje počtu obyvatel je v posledních 15 letech klesající – pokles činil 2,5 %.
- Počet obyvatel se snižuje nejen z důvodu přirozeného úbytku, ale i z důvodu migrace. S výjimkou Trutnovska a Vrchlabska byl přírůstek migrací ve všech krkonošských lokalitách záporný. Relativně nejvíce ubývá osob migrací v horských oblastech a na Žacléřsku. Díky migraci roste počet obyvatel pouze v okolí Trutnova a na Vrchlabsku.
- Lze stanovit dva migrační toky: 1) odstěhování obyvatel celkově mimo území Krkonoš; 2) odstěhování obyvatel z velkých měst do jejich okolí.

- Největší odliv byl patrný v západních a východních Krkonoších, největší nárůst byl zaznamenán na území Vrchlabska.
- Nejvyšší míra porodnosti je ve Vrchlabí a okolí.
- Nejvyšší míra úmrtnosti je na Žacléřsku a v západních Krkonoších. V těchto lokalitách je i nejvyšší přirozený úbytek obyvatel.
- Ve srovnání s celou ČR je obyvatelstvo zájmového území s výjimkou Jilemnicka a Vrchlabska výrazně starší. V roce 2017 v Krkonoších připadalo na 100 dětí do 14 let 149 seniorů ve věku 65+ (průměr za ČR je 122). (Soukup 2018)

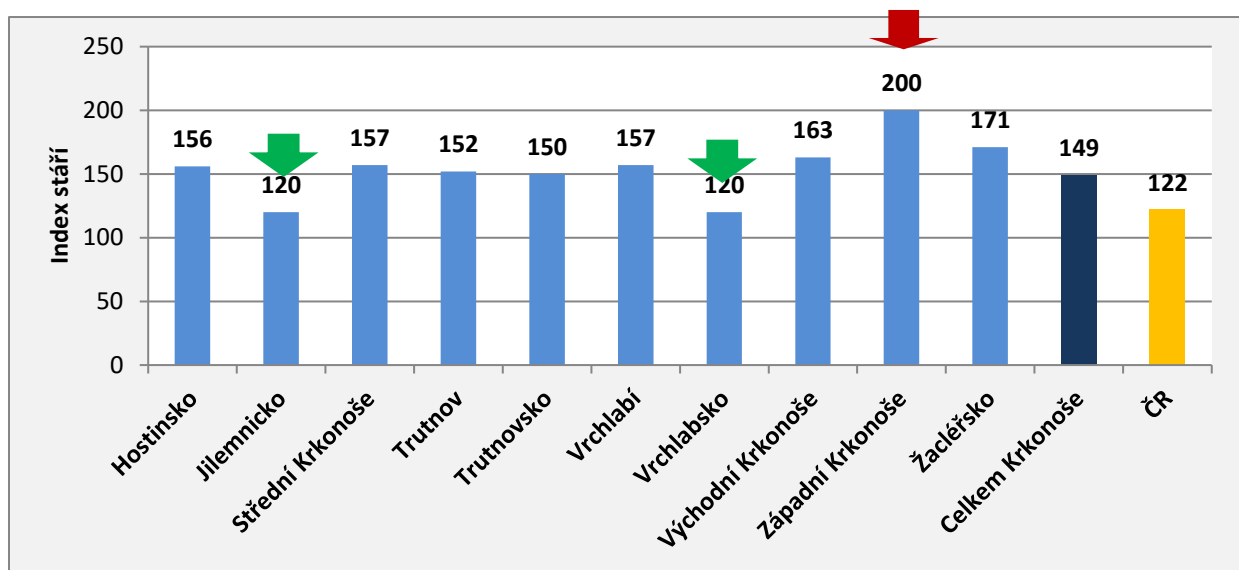
Výše uvedené závěry lze doložit prostřednictvím zpracovaných tabulek 11-12 a grafu 5.

Tabulka 11: Vývoj počtu obyvatel, oblasti Krkonoš, 2003-2017

Oblast	2003	2017	Absolutní rozdíl	Relativní rozdíl	Index změny
Hostinsko	8 991	8 682	-309	-3 %	97 %
Jilemnicko	17 152	17 362	210	1 %	101 %
Střední Krkonoše	3 234	3 064	-170	-5 %	95 %
Trutnov	31 398	30 577	-821	-3 %	97 %
Trutnovsko	6 362	6 695	333	5 %	105 %
Vrchlabí	12 898	12 494	-404	-3 %	97 %
Vrchlabsko	7 920	8 608	688	9 %	109 %
Východní Krkonoše	2 700	2 468	-232	-9 %	91 %
Západní Krkonoše	11 330	9 875	-1 455	-13 %	87 %
Žacléřsko	5 292	4 868	-424	-8 %	92 %
Celkem	107 277	104 693	-2 584	-2 %	98 %

Zdroj dat: Soukup 2018, vlastní zpracování

Graf 5: Index stáří, oblasti Krkonoš, 31. 12. 2017

Zdroj dat: Soukup 2018, vlastní zpracování

Tabulka 12: Relativní pohyb obyvatel – roční průměr 2013-17

Oblast	Míra porodnosti	Míra úmrtnosti	Míra přirozeného přírůstku	Míra přírůstku stěhováním	Míra celkového přírůstku
Hostinsko	8,5	10,4	-1,8	-3,2	-5,1
Jilemnicko	9,8	9,5	0,2	-0,6	-0,4
Střední Krkonoše	9,2	8,8	0,6	-9,0	-8,6
Trutnov	9,5	10,0	-0,5	-1,4	-1,8
Trutnovsko	9,7	10,6	-1,0	1,9	1,0
Vrchlabí	10,8	11,0	-0,2	-2,7	-2,9
Vrchlabsko	10,8	9,7	1,2	2,3	3,4
Východní Krkonoše	9,2	10,5	-1,2	-9,2	-10,5
Západní Krkonoše	9,0	12,5	-3,5	-5,9	-9,4
Žacléřsko	8,8	14,0	-5,2	-6,8	-12,0
Celkem	9,6	10,5	-0,8	-2,2	-3,0

Pozn. Počet událostí na 1 000 obyvatel, průměr za roky 2013-17

Zdroj dat: Soukup 2018

Ze zpracované prognózy vyplývají následující závěry:

- Do roku 2032 by se měl celkový počet obyvatel žijících v Krkonoších snížit o 7 %.
- Pokles bude zaznamenán u dětské složky (tj. ve věku 0-14 let), a to o cca 20 % do roku 2032. Stejně tak bude klesat i počet osob ve věku 15-64 let, největší pokles je očekáván v horských lokalitách.
- Růst bude evidován u seniorské populace, tzn. že bude pokračovat stárnutí populace v Krkonoších. Nejvyšší nárůst počtu seniorů je očekáván ve východních Krkonoších a na Vrchlabsku. Nejstarší populace bude ve východních Krkonoších.
- Stárnutí je předpokládáno zejména na vrcholu věkové pyramidy, tj. seniorů 80 letých a starších, a to ve všech krkonošských lokalitách. V této věkové skupině se očekává zdvojnásobení počtu osob.

Výše uvedené závěry lze doložit prostřednictvím zpracovaných tabulek 13-16 a grafu 6.

Počet obyvatel Krkonoše by do roku 2032 měl klesnout o cca 7 %, tj. cca o 7,5 tis obyvatel (tabulka 13). Úbytek počtu obyvatel je očekáván ve všech vymezených oblastech Krkonoš (nejvíce ve východních a západních Krkonoších). Výjimku představují oblasti Vrchlabsko a Trutnovsko, tj. oblasti zaznamenávající suburbanizační procesy, jejichž vlivem se do zázemí měst stěhuje obyvatelstvo z jejich jader.

Tabulka 13: Prognóza vývoje celkové počtu obyvatel, oblasti Krkonoš, 2018-2032

	2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032	Absolutní rozdíl	Relativní rozdíl
Hostinsko	8 659	8 596	8 514	8 414	8 296	8 161	8 010	7 846	-813	-9
Jilemnicko	17 385	17 406	17 394	17 347	17 265	17 149	17 009	16 846	-539	-3
Střední Krkonoše	3 045	3 003	2 954	2 900	2 840	2 775	2 705	2 629	-416	-14

Trutnov	30 515	30 338	30 091	29 778	29 394	28 952	28 458	27 920	-2 595	-9
Trutnovsko	6 722	6 766	6 796	6 812	6 812	6 798	6 773	6 739	17	0
Vrchlabí	12 477	12 416	12 318	12 187	12 024	11 834	11 624	11 400	-1 077	-9
Vrchlabsko	8 659	8 750	8 822	8 880	8 923	8 955	8 978	8 992	333	4
Východní Krkonoše	2 453	2 417	2 372	2 320	2 260	2 192	2 119	2 041	-412	-17
Západní Krkonoše	9 806	9 652	9 479	9 286	9 071	8 836	8 582	8 309	-1 497	-15
Žacléřsko	4 848	4 801	4 744	4 675	4 594	4 501	4 398	4 287	-561	-12
Celkem	104 571	104 145	103 484	102 599	101 480	100 154	98 655	97 010	-7 561	-7

Zdroj dat: Soukup 2018, vlastní zpracování

V tabulkách 10-12 je zachycen očekávaný vývoj věkové struktury obyvatelstva v zájmovém území, resp. jednotlivých věkových skupin (tabulka 14). Dětská složka bude ve všech sledovaných oblastech Krkonoš klesat, nejvýrazněji ve východních a středních Krkonoších, kde poklesne o 35 a 39 %. Celkově je očekáván pokles počtu dětí téměř 3400, tj. o cca 21 %.

Tabulka 14: Prognóza vývoje počtu dětí (0-14 let), oblasti Krkonoš, 2018-2032

	2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032	Absolutní rozdíl	Relativní rozdíl
Hostinsko	1 299	1 240	1 186	1 098	1 035	989	958	917	-382	-29
Jilemnicko	2 869	2 883	2 840	2 718	2 639	2 601	2 552	2 482	-387	-13
Střední Krkonoše	425	412	371	353	332	306	290	277	-148	-35
Trutnov	4 621	4 562	4 344	4 091	3 912	3 725	3 552	3 388	-1 233	-27
Trutnovsko	1 018	1 024	1 038	1 006	989	951	920	890	-128	-13
Vrchlabí	1 985	1 994	1 954	1 888	1 794	1 705	1 619	1 530	-455	-23
Vrchlabsko	1 496	1 521	1 502	1 499	1 455	1 414	1 376	1 358	-138	-9
Východní Krkonoše	330	317	297	286	268	251	231	200	-130	-39
Západní Krkonoše	1 276	1 274	1 256	1 233	1 194	1 163	1 106	1 040	-236	-18
Žacléřsko	667	655	641	608	577	560	543	523	-144	-22
Celkem	15 987	15 881	15 428	14 778	14 196	13 666	13 148	12 606	-3 381	-21

Zdroj dat: Soukup 2018, vlastní zpracování

Obdobně je tomu i produktivní složky (obyvatelstvo ve věku 15-64 let). Modelován je pokles o více než 7600 osob, což představuje přibližně 11 % (tabulka 15). Pokles nastane ve všech sledovaných oblastech s výjimkou Vrchlabska, u něž je očekáván mírný nárůst (o 1 %). Nárůst v této oblasti bude i nadále způsobován zejména suburbánními procesy. Naopak u zázemí města Trutnova nebude projev těchto procesů natolik výrazný, a tak je očekáván mírný pokles počtu obyvatel v produktivním věku (o 3 %).

Tabulka 15: Prognóza vývoje počtu obyvatel v produktivním věku (15-64), oblasti Krkonoš, 2018-2032

	2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032	Absolutní rozdíl	Relativní rozdíl
Hostinsko	5 509	5 393	5 286	5 231	5 173	5 073	4 936	4 803	-706	-13
Jilemnicko	11 014	10 855	10 742	10 762	10 732	10 622	10 481	10 359	-655	-6
Střední Krkonoše	2 009	1 947	1 926	1 876	1 833	1 780	1 702	1 634	-375	-19
Trutnov	19 519	19 029	18 717	18 515	18 320	17 950	17 511	17 117	-2 402	-12
Trutnovsko	4 327	4 277	4 222	4 225	4 240	4 254	4 221	4 213	-114	-3
Vrchlabí	7 683	7 487	7 320	7 261	7 175	7 054	6 910	6 793	-890	-12
Vrchlabsko	5 545	5 535	5 541	5 543	5 597	5 601	5 599	5 609	64	1
Východní Krkonoše	1 632	1 571	1 509	1 445	1 383	1 315	1 255	1 201	-431	-26
Západní Krkonoše	6 236	5 956	5 716	5 541	5 376	5 175	4 952	4 732	-1 504	-24
Žacléřsko	3 142	3 063	2 990	2 904	2 849	2 749	2 629	2 533	-609	-19
Celkem	66 616	65 112	63 970	63 303	62 677	61 574	60 198	58 994	-7 622	-11

Zdroj dat: Soukup 2018, vlastní zpracování

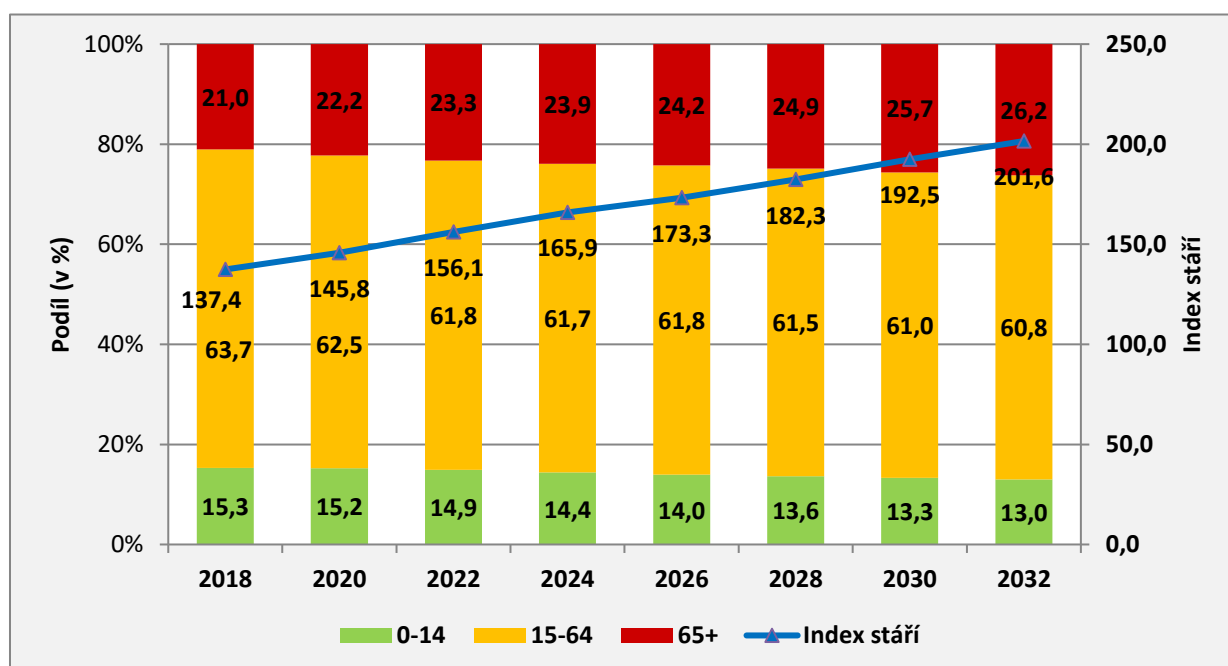
Oproti předchozím dvěma věkovým složkám bude seniorská populace dle předpokladů zpracované prognózy růst, a to ve všech oblastech Krkonoš. Celkově se předpokládá nárůst o více než 3400 osob, resp. 16 % (tabulka 16). Nejvýraznější nárůst je očekáván ve východních Krkonoších (o 30 %). Nárůst osob v postproduktivním věku souvisí s přesunem silných poválečných ročníků do důchodového věku a současně s prodlužováním dožití.

Tabulka 16: Prognóza vývoje počtu obyvatel v postproduktivním věku (65+), oblasti Krkonoš, 2018-2032

	2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032	Absolutní rozdíl	Relativní rozdíl
Hostinsko	1 851	1 963	2 042	2 085	2 089	2 099	2 115	2 126	275	15
Jilemnicko	3 502	3 669	3 812	3 867	3 893	3 926	3 975	4 005	503	14
Střední Krkonoše	611	644	657	672	675	689	712	718	107	18
Trutnov	6 375	6 747	7 030	7 172	7 162	7 276	7 395	7 415	1 040	16
Trutnovsko	1 377	1 466	1 537	1 582	1 583	1 594	1 632	1 636	259	19
Vrchlabí	2 809	2 936	3 044	3 039	3 054	3 075	3 095	3 078	269	10
Vrchlabsko	1 618	1 694	1 779	1 838	1 871	1 940	2 003	2 024	406	25
Východní Krkonoše	491	529	566	589	608	626	633	640	149	30
Západní Krkonoše	2 294	2 422	2 506	2 512	2 501	2 497	2 524	2 537	243	11
Žacléřsko	1 039	1 083	1 114	1 163	1 169	1 192	1 225	1 231	192	18
Celkem	21 967	23 152	24 087	24 518	24 606	24 914	25 310	25 409	3 442	16

Zdroj dat: Soukup 2018, vlastní zpracování

Graf 6: Prognóza vývoje podílu věkových skupin a indexu stáří, oblasti Krkonoš, 2018-2032

Zdroj dat: Soukup 2018, vlastní zpracování

Na základě výše uvedeného lze očekávat, že dojde k výraznému nárůstu potřebnosti sociálních a zdravotních služeb, a to ve všech formách – terénní, ambulantní i pobytové. Zde je třeba mít na paměti horský charakter území, tj. bude zvláště důležité zajistit územní dostupnost sociálních a zdravotních služeb. (Soukup 2018)

3.2.6 HLAVNÍ ZÁVĚRY KAPITOLY

- V zájmovém území průběžně klesal počet obyvatel. Z hlediska jednotlivých oblastí byl nejmarkantnější pokles počtu obyvatel patrný ve spádových centrech, a to zejména vlivem suburbanizace. Vlivem tohoto procesu mj. docházelo ke zvyšování počtu obyvatel vnějších Krkonoš. Ve vnitřních Krkonoších byl evidován dlouhodobý přirozený i migrační úbytek populace.
- Vývoj počtu obyvatel Krkonoš ovlivňují zejména migrační procesy. Migračně ziskové bylo celé zájmové území pouze v průběhu 90. let 20. století, od té doby v regionu jako celku přetrvává migrační úbytek obyvatel, který se projevil zejména ve vnitřních Krkonoších a spádových centrech. V případě vnějších Krkonoš byl evidován migrační růst, a to v souvislosti s procesem suburbanizace v zázemí spádových center. Avšak u ostatních obcí vnějších Krkonoš docházelo i migračním úbytkům.
- Z hlediska přirozené měny klesal počet obyvatel až do roku 2006, kdy byl přerušen vlivem zvýšené porodnosti až do roku 2011. Dané se týkalo obyvatelstva spádových center i vnějších Krkonoš, avšak u populace vnitřních Krkonoš přetrvávala nízká porodnost související s nižším zastoupením mladých rodin v území.
- Věková struktura populace zájmového území je nepříznivá. Podíl seniorů je vyšší než podíl dětské složky a neustále roste. Současně dochází v populaci Krkonoš k rychlejšímu

demografickému stárnutí oproti rychlosti stárnutí na úrovni ČR. Nejvyšší podíl seniorů je zejména ve vnitřních Krkonoších, kde nejsou optimální podmínky pro mladé rodiny s dětmi. Obdobně i spádová centra vykazují nepříznivou věkovou skladbu obyvatelstva. Nejlépe jsou na tom z tohoto hlediska vnější Krkonoše, kde je však taktéž patrná diferenciací. Vlivem suburbanizace je omlazováno zázemí spádových center (tj. suburbánní obce), naopak periferní obce a města, ve kterých došlo k útlumu tradičních odvětví, vykazují nepříznivou věkovou strukturu.

- Nepříznivá je i struktura obyvatelstva z hlediska vzdělání. Vyšší je podíl obyvatel se základním vzděláním vč. neukončeného, stejně tak i obyvatel se středním vzděláním bez maturity, naopak nižší je podíl vysokoškoláků. Výjimku představují spádová centra, ve kterých je vyšší podíl vysokoškoláků související s pro ně charakteristickou vyšší diverzitou ekonomických činností soustřeďujících zejména v kvalifikovanějších výrobních a také v terciérních aktivitách, které kladnou vyšší nároky na vzdělané obyvatelstvo. Příznivější vzdělanostní skladba obyvatelstva je i v zimních střediscích, naopak méně příznivá v periferních venkovských obcích.
- Sociální strukturu obyvatelstva nastiňují data o exekucích, z nichž vyplývá poměrně vysoký podíl obyvatel v exekuci v obcích ve východní části území.
- Populační prognóza zájmového území předpokládá pokračující úbytek počtu obyvatel (vyjma suburbií). Úbytek bude výrazný zejména u dětské složky a klesat bude i u obyvatel v produktivním věku (15-64). Naopak seniorská populace bude zřetelně růst. Stárnutí je předpokládáno zejména u seniorů 80letých a starších, a to ve všech krkonošských lokalitách.
- Výrazné stárnutí populace bude klást zvýšené nároky na kapacitu a dostupnost sociálních a zdravotních služeb pro seniory, a to i včetně zajištění těchto služeb v obtížněji dostupných horských sídlech. Naopak pokles počtu obyvatel v produktivním věku bude negativně ovlivňovat daňové příjmy obcí a měst.

3.3 EKONOMIKA A TRH PRÁCE

Kapitola ekonomika a trh práce analyzuje makroekonomickou situaci ovlivňující region, podnikatelskou aktivitu a odvětvovou strukturu ekonomiky regionu, situaci na trhu práce a nabídku ploch k podnikání v průmyslových zónách a na brownfieldech. Přitom využívá vstupů ze Strategie konkurenceschopnosti regionu Krkonoše (dále SKRK 2019), dat ČSÚ a MPSV a informací krajských úřadů Královéhradeckého a Libereckého kraje.

3.3.1 EKONOMIKA REGIONU

3.3.1.1 Makroekonomická situace

K ekonomice samotného regionu Krkonoše nejsou k dispozici makroekonomická data. Celková výkonnost regionální ekonomiky se tak musí odvozovat od výkonnosti ekonomiky Královéhradeckého a Libereckého kraje. Zatímco v Královéhradeckém kraji byl v r. 2017 zaznamenán 4. nejvyšší hrubý domácí produkt (HDP) v přepočtu na obyvatele, pozice Libereckého kraje byla výrazně horší (tabulka 17). Také u čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD) v přepočtu na obyvatele patřil Královéhradecký kraj mezi lépe situované kraje ČR, zatímco Liberecký kraj mezi ty nejhůře situované. Horší makroekonomické ukazatele Libereckého kraje mohou být projevem horší kondice krajské ekonomiky, i méně příznivé struktury ekonomiky. Pozici Královéhradeckého kraje může totiž do značné míry vylepšovat přítomnost výkonných odvětví, která je zde zosobněna např. automobilovým průmyslem reprezentovaným závodem Škoda Auto a.s. v Kvasinách, kolem něhož funguje také významná síť dodavatelů. V Královéhradeckém kraji tak působí podnik, resp. významný výrobní závod s vůdčí pozicí v rámci dodavatelských řetězců a velmi vysokou přidanou hodnotou. Oproti tomu nejvýznamnější podniky Libereckého kraje působí v nižších patrech dodavatelských řetězců či v oborech s nižší přidanou hodnotou.

Zatímco HDP vyjadřuje celkovou výkonnost ekonomiky bez ohledu na toky kapitálu, ČDDD více reflektuje kupní sílu obyvatel, protože vyčísluje objem prostředků, které mají domácnosti k dispozici po přerozdělení důchodů státem (tedy i včetně sociálních dávek). Tato částka je výrazně nižší, než činí HDP, a to kvůli odlivu kapitálu z ČR, resp. jednotlivých krajů. Odliv kapitálu se zjevně projevuje u obou sledovaných krajů, byť v Libereckém kraji je (z hlediska poměru ČDDD vůči HDP) relativně nižší¹.

Tabulka 17: Srovnání krajů ČR podle výkonu ekonomiky v r. 2017

Kraj	HDP na 1 obyvatele (Kč)	HDP na 1 obyvatele (ČR = 100)	HDP ve srovnatel. cenách		ČDDD na 1 obyvatele (Kč)	ČDDD na 1 obyvatele (ČR=100)
			předchozí rok=100	rok 1995=100		
Hlavní město Praha	997 560	209,3	104,7	212,0	307 333	133,5
Středočeský	445 710	93,5	107,7	230,6	239 084	103,8
Jihočeský	386 952	81,2	103,0	141,0	216 124	93,9
Plzeňský	440 631	92,4	104,0	172,3	231 227	100,4
Karlovarský	315 705	66,2	102,8	103,3	218 050	94,7

¹ Nižší odliv kapitálu v Libereckém kraji může být zapříčiněn zmíněnou odlišnou strukturou krajské ekonomiky (která se může projevovat i nižší přítomností zahraničních investorů).

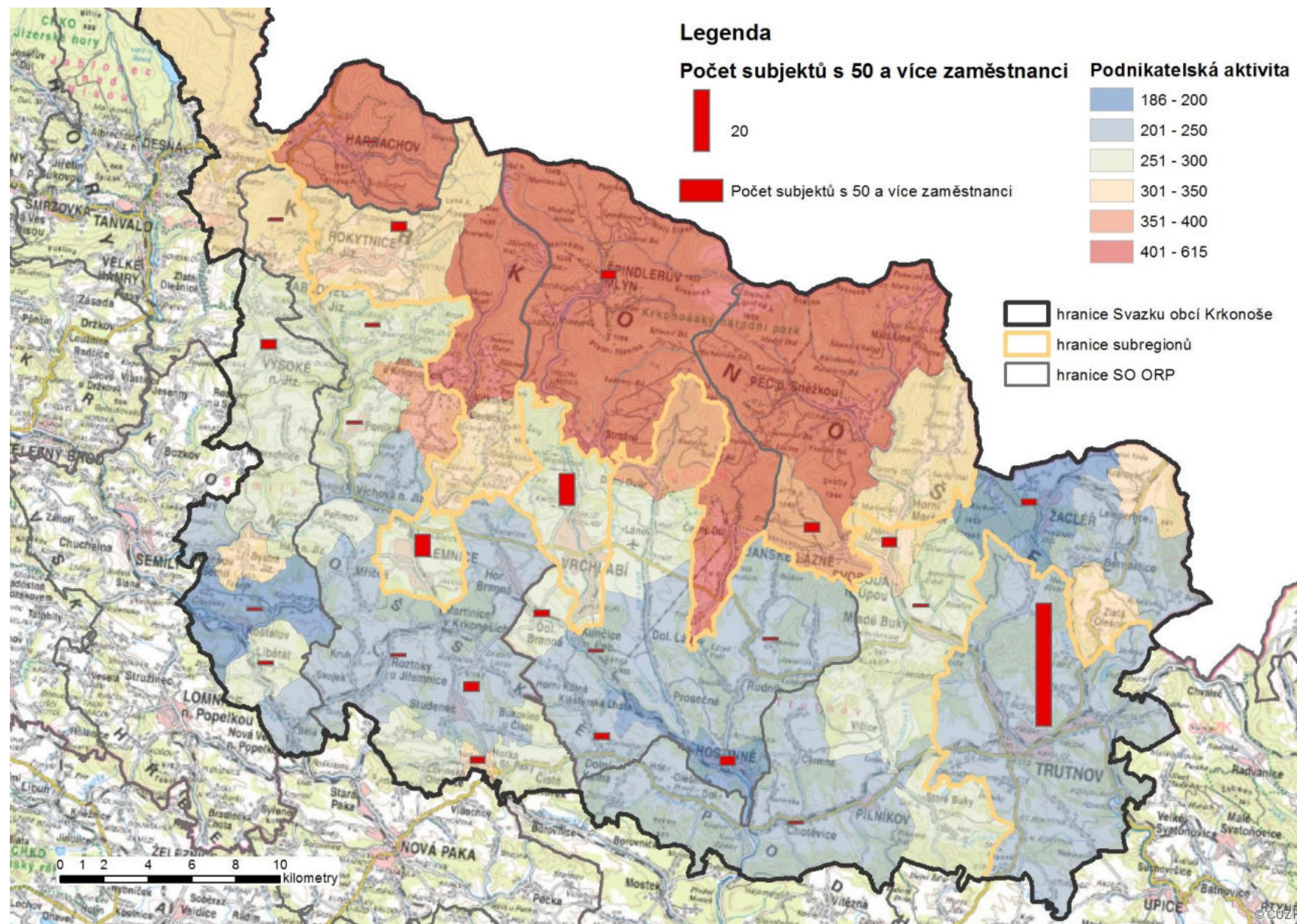
Kraj	HDP na 1	HDP na 1	HDP ve srovnatel. cenách		ČDDD na 1	ČDDD na 1
	obyvatele (Kč)	obyvatele (ČR = 100)	předchozí rok=100	rok 1995=100	obyvatele (Kč)	obyvatele (ČR=100)
Ústecký	345 192	72,4	101,2	122,3	199 757	86,8
Liberecký	364 699	76,5	104,1	158,4	214 796	93,3
Královéhradecký	442 046	92,7	110,2	180,3	225 712	98,0
Pardubický	387 994	81,4	104,5	169,9	217 611	94,5
Vysočina	392 066	82,3	104,1	167,9	223 271	97,0
Jihomoravský	450 135	94,4	101,8	172,9	228 749	99,4
Olomoucký	373 727	78,4	104,5	159,8	207 092	89,9
Zlínský	408 009	85,6	104,0	180,0	212 572	92,3
Moravskoslezský	392 827	82,4	102,8	135,9	207 152	90,0

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2019)

Pozn.: ČDDD = čistý disponibilní důchod domácností.

Navzdory tomu, že makroekonomické statistiky krajských ekonomik nelze považovat za přesný ukazatel situace ekonomiky nižších územních celků, je možné konstatovat, že i v zájmovém území jsou znatelné rozdíly ve výkonnosti místní ekonomiky podle příslušnosti k oběma krajům. V části zájmového území patřící pod Královéhradecký kraj lze mj. i díky rozvinutému elektrotechnickému a strojírenskému (resp. automobilovému) průmyslu a přítomnosti velkých, prosperujících průmyslových podniků předpokládat poměrně vyšší výkonnost místní ekonomiky. Na Semilsku je charakter místní ekonomiky odlišný, s výjimkou firmy Devro a.s. se zde nevyskytují velké průmyslové podniky a místní odvětví vykazují spíše nižší přidanou hodnotu. Území podél horního toku řeky Jizery (Rokytnice nad Jizerou – Poniklá) se navíc stále vypořádává s následky strukturálních změn ekonomiky, resp. útlumu původních průmyslových podniků. Totéž platí i Žacléřsku, které bylo postiženo ukončením těžby černého uhlí.

Mapa 9: Podnikatelská aktivita v obcích k 31.12.2017

Zdroj: SKRK (2019)

3.3.1.2 Podnikatelská aktivita

V zájmovém území je podle SKRK (2019) nadprůměrná podnikatelská aktivita (tedy počet ekonomických subjektů v přepočtu na obyvatele) oproti Královéhradeckému kraji i ČR jako celku, což je především důsledkem velmi vysoké podnikatelské aktivity navázané na sektor cestovního ruchu ve Vnitřních Krkonoších. Tam je přibližně o třetinu vyšší podnikatelská aktivita, než v celém regionu Krkonoš. Zvýšená podnikatelská aktivita je také ve spádových centrech, což souvisí s koncentrací ekonomických subjektů (např. v obslužné sféře) v těchto centrech. Nejnižší podnikatelská aktivita je ve Vnějších Krkonoších, ovšem ani zde není relativní zastoupení podnikatelů nižší než v Královéhradeckém kraji jako celku. Relativně vysoké zastoupení podnikatelských subjektů v zájmovém území značí vyšší soběstačnost regionální ekonomiky, resp. její zvýšenou funkční autonomii (regionální ekonomika není závislá na výsledcích několika málo subjektů).

Zvýšená míra podnikatelské aktivity v obcích Vnitřních Krkonoš je patrná i při pohledu do mapy 9. Pozoruhodná je naopak velmi nízká podnikatelská aktivita (v kontextu regionu) v Žacléři a Hostinném, tedy menších městech, která mají přitom obslužnou funkci pro obce z nejbližšího okolí. To může být podle SKRK (2019) důsledkem historické funkce města Žacléř jako hornického sídliště a jeho periferní polohy, v případě Hostinného může být příčinou také historická funkce města jako průmyslového centra orientovaného na jediný významný podnik.

3.3.1.3 Odvětvová struktura

Odvětvová klasifikace ekonomických subjektů v podstatě odráží charakter místní ekonomiky v jednotlivých částech zájmového území (viz tabulka 18). Výrazně nejvyšší počet subjektů podnikajících v odvětví zemědělství, lesnictví a rybolov je ve Vnějších Krkonoších, kde jsou předpoklady pro intenzivní zemědělskou výrobu. Tamtéž je také nejvyšší počet subjektů podnikajících v oblasti průmyslu a těžby a ve stavebnictví, počet subjektů je zde v těchto oborech jen mírně vyšší než ve spádových centrech, která představují přirozená centra průmyslové a stavební výroby v regionu. Naopak v obchodu, odvětví profesních, vědeckých, technických, administrativních a podpůrných činnostech a v ostatních činnostech je nejvyšší počet subjektů koncentrován ve spádových centrech, která jsou funkčními obslužnými centry regionu. Nejvyšší počet subjektů v oboru ubytování a stravování působí ve Vnitřních Krkonoších, poněkud překvapivě je zde ovšem jen mírně vyšší počet těchto subjektů, než ve Vnějších Krkonoších a ve Spádových centrech. Počty ekonomických subjektů jako indikátor odvětvové skladby ekonomiky je ovšem třeba brát s rezervou, protože v řadě oborů zkresluje jejich skutečný význam existence tzv. švarcsystému, tedy nahrazování zaměstnanců najatými živnostníky za účelem úspor v personálních výdajích (SKRK 2019).

Tabulka 18: Počty ekonomických subjektů podle odvětvové klasifikace k 31.12.2017

	Zemědělství, lesnictví a rybolov	Průmysl, těžba a dobývání nerostů	Stavebnictví	Obchod	Doprava	Ubytování a stravování	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Profesní, vědecké, techn., admin. a podpůrné činnosti	Veř. správa, obrana, vzděl., zdravotní a sociální péče	Ostatní činnosti	Celkem
Celkem	2 030	3 357	3 750	5 684	600	3 189	312	592	4 062	1 123	3 098	27 797
Vnitřní Krkonoše	297	335	385	554	98	1 101	37	54	600	145	487	4 093
Vnější Krkonoše	1 322	1 564	1 773	2 207	260	1 085	102	273	1 253	435	1 125	11 399
Spádová centra	411	1 458	1 592	2 923	242	1 003	173	265	2 209	543	1 486	12 305
Jilemnice	58	187	169	294	37	131	22	20	261	92	165	1 436
Trutnov	229	869	1 026	1 837	118	486	107	168	1 373	294	894	7 401
Vrchlabí	124	402	397	792	87	386	44	77	575	157	427	3 468

Zdroj: SKRK 2019

3.3.1.4 Největší zaměstnavatelé

V regionu Krkonoš působí 3 podniky, které mají více než 1000 zaměstnanců - Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o. a Continental Automotive Czech Republic s.r.o. v Trutnově a Devro s.r.o. (býv. Cutisin) v Jilemnici. Každý z těchto podniků působí v jiném oboru, a pokud k nim připočteme podniky s více než 500 zaměstnanci, můžeme konstatovat, že odvětvová struktura velkých podniků v regionu je pestrá (elektrotechnický průmysl, výroba autodílů, potravinářský průmysl, strojírenský průmysl, zdravotní péče). Z hlediska velkých a středních podniků je v zájmovém území nejvíce zastoupen strojírenský průmysl, velmi početný je také textilní průmysl, který je ovšem reprezentován spíše podniky s menší velikostní strukturou (do cca 200 zaměstnanců). Mezi tradiční průmyslová odvětví, která jsou v regionu stále výrazně zastoupena, patří papírenský průmysl a průmysl stavebních hmot. V sektoru služeb jsou mezi velkými a středními podniky ve větší míře zastoupeny nemocnice a další zdravotnická zařízení a mezi středními a zejména malými podniky pak podniky působící v sektoru cestovního ruchu – ubytovací a stravovací zařízení a lyžařské areály. Mezi malými a středními podniky byly dále zjištěny podniky působící v potravinářském průmyslu, dřevozpracujícím průmyslu, zemědělství, kožedělném a keramickém průmyslu (SKRK 2019).

Pozoruhodná je koncentrace elektrotechnického průmyslu v regionu a zejména pak ve městě Trutnově. Zde má toto odvětví historický základ v někdejším podniku ZPA Trutnov, ze kterého se postupně vytvořilo několik nástupnických podniků (Tyco Electronics EC, ABB, Siemens, ZPA Smart Energy), další společnosti působící v oboru navazují na jiné historické výroby (Ekvita), nebo na místní know-how (Pepperl + Fuchs). Některé z uvedených společností se prostorově rozvíjí a spektrum či objem výroby i počet zaměstnanců u nich v posledních letech roste (např. Tyco Electronics EC, Siemens). Řada podniků v oblasti elektrotechnického průmyslu má vlastní oddělení výzkumu a vývoje a zavádí prvky tzv. průmyslu 4.0, resp. vyvíjí a zavádí produkty, které umožní digitalizaci průmyslu. Zdejší elektrotechnický průmysl má tedy předpoklady k tomu, aby byl tahounem místní ekonomiky i v dobách nadcházejících technologických změn.

V regionu je také poměrně výrazně zastoupen automobilový průmysl, který je zde tvořen dodavateli 1. až 3. řádu. Od změny výrobního programu závodu Škoda Auto ve Vrchlabí, kde začaly být namísto finální montáže některých modelů aut Škoda produkovány převodovky jak pro automobilku Škoda, tak pro další

automobilky koncernu Volkswagen, má tento závod de facto funkci dodavatele 1. řádu. Tato funkce obnáší závislost na koncové výrobě a tím pádem i sníženou funkční autonomii, je s ní ovšem spojena zpravidla sofistikovaná výroba s vyšší přidanou hodnotou a podniky v pozici dodavatele 1. řádu mají v dodavatelském řetězci zpravidla pevnější pozici. Role dodavatele 1. řádu v automobilovém průmyslu byla identifikována také u podniku Continental Automotive v Trutnově. Méně výhodnou pozici v řetězci dodavatelů autodílů zastávají dodavatelé 2. a zejména pak 3. řádu, kteří obvykle dodávají technologicky méně náročné a sofistikované komponenty. V těchto spodních patrech dodavatelského řetězce panuje velmi tvrdá konkurence a jednotliví producenti jsou snáze nahraditelní a jsou tak mnohem zranitelnější zejména při výkyvech trhu a snížení poptávky. Existuje tak reálná hrozba, že právě na tyto podniky dolehne nejvíce případná recese v automobilovém průmyslu, a pokud nebudou v regionu dostatečně zakořeněny, mohou zde i ukončit výrobu.

Vysoké zastoupení z hlediska počtu podniků má v regionu tradiční textilní průmysl, zaměstnanost v tomto odvětví je ovšem oproti minulosti výrazně nižší a jednotlivé podniky mají (s výjimkou závodu Tessitura Monti Cekia ve Studenci) méně než 200 zaměstnanců. Některé podniky zaměřují produkci na autotextilie, čímž v podstatě spadají do role dodavatele 3. (či nižšího) řádu. Textilní průmysl dlouhodobě čelí velmi tvrdé cenové konkurenci (především) asijských výrobců, kteří v tomto na lidskou práci náročném odvětví využívají konkurenční výhodu v podobě laciné pracovní síly. Místní podniky v oboru se přitom z velké části orientují na produkty, které nejsou touto konkurencí ohroženy. Kromě výše zmíněných autotextilií (jejichž produkci nelze v ekonomice just-in-time nahradit dovozem z jiného světadílu) se jedná především o produkci ve vyšším tržním segmentu, kde je vyšší důraz na kvalitu, a kde není takový tlak na nízké ceny. To se týká např. zmíněné společnosti Tessitura Monti Cekia, kde se šijí kvalitní látky pro export (mj. pro šití na míru), místních start-upů Aries ve Studenci (zdravotní kompresivní zboží) a Singing Rock v Poniklé (pomůcky pro horolezce), či závodu Hilding Anders v Roztokách u Jilemnice, kde se vyrábějí matrace pro zdravé spaní.

Tradičními průmyslovými obory v regionu jsou průmysl papírenský a průmysl stavebních hmot. Papírenský průmysl je v regionu tvořen především společnostmi holdingu KPRA, a dále menšími podniky, které vyrábějí dílčí papírenské produkty pro koncové zákazníky. Papírenský průmysl v regionu je historicky spjat se zpracováním místního dřeva, což je také doménou místních dřevozpracujících podniků zabývajících se výrobou palet. Průmysl stavebních hmot je mj. reprezentován skupinou KVK Holding, která zajišťuje v regionu jak těžbu vápence a výrobu stavebních hmot (Krkonošské vápenky Kunčice), tak výrobu hydroizolačních asfaltových pásů a pěnového polystyrenu (KVK Parabit). Několik podniků v regionu se zabývá výrobou kovových či dřevěných dílů a konstrukcí pro stavebnictví.

Důležitým předpokladem udržitelnosti regionální ekonomiky v éře globalizace a souvisejícího začlenění průmyslu do globálních produkčních sítí je zakořeněnost podniků, resp. vysoká intenzita jejich vazeb na region. Výhodou regionální ekonomiky je skutečnost, že stávající podniky ve většině případů navazují na výrobní tradici v regionu, know-how, resp. existenci kvalifikované pracovní síly v regionu. V důsledku globalizace došlo k tomu, že velká část místních podniků má zahraniční vlastníky, i mezi těmito podniky je ovšem mnoho těch, které navazují na místní tradiční výrobu a související dostupnost kvalifikované pracovní síly. Existuje zde poměrně málo podniků, které byly vybudovány zahraničními investory tzv. na zelené louce bez vazeb na původní průmysl. Přibližně třetina podniků zkoumaných v SKRK (2019) má navíc vlastníka i sídlo v regionu. V zásadě tedy lze konstatovat, že velcí a střední zaměstnavatelé působící v regionu, mají na region poměrně intenzivní vazby, což představuje stabilizační prvek místní ekonomiky a snižuje pravděpodobnost odchodu těchto zaměstnavatelů z regionu. Ke stabilitě regionální ekonomiky přispívá také skutečnost, že v celkovém souboru středních a velkých zaměstnavatelů je poměrně málo podniků s nižší (méně výhodnou) pozicí v rámci globálních produkčních sítí. Důležitým faktorem stability regionální ekonomiky je také poměrně pestrá odvětvová skladba, což snižuje případné dopady sektorových krizí na regionální ekonomiku (viz SKRK 2019).

Tabulka 19: Přehled největších zaměstnavatelů z firemní sféry v zájmovém území

Název	Převažující činnost	Počet zaměstnanců	Obec
Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o.	výr. el. rozvodných a kontrolních zařízení	1000–1499	Trutnov
Continental Automotive Czech Republic s.r.o.	výroba autodílů	1000–1499	Trutnov
Pekárny a cukrárny Náchod, a.s.	výroba pekařských a cukrářských výrobků	500–999	Trutnov
Siemens, s.r.o.	výroba rozvodných a kontrolních zařízení	500-999	Trutnov
Oblastní nemocnice Trutnov a.s.	zdravotní péče	500–999	Trutnov
KASPER GROUP	kovovýroba a výroba dřevěných konstrukcí	250–499	Trutnov
KARA Trutnov, a.s.	výroba a prodej kožené a kožešinové módy	200–249	Trutnov
Pepperl + Fuchs Manufacturing s.r.o.	výroba optických a teplotních senzorů	200–249	Trutnov
ABB, s.r.o.	výroba elektrických zařízení	100–199	Trutnov
ČEZ a.s., Elektrárna Poříčí	výroba elektrické energie	100–199	Trutnov
PORFIX CZ a.s.	výroba pórobetonu	100–199	Trutnov
ZPA Smart Energy, a.s.	výroba elektroměrů	100–199	Trutnov
Škoda Auto a.s. závod Vrchlabí	automobilový průmysl	861	Vrchlabí
ARGO – HYTOS s.r.o.	výroba hydraulických a pneumatických zařízení	500–999	Vrchlabí
Kablo Vrchlabí	výroba elektrických vodičů a kabelů	250–499	Vrchlabí
Nemocnice Vrchlabí s.r.o.	zdravotní péče	250-499	Vrchlabí
Devro s.r.o.	obaly v potravinářství	1000–1499	Jilemnice
MMN, a.s.	zdravotní péče	500–999	Jilemnice
Brano a.s., Užitkové vozy	výroba autodílů pro užitkové vozy	250–499	Jilemnice
MEHLER ENGINEERED PRODUCTS s.r.o.	technické příže	100-199	Jilemnice
KRPA PAPER, a.s.	výroba a prodej papíru	200–249	Hostinné
TAKATA PARTS s.r.o.	výroba elektr. a elektron. zařízení pro mot. vozidla	250–499	Dolní Kalná
SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV s.r.o. CZECH REPUBLIC	výroba skla, piva, ubytování a stravování	100–199	Harrachov
Wotan Forest a.s.	výroba palet	200–249	Horka u Staré Paky
Suchánek & Walraven, s.r.o.	kovovýrobky pro stavebnictví	200–249	Horka u Staré Paky
Státní léčebné lázně Janské Lázně, státní podnik	lázeňská péče, ubytování a stravování	250–499	Janské Lázně
MEGA PLUS s.r.o.	lyžařský areál, ubytování	200–249	Janské Lázně
Krkonošské vápenky Kunčice, a.s.	výroba stavebních hmot	200–249	Kunčice nad Labem
MEHLER ENGINEERED PRODUCTS s.r.o.	technický textil	100–199	Lomnice Popelkou

Název	Převažující činnost	Počet zaměstnanců	Obec
Grund a.s.	výroba textilií	100–199	Mladé Buky
E M B A , spol. s r. o.	výrobky z recyklovaného papíru	100–199	Paseky nad Jizerou
SINGING ROCK s.r.o.	výroba pomůcek pro horolezce	100–199	Poniklá
AVON AUTOMOTIVE a.s.	výroba autodílů	500–999	Rudník
ARIES, a.s.	výroba punčoch	100–199	Studenec
Tessitura Monti Cekia s.r.o.	výroba textilu	250–499	Studenec
KVK PARABIT, a.s.	výroba asfaltových hydroizolací	100–199	Svoboda nad Úpou
MELIDA, a.s.	lyžařský areál, stravování	100–199	Špindlerův Mlýn
HARMONY CLUB HOTELY, a.s.	ubytování a stravování	100–199	Špindlerův Mlýn
KERAMTECH s. r. o.	výroba slévárenské keramiky	100–199	Žaclěř

Zdroj: (SKRK 2019)

3.3.2 TRH PRÁCE

Trh práce v zájmovém území byl analyzován z hlediska následujících parametrů:

- dlouhodobý a sezónní vývoj nezaměstnanosti,
- nezaměstnanost v jednotlivých obcích,
- vztah mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce z hlediska kvalifikace.

Přitom byly využívány především statistiky z Integrovaného portálu MPSV, resp. statistiky ČSÚ.

3.3.2.1 Dlouhodobý a sezónní vývoj nezaměstnanosti

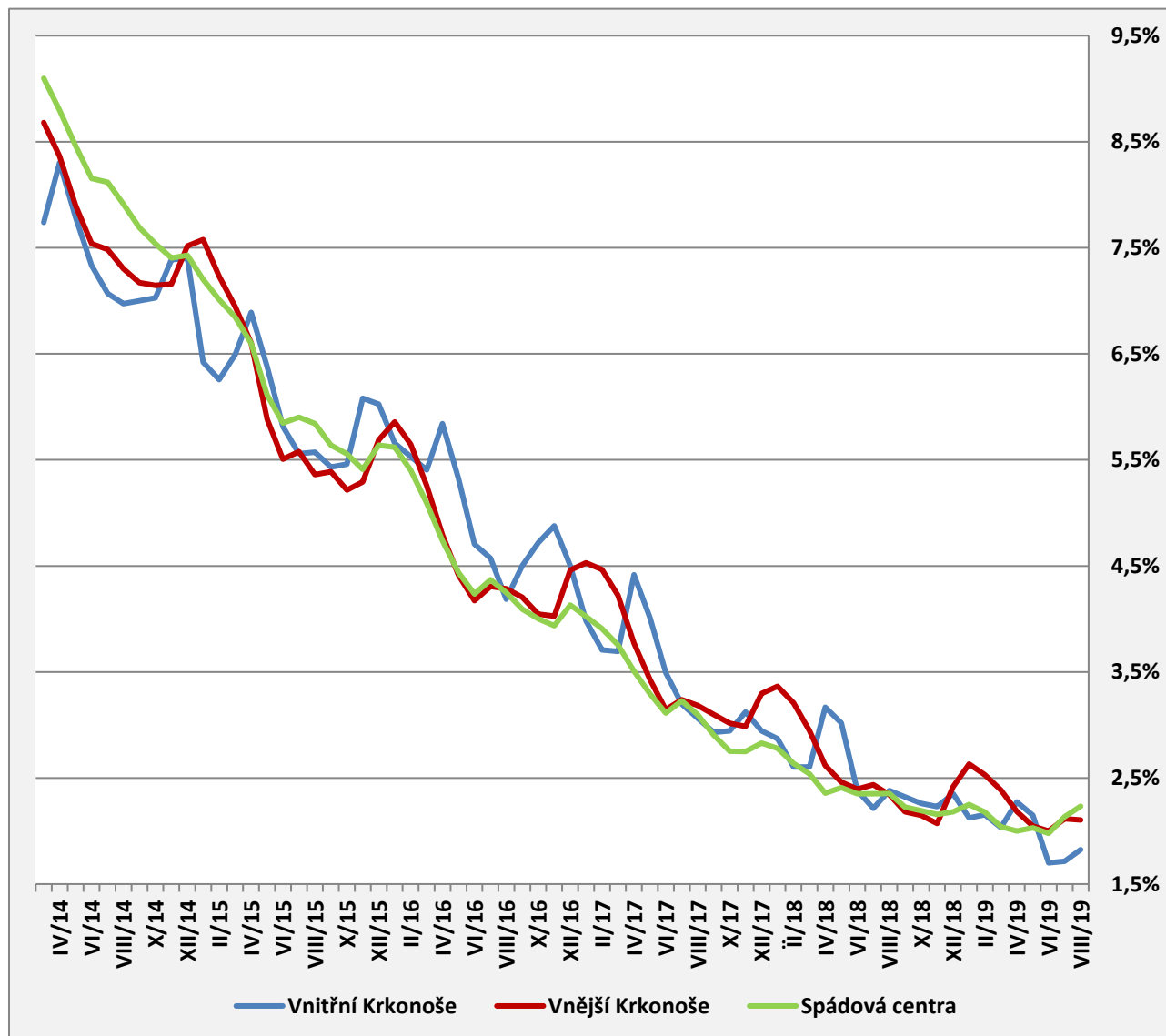
Dlouhodobý vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých částech zájmového území v zásadě kopíruje celorepublikový trend, který v souladu s ekonomickou konjunkturou obnáší pokles nezaměstnanosti na nejnižší hodnoty od poloviny 90. let. Pozitivním signálem je navíc skutečnost, že nezaměstnanost klesala v zájmovém území rychleji než v ČR jako celku. To poukazuje na velmi dobrou kondici regionální ekonomiky.

Na začátku roku 2014 byl trh práce negativně ovlivněn obdobím hospodářské recese, která českou ekonomiku zasáhla v l. 2008-09 a 2012-2013. Od r. 2013 ovšem ekonomika ČR prochází dlouhodobou konjunkturou, která se na trhu práce projevuje dlouhodobým růstem zaměstnanosti a tím pádem i poklesem podílu nezaměstnaných. Ve všech třech částech zájmového území tak v průběhu sledovaného období došlo k poklesu podílu nezaměstnaných osob z počátečních 8-9 % na soudobých 1,7 – 2,1 %. Lze tak konstatovat, že v současné době panuje na trhu práce prakticky úplná zaměstnanost, tedy téměř všichni, kdo chtějí pracovat, mají práci.

Vývoj nezaměstnanosti v zájmovém území má zjevně sezónní průběh. Ve vnitřních Krkonoších, kde má klíčový vliv na zaměstnanost provoz zimních středisek dochází ke zjevnému poklesu nezaměstnanosti v zimní (lyžařské sezóně) i ve druhé nejsilnější – letní sezóně, a naopak k růstu nezaměstnanosti v období mezi těmito sezónami. Naopak ve vnějších Krkonoších dochází pravidelně k růstu nezaměstnanosti v zimní sezóně a poklesu nezaměstnanosti na začátku jara, kdy začínají sezónní práce v zemědělství a ve stavebnictví. Ve spádových centrech se vliv sezónních prací tak intenzivně neprojevuje (jen velmi mírný nárůst nezaměstnanosti s nástupem zimy v l. 2015 a 2016), zato je zde možné v některých letech (2015, 2016, 2017 a patrně i 2019) zaznamenat mírný růst nezaměstnanosti v souvislosti s registrací absolventů škol na úřadu práce. Tento dříve zjevný trend byl ovšem v letech stávající konjunktury prakticky

neutralizován neustálým růstem poptávky po pracovních silách, trh práce tudíž populačně slabé ročníky absolventů středních škol velmi rychle absorboval a v některých letech se dokonce vůbec neprojevil vliv absolventů na růst nezaměstnanosti. Vlivem prakticky neustálé velmi silné poptávky po pracovních silách se také v posledních letech snížily mezisezónní výkyvy nezaměstnanosti ve vnitřních Krkonoších a částečně i ve vnějších Krkonoších.

Graf 7: Vývoj podílu nezaměstnaných v zájmovém území v od března 2014 do července 2018

Zdroj dat: MPSV (2018)

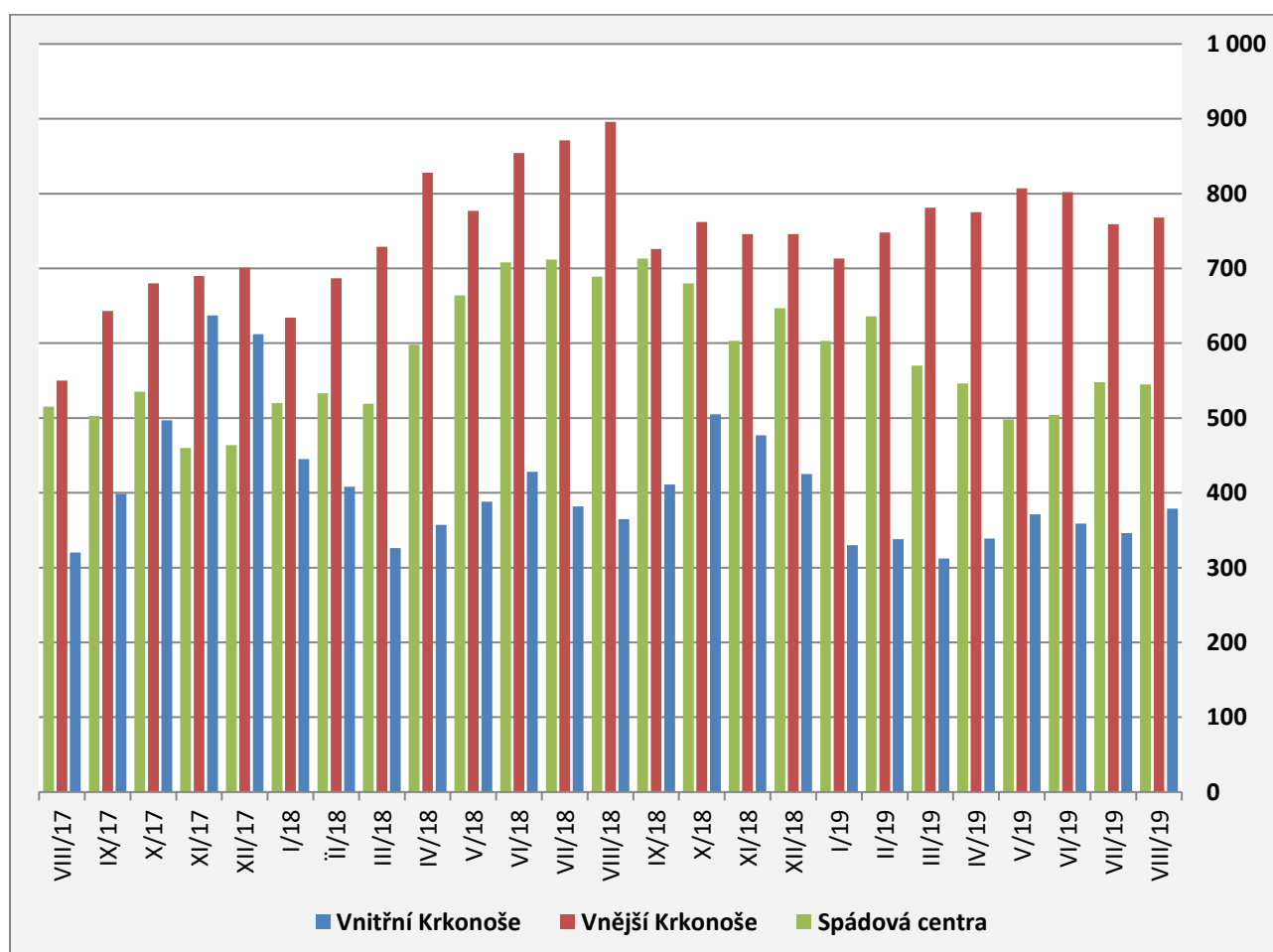
Pozn.: Pro období před březnem 2014 nejsou k dispozici data o nezaměstnanosti na úrovni obcí.

Tabulka 20: Vývoj podílu nezaměstnaných v regionu Krkonoše mezi dubnem 2015 a červencem 2019

	VII/19	IV/19	I/19	X/18	VII/18	IV/18	I/18	X/17	VII/17	IV/17	I/17	X/16	VII/16	IV/16	I/16	X/15	VII/15	IV/15
Celkem	2,1	2,1	2,4	2,2	2,4	2,6	3,0	2,9	3,2	3,7	4,2	4,1	4,4	4,9	5,7	5,4	5,7	6,6
Vnitřní																		
Krkonoše	1,7	2,3	2,1	2,3	2,2	3,2	2,9	2,9	3,2	4,4	4,0	4,7	4,6	5,8	5,7	5,5	5,6	6,9
Vnější Krkonoše	2,1	2,2	2,6	2,1	2,4	2,6	3,4	3,0	3,2	3,8	4,5	4,0	4,3	4,8	5,9	5,2	5,6	6,6
Spádová centra	2,1	2	2,3	2,2	2,4	2,4	2,8	2,8	3,2	3,5	4,0	4,0	4,4	4,7	5,6	5,6	5,9	6,6
Jilemnice	2,6	2,4	3	2,7	3,3	2,7	3,7	3,5	3,6	4,2	4,9	4,4	5,0	5,8	6,7	6,0	6,8	7,4
Trutnov	2,5	2,2	2,5	2,5	2,6	2,6	3,1	3,0	3,5	3,7	4,3	4,2	4,7	4,9	5,9	5,8	6,0	6,9
Vrchlabí	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	1,6	1,5	1,9	2,3	2,7	3,0	3,4	3,4	3,8	4,4	4,8	5,1	5,5
Semily	3,6	3,4	4,1	3,9	3,7	4,0	4,4	4,3	4,6	5,1	6,3	5,5	5,9	6,4	7,4	6,8	7,0	7,1
KHK	2,1	2,1	2,5	2,1	2,2	2,2	2,8	2,6	2,9	3	3,8	3,6	3,9	4,2	5,1	4,6	4,9	5,4
ČR	2,7	2,7	3,3	2,8	3,1	3,2	3,9	3,6	4,1	4,4	5,3	5	5,4	5,7	6,4	5,9	6,3	6,7

Zdroj dat: MPSV (2019)

Graf 8: Vývoj nabídky volných pracovních míst

Zdroj dat: MPSV (2019)

Sezónní výkyvy jsou přirozeně zjevné i u vývoje nabídky volných pracovních míst (graf 8). Ve vnitřních Krkonoších klesá nabídka pracovních míst s koncem zimní sezóny, ve vnějších Krkonoších (byť jen nepatrně) naopak s koncem stavební sezóny a zemědělských prací. Výkyvy v nabídce volných pracovních míst ve spádových centrech nevykazují zjevnou logiku a jsou tak možná do značné míry ovlivněny aktuální situací u velkých zaměstnavatelů. V zásadě lze ovšem konstatovat, že s klesající nezaměstnaností (a klesající nabídkou pracovních sil) výrazně rostla nabídka volných pracovních míst, protože je zaměstnavatelé obsazovali s čím dál většími obtížemi. To je vidět u spádových center i vnějších Krkonoš, kde hraje klíčovou roli při vývoji na trhu práce průmysl. Naopak u vnitřních Krkonoš byl dlouhodobý růst nabídky pracovních míst méně výrazný, protože zde byla nabídka pracovních příležitostí do značné míry fixní (pracovní příležitosti v sektoru cestovního ruchu nerostou zdaleka tak rychle, jako v průmyslu). Růst počtu volných pracovních příležitostí zde tedy byl spíše ovlivněn výše zmíněným vyčerpáním disponibilních pracovních sil na trhu práce (pracovníci ze sektoru CR jsou přetahováni do jiných sektorů), a v době téměř plné zaměstnanosti mohlo být čím dál obtížnější obsadit sezónní pozice v sektoru cestovního ruchu. Zajímavý také byl rychlejší růst počtu volných pracovních míst ve vnějších Krkonoších než ve spádových centrech. To mohlo být způsobeno obtížnějším obsazováním pracovních míst v periferních obcích a malých městech, kam se pracovníkům z širšího regionu nechce dojíždět. Svou roli v tom může hrát i skutečnost, že nabízené mzdy v menších městech a obcích jsou zpravidla nižší než ve větších pracovních střediscích, kde zaměstnavatelé zvyšují mzdy kvůli vysoké konkurenci (mezi zaměstnavateli) na trhu práce.

Výše zmíněný trend meziročního růstu počtu volných pracovních míst však skončil r. 2018. V roce 2019 byla zatím ve všech částech zájmového území zaznamenána nižší nabídka volných pracovních míst než v předchozím roce. To může být předzvěstí celkového zpomalování ekonomiky regionu, které může být důsledkem zhoršeného ekonomického výhledu na klíčových exportních trzích (mj. v SRN). Při očekávání recese totiž dochází ke snižování objednávek zboží a služeb, což se může projevit na sníženém odbytů produktů místních podniků. To naznačuje i skutečnost, že citelný pokles nabídky volných pracovních míst byl zaznamenán především ve spádových centrech, kde jsou soustředěny podniky ve zpracovatelském průmyslu orientované na export. Zde se může také projevovat probíhající útlum poptávky po nových osobních automobilech na pro odbyt klíčových trzích v EU a Číně (v sektoru automobilového průmyslu přitom působí někteří z místních největších zaměstnavatelů). Ve srovnání s předchozím rokem (2018) zde byl překvapivý zejména mezisezónní pokles mezi zimní a jarní sezónou 2019. Naopak v oblasti vnějších Krkonoš, kde vzhledem ke struktuře místní ekonomiky není tak vysoká orientace místní ekonomiky na export, resp. závislost na globálních produkčních sítích, byl pokles počtu volných pracovních míst nižší, a v jarním období se zde naopak projevil růst počtu volných pracovních míst v souvislosti s nástupem sezónních prací.

Pokles počtu volných pracovních míst se zatím neprojevil na nezaměstnanosti, což je dáno stále velkým nedostatkem pracovních sil, resp. převísem počtu volných pracovních míst nad počtem uchazečů o zaměstnání. Dochází tedy spíše k poklesu u dlouhodobě neobsazených pracovních míst. Pokud ovšem bude docházet k dalšímu poklesu volných pracovních míst, může se to začít projevovat i na nárůstu nezaměstnanosti. Z tohoto hlediska může být (zejména ve vnějších Krkonoších a spádových centrech) zatěžkávací zkouškou zimní sezóna 2019/2020, kdy v souvislosti s úbytkem sezónních pracovních míst v těchto oblastech může dojít k výraznějšímu mezisezónnímu růstu nezaměstnanosti než v předchozích letech.

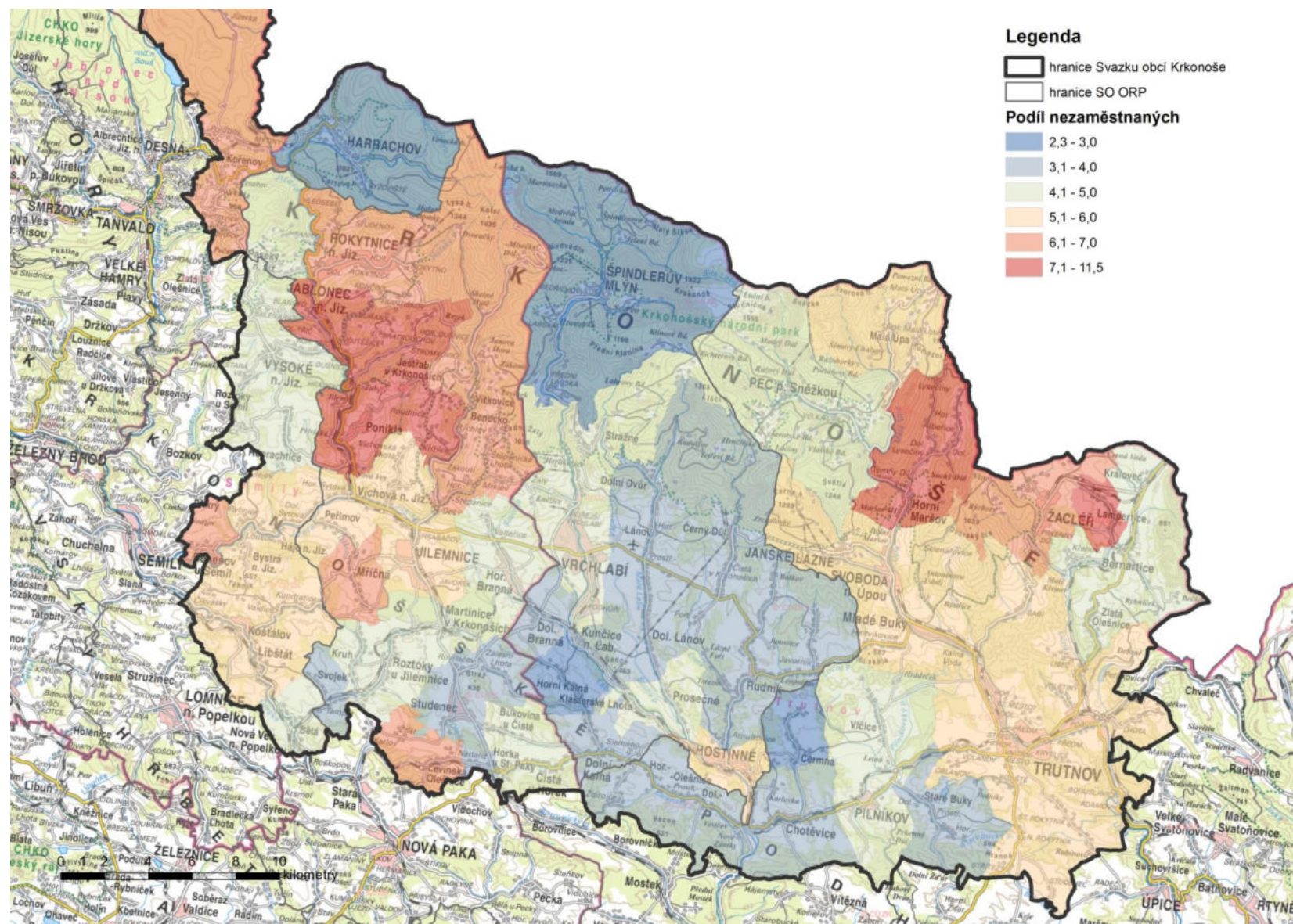
3.3.2.2 Nezaměstnanost v jednotlivých obcích

Dlouhodobě zvýšená nezaměstnanost (viz mapa 10) byla zaznamenána především v západních Krkonoších (Jablonec nad Jizerou, Jestřábí v Krkonoších, Poniklá), v Horním Maršově a na Žacléřsku (především v Lamperticích). Obecně byla vyšší nezaměstnanost na Jilemnicku a na Trutnovsku, naopak téměř v celém Vrchlabsku byly dlouhodobě zaznamenávány podprůměrné hodnoty nezaměstnanosti.

Totéž platilo i v posledním roce, byť podíl nezaměstnaných byl plošně oproti dlouhodobému průměru násobně nižší. Téměř v celém Vrchlabsku byl zaznamenán podíl nezaměstnaných nižší než 2 %. To má nejspíše souvislost se zdejším automobilovým průmyslem, který dlouhodobě prosperuje, a nabízí více pracovních příležitostí, než je pracovní síla ze zdejšího regionu schopná saturovat. To je zjevné i z vyobrazení počtu volných pracovních míst, kdy tři z pěti pracovních center s nejvyšší průměrnou nabídkou volných pracovních míst za poslední rok jsou právě z Vrchlabska. V kontextu posledního roku byly zaznamenány průměrné podíly nezaměstnaných (cca 2-3 %) ve většině obcí ve východní části zájmového území, a to i včetně dříve hůře situovaných obcí a měst jako Lampertice, Horním Maršov a Žacléř. Přetrvávající plošný nedostatek pracovních sil vedl k pohlcení uchazečů i z těchto lokalit, které se dlouhodobě potýkaly s důsledky strukturálních změn ekonomiky. Aktuálně (srpen 2018) je i zde možné zaznamenat téměř plnou zaměstnanost. Pomyslně „nejhorší“ situace tak je na Jilemnicku a v území na pomezí Krkonoš a Jizerských hor, kde byl v mnoha obcích v posledním roce průměrný podíl nezaměstnaných vyšší než 3 %. Právě v tomto území byla dlouhodobě zhoršená situace na trhu práce, což mohlo být zapříčiněné dozvuky transformace ekonomiky, která byla spojena s útlumem původního průmyslu, který nemohl být z prostorového hlediska i z hlediska limitů využití území nahrazen nově vybudovanými provozy². Dotčené území má přitom relativně nepříznivou dopravní polohu z hlediska odlehlosti vůči stávajícím pracovním centrům, a proto zde i dnes přetrvává mírně zvýšená nezaměstnanost. I zde se ovšem v posledních letech projevila silná poptávka po pracovních silách v širším regionu natolik, že zde klesla nezaměstnanost na hranici prakticky plné zaměstnanosti. Lepší situace je z dlouhodobého hlediska v Harrachově, kde je trh práce intenzivně spjat se sektorem CR.

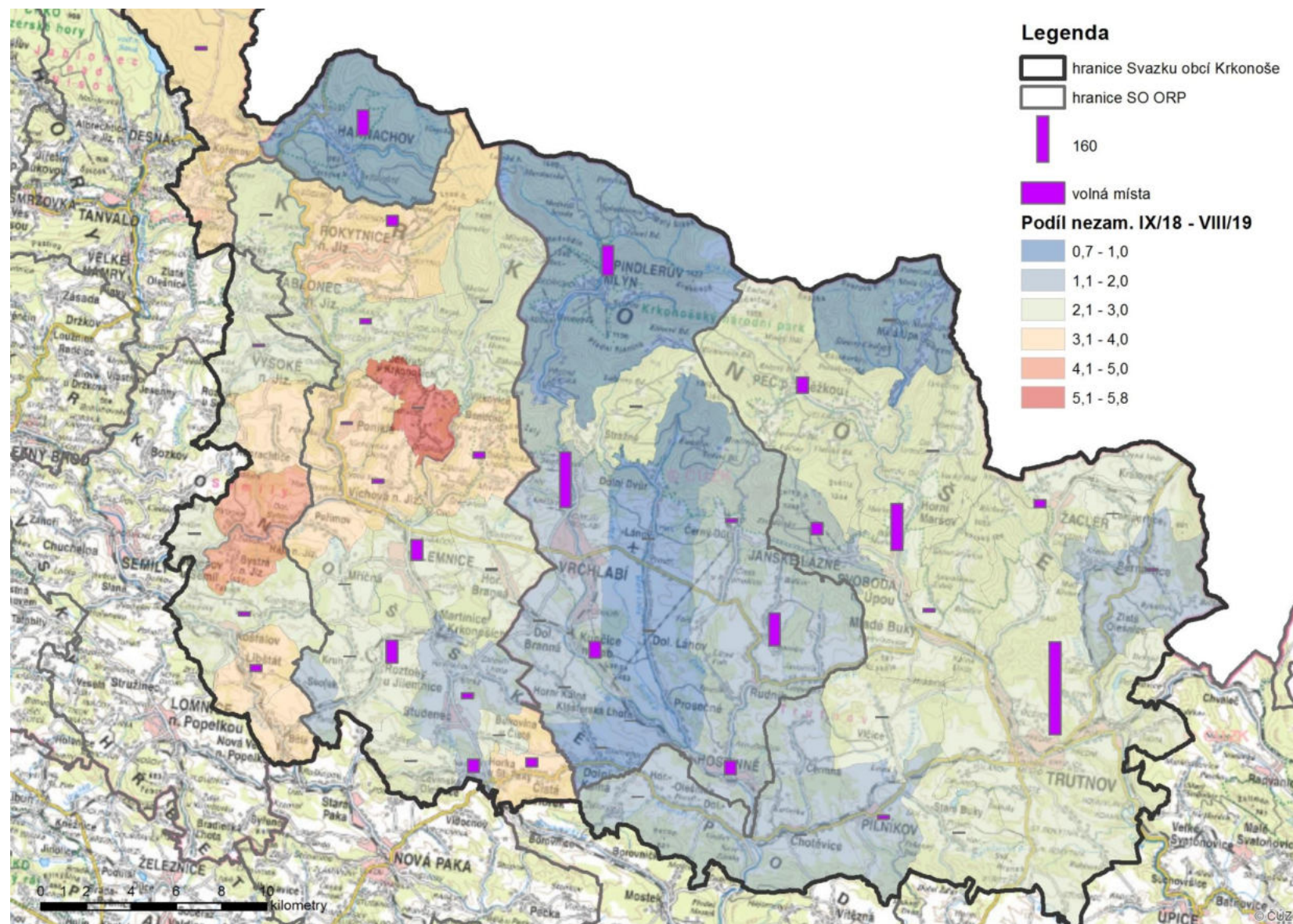
² A vzhledem k relativně vyšší lidnatosti dotčených obcí nemohl výpadek v zaměstnanosti kompenzovat ani rozvoj sektoru CR.

Mapa 10: Průměrný podíl nezaměstnaných v obcích regionu Krkonoše v období od března 2014 do srpna 2019

Zdroj: Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019). Zdroj dat: VDB ČSÚ (2019)

Mapa 11: Průměrný podíl nezaměstnaných a průměrný počet volných pracovních míst v obcích regionu Krkonoše v období září 2018 až srpen 2019

Zdroj: Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019). Zdroj dat: VDB ČSÚ (2019)

3.3.3 PLOCHY PRO PODNIKÁNÍ A PODNIKATELSKÁ INFRASTRUKTURA

Vzhledem k charakteru regionu je zde nabídka ploch pro investory v oblasti výroby z územního hlediska relativně omezená. Průmyslové zóny na „zelené louce“ jsou významně koncentrovány zejména v Trutnově, z hlediska rozlohy jsou ovšem poměrně velké zóny pro (spíše lehkou) průmyslovou výrobu a podnikání vymezeny také v Lánově, Žacléři a v Hostinném. Celková výměra ploch v průmyslových zónách sice přesahuje 110 ha, jednotlivé průmyslové zóny mají ovšem spíše menší rozsah a neumožňují výstavbu plošně rozsáhlejších průmyslových závodů. Průmyslové zóny na „zelené louce“ v regionu tak umožňují výstavbu řádově několika středně velkých průmyslových závodů a až desítek menších závodů či podnikatelských provozoven.

Tabulka 21: Přehled průmyslových zón typu greenfields v území regionu

Průmyslová zóna	Obec	Rozloha (ha)
Lánov - Kovársko	Lánov	15
Černý Důl E1	Černý Důl	1,5
Černý Důl E2	Černý Důl	4,2
Trutnov - Krkonošská	Trutnov	22,6
Bojiště - Trutnov	Trutnov	11,4
Chmelnice - Trutnov	Trutnov	7,25
Horní Staré město – Trutnov	Trutnov	4,4
Investiční plocha – Bohuslavice nad Úpou	Trutnov	5,55
Volanov – Trutnov	Trutnov	4,42
Žacléř	Žacléř	21,3
Dlouhá louka - Hostinné	Hostinné	10
Jilemnice - Jih	Jilemnice	8
Celkem		115,62

Zdroj dat: Královéhradecký kraj (2019), Liberecký kraj (2019)

V regionu se přitom nachází také velké množství brownfieldů neboli nevyužitých či podvyužitých objektů a areálů, které mohou být potenciálně využity investory, resp. podnikateli pro realizaci jejich záměrů. Jedná se vesměs o menší areály a objekty, kde pouze 8 areálů má rozlohu větší než 2 ha, a pouze jeden areál pak větší než 8 ha. Zatímco rozlohou větší brownfieldy jsou zpravidla průmyslovými brownfieldy (bývalé průmyslové závody, zejména pak v textilním průmyslu), nebo zemědělskými brownfieldy (areály někdejších JZD), nachází se v regionu také velké množství menších brownfieldů rozličného původu. Např. v oblasti horských středisek – Harrachova a Rokytnice nad Jizerou je větší množství brownfieldů tvořených někdejšími rekreačními objekty. Dalším typem menších brownfieldů jsou dále např. někdejší řemeslné dílny, objekty škol, zemědělské objekty, nebo sklady.

Z hlediska minimalizace záboru ploch volné krajiny je žádoucí umísťovat novou výstavbu i podnikatelské záměry především na brownfieldy, k tomu je ovšem zpravidla potřeba aktivní zapojení veřejné sféry, např. prostřednictvím majetkoprávního vypořádání, dotační podpory, obnovy inženýrských sítí apod. V případě žádaných horských středisek je také vhodné minimalizovat rozsah disponibilních zastavitelných pozemků na „zelené louce“, což může být stimulem pro vyšší investiční atraktivitu objektů brownfieldů. Lze ovšem předpokládat, že zejména staré tovární areály budou dlouhodobě hledat nové využití jen obtížně, a to mj. s ohledem na odlišné lokalizační faktory pro výrobu v dnešní době oproti době jejich vzniku, výrazně vyšším nákladům na jejich revitalizaci oproti

výstavbě unifikovaných výrobních hal na „zelené louce“ a řadě limitů jejich využití (stísněné pozemky, bezprostřední sousedství s obytnou zástavbou, poloha v záplavovém území, nevyhovující dopravní napojení, místy i památková ochrana, apod.). Proto by bylo vhodné výraznější zapojení veřejné sféry do revitalizace především u starých továrních areálů.

Tabulka 22: Přehled brownfieldů na území regionu nabízených investorům

Objekt	Obec	Rozloha areálu
Průmyslový areál Maršov	Svoboda nad Úpou	4,25
Přádelna - ul. Horská, Trutnov	Trutnov	8
Továrna Mechanika, Temný důl	Horní Maršov	0,49
Areál bývalého Textlenu	Žacléř	2,1
Konírna a sklady, Vlčice u Trutnova	Pilníkov	1,1
Areál bývalé slévárny	Dolní Olešnice	2,25
Průmyslový areál, Prostřední Lánov	Lánov	0,54
Labský Mlýn 1	Hostinné	0,38
Labský Mlýn 2	Hostinné	0,12
Kulturní dům	Vítkovice	0,15
Bývalý areál Cutisin	Kořenov	1,71
Úpravna vody č.p. 460, Harrachov	Harrachov	1,06
Býv. Hotel Elizabeth, Mýtiny	Harrachov	0,85
Bývalá celnice	Harrachov	0,6
Bývalý penzion č.p. 196	Harrachov	0,28
Bývalý Hotel Hubertus	Harrachov	0,25
Sklad MV	Rokytnice nad Jizerou	0,34
Elitex, Dolní Rokytnice 219	Rokytnice nad Jizerou	3,92
Tkalcovna u Kroupů, Dolní Rokytnice 342	Rokytnice nad Jizerou	0,68
Rotextile, Rokytnice 487	Rokytnice nad Jizerou	1,79
Škola, Horní Rokytnice 506	Rokytnice nad Jizerou	0,6
Středisko chovu dojníc, Horní Rokytnice 635	Rokytnice nad Jizerou	1,52
Rekreační vojenský areál, Františkov 84	Rokytnice nad Jizerou	1,14
Textilní továrna, Blansko 540	Jablonec nad Jizerou	1,41
Textilní továrna, Buřany 13	Jablonec nad Jizerou	1
Tkalcovna hedvábí, Hradsko 183	Jablonec nad Jizerou	3,3
Truhlářská výroba	Vysoké nad Jizerou	0,7
Hoření kravín, Poniklá	Poniklá	1,34
Přádelna bavlny, Poniklá 260	Poniklá	1,33
Farma Krkonoše, Poniklá 466	Poniklá	1,63
Hostinec v Arnoštově, Horní Sytová 11	Víchová nad Jizerou	0,23
Mileta, Víchová nad Jizerou 178	Víchová nad Jizerou	2,76
Hotel Dobré dny, Jilemnice	Jilemnice	0,57
Tovární objekt Háje, Rybnice	Háje nad Jizerou	0,59
Zemědělské objekty, Bystrá nad Jizerou	Bystrá nad Jizerou	2,4
Bývalá škola, Bystrá nad Jizerou	Bystrá nad Jizerou	0,13
Býv. textilní továrna Hybler a syn	Benešov u Semil	2,68
Býv. textilní továrna, Pod Mošnou	Benešov u Semil	2,22

Kravín Podkamínka	Košťálov	2
Zemědělské objekty, Košťálov	Košťálov	1,8
Zemědělské objekty u žst. Košťálov	Košťálov	0,32
Areál bývalého JZD, Košťálov	Košťálov	3
Barevna Trevos	Košťálov	0,33
Jídelna Trevos	Košťálov	0,3
Jesle Trevos, Košťálov	Košťálov	0,34
Teletník Kundratice	Košťálov	2
Nedokončená dřevovýroba - Tample	Svojek	0,2
Statek Levínská Olešnice	Levínská Olešnice	2,2
Celkem		68,9

Zdroj dat: Královéhradecký kraj (2019), Liberecký kraj (2019)

Pozn.: U objektů je uvedena celková rozloha dotčených pozemků. V tabulce jsou uvedeny pouze brownfielity s rozlohou pozemků vyšší než 0,1 ha.

3.3.4 HLAVNÍ ZÁVĚRY KAPITOLY

- V zájmovém území je relativně vysoká míra podnikatelské aktivity, k čemuž m. přispívá místní rozvinutý sektor CR.
- Výrazně vyšší míra podnikatelské aktivity je v souvislosti se sektorem CR ve Vnitřních Krkonoších.
- Ve spádových centrech jsou koncentrovány zejména obslužné funkce, což se projevuje nejvyšším zastoupením subjektů působících v sektoru obchodu, informačních a komunikačních činností, odvětví profesních, vědeckých, technických, administrativních a podpůrných činností a ostatních činností.
- V Trutnově a Vrchlabí je také nejvyšší koncentrace obchodních společností včetně akciových společností. Naopak v Jilemnici je zastoupení obchodních společností a akciových společností velmi malé.
- Specifikem odvětvové skladby regionu je výrazná koncentrace elektrotechnického průmyslu, navazujícího na místní tradiční výrobu a know-how. Místní podniky přitom participují na trendech v oblasti průmyslu 4.0, z čehož by mohla regionální ekonomika výhledově profitovat. Výrazně zastoupený je zde také automobilový průmysl, přičemž velká část podniků je v méně výhodných nižších pozicích v subdodavatelském řetězci. V omezené míře (z hlediska zaměstnanosti) v regionu pokračuje textilní průmysl, který se etabluje především v segmentech, které jsou méně exponované vůči laciné asijské konkurenci. Tradiční pozici si udržuje i papírenský průmysl a průmysl stavebních hmot.
- Většina středních a velkých zaměstnavatelů má poměrně intenzivní vazby na region (výrobní tradice, know-how), přibližně třetina z nich pak má vlastníky v regionu. Nově příchozích investorů s omezenými vazbami na region je zde poměrně málo, stejně jako podniků s nízkou pozicí v globálních produkčních sítích. Odvětvová struktura regionální ekonomiky je poměrně pestrá. Regionální ekonomika tak má solidní předpoklady k dlouhodobé relativní stabilitě.
- V zájmovém území dochází v souvislosti s hospodářskou konjunkturou k dlouhodobému poklesu nezaměstnanosti. V současné době je v území jako celku již prakticky plná zaměstnanost. Vývoj nezaměstnanosti přitom podléhal silným sezónním vlivům. Zatímco ve

vnitřních Krkonoších dochází k poklesu nezaměstnanosti v zimní i letní sezóně (hlavní turistické sezóny) a zjevnému růstu nezaměstnanosti po konci zimní sezóny a ve druhé půli podzimu, ve vnějších Krkonoších roste nezaměstnanost v zimním období (útlum stavebnictví a zemědělství).

- V důsledku klesající nezaměstnanosti dlouhodobě rostla nabídka volných pracovních míst. Tento trend se ovšem změnil v r. 2019, kdy došlo k meziročnímu poklesu nabídky volných pracovních míst, a to zejména ve spádových centrech. To může předznamenávat zpomalování regionální ekonomiky a zejména pak oborů závislých na odbytu do zemí či odvětví, které se potýkají se zhoršenými vyhlídkami ekonomického vývoje. Nejvyšší nabídka volných pracovních míst je aktuálně ve vnějších Krkonoších, kde jsou obecně nabízeny nižší mzdy, a kde mají mnozí zaměstnavatelé dopravně méně výhodnou polohu. Ve vnitřních Krkonoších je nejnižší nabídka volných pracovních míst (nabídka je v zásadě fixní a růst počtu volných pracovních míst je dán odčerpáváním pracovních sil okolními regiony) a vývoj zde má výrazně sezónní charakter.
- Z územního hlediska je dlouhodobě vyšší nezaměstnanost v pásu obcí kolem horního toku řeky Jizery, dále v Žacléři, Lamperticích a Horním Maršově. To lze dát do souvislosti s dlouhodobými dozvuky strukturálních změn ekonomiky, které ovšem v souvislosti se stávající konjunkturou prakticky odezněly. Naopak nejnižší nezaměstnanost je na Vrchlabsku, patrně i v souvislosti s dlouhodobou konjunkturou místního velikostně významného automobilového průmyslu.
- Disponibilní průmyslové zóny se nacházejí především v Trutnově, větší průmyslové zóny jsou také v Žacléři, Lánově a Hostinném. V průmyslových zónách v regionu je prostor pro řádově několik středně rozsáhlých výrobních závodů a až desítky menších závodů a provozoven.
- V regionu je velké množství plošně spíše méně rozsáhlých brownfieldů. Vedle starých továrních areálů se jedná především o areály někdejších JZD i menší zemědělské objekty, někdejší rekreační objekty, školská zařízení, nebo řemeslné provozovny. Velká část objektů a areálů brownfields nemá potenciál k revitalizaci bez intervencí veřejného sektoru. Revitalizace a využití brownfieldů je přitom žádoucí, a to především s ohledem na předcházení zbytnému zastavování ploch volné krajiny.

3.4 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch a volnočasové aktivity jsou významnou součástí života obyvatel zájmového území, mají své pevné místo v místní ekonomice, ovlivňují strukturu služeb, jsou zdrojem příjmů státních i místních rozpočtů. Současně však představují zátěž pro místní samosprávy a v některých oblastech, zejména v těch, ve kterých je intenzita cestovního ruchu nejvyšší, dochází ke konfliktům mezi rozvojem cestovního ruchu a ochranou životního prostředí.

Pro analýzu zájmového území v oblasti cestovního ruchu byla využita data ČSÚ za jednotlivé vymezené oblasti Krkonoš (vnější, vnitřní, spádová centra), dále pak za turistický region Krkonoše vymezený agenturou CzechTourism.

Kapitola je rozdělena na tři podkapitoly. První část je zaměřena na nabídku v cestovním ruchu, ve které je kladen důraz na atraktivitu a atrakce cestovního ruchu a na infrastrukturu cestovního ruchu v Krkonoších. V druhé části kapitoly je analyzována poptávka v cestovním ruchu. Obsahem třetí podkapitoly je přehled organizací v cestovním ruchu. Čtvrtá podkapitola přináší shrnutí všech podkapitol.

3.4.1 NABÍDKA V CESTOVNÍM RUCHU

Krkonoše jsou vzhledem ke svým přírodním hodnotám a dostupností služeb a zařízení pro volný čas úzce spojeny s cestovním ruchem a vyhledávaným cílem návštěvníků. Region se tak řadí mezi nejdůležitější turistické destinace v Česku a střední Evropě. Turistická sezóna zde probíhá v létě i v zimě.

Turistický region Krkonoše lze rozdělit na tři turistické oblasti: Krkonoše – západ, Krkonoše – střed, Krkonoše – východ (obrázek 1). Nejvýznamnější oblastí je oblast Krkonoše – západ. Tato turistická oblast má nejvyšší koncentraci ubytovacích zařízení a lůžkové kapacity. Pro tuto oblast je charakteristické celoroční turistické a rekreační využití s převahou zimní sezóny. V této oblasti se nachází např. střediska Harrachov, Rokytnice nad Jizerou, Kořenov. Druhou oblastí jsou Krkonoše – střed, které spoluvytváří zejména obce Královehradeckého kraje. I pro tuto oblast je charakteristické celoroční turistické a rekreační využití s převahou zimní sezóny.

Obrázek 1: Členění turistického regionu Krkonoše

Zdroj: GAREP 2003 Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše

3.4.1.1 Atraktivita a atrakce cestovního ruchu

V Krkonoších lze realizovat široké spektrum forem cestovního ruchu (pěší turistika, cykloturistika, lyžařská a zimní turistika, poznávací turistika atd.). Níže jsou analyzovány klíčové jednotlivé formy cestovního ruchu a nastíněny jejich hlavní atraktivity, atrakce a možnosti pro návštěvníky.

Pěší turistika

Zázemí pro pěší turistiku v Krkonoších lze označit za nadprůměrné. Nachází se zde přibližně 700 km turisticky značených tras, které jsou vedeny všemi zónami. Tzv. pásové značení je ve čtyřech barvách (červené, modré, žluté, zelené) a navíc v černé barvě a polské straně. V zimním období jsou některé z nich uzavřeny. Současně je na území Krkonoš vymezen značný počet naučných stezek s různým stupněm náročnosti (přibližně 22 NS). Snahou je zpřístupnit Krkonoše i vozíčkářům, a tak jsou postupně vymezovány i trasy, na které se lze vydat s elektrickým i manuálním vozíkem.

Pěší turisté mohou pro občerstvení využít řadu turistických chat a bud, které se nacházejí i na odlehlejších místech turistických tras. Nejznámějšími jsou Labská bouda, Luční bouda, Výrovka, Obří bouda.

V Krkonoších je v provozu několik lanových drah a cyklobusů, prostřednictvím nichž si lze usnadnit cestu (viz níže).

Cykloturistika

Krkonoše jsou protkány hustou sítí cyklotras³ (terénních tras vhodných převážně pro horská kola). Celkem jich je zde více než 437 km, z toho 10 km trasy se zvláštním režimem, na nichž je nutno dodržovat uvedené pokyny provozu. Trasy vedou převážně turisticky zajímavými oblastmi III. zóny. Hlavní trasou je Krkonošská diagonála, která spojuje Harrachov a Žacléř (délka 71 km). Ostatní tvoří systém okružních a cílových tras. V nižších polohách – výhradně na místních komunikacích a méně frekventovaných silnicích navazují cykloturistické trasy Klubu českých turistů směřující dále do Podkrkonoší a Jizerských hor. Tyto trasy propojuje dálková magistrála Jizerské hory – Krkonoše – Jeseníky označená KČT 22. V nejuvýchodnějších částech území (oblast Rýchor) jsou k nalezení na místních komunikacích specificky značené cesty Mikroregionu Žacléřsko. (KRMAP 2019)

Dále jsou s ohledem na trendy budovány tzv. pumptracky, které se nachází v Trutnově, Hostinném, Herlíkovicích, Mladých Bukách, Harrachově a ve Špindlerově Mlýně. Pro cyklisty jsou připraveny i tzv. dlouhé sjezdy, jejichž smyslem je vyvezení lanovkou/cyklobusem co nejvýše a poté pohodlně sjíždět Krkonošemi.

Pro rozvoj cykloturistiky jsou klíčové některé faktory. Některé z nich souvisejí s náročným horským terénem. Cyklisté mohou v regionu využít lanovky s letním provozem: Pec pod S.; Velká Úpa – Portáčky; Špindlerův Mlýn – Medvědin; Špindlerův Mlýn, Svatý Petr – Pláň; Jánské lázně – Černá hora; Vrchlabí, Herlíkovice – Žalý; Rokytnice n. J. – Horní Domky; Harrachov – Černá hora (více viz podkapitola 5.3). K přepravě mohou cyklisté využít i železnici:

- Linka 1: Trutnov – Jelenia Góra
- Linka 2: Hostinné - Trutnov
- Linka 3: Trutnov – Svoboda nad Úpou
- Linka 4: Liberec - Kořenov

Cyklistům jsou od června do září k dispozici cyklobusy, tj. autobusy speciálně upravené k přepravě jízdních kol (samozřejmě nabízí přepravu i pěším turistům). Celkem je v turistickém regionu Krkonoše provozováno šest linek cyklobusů označených čísly 1 až 6 a odlišným barevným značením:

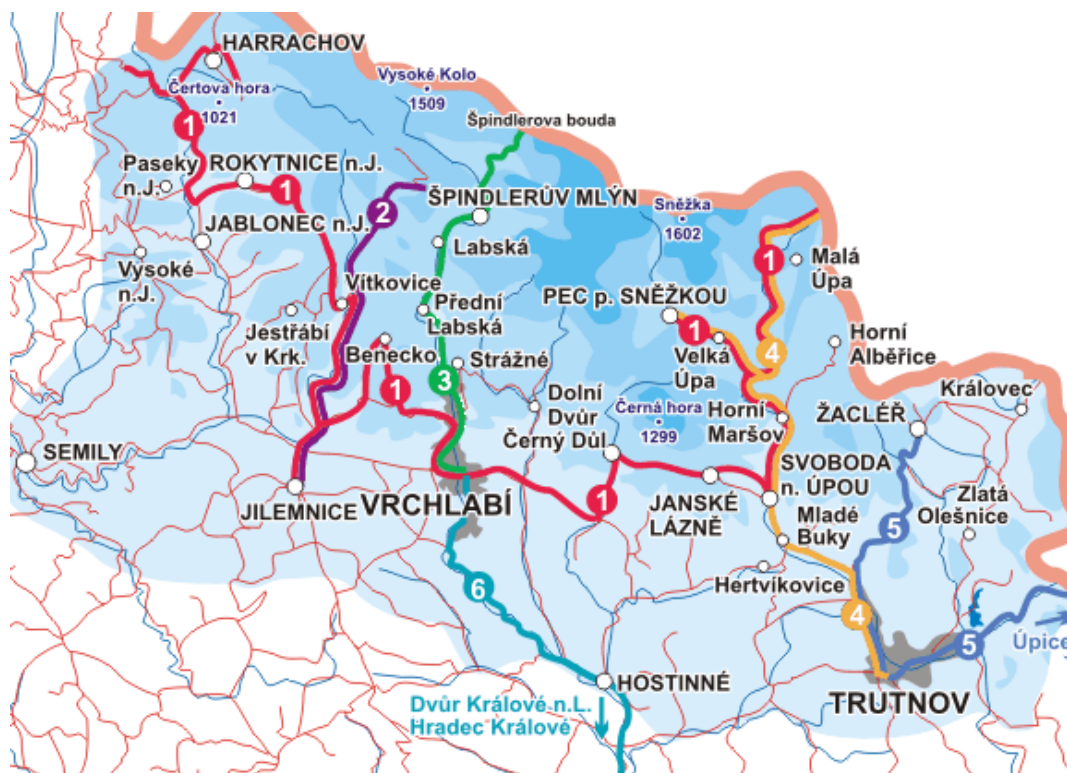
- Linka 1: Harrachov - Rokytnice - Vrchlabí - Janské Lázně - Pec p.Sn. - Pomezní Boudy
- Linka 2: Jilemnice – Horní Mísečky

³ Např.

- Trasa 1 - Okruh z Kořenova přes Dvoračky a Rokytnici - 42 km
- Trasa 2 - Okruh Špindlerovým Mlýnem - 20 km
- Trasa 3 - Okruh Harrachovem - 22,5 km
- Trasa 4 - Okruh nad Harrachovem - 21,5 km
- Trasa 5 - Okruh kolem Rýchor - 36 km
- Trasa 6 - Kolem Janských Lázní - 29 km
- Trasa 7 - Okruh Dolní Malou Úpou - 12,5 km
- Trasa 8 - Okruh Poniklá - 23,5 km
- Trasa 9 - Okruh Jilemnicí - 24,3 km
- Trasa 10 - Z Trutnova do Zábrodí - 25,5 km
- Trasa 11 - Cyklotrasa k Malému Labi - 25,9 km
- Trasa 12 - Cyklookruhokolím Janských Lázní - 18,5 km

- Linka 3: Vrchlabí – Špindlerův Mlýn – Špindlerova bouda
- Linka 4: Úpice – Trutnov – Mladé Buky – Svoboda nad Úpou – Pec pod Sněžkou – Pomezní Boudy
- Linka 5: Žacléř - Trutnov
- Linka 6: Hradec Králové – Vrchlabí (mapa 12).

Mapa 12: Turistické linky – Krkonošské cyklobusy, 2019

Zdroj: <https://www.ceskehory.cz/krkonose/turisticke-linky-pruvodce.html> 2019

Zimní a lyžařská turistika

Krkonoše lze díky příznivým fyzicko-geografickým a klimatickým podmínkám označit za jednu z nejatraktivnějších terénů pro sjezdové i běžecké lyžování. Správa KRNP spolu se Svazkem měst a obcí Krkonoše, skiareály a krkonošskými boudaři udržují bezmála 600 km běžeckých tras pod názvem Krkonoše – lyžařský běžecký ráj. (KRNP 2019) Páteří trasou spojující Harrachov na západě Krkonoš a Žacléř na východě Krkonoš je tzv. Krkonošská magistrála o délce 71 km. Krkonoše nabízejí také několik desítek sjezdových tratí v celkem 25 střediscích. (KRNP 2019)

V Krkonoších jsou dále zpřístupněny vrcholové části Krkonoš, které nejsou v konfliktu s ochranou přírody a na kterých lze aktivně provozovat skialpinismus. Celkem je vyznačeno 8 takovýchto tras⁴. Trasy nejsou vyznačeny (tyčemi, ani turistickým značením) a lze je absolvovat obousměrně. Obdobně je vymezeno i několik lokalit, na kterých lze provozovat tzv. snowkiting (rozlehlé louky v okolí Brádrlových bud, Medvědí boudy nebo Moravské boudy ve středních Krkonoších).

⁴ <https://www.krnap.cz/popis-tras/>

Další z aktivit, kterou lze v regionu provozovat, je ledolezení. Umožněno je na cca 20 m vysoké skále na konci upravované běžecké cesty Bud' Fit v Labském dole. Tato aktivita omezena (16 osob/den) z důvodu malé rozlohy ledopádu a zachování rozumného užívání lokality.

Horolezectví

Horolezectví je na území krkonošského národního parku zakázáno, kromě povolených lokalit – Hnědé skály a Hranostajů skály ve Strážném, Lubošské skály na Harrachovsku a Emina kamene v oblasti Přední Labská. Jedná se o cvičné terény s celoroční možností lezení.

Vodní sporty

Krkonoše skýtají významnou nabídku i v oblasti vodních sportů. Na jejich území se dají využívat ke sjíždění na plavidlech bez motorového pohonu např. řeka Jizera, řeka Labe v úseku přehrada Labská – Vrchlabí, Malá Úpa v úseku Spálený Mlýn, ústí Jeleního potoka k soutoku s Úpou, Jizerka v úseku Vítkovice, most u hotelu Skála, ústí Kozelského potoka – Dolní Štěpanice, Mumlava v úseku most u skokanských můstků v Harrachově až ústí do Jizery, Úpa v úseku Pec pod Sněžkou – Horní Maršov, Klínový potok v úseku parkoviště Strážné lom k soutoku s Husím potokem. Naložování/vyloďování je možno jen na vyznačených místech, na jiných místech je zakázáno z důvodu ochrany přírodního prostředí pobřežních porostů.

Létání na padácích a závěsných kluzácích

Pro vyznavače létání na padácích a závěsných kluzácích jsou vyhrazeny lokality se startovacími a přistávacími plochami. Jedná se o: Přední Žalý, Čertova hora, Lysá hora, Horní Mísečky – Medvědin a Špindlerův Mlýn – Pláň. Ve všech případech se startuje ze sjezdovek.

Poznávací turistika

Předpokladem pro rozvoj poznávací turistiky je dostatek kulturně-historických atraktivit. Jejich nabídka je v porovnání s přírodními atraktivitami v Krkonoších slabší, avšak přesto velmi významná. Mezi takovéto typy atraktivity lze zařadit rozhledny, zámky (Horní Branná, Horní Maršov, Vrchlabí, ...), zříceniny hradů (Nístějka, Kumburk, Košťál, ...), kostely a technické/důlní pamětihodnosti (Dixova brusírna dřeva, Důl Jan Šverma, Důl Kovárna, Jáma Jiří, přehrada Les Království, Poštovna Sněžka, ...). V regionu se nachází i několik městských památkových zón (Hostinné, Vrchlabí, Žacléř, Trutnov, Pilníkov a Jilemnice), vesnických památkových rezervací (Horní Štěpanice, osada Jizerka) a vesnických památkových zón (Šímovy chalupy v Malé Úpě, Velké Toppeltovy Boudy a Modrý důl v Peci pod Sněžkou). (Miškovský 2016)

Další formy cestovního ruchu

V Krkonoších lze realizovat i další formy cestovního ruchu, které však nejsou příliš časté či nemají tak velký potenciál jako ostatní výše jmenované. V první řadě lze uvést lázeňství, které je příznačné zejména pro Jánské lázně – se statutem lázeňského města. V ostatních částech regionu se nachází wellnessová zařízení, a to zejména jako součást větších hotelových komplexů (např. Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Vrchlabí). Dále je možné v Krkonoších realizovat hipoturistiku či využít řadu sportovišť a center (lanové parky, bobové dráhy, bowling, golfové hřiště apod.). V regionu se také nenachází žádný větší akvapark, ale pouze menší akvacentrum v hotelu Aqua Park ve Špindlerově Mlýně a plavecký bazén v Jilemnici a řada menších bazénů umístěných při dalších ubytovacích zařízeních v regionu. (SPF 2012)

3.4.1.2 Infrastruktura cestovního ruchu

Infrastruktura cestovního ruchu zahrnuje infrastrukturu základní a doprovodnou. Základní infrastrukturu představují ubytovací a stravovací zařízení. Analyzována jsou hromadná ubytovací zařízení, která představují nejdůležitější část infrastruktury cestovního ruchu. Skutečný stav ubytovacích kapacit se však může lišit, jelikož část ubytovacích zařízení může být soukromých anebo neuváděných jako hromadné ubytovací zařízení, a tedy neuváděných ve statistikách ČSÚ. Reálná kapacita ubytovacích zařízení tak bude pravděpodobně vyšší.

Doprovodná zahrnuje např. vybavenost turistických tras (pěší, cyklo, hipo, lyžařská, vodní turistika a další formy udržitelného cestovního ruchu), navigační a informační systémy, ekologicky šetrnou dopravu návštěvníků v turistickém regionu a mj. i monitoring návštěvnosti.

Ubytovací kapacity

Ubytovací kapacity lze v zájmovém území označit za dostačující. Ačkoliv v posledních letech je patrná redukce jejich počtu (tabulka 23). Zatímco v roce 2012 bylo v regionu 1039 ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 44 767 lůžek, v roce 2018 již bylo těchto zařízení o 5 % méně a lůžek o necelá 2 %. Ačkoliv tedy došlo k redukcí počtu HUZ, lůžková kapacita poklesla jen minimálně.

Tabulka 23: Vývoj počtu ubytovacích zařízení, turistický region Krkonoše, 2012-2018

	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
2012	1 039	15 650	44 767	1 905
2013	1 021	15 462	44 017	1 815
2014	951	14 689	41 919	2 032
2015	988	15 251	43 503	1 831
2016	967	15 192	43 163	1 729
2017	963	15 029	42 640	2 014
2018	988	15 473	43 941	1 723

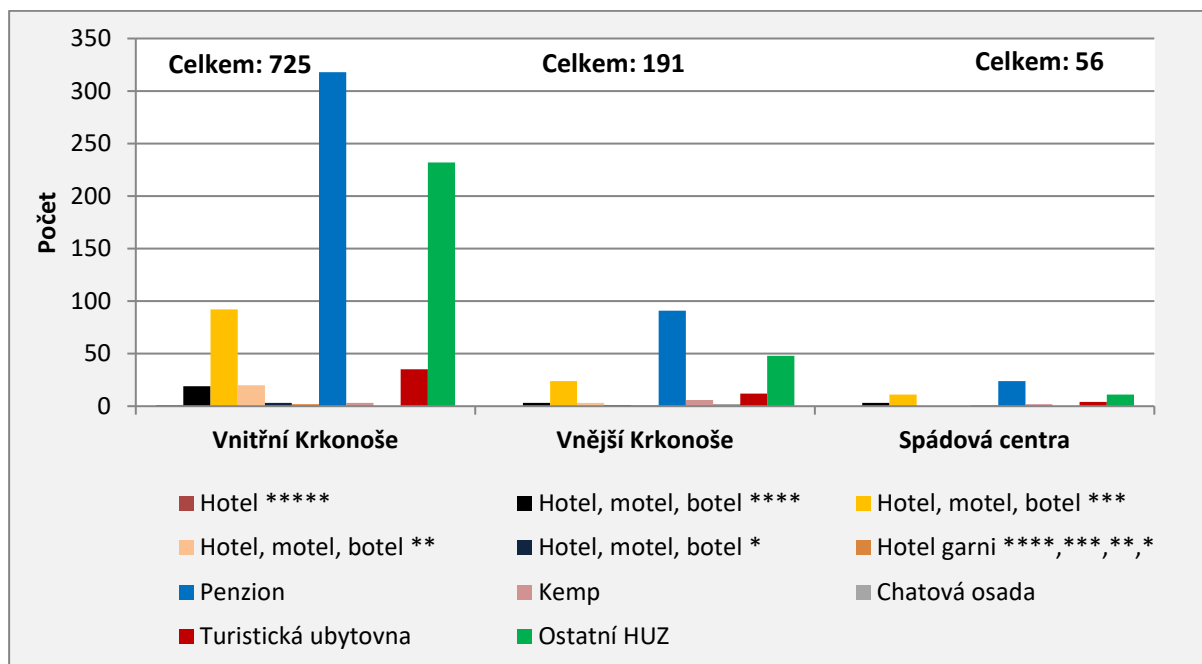
Zdroj: ČSÚ

V zájmovém území jsou patrné výrazné rozdíly v počtu ubytovacích zařízení mezi jednotlivými oblastmi. K 20. 6. 2019 se v zájmovém území nacházelo celkem 972 hromadných ubytovacích zařízení, z toho tři čtvrtiny ve vnitřních Krkonoších (graf 9). Vnitřní Krkonoše jsou tak se 725 HUZ turisticky nejvytíženější oblastí. Ve spádových centrech a vnějších Krkonoších nemá cestovní ruch takový význam jako ve vnitřních Krkonoších, z tohoto důvodu je zde evidován nižší počet ubytovacích zařízení. Nejvyšší počet ubytovacích zařízení je evidován v nejznámějších horských střediscích (Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn, Harrachov a Rokytnice nad Jizerou), ve kterých je zastoupen i vyšší podíl hotelů s 3* a více a penzionů než v ostatních obcích zájmového území.

Z hlediska struktury převažují ve všech třech definovaných oblastech penziony, které tvoří okolo 40-45 % všech hromadných ubytovacích zařízení v každé z oblastí. Z hlediska struktury i celkového počtu HUZ je však třeba vzít v potaz dostupnost statistických informací, jelikož část zařízení nemusí být ve statistice zahrnuta⁵. Reálná kapacita ubytovacích zařízení tak bude pravděpodobně vyšší, jelikož do statistiky nejsou započtena lůžka v soukromém ubytování. Současně je třeba zahrnout domy sloužící k rekreaci.

⁵ z důvodu ochrany individuálních dat či nesplnění přihlašovací povinnosti provozovateli těchto zařízení

Graf 9: Počet a struktura hromadných ubytovacích zařízení, oblasti Krkonoš, 2019

Zdroj: ČSÚ 2019

Značná kapacita ubytovacích zařízení a jejich doplňková vybavenost posiluje předpoklady Krkonoš také v oblasti incentivní a konferenční (MICE) turistiky, byť zdaleka ne všechna zařízení splňují svou kvalitou nároky této formy cestovního ruchu. V případě zlepšení kvality služeb v těchto zařízeních lze segment MICE turistiky považovat za značný potenciál do budoucna. (SPF 2012)

Doprovodná infrastruktura

Kvalita i kapacita doprovodné infrastruktury cestovního ruchu je v zájmovém území neustále zvyšována. V KRNAP jsou realizovány průzkumy za účelem zjištění návštěvnosti oblasti vč. její segmentace. V posledních letech se daří Svazku měst a obcí Krkonoše realizovat řadu opatření, např. ekologicky šetrnou dopravu návštěvníků (formou cyklobusů), mobilní aplikace (mobilní průvodce) Krkonošemi apod. Dále je posilována a zkvalitňována síť turistických informačních center, která je v regionu velmi hustá. Velké množství užitečných informací pro návštěvníky je uvedeno na řadě webových portálů, jedním z nich je www.krkonoše.eu, který je spravován destinační agenturou Krkonoš, tj. Svazkem obcí a měst Krkonoše.

Významnou složkou turistické infrastruktury Krkonoš je infrastruktura pro nejrůznější volnočasové využití (lanové dráhy, vleky, bobové dráhy, sportovní zázemí pro tenis, squash apod., cykloservisy, půjčovny lyží atd.). Tuto infrastrukturu lze v zájmovém území hodnotit jako nadprůměrnou. Nicméně při zajišťování některé z nich dochází ke střetu se zájmy ochrany přírody a krajiny zejména na území KRNAP (viz výše uvedený snowkiting, ledolezení apod.).

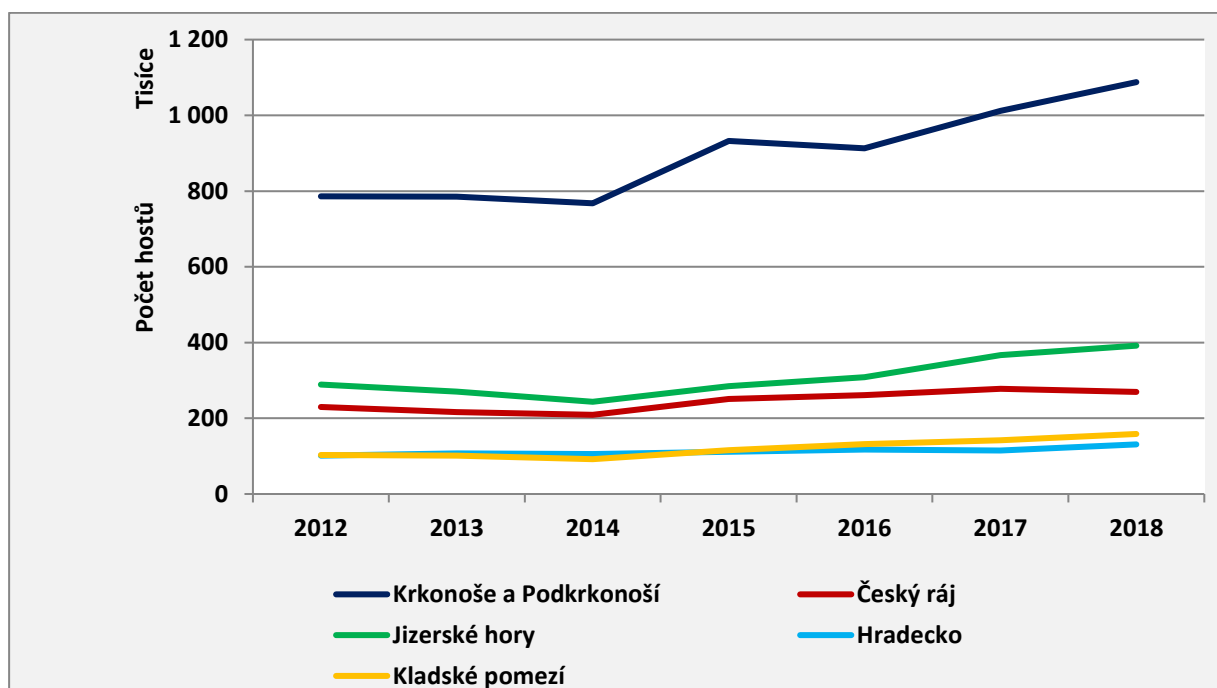
Další zázemí cestovního ruchu (jako jsou např. informační střediska, ubytovací zařízení, stravovací zařízení) lze tedy považovat na velmi dobré úrovni. (Miškovský 2016)

3.4.2 POPTÁVKA V CESTOVNÍM RUCHU

Krkonoše jsou jedním z nejatraktivnějších turistických regionů v Česku, a to nejen pro české turisty, ale – vzhledem ke své poloze na hranicích mezi Českou republikou a Polskem a blízkosti Německa – i pro zahraniční turisty. Vlivem vhodných podmínek pro letní i zimní turistiku jsou turisticky hojně využívanou oblastí pro všechny cílové skupiny. Poptávka cestovního ruchu je však výrazně ovlivňována vývojem ekonomiky.

Poptávku cestovního ruchu v oblasti Krkonoš lze měřit prostřednictvím počtu hostů a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních. Při porovnání Krkonoš jako celku s ostatními turistickými regiony je patrná dominance oblasti Krkonoš. Z grafu 10 je evidentní značný rozdíl v počtu hostů v HUZ ve vybraných oblastech. Zatímco v turistické oblasti Krkonoše a Podkrkonoší činil počet hostů více než milion, v ostatních oblastech se počet hostů pohyboval mezi 100-400 tisíci. Druhým nejnavštěvovanějším regionem byly Jizerské hory, které s počtem hostů cca 392 tisíc v r. 2018 dosahovaly asi čtvrtinové návštěvnosti oproti Krkonošům. Ostatní vybrané oblasti mají ještě nižší návštěvnost, což jen ještě více podtrhuje dominanci Krkonoš.

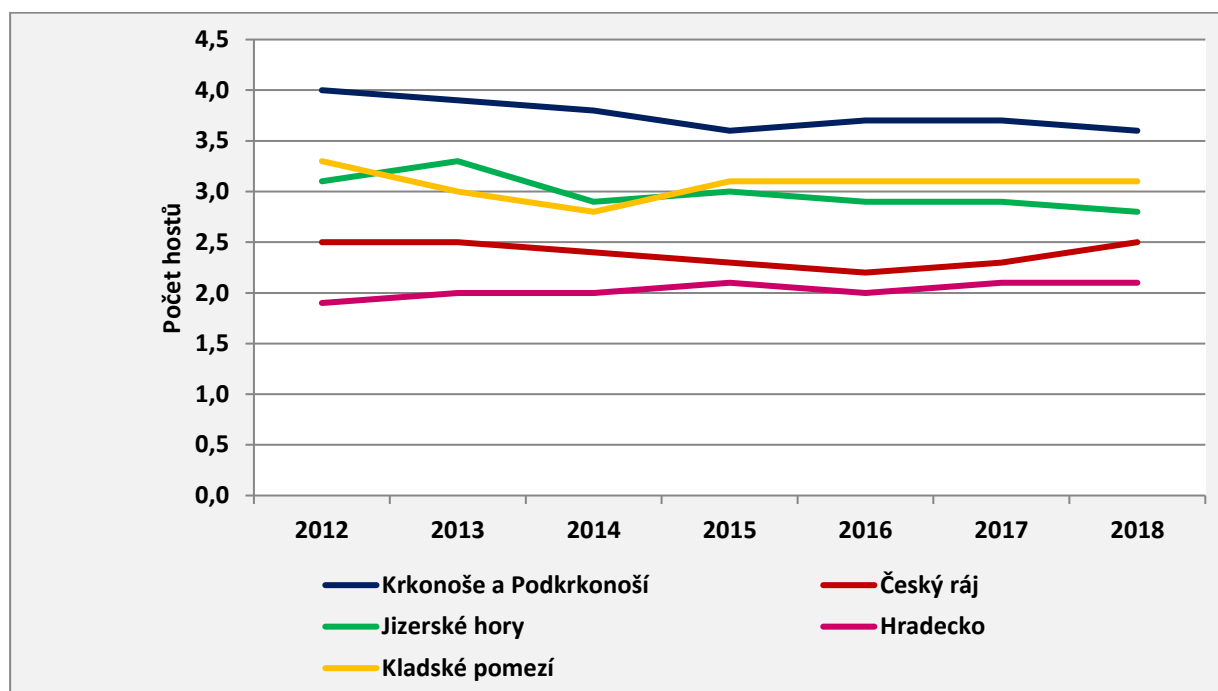
Graf 10: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních, vybrané turistické regiony, 2012-2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Při porovnání turistické oblasti Krkonoše s ostatními vybranými sousedními turistickými oblastmi je průměrný počet přenocování i nadále nejvyšší v turistické oblasti Krkonoše a Podkrkonoší, a to i navzdory evidovanému poklesu (graf 11). Zatímco v r. 2012 byl průměrný počet přenocování v turistické oblasti Krkonoše 4 noci, v r. 2018 poklesl na 3,6 noci, čímž se turistická oblast Krkonoše přiblížila ostatním vybraným turistickým oblastem, které prozatím i nadále zaznamenávají kratší dobu přenocování.

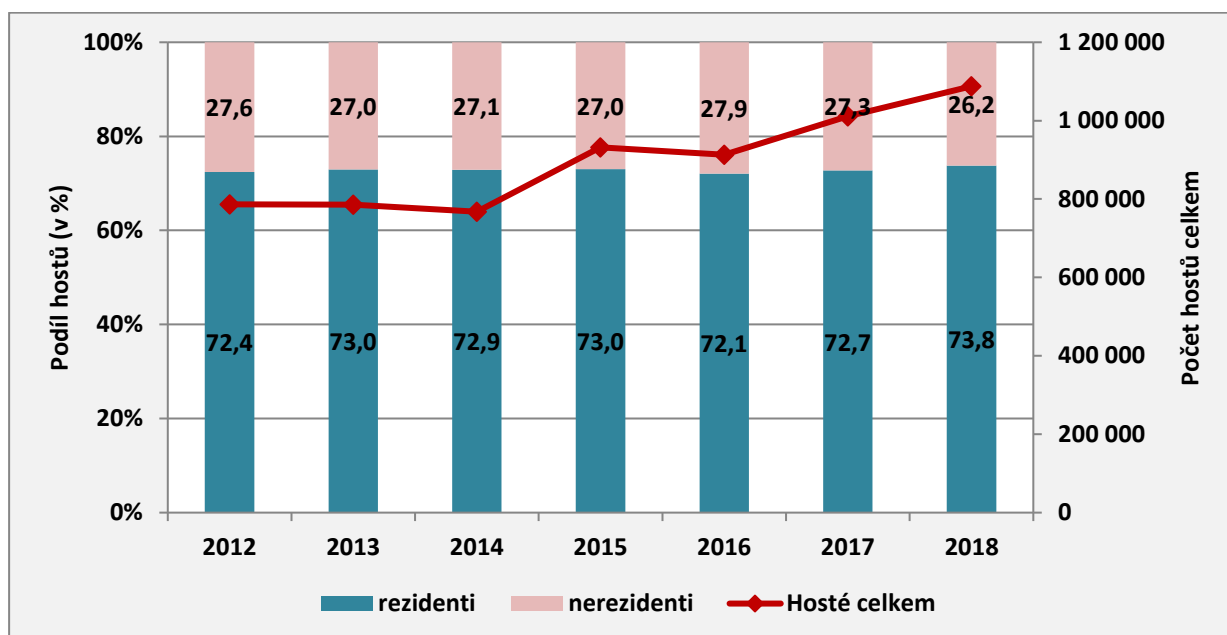
Graf 11: Průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních, vybrané turistické oblasti, 2012-2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

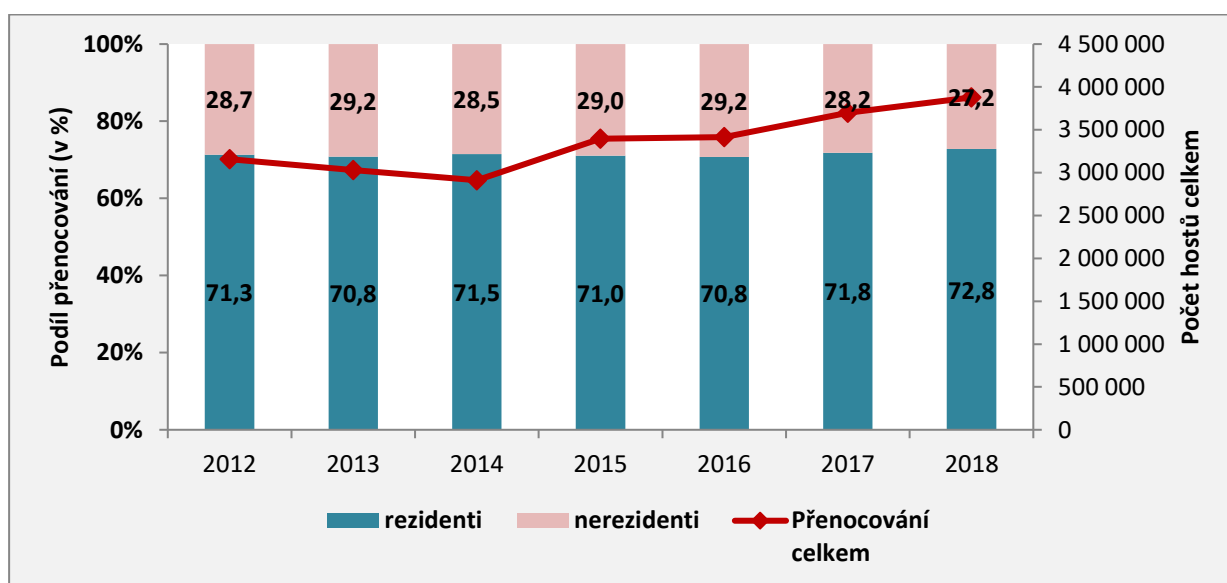
Ze statistik je patrné, že počet hostů narostl mezi lety 2012-2018 přibližně o třetinu (graf 12). V roce 2017 překročil počet hostů 1 milion. Z toho přibližně tři čtvrtiny představují rezidenti. Poměr zastoupení rezidentů a nerezidentů je víceméně stabilní. Obdobný podíl zastoupení rezidentů a nerezidentů je patrný i z hlediska přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních (graf 13). Celkový počet přenocování v HUZ vykazuje od roku 2015 trvalý růst, a to na cca 3,9 mil. přenocování v roce 2018 (tj. přibližně o 23 %). Naopak dochází ke zkracování průměrné délky přenocování – zatímco v r. 2012 činila 4 noci, v roce 2018 klesla na 3, noci. Z hlediska rezidentů a nerezidentů víceméně nejsou patrné rozdíly v průměrné délce přenocování.

Graf 12: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních, turistický region Krkonoše a Podkrkonoší, 2012-2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf 13: Přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních, turistický region Krkonoše a Podkrkonoší

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Krkonošský národní park měří návštěvnost prostřednictvím dat mobilních operátorů. Na základě těchto dat bylo zjištěno, že mezi lety 2017 a 2018 narostla návštěvnost území samotného KRNP, a to o 9,5 % (z cca 4,4 mil. osobodní v r. 2017 na 4,8 osobodní v r. 2018). Výraznější nárůst je patrný u počtu jednotlivých návštěvníků KRNP – z cca 1 mil. v roce 2017 na 1,7 mil. v roce 2018. Rozdělení návštěvníků mezi západ, střed a východ Krkonošského národního parku je následující: meziročně se zvětšily rozdíly v návštěvnosti – narostla především na východě a ve střední části KRNP. Nejnavštěvovanější střed navštívilo 785 638 lidí (2 183 554 osobodní), východ navštívilo 485 946 lidí (1 339 881 osobodní) a nakonec západ navštívilo 475 236 lidí (1 283 818 osobodní). (KRNP 2019)

Data dále ukazují, že „pro Krkonoše jako celek, i pro samotný národní park, je stále nejintenzivnější sezónou zimní období, ovšem rozdíl oproti letním prázdninám se zřejmě snižuje.“ (KRNAP 2019)

Ačkoliv rozvoj cestovního ruchu lze vnímat jak pozitivní, je třeba vnímat i jeho negativní důsledky. V některých oblastech zájmového území je až extrémní koncentrace cestovního ruchu (zejména ve známých střediscích – Pec pod Sněžkou, Jánské Lázně, ...), která způsobuje řadu problémů. Z tohoto důvodu je třeba se zaměřit na rovnoměrnou koncentraci infrastruktury pro cestovní ruch a pokračovat ve zlepšování spolupráce obcí a podnikatelů na produktech cestovního ruchu.

3.4.3 ORGANIZACE CESTOVNÍHO RUCHU A MARKETING

Regionální organizací cestovního ruchu je Krkonoše – svazek měst a obcí, který byl za tímto účelem založen v roce 2000. Aktivitu Svazku komplikuje skutečnost, že působnost Svazku je rozdělena mezi dva kraje (Královehradecký a Liberecký). Mj. z tohoto důvodu byl zřízen Fond cestovního ruchu Krkonoš, do kterého každoročně přispívají města, obce i podnikatelské subjekty. Fond tak umožňuje zajištění společného efektivního postupu při péči o trvale udržitelný rozvoj turistického regionu.

Hlavní činností svazku je realizace projektů zaměřených na podporu cestovního ruchu v celém turistickém regionu a zajišťovat jejich financování. Za tímto účelem zpracovává svazek každoročně Plán činnosti Krkonoše, ve kterém stanovuje aktivity na příslušný rok. Mimo jiné se jedná o stanovení realizace prioritních projektů na podporu cestovního ruchu. Jedním z nich je každoročně zpracováván marketingový plán podpory cestovního ruchu v regionu, a to v souladu s plány Královehradeckého a Libereckého kraje a CzechTourism. Dále se jedná např. o následující projekty (pro rok 2019): Krkonoše – lyžařský běžecký ráj, Krkonoše – ze sedla kola, Krkonošské cyklobusy, Pohádkové Krkonoše, Labská cesta od pramene Labe, Neznámé Krkonoše. Dalšími z činností Svazku je statistické sledování návštěvnosti a realizace celokrkonoských projektů prostřednictvím marketingových nástrojů (tj. veletrhů, online prezentací, printových prezentací, spotů, videí atd.), dále koordinace činnosti informačních center regionu Krkonoše (cca 22 v regionu), vydávání tiskových zpráv a realizace koordinačních aktivit Svazku.

Při organizaci cestovního ruchu probíhá spolupráce Svazku se Správou Krkonošského národního parku, Horskou službou Krkonoše, státní agenturou CzechTourism, dále pak s Královehradeckým a Libereckým krajem, Euroregionem Glacensis, Nadačí ČEZ, pojišťovnou UNIQA, společností Sitour. Zcela zásadní pro rozvoj cestovního ruchu je spolupráce s místními podnikateli, kteří nejenže přispívají do výše uvedeného fondu, ale podílí se i na projektech (např. Krkonoše – lyžařský běžecký ráj, Krkonoše – ze sedla kola).

Při organizaci cestovního ruchu v regionu je cílem realizaci udržitelného cestovního ruchu, tj. rozvoj turismu s ohledem na ochranu přírody.

3.4.4 HLAVNÍ ZÁVĚRY KAPITOLY

- Klíčové závěry z analýzy nabídky:
 - Krkonoše se řadí mezi nejdůležitější turistické destinace Česka i střední Evropy.
 - Nejvýznamnější oblastí je oblast Krkonoše – západ (tj. západní část vnějších Krkonoš a vnitřních Krkonoš vč. spádového centra Jilemnice), ve které se koncentruje nejvyšší počet ubytovacích zařízení.

- V Krkonoších lze realizovat široké spektrum forem cestovního ruchu (pěší turistika, cykloturistika, lyžařská a zimní turistika, poznávací turistika atd.). Pro jejich rozvoj je realizována řada opatření, např. zajištění cyklobusů, lanových drah. Současně jsou realizovány nové formy cestovního ruchu s ohledem na trendy v tomto odvětví (např. pumptracky).
- Nejvýznamnější oblastí je oblast Krkonoše – západ (tj. západní část vnějších Krkonoš a vnitřních Krkonoš vč. spádového centra Jilemnice), ve které se koncentruje nejvyšší počet ubytovacích zařízení.
- V Krkonoších lze realizovat široké spektrum forem cestovního ruchu (pěší turistika, cykloturistika, lyžařská a zimní turistika, poznávací turistika atd.). Pro jejich rozvoj je realizována řada opatření, např. zajištění cyklobusů, lanových drah. Současně jsou realizovány nové formy cestovního ruchu s ohledem na trendy v tomto odvětví (např. pumptracky).
- Ubytovací kapacity lze v zájmovém území označit za dostačující, ačkoliv v posledních letech je patrná redukce jejich počtu. V zájmovém území jsou patrné výrazné rozdíly v počtu ubytovacích zařízení mezi jednotlivými oblastmi: více než tři čtvrtiny jsou ve vnitřních Krkonoších, které jsou turisticky nejvytíženější oblastí.
- Z hlediska struktury HUZ převažují ve všech třech oblastech Krkonoš penziony.
- Kvalita i kapacita doprovodné infrastruktury cestovního ruchu je v zájmovém území neustále zvyšována a lze ji považovat na velmi dobré úrovni.
- Klíčové závěry z analýzy poptávky:
 - Krkonoše jsou jedním z nejatraktivnějších turistických regionů v Česku, a to nejen pro české turisty, ale – vzhledem ke své poloze na hranicích mezi Českou republikou a Polskem a blízkosti Německa – i pro zahraniční turisty.
 - Na základě analyzovaných ukazatelů je poptávka cestovního ruchu v Krkonoších velmi vysoká a v některých případech ukazatelů vykazuje rostoucí tendenci.
 - Z hlediska počtu hostů je turistický region Krkonoše a Podkrkonoší naprosto dominantní a počet hostů regionu od roku 2016 nadále roste. Stejně tak i celkový počet přenocování v HUZ vykazuje od roku 2015 trvalý růst. Naproti tomu dochází k poklesu průměrného počtu přenocování, což je trendem posledních let.
 - Přibližně tři čtvrtiny hostů regionu Krkonoše a Podkrkonoší představují rezidenti. Poměr zastoupení rezidentů a nerezidentů je víceméně stabilní.
- Klíčové závěry z analýzy organizací cestovního ruchu a marketingu:
 - Klíčová organizací mající ve své gesci rozvoj cestovního ruchu v regionu je Svazek měst a obcí – Krkonoše, která realizuje značné množství projektů zaměřených na podporu cestovního ruchu v celém turistickém regionu a zajišťuje jejich financování.
 - Svazek spolupracuje s celou řadou partnerů, bez nichž by rozvoj cestovního ruchu nebyl možný.

3.5 DOPRAVA A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Region Krkonoš má nepříznivou dopravní polohu, což se projevuje jak v silniční, tak železniční síti. To pletí zejména o poloze vůči stávající síti dálnic a páteřních železničních tratí. Dopravní napojení regionu na nadřazená centra je nevyhovující a charakterizované množstvím dopravních závad. Na silničních tazích se mj. jedná o velké množství průtahů silnic I. třídy intravilány nácestných obcí a měst, dílčí bodové závady ve formě nebezpečných křižovatek či směrově a sklonově nevyhovujících úseků silnic apod.

3.5.1 SILNIČNÍ DOPRAVA A INFRASTRUKTURA

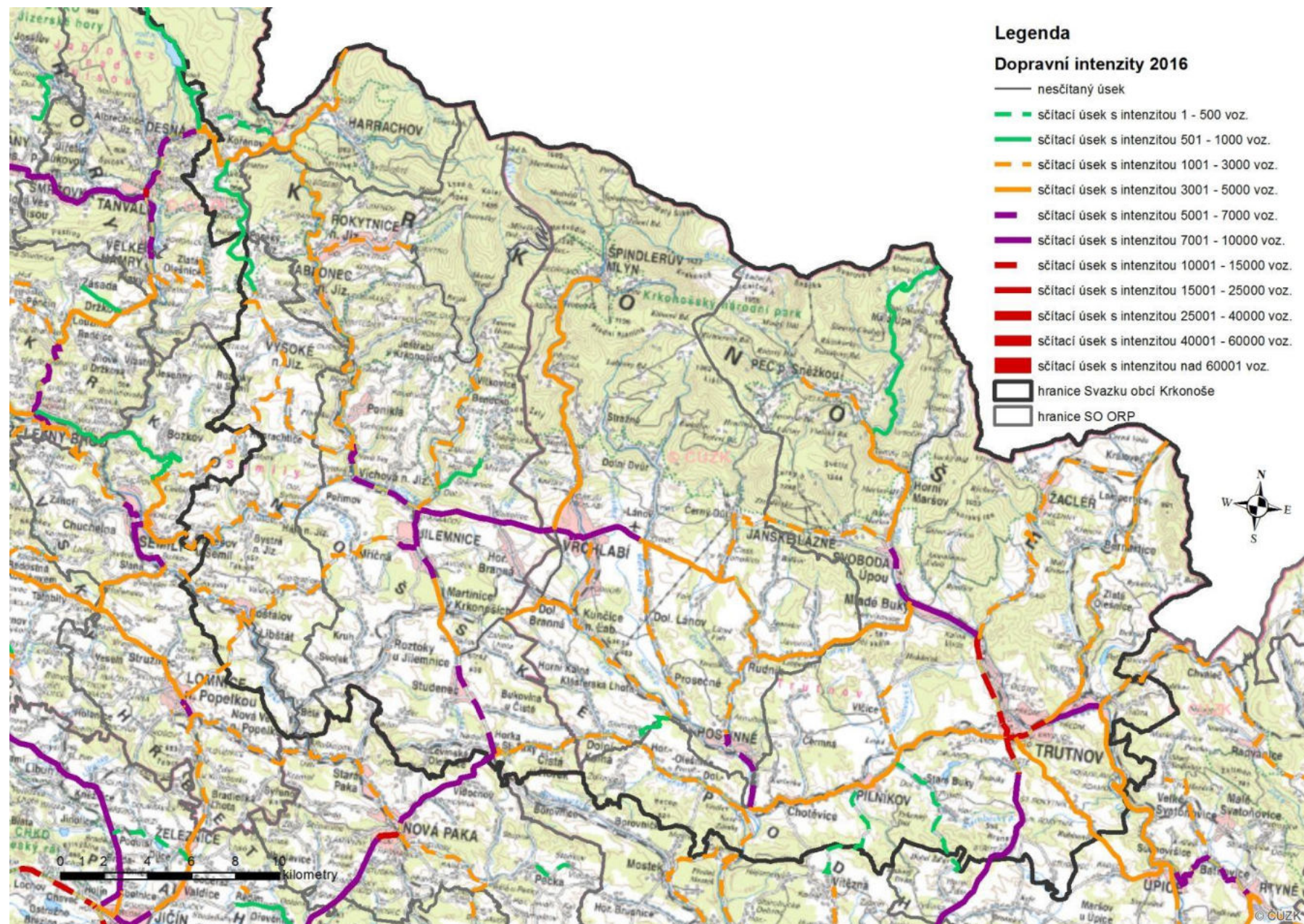
Skelet silniční infrastruktury regionu tvoří a napojení na nadřazená centra zabezpečují následující silnice I. třídy:

- I/14 Liberec – Jablonec nad Nisou – Tanvald – Jilemnice – Vrchlabí – Trutnov – Náchod – Třebovice
- I/16 Řevničov – Mladá Boleslav – Jičín – Trutnov – Královec (CZ/PL)
- I/37 Trutnov – Jaroměř – Hradec Králové – Pardubice – Chrudim – Velká Bíteš
- a okrajově též I/10 Turnov (D10) – Tanvald – Harrachov (CZ/PL).

Propojení do horských středisek v Krkonoších i do méně významných vnějších směrů poskytuje síť silnic II. třídy.

Vzhledem k venkovskému charakteru regionu i excentrické poloze vůči hlavním silničním tahům není zdejší silniční síť dlouhodobě a plošně zatížena vysokými intenzitami dopravy. Návštěvnost zimních středisek zde ovšem nárazově generuje zvýšené intenzity, o víkendech v zimní sezóně s příznivým počasím a při střídání turnusů hostů. To vede k nárazovému přetížení komunikací napojujících zimní střediska na hlavní zdrojové oblasti návštěvnosti a zejména pak úseků silnic napojujících zimní střediska na nadřazenou síť (silnice I/10, I/14 u Harrachova a Rokytnice nad Jizerou, II/294, II/295, II/296, II/297).

Mapa 13: Dopravní intenzity na silnicích v regionu podle Sčítání dopravy 2016

Zdroj: Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019). Zdroj dat: ŘSD (2019)

Z dlouhodobého hlediska jsou nejzatíženějšími úseky silniční sítě regionu průtahy silnic I/14 a I/16 Trutnovem, kde intenzity dopravy výrazně převyšují hranici 10 tis. vozidel denně (cca 14 500 vozidel / 24 hodin v ulicích Žižkova a Pražská). Dále jsou vysoké intenzity dopravy také na úsecích silnice I/14 mezi Jilemnicí a Lánovem (8 200 vozidel/24 hodin na průtahu silnice I/14 Vrchlabím) a Trutnovem a Mladými Buky a na silnici I/37 mezi Trutnovem a Jaroměř. Ze silnic II. třídy je dlouhodobě nejzatíženější silnice II/293 mezi Horkou u Staré Paky a Studencem a v intravilánu Jilemnice a silnice II/325 v Hostinném. Největší intenzity provozu tak jsou v intravilánech spádových center (Trutnov, Vrchlabí, Jilemnice) a na úsecích silnic napojujících spádová centra na nadřazenou silniční síť.

Silniční síť má nevyhovující parametry mj. z důvodu průchodu členitým terénem. To obnáší nepříznivé směrové poměry (množství ostrých, nebezpečných zatáček), sklonové poměry (prudká stoupání, kde zpomalují dopravu nákladní automobily), obecně malý počet míst k předjíždění pomalejších vozidel, a v zásadě vysokou deviatilitu silniční sítě (výrazně vyšší silniční, než přímá vzdálenost). Silnice I. třídy navíc zpravidla procházejí intravilány sídel, což na jednu stranu zpomaluje silniční dopravu, na druhou stranu exponuje sídla vůči dopravní zátěži a souvisejícím negativním důsledkům (imisní zátěž, hluková zátěž, snížená bezpečnost silničního provozu). Zájmové území má naprosto nevyhovující napojení na Liberecko-Jabloneckou aglomeraci a SRN, jakožto významnými zdrojovými oblastmi návštěvnosti i cíli nákladní přepravy. Také spojení s ostatními nadřazenými centry i cíli přepravy (Mladá Boleslav a Praha, „hradubická aglomerace“, Náchodsko a Kvasiny), vykazuje řadu dopravních závad.

Zásadní zlepšení spojení východní části regionu s „hradubickou aglomerací“ a částečně i Prahou přinese připravovaná stavba dálnice D11 v úseku Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov – Královec (CZ/PL). Navazující polská rychlostní silnice S3, která je taktéž v přípravě pak přinese kvalitnější spojení východní části regionu s Polskem (mj. s Vratislaví), ale i SRN. Zprovoznění dálnice pak přinese oživení i pro region Žacléřska, kterému rapidnělepší dopravní polohu a zvýší atraktivitu pro potenciální investory i obyvatele. Níže je uveden přehled aktuálního stavu přípravy dostavby dálnice D11 (ŘSD 2019):

- Hradec Králové – Smiřice: stavba v realizaci, předpokládané uvedení do provozu je v květnu 2022.
- Smiřice – Jaroměř: stavba v realizaci. předpokládané uvedení do provozu je v prosinci 2021.
- Jaroměř – Trutnov: stavba má povolení EIA, v současnosti je podána žádost o územní rozhodnutí (DÚR) a byly zahájeny práce na dokumentaci pro stavební povolení (DSP). Aktuální předpoklad zahájení stavby je v letech 2023/2024 a uvedení do provozu 2025/2026. Pro stavbu ovšem může být komplikací odpor části veřejnosti i některých sdružení. Reálný termín stavby tak může být i vzhledem k dosud nezahájené majetkové přípravě i později.
- Trutnov – Státní hranice ČR/Polsko: stavba má povolení EIA, v současnosti probíhá územní řízení. Dále byla podepsána smlouva na zhotovitele DSP. Aktuální předpoklad zahájení stavby je v letech 2023/2024 a uvedení do provozu 2025/2026. Vzhledem k tomu, že budou v rámci stavby nezbytné demolice obytných domů v Trutnově a zatím nebyla realizována majetkoprávní příprava stavby, hrozí, že i u tohoto úseku může v i rámci přípravy této stavby dojít k průtahům.

Podle současných plánů ŘSD má být tedy celá dálnice zprovozněna do r. 2026. Tento termín však nemusí být konečný a bude záležet, kdy získají zbývající 2 stavby pravomocné územní rozhodnutí (které mohou stejně jako následné stavební povolení oddalovat případní odpůrci) a nakolik se podaří s využitím nové legislativy (pokud nedojde k jejímu zrušení) urychlit výkup pozemků, který u obou staveb ještě nezačal. S vysokou pravděpodobností je ovšem možné očekávat zprovoznění dálnice nejpozději do 10 let čili v zásadě v plánovacím horizontu tohoto dokumentu. Na vůli Vlády ČR, resp. investora ke včasnému zprovoznění dálnice může mít pozitivní vliv příprava navazující polské rychlostní silnice S3, která má být údajně zprovozněna v r. 2023 (IZ Doprava 2018). V případě, že se na české straně nepodaří zprovoznit dálnici D11 souběžně s polskou silnicí S3, může hrozit zahlcení kapacitně nevyhovující silnice I/16 i I/37 intenzivní

tranzitní dopravou (včetně těžké nákladní dopravy), což může vést v dotčeném území (zejména ve městě Trutnov) k dopravním kolapsům.

I na síti silnic I. třídy jsou připravovány projekty, které mohou výrazně zlepšit provozní parametry sítě a snížit negativní důsledky dopravy na obytné prostředí sídel. Jedná se mj. o stavby:

- Nová Paka – obchvat: stavba má pravomocné územní rozhodnutí a probíhá zde stavební řízení. Aktuálně předpokládané zahájení stavby je v r. 2020 a uvedení do provozu v r. 2023. Stavba obnáší cca 8,5 km obchvat Nové Paky, Kumburského Újezdu, Vrchoviny a Vidouchova a po jejím zprovoznění dojde k výraznému zkrácení cestovních dob v relaci Jičín – Trutnov/Vrchlabí (o cca 3-4 minuty u osobních aut).
- I/16 Horka u Staré Paky: stavba má kladné stanovisko EIA, ovšem zatím není územně stabilizovaná. Aktuální předpoklad zahájení stavby je v r. 2025 a zprovoznění v r. 2027. Stavba obnáší cca 7,5 km obchvat obcí Horka u Staré Paky a Čistá u Horek. Po jejím zprovoznění dojde k výraznému zkrácení cestovních dob v relaci Nová Paka – Trutnov (o cca 3 minuty u osobních aut).
- Zrychlení cestování do „hradubické aglomerace“ a do Liberce z jihozápadní části zájmového území může přinést připravovaná realizace dálnice D35 (v úseku Hradec Králové – Úlibice), resp. silnice I/35 (novostavba mezi Úlibicemi a Turnovem). Všechny úseky připravované dálnice D35 mezi Hradcem Králové a Úlibicemi mají platné územní rozhodnutí a zahajuje se u nich výkup pozemků a další činnost nezbytná pro vydání stavebního povolení. Podle současných předpokladů má být dálnice z Hradce Králové do Hořic vybudována mezi lety 2022 a 2024 a do Úlibic mezi lety 2026 a 2029. Novostavba mezi Úlibicemi a Turnovem zatím není územně stabilizovaná a termín její realizace je nejistý.

Kromě zmíněných staveb existují ještě záměry, které zatím nebyly schváleny a jejichž realizace je tudíž nejistá a které by přitom mohly vylepšit širší napojení zájmového území či zkvalitnit síť silnic I. třídy v území. Jedná se o:

- I/14 Vrchlabí – obchvat (jižní obchvat Vrchlabí)
- I/10, I/14 Jablonec n. N. – Smržovka: záměr novostavby silnice I/14 mezi Rychnovem u Jablonce nad Nisou (resp. silnicí I/65 sloužící jako přívaděč z Jablonce n. N. na silnici I/35) a Smržovkou vedené mimo intravilány sídel.

V širším okolí zájmového území jsou dále plánovány stavby, které mohou zlepšit silniční spojení regionu Krkonoše s dalšími cíli. V kontextu logistiky automobilového průmyslu bude přínosná např. realizace obchvatů Náchoda a Nového Města nad Metují na silnici I/14, díky kterým budou odstraněny hlavní dopravní závady na spojení do výrobního závodu Škoda Auto v Kvasinách, kam se např. vozí převodovky z Vrchlabského závodu Škoda Auto.

V dlouhodobém horizontu lze tedy očekávat, že dojde k výraznému zlepšení napojení regionu na nadřazená centra, zejména pak „hradubickou aglomeraci“ a Prahu. Nelze ovšem očekávat zlepšení přímého napojení na Liberecko. Napojení regionu na dálniční síť může v budoucnu umocnit nárazové zatížení regionu intenzivní IAD generovanou rekreanty, pro které bude region Krkonoš dopravně dostupnější. Proto by bylo i vzhledem k charakteru území hledat alternativní způsob dopravy rekreantů do horských středisek, např. formou budování záchytných parkovišť, odkud by byli rekreanti dopravováni do horských středisek spoji veřejné hromadné dopravy.

3.5.2 VEŘEJNÁ DOPRAVA A INFRASTRUKTURA

Veřejná doprava je v regionu reprezentována autobusovými a vlakovými linkami. Systémovou nevýhodou je poloha regionu na hranici Královéhradeckého a Libereckého kraje, tedy dvou objednatelů veřejné dopravní obslužnosti a dvou integrovaných dopravních systémů (IDS IREDO a IDOL).

Páteří systému veřejné dopravy mají být linky veřejné železniční osobní dopravy, v zájmovém území ovšem vzhledem k absenci přímého železničního propojení významných cílů či nevyhovujícím parametrům železniční infrastruktury plní páteřní roli také některé autobusové linky (např. pro spojení Jilemnice s Vrchlabím, obsluhu horských středisek a napojení území na nadřazená centra).

Také u železniční infrastruktury platí, že její parametry jsou negativně ovlivněny členitým reliéfem i odlehlostí a menším dopravním významem regionu. Vnější dopravní napojení regionu na důležité cíle je nevyhovující a region nemá časově konkurenceschopné železniční spojení ani s Prahou, ani s „hradubickou aglomerací“ a Libercem. Po železnici nejsou dostupná ani centra hlavních horských středisek Harrachova, Rokytnice nad Jizerou, Špindlerova Mlýna a Pece pod Sněžkou. Zájmovým územím procházejí následující železniční tratě:

- **030** Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř – Stará Paka – Železný Brod – Turnov – Liberec
- **032** Hradec Králové – Jaroměř – Starkoč – Trutnov
- **036** Liberec – Tanvald – Harrachov – Szklarska Poręba
- **040** Chlumeck nad Cidlinou – Ostroměř – Stará Paka – Trutnov
- **042** Martinice v Krkonoších – Jilemnice – Rokytnice nad Jizerou
- **043** Trutnov – Královec – Łubawka
- **044** Trutnov – Kunčice nad Labem – Vrchlabí
- **045** Trutnov – Svoboda nad Úpou

Ve všech případech se jedná o jednokolejné neelektrizované tratě charakteristické vysokou deviatilitou, poměrně nízkými maximálními traťovými rychlostmi, zpravidla zastaralým zabezpečovacím zařízením a nízkou propustností (zejména pak pro nákladní dopravu). Trať 032 prošla v nedávné minulosti tzv. revitalizací, která obnášela zejména opravu některých nevyhovujících úseků. V důsledku revitalizace zde ovšem prakticky nedošlo ke zkrácení cestovních dob. Na trati 030 v úseku Jaroměř – Stará Paka bylo v r. 2015 instalováno nové dálkové ovládané zabezpečovací zařízení.

Podle Interaktivní mapy SŽDC (2019) jsou aktuálně připravovány tři investiční akce týkající se obnovy železničních tratí zasahujících do zájmového území. Jedná se o tyto akce:

- Zlepšení provozních parametrů trati Jaroměř - Stará Paka. Tato akce bude spočívat zejména zlepšení technického stavu a zvýšení traťové rychlosti v dílčích úsecích trati a snížení nákladů na zajištění provozuschopnosti, a to prostřednictvím rekonstrukce železničního svršku a spodku v dílčích úsecích trati. Předpokládaný termín realizace je v letech 2021-2022.
- Revitalizace trati Chlumeck nad Cidlinou – Trutnov. Předmětem stavby je zřízení dálkového ovládaní zabezpečovacího zařízení v úseku Stará Paka (mimo) – Trutnov (mimo). Dále bude rekonstruován traťový úsek Stará Paka – Kunčice nad Labem. Předpokládaný termín realizace je v letech 2020-2021.
- Sanace svahu tělesa náspu v km 92,1 trati Chlumeck nad Cidlinou – Trutnov (v katastru obce Horná Branná). Předpokládaný termín realizace je v letech 2021-2022.

Připravované stavby tedy spočívají zejména v obnově infrastruktury dotčených tratí a kromě zlepšení technického stavu tratí nepovedou k zásadnímu zlepšení parametrů tratí. Případné zkrácení jízdních dob bude v řádu jednotek minut a nebude mít vliv na časovou konkurenceschopnost železniční dopravy. V

současné době i vzhledem k periferní poloze regionu v rámci železniční sítě nelze předpokládat realizaci investičních akcí, které by výrazným způsobem zvýšily kvalitu železniční infrastruktury a její konkurenceschopnost.

Dílní zlepšení vnějšího železničního napojení Krkonoš však může přinést připravovaná modernizace trati Praha – Lysá nad Labem – Velký Osek – Hradec Králové. Připravovaná optimalizace, resp. modernizace trati povede ke zkrácení cestovních dob v relaci Praha – Chlumeck nad Cidlinou – Hradec Králové řádově o desítky minut, což se projeví i u rychlíkové relace Praha – Hradec Králové – Trutnov a u přestupní relace Praha – Chlumeck nad Cidlinou – Stará Paka – Kunčice nad Labem – Trutnov. I poté ovšem zůstane železniční osobní doprava mezi Prahou a regionem Krkonoš časově nekonkurenceschopná.

Výraznou budoucí příležitostí pro zásadní zlepšení vnějšího železničního napojení regionu je uvažovaná realizace vysokorychlostní trati Praha – Hradec Králové – Vratislav (tzv. Rychlého spojení 5), která by mohla překračovat státní hranici v prostoru mezi Adršpachem a Žacléřem a na níž by mohly navazovat přípoje do Trutnova či Vrchlabí (resp. by z ní mohly být sjezdy umožňující přímé spojení těchto měst na Hradec Králové či Prahu přes vysokorychlostní trať). O přípravě realizace této trati však zatím nebylo rozhodnuto (mj. není definitivně rozhodnuto, zdali trať do Vratislavi povede přes Hradec Králové, nebo přes Liberec) a i pokud by se realizovala, nebylo by to dříve, než v horizontu několika desítek let. Totéž platí i o potenciální vysokorychlostní trati z Prahy do Liberce, která by mohla přispět ke zrychlení spojení z Prahy do západních Krkonoš.

V zájmovém území přitom existuje větší množství potenciálních záměrů novostaveb železničních tratí, z nichž některé byly prověřovány studiemi. Jedná se mj. o:

- napojení centra Harrachova na železnici odbočkou z trati 036 Liberec – Tanvald – Harrachov – Szklarska Poręba
- napojení centra Rokytnice nad Jizerou na železnici prodloužením železniční trati 042 Martinice v Krkonoších – Jilemnice – Rokytnice nad Jizerou
- tunelové propojení Harrachova a Rokytnice nad Jizerou (tedy tratí 036 a 042)
- prodloužení trati 044 Trutnov – Kunčice nad Labem – Vrchlabí do Špindlerova Mlýna
- prodloužení trati 045 Trutnov – Svoboda nad Úpou do Pece pod Sněžkou
- propojení tratí 030 Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř – Stará Paka – Železný Brod – Turnov – Liberec a 044 Trutnov – Kunčice nad Labem – Vrchlabí mezi Dolní Brusnicí a Hostinným (tzv. Labská spojka) k umožnění přímého (rychlejšího) spojení z Hradce Králové do Vrchlabí

Žádný z výše uvedených záměrů nebyl detailněji rozpracován, natož pak závazně přijat potenciálním investorem. Vzhledem k vysokým investičním nákladům a spíše nižšímu přepravnímu potenciálu je pravděpodobnost realizace výše uvedených záměrů nízká. Pokud by došlo k realizaci některého z těchto záměrů, bylo by to za výhledovým horizontem tohoto dokumentu.

V zájmovém území se naopak spekuluje o možném zániku některých méně vytížených tratí. Jedná se především o trať 042 a 043 (v úseku Královec – Žacléř). Vzhledem k nevyjasněnému postoji státu k regionálním drahám a k jejich rušení nelze s jistotou předvídat, jak se situace u těchto tratí vyvine.

3.5.3 LANOVKY A VLEKY

V regionu je vzhledem k lokalizaci horských středisek i díky členitosti regionu rozvinuta vertikální doprava. Lanovky a vleky jsou provozovány zejména v lyžařských areálech, kde slouží uživatelům lyžařských areálů, v letní sezóně pak mnohé lanovky slouží turistům a v obou sezónách také uživatelům rekreačních objektů situovaných ve vrcholových partiích Krkonoš. Jedinou osobní lanovkou, která vede zcela mimo lyžařské

areály (a slouží tak primárně turistům) je Lanovka Pec pod Sněžkou – Sněžka. V omezené míře jsou v území také nákladní vleky, které slouží k zásobování horských rekreačních objektů. V území je také provozována nákladní lanová dráha Černý Důl – Kunčice nad Labem, která přepravuje vápenec vytěžený v lomu Černý Důl na zpracování do provozu v Kunčicích nad Labem. Jedná se o nejdelší lanovou dráhu v ČR a zároveň nejdelší nákladní lanovou dráhu ve Střední Evropě (KVK 2019).

V regionu jsou v provozu následující lanové dráhy:

- Morávka – Štěpánka
- Harrachov – Čertova hora
- Harrachov – Můstky
- Rýžoviště – Čertova hora
- Rokytnice – Lysá hora
- Rokytnice – Hoření domky
- Vítkovice – Aldrov
- Benecko – Kejnoss
- Špindlerův Mlýn – Medvědí
- Špindlerův Mlýn – Pláň východ
- Špindlerův Mlýn – Hromovka
- Špindlerův Mlýn – Labská
- Špindlerův Mlýn – Pláň
- Herlíkovice – Bubákov
- Herlíkovice – Bubákov 2
- Herlíkovice – Žalý
- Vrchlabí – Kněžický vrch
- Vrchlabí – Kněžický vrch 2
- Černý Důl – Saxner
- Černý Důl – U lomu
- Janské Lázně – Černá hora
- Janské Lázně – Hofmanky
- Černá hora – Protěž
- Pec pod Sněžkou – Sněžka
- Pec pod Sněžkou – Hnědý vrch
- Pec pod Sněžkou – Zahrádky
- Velká Úpa – Portášovy Boudy
- Mladá Buky – Pekelský vrch

V rámci uvažovaného rozvoje lyžařských areálů a propojování lyžařských areálů i středisek jsou plánovány novostavby lanových drah, a to mnohdy i uvnitř území KRNPu. V Krkonoších jsou či byla prověřována mj. následující možná propojení lyžařských areálů:

- Čertova Hora (Harrachov) – Studenov (Rokytnice nad Jizerou)
- Studenov – Horní domky (Rokytnice nad Jizerou)
- Benecko – Herlíkovice
- Medvědí – Labská (Špindlerův Mlýn)
- Labská – Hromovka (Špindlerův Mlýn)
- Černá Hora (Janské Lázně) – Lučiny (Pec pod Sněžkou)

Tyto záměry však zpravidla vedou ke konfliktu zájmů rozvoje cestovního ruchu a ochrany KRNPu. Není tedy jisté, zda-li a v jaké podobě budou realizovány.

3.5.4 OSTATNÍ DRUHY DOPRAVY

V souvislosti s cestovním ruchem je v regionu rozvinuta také pěší doprava a postupně se zde rozvíjí také rekreační cyklo doprava. Rekreační pěší doprava a cyklo doprava se odehrává převážně v jádrové části území, kde je v okolí horských středisek velmi vysoká hustota pěších a cyklistických turistických značených tras.

Běžná pěší doprava a cyklo doprava pak probíhá zejména v intravilánech sídel. Zatímco je v regionu poměrně rozvinutá turistická infrastruktura pro rekreační pěší dopravu a cyklo dopravu, není zde dostatečně rozvinutá infrastruktura pro oba dopravní módy v rámci denní dopravy do zaměstnání či za službami. V mnoha obcích chybí chodníky podél hlavních průjezdních komunikací, a až na výjimky zde nejsou

cyklostezky, jakožto samostatné dopravní cesty určené cyklistům. Cyklodoprava je přitom potenciálně významnou alternativou především pro cestování v rámci jednotlivých údolí, v nichž je soustředěna velká část sídel regionu. Osou mnoha sídel je zde silnice kopírující údolnici, resp. vodní tok, vesnice v údolích jsou v mnoha případech protáhlé a mají charakter řadové, resp. silniční vsi. Také osou městského osídlení bývá zpravidla vodní tok. Jednotlivá údolí tak představují urbanizační osy, v jejichž rámci jsou příznivé výškové poměry pro cyklodopravu. Limitem pro cyklodopravu je zde obecně absence cyklostezek, resp. tras pro bezpečný a pohodlný pohyb cyklistů.

Doposud byly vystavěny dílčí úseky cyklostezek zejména ve městech Trutnov, Vrchlabí, Hostinné a Žacléř, z nichž některé jsou součástí Labské stezky (dálková cyklotrasa č. 2).

Cyklostezky:

- Labská stezka:
 - Vrchlabí – podél Dělnické ulice (podél areálu Škoda Auto a.s.), délka 1,5 km
 - Hostinné – od ul. U Trati k počátku náhonu v Hostinném, délka 1 km
 - Hostinné – 2 úseky podél ul. Nádražní, celková délka cca 0,45 km
- Ostatní cyklostezky:
 - Vrchlabí – Lánov, délka 3,2 km
 - Hostinné – Chotěvice, délka 1,8 km
 - Trutnov – podél řeky Úpy, délka 5,4 km
 - Trutnov – u průmyslové zóny na Horním Předměstí, délka 0,65 km
 - Žacléř – Pod Zahradami – Kulturní dům, délka 0,65 km

Je tedy zřejmé, že cyklostezky vznikají zejména ve městech, kde jsou oproti venkovským obcím vyšší fiskální a lidské kapacity na zajištění přípravy a realizace cyklostezek.

S probíhajícím rozšiřováním používání elektrokol bude překonána bariéra pro cyklodopravu představovaná výškovou členitostí. Cyklodoprava se tak stane použitelnější i pro spojení mezi jednotlivými údolími. Elektromobilita se citelně projeví i u rekreační cyklistiky, kde bude nejspíše docházet ke zvyšování intenzit provozu i v samotném jádrovém území. To ovšem představuje riziko zvýšení uživatelských kolizí mezi pěší dopravou, cyklodopravou a případně i silniční dopravou, protože velká část značených cyklotras v jádrovém území je souběžně značenou pěší trasou, či vede po silničních komunikacích. V budoucnu se tak může projevit potřeba důsledného oddělování rekreační pěší dopravy a cyklodopravy, což se může v krajním případě projevit redukcí délky značených tras pro cyklisty, resp. pro pěší. Bude také zapotřebí důslednější kontrola dodržování zákazu pohybu cyklistů na území KRNAPu mimo značené cyklotrasy.

3.5.5 DOPRAVA V KLIDU

Doprava v klidu je problematická zejména v centrech měst, intravilánech spádových center a v horských střediscích, kde dlouhodobě převažuje poptávka po parkovacích kapacitách nad jejich nabídkou. Tento nesoulad je řešen regulací dopravy v klidu prostřednictvím jejího zpoplatňování, resp. zavedení zón placeného stání a budováním nových parkovacích kapacit ve formě záchytných parkovišť či parkovacích domů.

Mezi městy zájmového území (mimo horská střediska) jsou zóny placeného stání zavedeny pouze v centru Vrchlabí a Trutnova. Zóny placeného stání jsou dále zavedeny také v některých horských střediscích. Míra

rozsahu zón zpoplatněného stání se mezi jednotlivými středisky ovšem liší. Zatímco např. ve Špindlerově Mlýně, Peci pod Sněžkou a Jánských Lázních jsou v letní sezóně zpoplatněna prakticky veškerá veřejná parkovací stání⁶ (a soukromá stání jsou také zpoplatněna, ev. určena pouze pro návštěvníky přílehlých rekreačních zařízení), v jiných střediscích – např. v Harrachově a Rokytnici nad Jizerou se zpoplatnění týká omezeného okruhu veřejných či soukromých parkovišť (např. u lyžařských areálů).

Parkovací domy přístupné pro veřejnost byly vybudovány ve Vrchlabí, Trutnově a v současné době se staví parkovací dům s autobusovým terminálem i v Peci pod Sněžkou. Dále jsou ve Vrchlabí záchytná parkoviště po obvodu centra města, která umožňují parkování zdarma v docházkové vzdálenosti od hlavních cílů cest v centru města, ale mimo uliční prostor samotného centra města. Kapacitní parkoviště jsou v horských střediscích vybudována zpravidla u vstupů do lyžařských areálů, v některých střediscích jsou ovšem záchytná či doplňková parkoviště vzdálenější od lyžařských areálů, kam se návštěvníci mohou přepravit např. skibusem. Skibusy také propojují některá blízká střediska při obsluze nácestných parkovišť.

Specifickým problémem dopravy v klidu je vjezd a parkování na území KRNAPu. Majitelé a návštěvníci horských bud situovaných mimo volně přístupné komunikace mohou vjíždět autem k těmto boudám a parkovat u nich na základě povolení vydávaného KRNAPem. Toto povolení není v současné době zpoplatněno. Regulace vjezdu a parkování vozidel (ovšem jen na vyhrazených místech) zde tak aktuálně není zcela účinná. V důsledku pohodlnosti návštěvníků spojené s poptávkou po dopravě motorovým vozidlem až na místo ubytování tak dochází k zatížení II. a III. zón KRNAPu IAD generovanou návštěvníky rekreačních zařízení.

Právě regulace dopravy v klidu je jednou z možností, jak zvýšit šetrnost a efektivitu dopravy v jádrové části území, a především v horských střediscích, která bývají zejména v zimní sezóně zahlcena dopravou v klidu. Řešení by spočívalo ve vybudování záchytných parkovišť po obvodu jádrové části území, ideálně v lokalitách napojených kapacitními silnicemi na nadřazenou silniční síť (např. v Dolní Rokytnici u silnice I/14, v Jilemnici u silnice I/14, nebo ve Vrchlabí u křižovatky silnic I/14 a II/295), která by byla propojena s příslušnými horskými středisky linkami frekventované veřejné dopravy, v kombinaci s vysokým zpoplatněním parkování na veřejných parkovištích v horských střediscích. Smyslem by bylo zejména vymístit IAD generovanou jednodenními návštěvníky horských středisek z jádrové části území.

Podobný systém by mohl být plošně zaveden také pro návštěvníky horských bud situovaných na území KRNAPu mimo volně přístupné komunikace (tedy regulace parkování u horských bud uvnitř KRNAPu prostřednictvím zpoplatnění a nabídka parkování na záchytných parkovištích a organizovaného rozvozu návštěvníků po horských boudách). Podobný systém již funguje (ovšem bez možnosti parkování u bud) např. u dopravní obsluhy Vrbatovy a Labské boudy, které jsou situovány v I. zóně NP (návštěvníci parkují na záchytném parkovišti v Horních Mísečkách, odkud je k horským boudám může v letní sezóně dovézt turistický autobus).

3.5.6 PLÁNOVANÉ VÝZNAMNÉ PROJEKTY

Plánované projekty jsou popsány v podkapitolách 5.1–5.3. Mezi nejvýznamnější připravované projekty v oblasti dopravní infrastruktury patří:

- Dostavba dálnice D11 mezi Hradcem Králové a státní hranicí s Polskem (úsek do Jaroměře je již v realizaci, zbylé úseky mají být podle aktuálního harmonogramu uvedeny do provozu po r. 2026) spolu s dostavbou polské rychlostní silnice S3 napojující území na polskou dálniční síť.

⁶ V zimní sezóně je parkování na záchytných parkovištích zdarma či v ceně skipasu.

- Výstavba vysokorychlostní trati Praha – Vratislav, jejíž trasa má v případě zvolení varianty přes Hradec Králové vést zájmovým územím, nebo v jeho těsné blízkosti a která má umožnit prostřednictvím propojek rychlé spojení Trutnova (případně dalších nácestných cílů) s „hradubickou aglomerací“ a Prahou. Realizace VRT trati však proběhne (pokud vůbec) až za několik desetiletí.
- Obchvat Nové Paky, Horky u Staré Paky a Čistě u Horek na silnici I/16 – první jmenovaný má být podle aktuálního harmonogramu ŘSD realizován v období 2020-2023, druhý v letech 2025-2027. Obě stavby výrazně zkvalitní napojení Vrchlabska a Jilemnicka na nadřazenou silniční síť.
- Dálnice D35, která sice míjí zájmové území, ale může zlepšit napojení jeho jihozápadní části (mj. ve spojení s výše uvedenými obchvaty) na „hradubickou aglomeraci“ a Liberecko.
- Propojování lyžařských středisek a areálů novými lanovými drahami (viz kap. 5.3) – zatím ovšem není žádný projekt definitivně schválen.

3.5.7 HLAVNÍ ZÁVĚRY KAPITOLY

- Dopravní poloha regionu Krkonoš je zatím nepříznivá a parametry vnějšího dopravního napojení i vnitřního propojení regionu jsou negativně ovlivněny členitým reliéfem. Silnice i železnice se vyznačují nepříznivými směrovými i sklonovými poměry, vysokou deviatilitou a obecně nízkou cestovní rychlostí. Nedostatky v síti silnic i železnic tedy představují částečnou rozvojovou bariéru regionu a snižují investiční atraktivitu regionu.
- Nejvyšší intenzity dopravy v silniční síti jsou v intravilánech spádových center (Trutnov, Vrchlabí, Jilemnice) a na úsecích silnic napojujících spádová centra na nadřazenou silniční síť. Návštěvnost zimních středisek vede k nárazovému přetížení komunikací napojujících zimní střediska na hlavní zdrojové oblasti návštěvnosti – zejména pak úseků silnic napojujících zimní střediska na nadřazenou síť.
- V jádrové části území je velmi rozvinutá vertikální doprava a průběžně jsou zde budovány nové lanové dráhy.
- Zatím nedostatečně rozvinutá je infrastruktura pro pěší a cyklisty, a to především ve venkovských sídlech. Potenciál aktivních modů dopravy zde limituje absence chodníků a cyklostezek. Zatímco nástup elektromobility může zvýšit využívání jízdních kol (elektrokol) pro denní dopravu, hrozbou je související růst počtu rekreačních cyklistů užívajících trasy v jádrové části území, který může vést ke zvýšení četnosti kolizí s ostatními druhy dopravy.
- Kapacitní problémy s parkováním jsou především v intravilánech spádových center a v horských střediscích (obzvláště v zimní sezóně). Zatímco ve Vrchlabí a Trutnově jsou zavedeny zóny placeného stání a stání je zpoplatněno i v horských střediscích mimo zimní sezónu, nástroje regulace dopravy v klidu v horských střediscích nevyužívají důsledně potenciál pro omezení negativních důsledků intenzivní IAD. Právě celoroční zpoplatnění dopravy v klidu v horských střediscích, vybudování záchytných parkovišť u výchozích bodů komunikací napojujících horská střediska na nadřazenou síť a zavedení kyvadlové veřejné dopravy z parkovišť do cílů v horských střediscích by umožnilo snížit nápor IAD v zimní sezóně na horská střediska a prostředí ochranného pásma KRNAPu.
- Zásadní zlepšení dopravní polohy východní části regionu přinese připravovaná výstavba dálnice D11 mezi Jaroměří a Královcem, kde bude navazovat na připravovanou polskou rychlostní silnici S3. Zlepšení spojení Vrchlabska a Jilemnicka s Jičínem, Mladoboleslavskem a Prahou přinesou

připravované přeložky silnice I/16 (obchvaty Nové Paky, Horky a Staré Paky a Čisté u Horek). K dílčímu zlepšení napojení Jilemnicka na Hradec Králové a Liberec povede výstavba dálnice D/35, resp. novostavby silnice I/35 mezi Hradcem Králové a Turnovem.

- U železniční infrastruktury nelze ve výhledovém horizontu tohoto dokumentu očekávat rapidní kvalitativní zlepšení infrastruktury v regionu. Dílčí zrychlení železničního spojení s Prahou může přinést připravovaná modernizace železničního spojení mezi Prahou a Hradcem Králové, i tak ale zůstane železniční spojení Krkonoš s Prahou časově nekonkurenceschopné. Potenciální hrozbu představuje případné rušení některých tratí v zájmovém území. Velkou příležitostí ve vzdálenější budoucnosti je výstavba vysokorychlostní trati Praha – Hradec Králové – Vratislav s propojkami na konvenční železniční tratě obsluhující zájmové území.

3.6 OBČANSKÁ VYBAVENOST, TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A BYDLENÍ

Kapitola obsahuje stručné zhodnocení občanské vybavenosti regionu zahrnující oblast vzdělávání, sociálních služeb a zdravotnictví; dále pak technické infrastruktury a vývoje v oblasti bydlení. Přitom vychází z dat a podkladů ČSÚ, MŠMT, MPO, ČTU, Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb, dále vstupů ze Strategie konkurenceschopnosti regionu Krkonoše a veřejně dostupných informací.

3.6.1 VZDĚLÁVÁNÍ

Školství je v zájmovém území zastoupeno poměrně hustou sítí školských a předškolních zařízení, která jsou zřizována obcemi, krajem, soukromými i jinými subjekty. Obecně je možné konstatovat, že školství je v zájmovém území dostatečně zastoupeno – ve všech stupních a v širokém spektru oborů.

3.6.1.1 Nabídka předškolního a základního vzdělávání

Síť mateřských škol je víceméně rovnoměrně rozprostřena v celém zájmovém území, tj. mateřské školy se nacházejí téměř v každé obci. Výjimku představují obce s nejnižší populační velikostí, ve kterých se nenachází žádné školské zařízení (Bukovina u Čisté, Jestřabí v Krkonoších, Čermná, Klášterská Lhota a Strážné) a za předškolním vzděláváním musí děti dojíždět. (ISRRK 2012) Řidší síť je patrná na úrovni základních škol, které jsou dostupné v populačně větších obcích. V některých se však nachází pouze I. stupeň ZŠ.

Na základě zpracované populační prognózy je očekáván pokles počtu obyvatel ve věku 0-14 let ze stávajících cca 16 tisíc na 12,5 tis. v roce 2032 (Soukup 2018). K tomuto faktu je třeba přihlídnout při plánování sítě předškolního a základního vzdělávání a jejich kapacit v zájmovém území, jelikož zejména u předškolních zařízení dochází k častým a výrazným výkyvům. Dále je třeba brát ohled na zvyšující se počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. zejména v oblasti zajištění kvalifikovaných asistentů pedagogů.

3.6.1.2 Nabídka sekundárního a terciárního vzdělávání

Vzdělávací infrastruktura regionu závisí na populační velikosti obcí a také na historickém hospodářském vývoji, neboť v některých obcích se střední školy zaměřují na obory, které jsou ve velmi úzkém vztahu k okolnímu území. (ISRR 2012) Střední školství je v zájmovém území dostatečně zastoupeno a nabízí široké spektrum oborů.

Nabídka a kapacity středních škol a vyšších odborných škol včetně jejich oborů je uvedena v tabulce 24. V regionu působí i některé vysoké školy (resp. jejich pobočky) – zejména v Trutnově, které zajišťují tvorbu vysoce kvalifikovaných pracovníků pro místní silné obory průmyslu a dále zajišťují vzdělávání při zaměstnání a jiné formy celoživotního vzdělávání. (ÚAP Trutnov 2016)

Podle SRKR (2018) je třeba si uvědomit, že deklarované kapacity zdaleka neodpovídají počtům absolventů. Kapacity středního školství jsou vzhledem k aktuální vlně populačně slabších ročníků naddimenzované, což vede k tomu, že se větší podíl žáků v jednotlivých ročnících dostává na „prestižnější“ gymnaziální, humanitní a obecně i maturitní obory, zatímco o učňovské obory není mezi žáky takový zájem. Proto se stává, že některé (především učňovské) obory nebývají v některých letech vůbec otevírány. Navíc do budoucna může být problémem snižující se počet žáků, na který je třeba včas reagovat (viz prognóza obyvatelstva).

Tabulka 24: Střední a vyšší odborné školy na území regionu Krkonoše a v jeho blízkém okolí

Název školy	Obory	Sídlo
CZECH SALES ACADEMY - VOŠ a SOŠ s.r.o.	Management malých a středních firem (3/300), Podnikatel pro obchod a služby (3/300) Ekonomika a podnikání (4/400); Podnikatel pro obchod a služby (4/400); Gymnázium (4/272)	Trutnov
Česká lesnická akademie Trutnov - SŠ a VOŠ	Lesnictví (3/45) Ekologie a životní prostředí (4/136), Mechanizace a služby (4/100), Lesnictví (4/260), Lesní mechanizátor (3/136)	Trutnov
VOŠ zdravotnická, Střední zdravotnická škola a OA, Trutnov	Diplomovaná všeobecná sestra (3/90) Zdravotnický asistent (4/285), Obchodní akademie (4/240), Zdravotnické lyceum (4/136)	Trutnov
Gymnázium, Trutnov	Gymnázium (4/280; 8/272)	Trutnov
Krkonošské gymnázium a SOŠ	Ošetřovatel (3/0), Sociální činnost (4/120), Gymnázium (4/132; 8/514 - částečně v Hostinném),	Vrchlabí, Hostinné
MŠ, ZŠ a Praktická škola, Trutnov	Praktická škola jednoletá (1/14), Praktická škola dvouletá (2/28)	Trutnov
ZŠ spec. a prakt. škola Diakonie ČCE	Praktická škola jednoletá (1/6), Praktická škola dvouletá (2/12)	Vrchlabí
SŠ a ZŠ Sluneční, Hostinné	Truhlářská a čalounická výroba (3/42), Dřevařská výroba (3/14), Knihařské práce (3/20), Zednické práce (3/35), Stravovací a ubytovací služby (3/42), Provozní služby (2/14), Praktická škola jednoletá (1/6)	Hostinné
OA, odb. škola a prakt. škola Olgy Havlové	Obchodní akademie (4/70), Obchodní škola (2/32), Praktická škola dvouletá (2/30)	Janské Lázně
Výchovný ústav, SŠ a střed. vých. péče	Stavební práce (2/24), Praktická škola dvouletá (2/16)	Hostinné
Střední průmyslová škola Trutnov	Informační technologie (4/272), Strojírenství (4*136), Strojní mechanik (3/90), Nástrojař (3/99), Elektrotechnika (4/256), Elektrikář (3/180), Elektrikář - silnoproud (3/90), Podnikání (2/34)	Trutnov
SŠ gastronomie a služeb	Pekař (3/36), Cukrář (3/72), Truhlář (3/72), Instalatér (3/72), Tesař (3/72), Zedník (3/72), Logistické a finanční služby (4/120), Gastronomie (2/68), Hotelnictví (4/130), Kuchař - číšník (3/204)	Trutnov
Gymnázium a SOŠ, Jilemnice	Informační technologie (4/120), Veřejnosprávní činnost (4/120), Gymnázium (4/75; 8/240), Gymnázium se sportovní přípravou (4/70)	Jilemnice
ISŠ, Vysoké nad Jizerou	Karosář (3/30), Autolakýrník (3/45), Mechanik opravář motorových vozidel (3/166), Logistické a finanční služby (2/60), Autotronik (4/204), Opravář lesnických strojů (3/69), Operátor skladování (3/36)	Vysoké nad Jizerou
SŠ Strojírenská a elektrotechnická	Vrchlabí: Mechanik strojů a zařízení (4/100), Strojní mechanik (3/90), Karosář (3/90); Nová Paka: Mechanik, elektrotechnik (4/136), Elektrikář (3/90), Elektrikář - silnoproud (3/90), Nástrojář (3/60), Obráběč kovů (3/60)	Vrchlabí, Nová Paka

Název školy	Obory	Sídlo
SŠ informatiky a služeb	Informační technologie (4/150), Aplikovaná chemie (4/136), Hotelnictví (4/132), Cestovní ruch (4/136), Bezpečnostně právní činnost (4/132), Kosmetické služby (4/120), Kadeřník (3/99)	Dvůr Králové n. L.
Bezpečnostně právní akademie, s.r.o., SŠ	Bezpečnostně právní činnost (4/366), Veřejnosprávní činnost (4/136), Technické lyceum (4/110)	Malé Svatoňovice
Městské gymnázium a SOŠ Úpice	Veřejnosprávní činnost (4/120), Gymnázium (4/120; 8/240)	Úpice
Gymnázium Ivana Olbrachta	Gymnázium (4/130; 8/250)	Semily
ISŠ, Semily	Klempíř (3/45), Obráběč kovů (3/60), Elektrikář (3/60), Truhlář (3/90), Stavebnictví (4/120), Instalatér (3/75), Tesař (3/90), Zednické práce (3/45), Zedník (3/75), Požární ochrana (4/120), Podnikání (2/60), Pečovatelské služby (3/75)	Semily
Waldorfská ZŠ a SŠ Semily	Waldorfské lyceum (4/120), Kombinované lyceum (4/120)	Semily
SŠ, Lomnice nad Popelkou	Potravinářská výroba (3/90), Potravinářské práce (2/30), Cukrář (3/75), Ekonomika a podnikání (4/120), Gastronomie (4/120), Cestovní ruch (4/120), Stravovací a ubytovací služby (3/90), Kuchař - číšník (3/255)	Lomnice n.P.
Gymnázium a SOŠ pedagogická	Předškolní a mimoškolní pedagogika (4/136), Gymnázium (4/132; 8/234)	Nová Paka
SŠ gastronomie a služeb, Nová Paka	Pekař (3/36), Cukrář (3/155), Krejčí (3/30), Truhlář (3/90), Podnikání (2/34), Hotelnictví (4/120), Kuchař-číšník (3/180)	Nová Paka
Gymnázium a OA, Tanvald	Obchodní akademie (4/120), Gymnázium (4/120; 8/240)	Tanvald
Střední umprům. škola a VOŠ	Ražená medaile a mince (3/24)	Jablonec n. N.
VOŠ mezinár. obchodu a OA	Mezinárodní obchodní styk (3/330), Pojišťovnictví (3/120)	Jablonec n. N.
Střední umprům. škola a VOŠ	Restaurování kovů, minerálů a organolitů (2/24)	Turnov
VOŠ a Střední prům. škola	Strojírenství s využitím CAD a CAM (3/90)	Jičín
Zemědělská akademie Hořice - SŠ a VOŠ	Obnova a rozvoj venkova (3/170)	Jičín

Pozn.: Uvedeny jsou pouze obory prezenčního studia. Obory VOŠ jsou zvýrazněny kurzívou. Čísla v závorkách za obory znamenají délku studia oboru v letech a celkovou kapacitu oboru. Ne všechny obory jsou ovšem otevřené – záleží na zájmu žáků.

Zdroj: SRKR 2018

3.6.2 ZDRAVOTNICTVÍ

Dostupnost zdravotní péče je jedním z významných aspektů kvality života obyvatel. Síť zdravotnických zařízení by měla být přizpůsobena struktuře obyvatelstva a jeho zdravotnímu stavu, hustotě osídlení a dopravní obslužnosti území.

Dostupnost zdravotní péče v Krkonoších je ovlivněna několika faktory, zejména se jedná o charakter osídlení, fyzicko-geografické podmínky a dopravní dostupnost. Páteř systému zdravotnických zařízení v regionu představují nemocnice situované ve spádových centrech (Trutnov, Vrchlabí, Jilemnice) poskytující specializovanou ambulantní i lůžkovou péči. Tato základní síť nemocnic je doplňována léčebnami dlouhodobě nemocných (LDN) v Trutnově a Žacléři, kde je poskytována lůžková následná péče určená zejména pro doléčení pacientů (např. po operacích). Ve Vysokém nad Jizerou je specializovaný Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie, který poskytuje ambulantní a lůžkovou péči pro pacienty s nemocemi ruky a úrazy ruky, prstů a zápěstí. V Janských Lázních jsou Státní léčebné lázně Janské lázně poskytující lázeňskou péči pro děti i dospělé a lůžkovou rehabilitační péči. Zdravotnická záchranná služba je poskytována z výjezdových stanic v Jilemnici, Vrchlabí, Trutnově a Rokytnici nad Jizerou. (SRKR 2018, s. 72)

Pro obyvatelé obcí a měst je zásadní zejména vybavenost ambulantní primární péče prvního stupně (tj. ordinace praktického lékaře, pediatra), následně pak druhého stupně (tj. specializovaní lékaři) a lékárnami. V zájmovém území je koncentrace této péče vyšší ve městech a populačně větších obcích (tabulka 25, mapa 14). Ambulance primární péče prvního stupně v řadě populačně menších obcí zcela chybí, zejména tomu tak je v jižní části území. I v některých populačně menších obcích jsou ovšem místy situovány samostatné ordinace praktického lékaře či zubní ordinace, a to především v místě bydliště příslušného lékaře. Naopak v některých populačně větších obcích zdravotnická zařízení zcela chybí (např. v Benecku, Chotěvicích a v Košťálově). Problémem jsou dále nedostatečné kapacity lékařů s odbornou specializací a dlouhé objednací lhůty. (Městský úřad Trutnov 2018)

Lékárny jsou situovány v místech větší koncentrace obyvatel, zejména v blízkosti ordinací lékařů a v návaznosti na nemocnice. Největší koncentrace lékáren je v Trutnově a ve Vrchlabí.

Širší spektrum zdravotnických služeb je poskytováno jak ve zmíněných spádových centrech, tak v některých dalších (malých) městech v zájmovém území (Hostinné, Žacléř, Svoboda nad Úpou, Jablonec nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou, Harrachov). (SRKR 2018, s. 72)

V horských střediscích se nachází poměrně vysoký počet samostatných ordinací (kromě Harrachova a Rokytnice nad Jizerou také ve Špindlerově Mlýně, Peci pod Sněžkou, Janských Lázních či Horním Maršově). To ovšem neznamená, že by tato střediska disponovala komplexnějším spektrem zdravotnických služeb (místy chybí ordinace lékaře specialisty, v Harrachově ordinace praktického lékaře pro dospělé, v Janských Lázních ordinace praktického lékaře pro děti a dorost). Místy je vyšší počet ordinací lékařů specialistů projevem lokalizace zdravotnických zařízení, která svým významem přesahují příslušné sídlo (např. ve Vysokém nad Jizerou – Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie, Státní lázně v Janských lázních, či ve Špindlerově mlýně, kde je detašované pracoviště Nemocnice Vrchlabí – Traumatologicko-chirurgická ambulance, Medical Point). (SRKR 2018, s. 72)

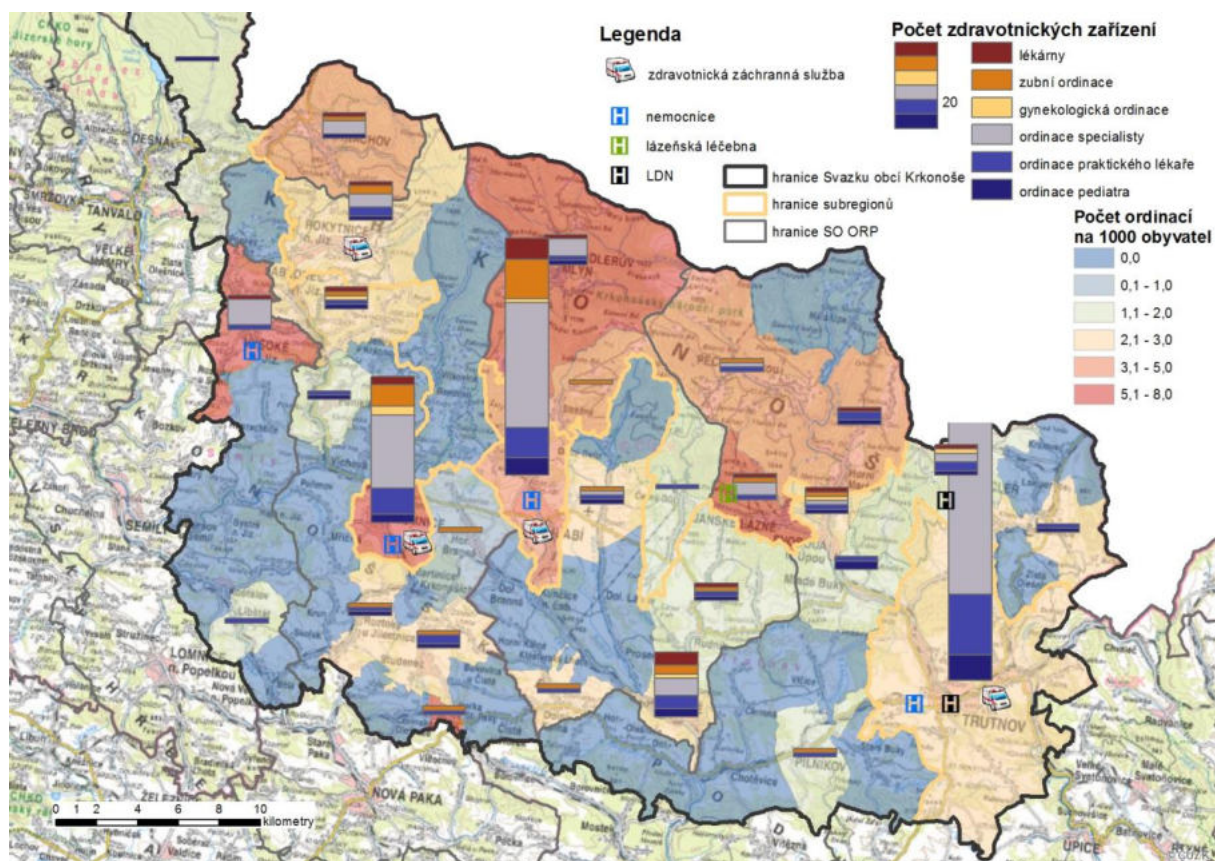
Tabulka 25: Počet základních zdravotnických zařízení v obcích zájmového území

	samostatná ordinace praktického lékaře						samostatná ordinace praktického lékaře					
	lékárny	zubní ordinace	gynekolog ^a	specialisty	pro dospělé	pro děti	lékárny	zubní ordinace	gynekolog ^a	specialisty	pro dospělé	pro děti
Bělá							Lampertice					
Benecko							Lánov	1	1	1	1	
Benešov u Semil							Levínská Olešnice					
Bernartice				1	1		Libštát			1		
Bukovina u Čisté							Malá Úpa					
Bystrá nad Jizerou							Martinice v					

	samostatná ordinace praktického lékaře							samostatná ordinace praktického lékaře						
	lékárný	zubní ordinace	gynekolog	specialista	pro dospělé	pro děti		lékárný	zubní ordinace	gynekolog	specialista	pro dospělé	pro děti	
Čermná								Krkonoších						
Černý Důl					1			Mladé Buky					1	2
Čistá u Horek								Mříčná						
Dolní Branná								Paseky nad Jizerou						
Dolní Dvůr								Pec pod Sněžkou		1		1	1	
Dolní Kalná		1			1			Peřimov						
Dolní Lánov								Pilníkov		1			1	
Dolní Olešnice								Poniklá					1	1
Háje nad Jizerou								Prosečné						
Harrachov	1	1		3		1		Rokytnice nad Jizerou	1	2		3	2	1
Horka u Staré Paky		1			1			Roprachtice						
Horní Branná		1						Roztoky u Jilemnice		1			1	1
Horní Kalná								Rudník	1	1			1	1
Horní Maršov	1				2	1		Staré Buky						
Horní Olešnice								Strážné		1				
Hostinné	3	2	1	4	3	2		Studenec		1			2	1
Chotěvice								Svoboda nad Úpou	1	1	1	1	1	1
Jablonec nad Jizerou	1	1	1		1	1		Svojk						
Janské Lázně	1	1		3	1			Špindlerův Mlýn	1			4	1	1
Jestřabí v Krkonoších								Trutnov	9	23	5	40	14	6
Jilemnice	2	5	2	17	6	2		Víchová nad Jizerou						
Klásterská Lhota								Vítkovice						
Kořenov						1		Vlčice						
Košťálov								Vrchlabí	5	9	1	29	7	4
Královec								Vysoké nad Jizerou	1			6	1	
Kruh								Zlatá Olešnice						
Kunčice nad Labem								Žacléř	1		1	2	2	1
								Celkem	29	55	12	114	55	30

Zdroj dat: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb (2019). Stav ke dni 1. 11. 2018, SRKR 2018

Mapa 14: Zdravotnická zařízení v zájmovém území k 1.1.2018

Zdroj: Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2018). Zdroj dat: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb (2019). Stav ke dni 1.11.2018

3.6.3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Vybavenost území sociálními službami ukazuje tabulka 26. V zájmovém území je poskytováno široké spektrum služeb forem od terénních, přes ambulantní až po pobytové. Sociální služby jsou dostupné zejména ve spádových centrech, rozmístění ostatních sociálních služeb je spíše nárazové. Vzhledem k tomu, že není možné, aby každá obec zajišťovala celé spektrum služeb, je obyvatelstvu zájmového území k dispozici síť sociálních služeb registrovaných v příslušném ORP.

Vzhledem k demografické struktuře populace a demografické prognóze, která predikuje zvyšující podíl seniorské populace, je třeba počítat se zvyšující se poptávkou po službách sociální péče pro seniory. Současným trendem v sociálních službách je deinstitucionalizace, tj. péče o klienty v jejich přirozeném prostředí, z toho vyplývá potřeba zajištění sítě odpovídajících ambulantních a terénních služeb. Výhledově je tedy třeba zaměřit se na zajištění sociální péče seniorů.

Tabulka 26: Zařízení sociálních služeb (počet zařízení), obce, k 31. 12. 2018

Obec	Centra denních služeb	Denní stacionáře	Týdenní stacionáře	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Azylové domy	Nízko-prahová denní centra	Sociální poradny	Centra sociálně-rehabilitačních služeb	Inter-venční centra	Služby následné péče
Benešov u Semil		1	1								
Jilemnice		1	1					1			
Lampertice				1							
Pilníkov				1							
Svoboda nad Úpou					1						
Trutnov		1		1		1	1	1	2		
Vrchlabí	1			1	1					2	1

Zdroj: VDB ČSÚ 2019

3.6.4 OSTATNÍ OBČANSKÁ VYBAVENOST

Lokalizace a umístění maloobchodních jednotek je determinováno zejména charakterem osídlení i bydlení a nákupními zvyklostmi obyvatel. Víceméně v každé obci zájmového území se nachází alespoň jeden klasický provozní typ prodejny (pultová prodejna či prodejna smíšeného). Jejich otevírací doba však bývá omezená, stejně tak ve značné většině z nich není možnost nákupu o víkendu či v některé pracovní dny. Obyvatelům pak je k dispozici vyšší úroveň provozních jednotek maloobchodní sítě ve větších městech. Dostupnost maloobchodní sítě v zájmovém území tak lze označit za dobrou. Nicméně je třeba mít na paměti, že struktura maloobchodní sítě se neustále vyvíjí a prochází dynamickým vývojem. Vzhledem k současné situaci, tj. krachování venkovských prodejen je třeba dbát na podporu maloobchodníků, aby byla zajištěna obchodní obslužnost obcí a obyvatelům obcí zůstaly jejich služby k dispozici.

Vybavenost zájmového území ostatním veřejným občanským vybavením ukazuje tabulka 27. Vzhledem k charakteru osídlení jsou v obcích zájmového území dostupná zejména základní volnočasová zařízení, např. dětská hřiště a hřiště, která se nacházejí téměř v každé obci a jsou obcemi provozována. Víceúčelová hřiště i kulturní dům/sál jsou dostupné ve více než polovině obcí. Omezenější je dostupnost kina, středisek pro volný čas dětí a mládeže či koupališť.

Tabulka 27: Veřejné občanské vybavení, Krkonoše, 2016

	kulturní dům (sál)	kino	středisko pro volný čas dětí (mládeže)	víceúčelová tělocvična, sokolovna, rekreační hala	jednoúčelové kryté sportovní zařízení	hřiště	dětské hřiště	koupaliště
Celkem	39	5	11	35	7	57	49	15
Vnitřní Krkonoše	1	1	2	8	0	10	10	2
Vnější Krkonoše	35	2	6	24	4	44	36	12
Spádová centra	3	2	3	3	3	3	3	1

Pozn. Číslo udává počet obcí, ve kterých se daný typ občanského vybavení nachází. „*“pro pořádání společenských akcí

Zdroj: VDB ČSÚ 2019

3.6.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

3.6.5.1 Zásobování pitnou vodou

Zásobování pitnou vodou v regionu je ovlivněno rozptýleností zástavby, členitým terénem s velkými výškovými rozdíly a existencí odlehlých místních částí. Většina obcí Krkonoš vykazuje velmi dobré pokrytí veřejným vodovodem. Část trvale či přechodně bydlicího obyvatelstva je zásobena pitnou vodou ze soukromých studní. Vydátnost studní však není vždy dostatečná a taktéž kvality vody v těchto zdrojích nevyhovuje platným předpisům (např. z důvodu zvýšené radioaktivity). Touto skutečností je třeba se zabývat i s ohledem na současné klimatické poměry.

Pro zásobování obcí v zájmovém území jsou využívány zejména povrchové zdroje. Pro oblast Trutnovska je charakteristický velký počet podzemních vodních zdroj (vrtů, studen, pramenišť apod.) zásobujících samostatné místní vodovody v obcích, ale i samostatné jejich místní části. (PRVK 2004) Hlavním subjektem v oblasti zásobování pitnou vodou je společnost Vodovody a kanalizace Turnov a.s., která je ve vlastnictví města Turnov a dalších měst v regionu (Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Svoboda nad Úpou, Mladé Buky, Horní Maršov). Jedná se o jeden z nejvýznamnějších skupinových vodovodů v území. Níže je uveden přehled zásobovatelů pitnou vodou.

Zájmové území je zásobováno pitnou vodou, jež provozuje:

- VaK Turnov a.s. - zásobuje Turnov, (Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Svoboda nad Úpou, Mladé Buky, Horní Maršov. Jedná se o jediný významný skupinový vodovod, ostatní níže uvedené vodovody jsou spíše lokálního charakteru.
- Mě VAK Hostinné s.r.o. – zásobuje Hostinné
- Mě VAK Vrchlabí – zásobuje Vrchlabí
- VAK Žacléř – zásobuje Žacléř
- Vodárenská společnost Lánov s.r.o - ze zájmového území zásobuje Černý Důl, Lánov
- HYDRIA s.r.o. Špindlerův Mlýn - ze zájmového území zásobuje Malou Úpu, Horní Malou, Pec p. S., Velkou Úpu, Špindlerův Mlýn
- Vodohospodářské služby Richard Trkan - ze zájmového území zásobuje Strážné
- Lesy – voda s.r.o. - ze zájmového území zásobuje Pilníkov
- Severočeské vodovody a kanalizace a.s.

V ostatních obcích zájmového území je provozovatelem příslušná obec.

Podle ÚAP Trutnov (2016) kapacita vodních zdrojů nepředstavuje v současné době bariéru pro rozvoj stávajících a zřízení nových vodovodů, a to ani v turistických oblastech, ve kterých je v sezóně výrazně zvýšen počet ubytovaných obyvatel. Do budoucna je třeba se s ohledem na vývoj klimatu zaměřit na zajištění dostatku vlastních náhradních zdrojů pitné vody pro zásobování obyvatelstva.

3.6.5.2 Kanalizace

Kanalizační systémy v zájmovém území provozují výše uvedené společnosti. Území vykazuje dílčí nedostatky v odkanalizování sídel. Část obcí nemá v současnosti vůbec vybudovaný celoplošný systém veřejné kanalizace, v části obcí je patrná absence zejména splaškové kanalizace, a to především v sídlech o menší populační velikosti. Systém kanalizací ovlivňuje zejména struktura osídlení a fyzicko-geografické poměry území. Problémy v určitých lokalitách způsobuje i skutečnost, že v kanalizační síti není řešeno odlehčení odpadních vod.

Vzhledem k tomu, že podle SRKR (2018) není i u kanalizace hospodárné napojování rozptýlené zástavby (zejména pak v horském terénu) na skupinovou kanalizaci, jsou odpadní vody z obcí zachycovány zejména v septicích s přepadem do vodotečí; v bezodtokých jímkách, které jsou vyváženy na zemědělsky obhospodařované pozemky; dále prostřednictvím systému veřejné splaškové kanalizace napojené na ČOV; a část odpadních vod je likvidována v domovních mikročistírnách (spíše marginální podíl obyvatel).

Dešťová kanalizace nepokrývá ve většině případů 100% území obce. Obce jsou odvodňovány zejména systémem příkopů, struh a propustků do místních vodotečí.

V oblasti kanalizace a čištění odpadních vod přitom v zájmovém území dlouhodobě dochází k průběžnému rozšiřování kanalizační sítě a budování nových či rekonstrukcí stávajících ČOV. Dochází tedy k průběžnému zvyšování podílu domácností, které jsou napojeny na veřejnou splaškovou kanalizaci a snižování vnosu škodlivých látek do vodních recipientů. Vzhledem k plánované podpoře ze SF EU i v období po roce 2014+ lze očekávat pokračování tohoto pozitivního trendu.

3.6.5.3 Zásobování elektrickou energií

Zásobování elektrickou energií v zájmovém území vychází ze současné konfigurace a rozložení napájecích bodů VVN/VN. Významná část území je zásobována elektrickou energií, kterou vyrábí Elektrárna Poříčí u Trutnova. V regionu se dále nacházejí menší zdroje – např. závodní elektrárna KRPA Hostinné (4 MW) a malé vodní elektrárny. Většina přenosové a distribuční sítě vyhovuje stávajícím potřebám. (SRKR 2018)

Problematické je zásobování východní části horské oblasti Krkonoš, kde není dostačující kapacita transformoven. Řešením má být nově vybudované vedení 2x110 kV Poříčí - Horní Maršov řešit nová transformovna 110/35 kV Horní Maršov, na kterou bude napojena oblast Pece pod Sněžkou, Albeřic, Lysečín, Rýchor a Janských Lázní. (ÚAP Trutnov 2016)

Místy je také nedostačující stabilita distribuční soustavy z důvodu absence zokruhování (např. Lánov – Dolní Dvůr), a tudíž zde při poruchách dochází k častým výpadkům dodávky elektřiny.

Výzvou do budoucna je zajištění připravenosti na dlouhodobější a rozsáhlejší výpadky v dodávkách elektrické energie (tzv. black-outy).

3.6.5.4 Zásobování teplem a plynem

Téměř polovina obcí v zájmovém území není plynofikována (nebo zde má napojení na rozvody plynu jen minimum domácností). Jedná se především o populačně menší obce prakticky na celém zájmovém území (tabulka 28). Plynofikované nejsou ovšem také některé populačně větší obce (např. Mladé Buky, Jablonec nad Jizerou, Studenec). Do budoucna je počítáno s plynofikací dalších lokalit, které bude možno plynofikovat buď ze stávajících regulačních stanic po jejich rekonstrukci, nebo rozšíření, případně ze stanic nově vybudovaných. Podle SRKR (2018) deklarují některé obce v zájmovém území poptávku po plynofikaci, resp. rozšíření stávajících nízkotlakých sítí v intravilánu, není však jisté, zdali bude případný rozvoj plynofikace realistický. Překážkou je v posledním desetiletí zejména nižší ochota domácností k odběru zemního plynu z důvodu poměrně vysokých cen. Otázkou je, zdali nebude stimulem pro další vlnu plynofikace aktuální znění Zákona 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, který požaduje výměnu ekologicky nešetrných kotlů na tuhá paliva za kotle III. a vyšší emisní třídy do podzimu 2022 (a který tak může snížit cenovou atraktivitu vytápění domácností tuhými palivy).

Podle SRKKR (2018) je v zájmovém území provozováno několik různě velkých soustav centrálního zásobování teplem (CZT). Nejvýznamnější je soustava napájená Elektrárnou Poříčí u Trutnova, která prostřednictvím parovodních rozvodů zásobuje mj. Trutnov, Mladé Buky, Svobodu nad Úpou, Janské Lázně, Horní Maršov a Radvanice v Čechách. Další soustavy CZT jsou provozovány v některých městech zájmového území (Vrchlabí, Jilemnice, Hostinné) a zejména na panelových sídlištích. Do budoucna je třeba se zaměřit zejména na zajištění provozní udržitelnosti a konkurenceschopnosti soustav CZT. Některé ze soustav CZT jsou zastaralé, mají vysoké tepelné ztráty a v podmínkách, kdy v důsledku zateplování domácností dochází ke snižování odběru tepla, jim rostou jednotkové náklady. Z tohoto důvodu je třeba modernizovat soustavy CZT.

Tabulka 28: Podíl obyvatel trvale obydlených bytů připojených na veřejný vodovod, splaškovou kanalizaci a rozvody plynu, 2011

podíl obyvatel trvale obydlených bytů napojených na:							
obec	vodovod	kanalizaci	plyn	obec	vodovod	kanalizaci	plyn
Bělá	91,2	0,0	0,0	Lampertice	88,0	0,0	5,0
Benecko	88,7	23,1	48,5	Lánov	93,1	27,8	59,7
Benešov u Semil	90,6	25,5	30,0	Levínská Olešnice	87,1	0,0	2,3
Bernartice	94,8	2,2	2,4	Libštát	92,7	25,4	37,7
Bukovina u Čisté	91,9	9,7	3,8	Malá Úpa	71,3	54,1	0,6
Bystrá nad Jizerou	95,7	0,0	1,7	Martinice v Krkonoších	93,9	11,1	4,1
Čermná	93,0	48,7	39,5	Mladé Buky	93,3	63,8	4,1
Černý Důl	91,6	31,1	52,7	Mříčná	92,0	4,8	1,8
Čistá u Horek	92,5	0,0	3,6	Paseky nad Jizerou	88,4	57,9	1,2
Dolní Branná	92,1	27,4	30,1	Pec pod Sněžkou	83,9	67,4	39,2
Dolní Dvůr	78,7	2,9	4,8	Peřimov	97,2	0,0	1,8
Dolní Kalná	94,7	6,3	3,8	Pilníkov	93,2	0,0	45,5
Dolní Lánov	93,3	0,0	4,3	Poniklá	94,0	66,4	2,6
Dolní Olešnice	91,0	17,1	2,3	Prosečné	95,5	4,0	46,8
Háje nad Jizerou	94,1	0,0	4,1	Rokytnice nad Jizerou	90,7	60,3	44,1
Harrachov	92,1	89,9	61,3	Roprachtice	90,9	0,0	1,5

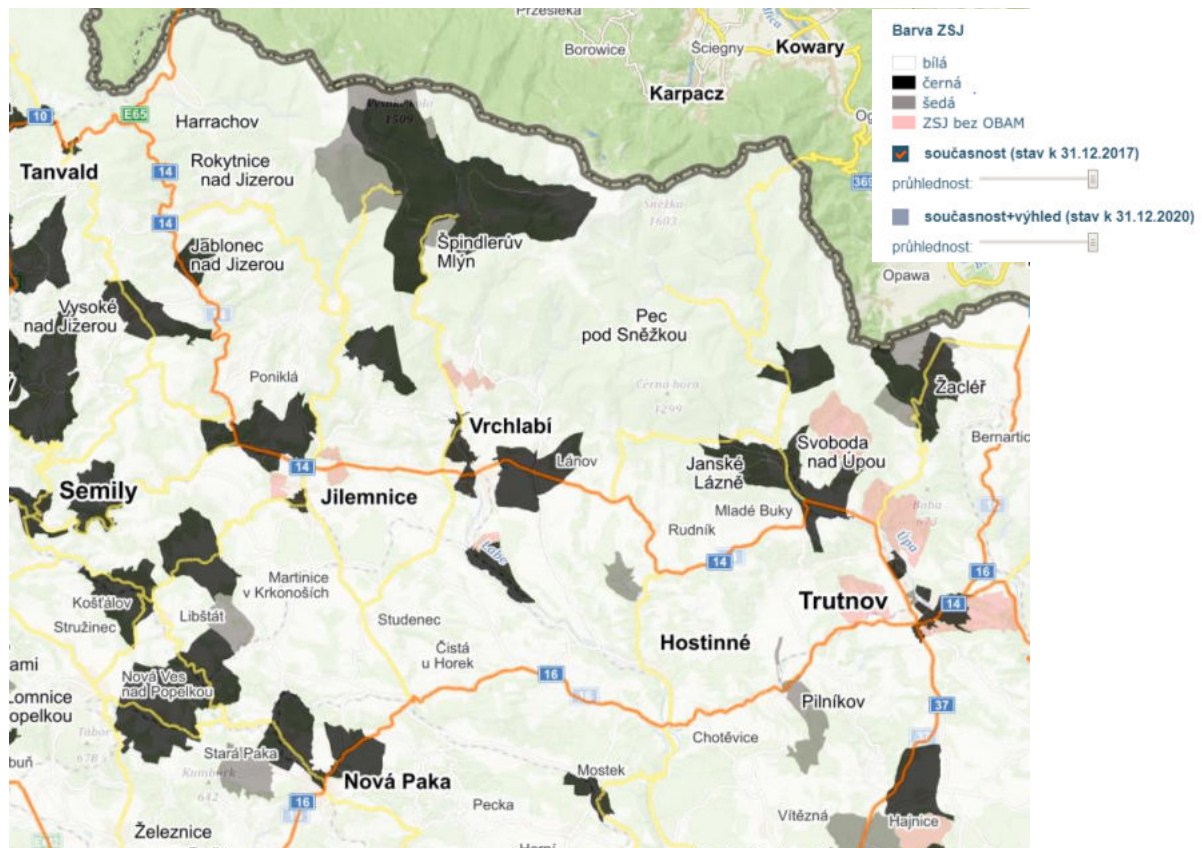
podíl obyvatel trvale obydlených bytů napojených na:							
obec	vodovod	kanalizaci	plyn	obec	vodovod	kanalizaci	plyn
Horka u Staré Paky	92,5	18,2	2,9	Roztoky u Jilemnice	93,2	19,4	1,2
Horní Branná	95,5	0,0	35,4	Rudník	92,7	34,0	37,0
Horní Kalná	91,5	0,0	3,2	Staré Buky	86,1	0,0	5,1
Horní Maršov	90,9	64,5	4,9	Strážné	64,8	52,1	9,1
Horní Olešnice	89,1	9,7	2,7	Studenec	93,9	9,5	3,0
Hostinné	95,8	85,6	81,8	Svoboda nad Úpou	92,1	77,0	28,4
Chotěvice	92,4	18,1	2,9	Svojek	81,3	0,0	2,6
Jablonec nad Jizerou	93,4	72,6	1,0	Špindlerův Mlýn	84,9	85,1	51,4
Janské Lázně	94,3	88,7	9,2	Trutnov	94,8	85,4	58,8
Jestřabí v Krkonoších	89,0	0,0	0,0	Víchová nad Jizerou	94,8	0,0	30,4
Jilemnice	95,5	87,7	41,9	Vítkovice	83,4	38,4	6,6
Klásterská Lhota	87,0	0,0	0,5	Vlčice	90,7	0,0	32,3
Kořenov	85,7	25,1	17,5	Vrchlabí	94,3	78,3	72,2
Košťálov	96,8	25,7	44,2	Vysoké nad Jizerou	94,1	56,3	22,2
Královec	87,1	0,0	2,9	Zlatá Olešnice	80,2	0,0	3,2
Kruh	88,5	0,0	1,0	Žacléř	94,6	83,6	64,0
Kunčice nad Labem	90,9	11,0	43,9	Celkem	93,4	61,0	44,6

Zdroj dat: ČSÚ (2018b)

3.6.6 POKRYTÍ ÚZEMÍ VYSOKORYCHLOSTNÍM INTERNETEM

Region Krkonoš se řadí k územím s nižší dostupností vysokorychlostního internetu, což dokládají tzv. bílá místa, tj. lokality, ve kterých není vůbec žádný provozovatel sítě umožňující vysokorychlostní připojení, anebo jeho síť nedosahuje ani v součtu 50% pokrytí dané územní jednotky. Současně se v zájmovém území nachází značné množství oblastí s omezeným připojením domácností na vysokorychlostní internet (šedá místa). Informace jsou uvedeny v mapě 15, která zobrazuje pokrytí území elektronickými komunikacemi pro služby přístupu k internetu s rychlostí 30 Mbit/s a více k 29. 6. 2019. Z mapy vyplývá, že vyšší pokrytí obytných domů vysokorychlostním internetem je zejména ve větších městech (Vrchlabí, Jilemnice, Trutnov) a jejich okolí. Poměrně překvapivým zjištěním je, že v řadě menších obcí je vyšší pokrytí obytných domů vysokorychlostním internetem, než ve městech Vrchlabí a Trutnov. (SRKR 2018) Mezi obcemi s nejnižším pokrytím obytných domů sítěmi NGA zůstávají i nadále: Peřimov, Mříčná, Levínská Olešnice a Bukovina u Čisté na Jilemnicku, Klásterská Lhota na Vrchlabsku a obce Lampertice, Královec a Zlatá Olešnice na Žacléřsku. (SRKR 2018) Pokrytí obcí sítěmi umožňujícími připojení na vysokorychlostní internet tak nemusí souviset s parametry a polohou obcí. Možným faktorem v pokrytí je aktivita, resp. přístup měst a obcí k této problematice. Výhledově je plánováno zlepšit připojení domácností k vysokorychlostnímu internetu (mapa 16).

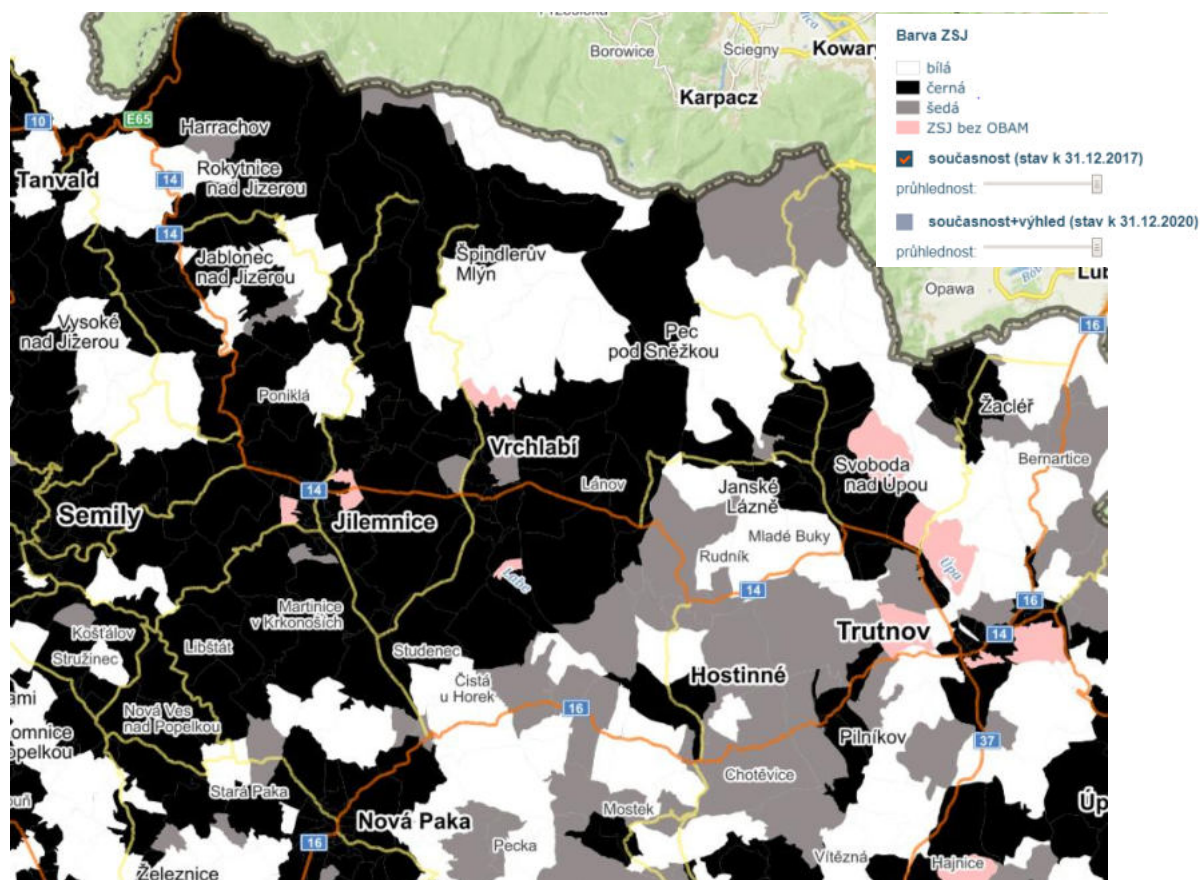
Mapa 15: Pokrytí území elektronickými komunikacemi pro služby přístupu k internetu - současnost, k 29. 6. 2019

Pozn. Černě vybarvené ZSJ = v příslušné lokalitě existují minimálně 2 provozovatelé sítí, kteří deklarují, že zajišťují vysokorychlostní připojení k internetu (spolehlivý přenos dat rychlostí min. 30 Mbit/s) a že jejich sítě pokrývají více než 50 % adresních míst v daném území. Šedá barva = v lokalitě působí pouze jeden poskytovatel služby vysokorychlostního připojení, jež je nabízeno pro více jak 50 % adresních míst. Bílá barva = příslušná ZSJ buď vůbec nemá provozovatele sítě, který umožňuje vysokorychlostní připojení (sít vysokorychlostního připojení – NGA), nebo jeho síť (nebo více sítí dvou či více lokálních ISP) nedosahuje ani v součtu 50% pokrytí dané územní jednotky.

Zdroj: MPO 2019, ČTU 2019

Mapa 16: Pokrytí území elektronickými komunikacemi pro služby přístupu k internetu – současnost a výhled, k 29. 6. 2019

Pozn. Černě vybarvené ZSJ = v příslušné lokalitě existují minimálně 2 provozovatelé sítě, kteří deklarují, že zajišťují vysokorychlostní připojení k internetu (spolehlivý přenos dat rychlostí min. 30 Mbit/s) a že jejich síť pokrývá více než 50 % adresních míst v daném území. Šedá barva = v lokalitě působí pouze jeden poskytovatel služby vysokorychlostního připojení, jež je nabízeno pro více jak 50 % adresních míst. Bílá barva = příslušná ZSJ buď vůbec nemá provozovatele sítě, který umožňuje vysokorychlostní připojení (síť vysokorychlostního připojení – NGA), nebo jeho síť (nebo více sítí dvou či více lokálních ISP) nedosahuje ani v součtu 50% pokrytí dané územní jednotky.

Zdroj: [MPO 2019](#), [ČTU 2019](#)

3.6.7 DOMY A BYTY

Vývoj počtu dokončených bytů nemá v zájmovém území za posledních 12 let jednoznačný trend. Nicméně je patrné, že v r. 2018 nastal ve všech vymezených celcích nárůst počtu dokončených bytů. Celkem bylo za posledních 12 let v Krkonoších dokončeno celkem 3370 bytů, nejvíce v oblasti vnějších Krkonoš, a to více než 1370 (tabulka 29). Z hlediska spádových center, ve kterých bylo ve sledovaném období dokončeno necelých 1100, dominuje Trutnov s celkovým počtem dokončených bytů 553, dále pak Vrchlabí. Pouze jedna obec (Královec) zájmového území nevykázala ve sledovaném období 2007-2018 ani jeden dokončený byt.

Tabulka 29: Počet dokončených bytů, zájmové území, 2007-2018

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Celkem
Celkem	448	359	434	317	253	295	176	208	195	168	190	327	3370
Vnitřní Krkonoše	212	130	164	57	67	32	34	45	62	19	15	77	914
Vnější Krkonoše	102	164	137	150	128	111	101	88	74	99	94	125	1373
Spádová centra	134	65	133	110	58	152	41	75	59	50	81	125	1083
Jilemnice	6	7	12	8	1	5	10	5	5	1	6	9	75
Trutnov	70	35	36	61	43	55	23	52	39	21	36	82	553
Vrchlabí	58	23	85	41	14	92	8	18	15	28	39	34	455

Zdroj: VDB ČSÚ 2019

V zájmovém území je patrný velký zájem o trvalé i rekreační bydlení, které má význam zejména v horských oblastech, což dokládá vysoký počet dokončených bytů v horských střediscích (Peč pod Sněžkou, Malá Úpa, Horní Maršov, ...). V těchto oblastech je vyvíjen velký tlak na výstavbu zejména objektů druhého bydlení, apartmánových domů apod. (ÚAP Trutnov 2018) Dané lze doložit prostřednictvím počtu dokončených bytů a intenzitou bytové výstavby v roce 2018. V roce 2018 bylo v zájmovém území dokončeno 327 bytů. Nejvíce bytů se dokončilo ve městě Trutnov, mezi obce bez dokončených bytů se řadí např. obec Rudník, Svoboda nad Úpou, Horní Maršov atd. Nejintenzivněji se stavělo ve Vítkovicích a v Harrachově (tabulka 30, 31). Intenzita bytové výstavby (tj. počet dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyv.) byla nejvyšší zejména v severní části vnitřních Krkonoš. V převážné většině obcí byly byty dokončeny v rodinných domech. Výjimku představoval Harrachov, Kořenov, Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn, Trutnov, Vlčice, Vrchlabí a Žacléř.

Tabulka 30: Obce s nejvyšší intenzitou bytové výstavby, zájmové území, 2018

Obec	Dokončené byty	
	celkem	na 1000 obyv.
Vítkovice	13	33,7
Harrachov	33	23,2
Malá Úpa	2	14,4
Jestřabí v Krkonoších	3	12,3
Vysoké nad Jizerou	14	10,9
Špindlerův Mlýn	12	10,7
Kořenov	10	10,7
Pec pod Sněžkou	6	9,1
Bystrá nad Jizerou	1	9,0
Vlčice	4	7,6

Zdroj: VDB ČSÚ 2019, vlastní zpracování

Tabulka 31: Obce s nejvyšším počtem dokončených bytů, zájmové území, 2018

Obec	Dokončené byty	
	celkem	na 1000 obyv.
Trutnov	82	2,7
Vrchlabí	34	2,7
Harrachov	33	23,2
Vysoké nad Jizerou	14	10,9
Horní Branná	14	7,4
Vítkovice	13	33,7
Mladé Buky	13	5,6
Špindlerův Mlýn	12	10,7
Kořenov	10	10,7
Jilemnice	9	1,7

Zdroj: VDB ČSÚ 2019, vlastní zpracování

3.6.8 HLAVNÍ ZÁVĚRY KAPITOLY

- Vzdělávání
 - Obecně je možné konstatovat, že školství je v zájmovém území dostatečně zastoupeno – ve všech stupních a v širokém spektru oborů.
 - Při plánování sítě předškolního a základního vzdělávání a jejich kapacit v zájmovém území je třeba přihlídnout ke zpracované populační prognóze, tj. k očekávanému poklesu počtu obyvatel ve věku 0-14 let. Obdobně je třeba vzít tuto skutečnost v potaz i u středního školství.
- Zdravotnictví
 - Vybavenost zájmového území zdravotnickými zařízeními lze vzhledem k poloze a lidnatosti obcí hodnotit jako dostačující a odpovídající.
 - Vyšší vybavenost zdravotnickými zařízeními je patrná v regionu vnitřních Krkonoš, naopak nižší zejména v populačně menších obcích v jižní části vnějších Krkonoš.
 - Značným pozitivem je existence tří nemocnic s širší škálou specializované péče v území. Naopak výraznou nevýhodou regionu je vzhledem k jeho periferní poloze horší dostupnost superspecializované péče poskytované v nemocnicemi v krajských městech.
- Sociální služby
 - V území jsou dostupné jak služby pobytové, tak ambulantní i terénní a jsou dostupné zejména ve spádových centrech, rozmístění ostatních sociálních služeb je spíše nárazové.
 - Vzhledem k demografické struktuře populace a demografické prognóze, která predikuje zvyšující podíl seniorské populace, je třeba počítat se zvyšující se poptávkou po službách sociální péče pro seniory.
- Ostatní občanská vybavenost
 - Lokalizace a umístění maloobchodních jednotek je determinováno zejména charakterem osídlení i bydlení a nákupními zvyklostmi obyvatel. Dostupnost maloobchodní sítě v zájmovém území tak lze označit za dobrou. Nicméně vzhledem

k současnému trendu ukončování drobných provozoven je třeba dbát na podporu jejich zachování, aby obyvatelům zůstala zachována dostupnost alespoň těchto služeb.

- Z hlediska ostatní občanské vybavenosti jsou – vzhledem k charakteru osídlení – v obcích zájmového území dostupná zejména základní volnočasová zařízení, např. dětská hřiště a hřiště, která se nacházejí téměř v každé obci a jsou obcemi provozována.
- **Technická infrastruktura**
 - Rozsah sítí technické infrastruktury je silně ovlivněn charakterem zástavby a členitostí reliéfu.
 - Většina obcí Krkonoš vykazuje velmi dobré pokrytí veřejným vodovodem. Část trvale či přechodně bydlícího obyvatelstva je zásobena pitnou vodou ze soukromých studní. Otázkou do budoucna je vydatnost studní a kvalita jejich vody.
 - Pro zásobování obcí v zájmovém území jsou využívány zejména povrchové zdroje.
 - Problém může způsobovat nedostatek vlastních náhradních zdrojů pitné vody pro zásobování obyvatelstva.
 - Území vykazuje dílčí nedostatky v odkanalizování sídel. Část obcí nemá v současnosti vůbec vybudovaný celoplošný systém veřejné kanalizace, v části obcí je patrná absence zejména splaškové kanalizace, a to především v sídlech o menší populační velikosti.
 - Odpadní vody z obcí jsou zachycovány zejména v septicích s přepadem do vodotečí; v bezodtokých jímkách, které jsou vyváženy na zemědělsky obhospodařované pozemky; dále prostřednictvím systému veřejné splaškové kanalizace napojené na ČOV; a část odpadních vod je likvidována v domovních mikročistírnách.
 - Dešťová kanalizace nepokrývá ve většině případů 100% území obce.
 - V oblasti kanalizace a čištění odpadních vod přitom v zájmovém území dlouhodobě dochází k průběžnému rozšiřování kanalizační sítě a budování nových či rekonstrukcí stávajících ČOV.
 - Z hlediska zásobování elektrickou energií je území relativně dobře obslouženo, existuje několik dílčích problémů/potřeb spočívajících zejména ve vybudování nové transformovny 110/35 kV Horní Maršov, zokruhování některých vedení VN pro zajištění vyšší spolehlivosti a zvýšení připravenosti na potenciální black-outy.
 - Obdobně i zásobování CZT je v regionu dostupné. V jeho případě je třeba se zaměřit na modernizaci soustav CZT.
 - Téměř polovina obcí v zájmovém území není plynofikována (nebo zde má napojení na rozvody plynu jen minimum domácností), zejména se jedná o populačně menší obce. Míra plynofikace území je tak poměrně nízká a mj. je významně limitován nízkou ochotou domácností k odběru plynu.
- **Vysokorychlostní internet**
 - Region Krkonoš se řadí k územím s nižší dostupností vysokorychlostního internetu. Výhledově je plánováno zlepšit připojení domácností k vysokorychlostnímu internetu, které však závisí zejména na aktivitě obcí.
- **Domy a byty**
 - Vývoj počtu dokončených bytů nemá v zájmovém území za posledních 12 let jednoznačný trend. Nicméně je patrné, že v r. 2018 nastal ve všech vymezených

celcích nárůst počtu dokončených bytů. Nejvíce bytů bylo v tomto roce vystavěno ve městě Trutnov. V některých obcích regionu nebyl dokončen žádný byt.

- Nejvíce dokončených bytů bylo vystavěno v oblasti vnějších Krkonoš. Z hlediska spádových center dominuje Trutnov. Intenzita bytové výstavby byla nejvyšší zejména v severní části vnitřních Krkonoš. V převážné většině obcí byly byty dokončeny v rodinných domech.

3.7 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Kapitola obsahuje stručné zhodnocení místního klimatu a kvality ovzduší, hydrologických poměrů, půd, bioty, ochrany přírody a krajiny a závěrem vyhodnocení environmentálních rizik. Přitom vychází z dat a podkladů Českého hydrometeorologického ústavu, Ministerstva životního prostředí, Správy Krkonošského národního parku, a z odborné literatury.

3.7.1 KLIMA A OVZDUŠÍ

Krkonoše patří podle klimatické regionalizace ČR (Quitt 1971) mezi chladné oblasti, podhůří Krkonoš pak mezi mírně teplé oblasti ČR. Hřebeny Krkonoš tvoří překážku pro proudění vlhkého a chladného vzduchu od Atlantiku, což způsobuje prostřednictvím adiabatického procesu (kondenzace vodních par při přechodu mas vlhkého vzduchu přes vysoké horské hřebeny) vysokou vydatnost srážek a nižší teploty vzduchu. Vysoká nadmořská výška spolu s relativně intenzivními srážkami a nízkými teplotami vede ve vrcholových partiích Krkonoš k vysoké výšce a trvanlivosti sněhové pokrývky a vytváří tak jedny z nejlepších podmínek pro zimní turistiku a lyžování v ČR.

V území Krkonoš jsou přitom patrné projevy globálních změn klimatu, resp. změn místního klimatu. Ty se v zájmovém území projevují růstem průměrných ročních teplot vzduchu, růstem průměrných sezónních teplot vzduchu, poklesem průměrného ročního počtu mrazových⁷ a ledových⁸ dnů a růstem počtu letních⁹ dnů (viz SRKR 2019).

Podle Kliegrové (2017) byl v období 2001-2016 oproti období 1961-2000 počet mrazových a ledových dnů na sledovaných meteorologických stanicích nižší o:

- Labská bouda:
 - mrazové dny: -17,7
 - ledové dny: -5,8
- Luční bouda:
 - mrazové dny: -18,1
 - ledové dny: -8,2
- Pec pod Sněžkou:
 - mrazové dny: -16,4
 - ledové dny: -2,6
- Harrachov:
 - mrazové dny: -17,0
 - ledové dny: -8,7

Úměrně celkovému oteplení rostl i průměrný roční počet letních dnů:

- Labská bouda: +0,6 Luční bouda: + 0,4
- Pec pod Sněžkou: + 5,4 Harrachov: + 11,1

⁷ Den, kdy minimální teplota klesne pod 0°C.

⁸ Den, kdy maximální teplota nepřekročí 0°C.

⁹ Den, kdy teplota vzduchu překročí 25°C.

Z výše uvedených dat vyplývá zřetelný trend v „oteplování“ místního klimatu regionu Krkonoše. Vzhledem k poklesu počtu mrazových i ledových dní se dlouhodobě zhoršují podmínky pro zimní CR – a to především zhoršujícími se podmínkami pro výskyt a uchování přírodního sněhu. Může tak docházet k plošnému zhoršování podmínek pro běžecské lyžování (zejména zkracování sezóny pro běžecské lyžování) a lyžařským areálům vznikají značné vícenáklady při umělém zasněžování, které nahrazuje chybějící přírodní sníh. Negativní důsledky „oteplování“ mohou obnášet i zhoršení stavu lesních porostů, a to jednak horských smrčín vázaných na stanovištní podmínky pro chladná a vlhká stanoviště, jednak smrkových monokultur v podhůří, které jsou v důsledku teplejšího klimatu oslabeny a více exponovány vůči škůdcům (zejména kůrovcům).

V zájmovém území se nachází jeden velký stacionární zdroj znečišťování ovzduší – Elektrárna Poříčí a dále několik středně velkých zdrojů znečišťování ovzduší. Elektrárna Poříčí je klasickou tepelnou elektrárnou spalující hnědé uhlí. Při spalovacím procesu produkuje kromě velkého množství oxidu uhličitého mimo jiné škodliviny také oxidy dusíku, oxidy síry, prachové částice (v tabulce nejsou zaznamenány, nejspíše protože množství vypuštěné do ovzduší nepřekročilo ohlašovací práh) a těžké kovy. Hlavní náplní elektrárny je výroba tepelné energie pro město Trutnov a další města a obce napojené na soustavu CZT. Elektrárna tedy v zásadě nahrazuje malé stacionární zdroje znečišťování ovzduší.

V roce 2018 dále překročily ohlašovací práh při únicích (vypouštění) škodlivin do ovzduší také podniky KMEKI COMPOSITES s.r.o. v Lánově a mdexx Magnetric Devices s.r.o. v Trutnově, které dohromady vypustily do ovzduší kolem 5 t styrenu. Posledním středně velkým znečišťovatelem s úniky škodlivin překračujícími ohlašovací práh byl Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o., vypouštějící do ovzduší Fluorid sírový.

V regionu se tedy nacházejí provozy, které znečišťují ovzduší látkami s negativními účinky na zdraví, kromě Elektrárny Poříčí je však produkce těchto látek místními podniky relativně nízká.

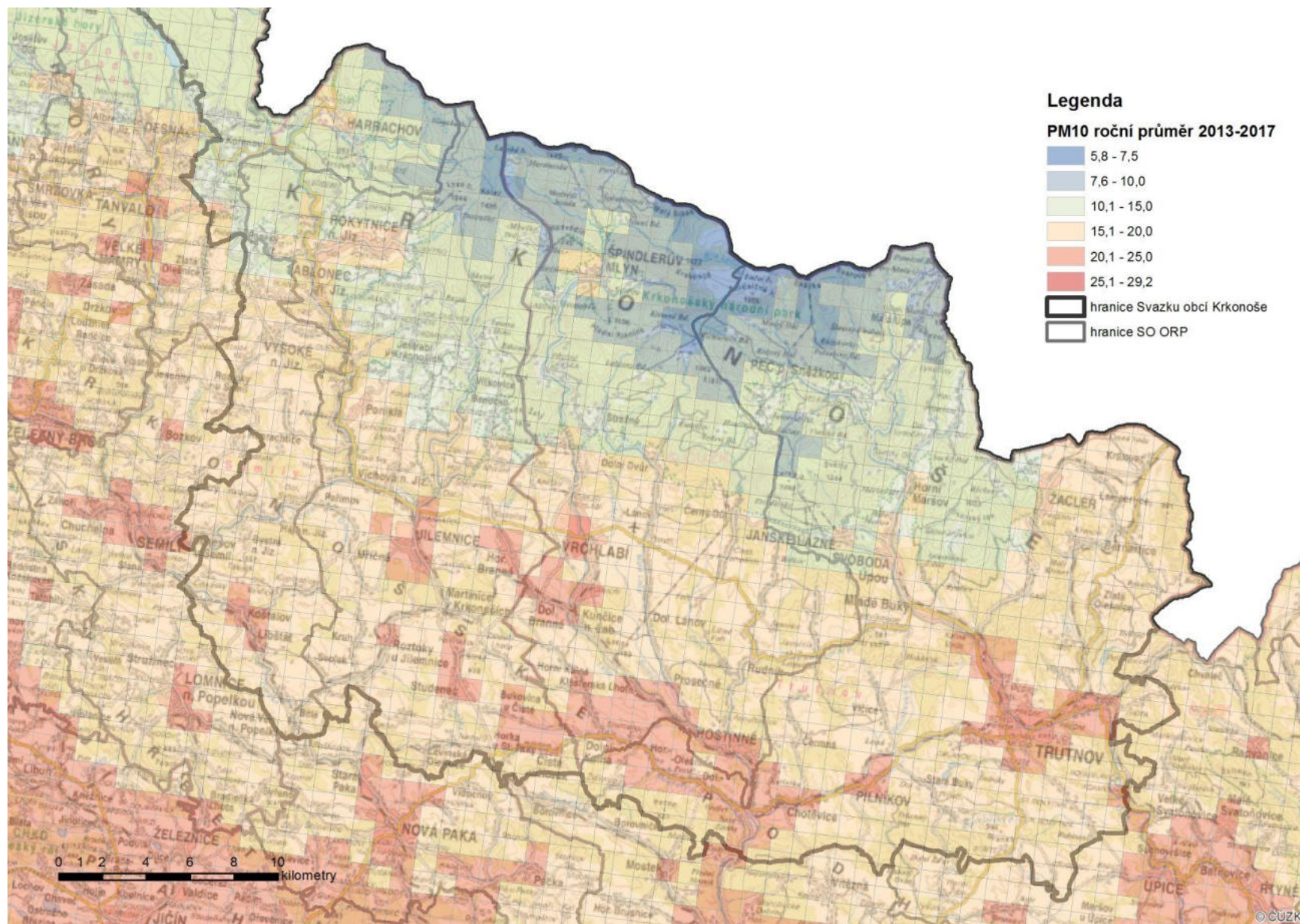
Tabulka 32: Největší producenti znečištění v území regionu Krkonoše

Znečišťující látka	Úniky a přenosy znečišťujících látek v Kg/rok			v
	do ovzduší	do vody	Přenosy odpadech	
Marius Pedersen a.s., skládka Košťálov				
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	0	0	1,6 [E][D]	
MZ-chrom, s.r.o., Jilemnice				
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	0	0	568 [M][D]	
ARGO-HYTOS s.r.o., Vchlabí				
Měď a sloučeniny (jako Cu)	0	0	2162 [M][R]	
ČEZ, a. s. - Elektrárna Poříčí				
Arsen a sloučeniny (jako As)	0	73 [M]	0	
Měď a sloučeniny (jako Cu)	0	164 [M]	0	
Oxid uhličitý (CO2)	781954351 [M]	0	0	
Oxid uhličitý (CO2) bez spalování biomasy	531055224 [M]	0	0	
Oxidy dusíku (NOx/NO2)	508786 [M]	0	0	
Oxidy síry (SOx/SO2)	991844 [M]	0	0	
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	29 [M]	0	0	
ELEKTROODPADY RECYKLACE s.r.o. - provozy Trutnov a Mladé Buky				
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	0	0	0,007144 [M][D]	
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	0	0	467,8 [M][D]	
KMEKI COMPOSITES s.r.o., Lánov				
Styren	2368 [C]	0	0	
mdexx Magnetronic Devices s.r.o., Trutnov				
Měď a sloučeniny (jako Cu)	0	0	26654 [E][D]	
Styren	2790 [C]	0	0	
ŠKODA AUTO a.s., Závod Vrchlabí				
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	0	0	91369 [E][R]	
Měď a sloučeniny (jako Cu)	0	0	27844 [E][R]	
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	0	0	20304 [E][R]	
Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o. - provozovny Komenského a Kolmá				
Fluorid sírový (SF6)	4,5 [E]	0	0	
Měď a sloučeniny (jako Cu)	0	0	105409 [E][R]	
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	0	0	776 [E][R]	
Fluorid sírový (SF6)	160 [E]	0	0	
Měď a sloučeniny (jako Cu)	0	0	633 [E][R]	
Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s. - čistírna odpadních vod Trutnov - Bohuslavice				
Celkový dusík	0	57800 [M]	0	
Celkový fosfor	0	8631 [M]	0	
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	0	1,29 [M]	0	

Zdroj dat: IRZ (2019).

Pozn.: Za hodnotou úniku/přenosu je uvedena metoda zjišťování: C - výpočet, E - odhad, M - měření. V případě odpadů je navíc uvedeno určení odpadu (R,D): R - recyklace, D - odstranění.

Mapa 17: Průměrné roční koncentrace PM10 v letech 2013-2017

Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019), ČHMÚ (2019a)

Vzhledem k vyšší nadmořským výškám, spíše venkovskému charakteru regionu, absenci zvláště velkých a velkých stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší (s výjimkou elektrárny Poříčí) a relativně větší vzdálenosti těchto zdrojů od zájmového území je zejména v jádrové části území (a především ve vrcholových partiích Krkonoš) z hlediska ČR velmi vysoká kvalita ovzduší. Dlouhodobé průměry prakticky všech znečišťujících látek, které jsou monitorovány ČHMÚ jsou ve vyšších částech Krkonoš velmi nízké. Vyšší koncentrace znečišťujících látek jsou podle modelů ČHMÚ (2019) ve městech v Podkrkonoší. To souvisí s lokalizací středně velkých stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší (kotelny a výtopny, průmyslové provozy) a soustředěním malých stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší (topeniště v domácnostech) a mobilních zdrojů (především silniční motorové dopravy) spolu s horšími orografickými podmínkami (dotčená města jsou zpravidla situována v hůře odvětrávaných údolích). I tak je situace v Podkrkonoší obecně lepší, než např. na Jičínsku a dále v Polabské nížině, kde je rozsáhlé území se zhoršenou kvalitou ovzduší. To je dáno vyšší polohou zájmového území, které se díky vyšší nadmořské výšce ocitá nad nejnižší inverzní vrstvou, a kde tak při teplotních inverzích dochází v menší míře k plošnému zvyšování koncentrací škodlivin v ovzduší, než v níže položených částech Čech. Právě zhoršené rozptylové podmínky (např. při tlakových výších a teplotních inverzích) vedou k omezení rozptylu škodlivin ve vyšších vrstvách atmosféry a jejich koncentraci v nižších vrstvách atmosféry což vede k velmi vysokým okamžitým koncentracím škodlivin v nižších vrstvách atmosféry (a tedy níže položených částech území), které zřetelně ovlivňují i hodnoty dlouhodobých průměrů koncentrací škodlivin. Proto jsou tyto koncentrace ve výše položených oblastech (např. ve vrcholových partiích Krkonoš) násobně nižší.

3.7.2 VODA

Oblast Krkonoš je pramennou oblastí pro řeky a jejich přítoky v povodí Labe (Jizera, Labe, Úpa). Říční síť zde má stromovou strukturu, vodní toky se zde vyznačují velkým spádem a malou vodností. Říční síť se spolu s geomorfologií regionu projevuje na historickém rozčlenění regionu na tři oblasti – podle jednotlivých povodí (resp. údolí, která se stala urbanizačními osami území) – Pojizeří (Jilemnicko), Polabí (Vrchlabsko) a povodí Úpy (Trutnovsko). Ačkoliv v území pramení nejvýznamnější česká řeka Labe, nemá zde vzhledem k malé vodnosti větší význam pro ekonomiku regionu. Zájmové území nepatří mezi významné zdrojové oblasti pitné vody, mj. kvůli malé jímavosti krkonošských hornin. Malé plochy povodí zde spolu s vysokou závislostí vodnosti toků na srážkách vedou k velké rozkolísanosti průtoků, která se projevuje tzv. bleskovými povodněmi za vydatných srážek, nebo naopak velmi nízkými průtoky při obdobích sucha.

V letech 2016-17 byla zaznamenána zhoršená jakost vody v Jizeře od Harrachova níže a v Úpě od Mladých Buků níže. Jakost vody na těchto profilech byla hodnocena ve III. třídě – tedy jako znečištěná voda (MŽP 2018). Jakost vody v Labi byla v zájmovém území hodnocena jako neznečištěná a mírně znečištěná (znečištěná voda byla zaznamenána až na profilu pod v.n. Les Království). Na jakost vody má negativní vliv vypouštění znečišťujících látek průmyslovými podniky (viz

Tabulka 32), vypouštění odpadních vod z ČOV i průsaky či vypouštění nepřečištěných odpadních vod v sídlech, kde chybí splašková kanalizace s ČOV, dále také vnos znečišťujících látek ze zemědělské výroby (mj. hnojiv vymývaných srážkovými vodami z polí). Na jakost vody má také vliv vodnost toku – v tocích s nižšími průtoky se znečišťující látky nenařadí natolik, jako ve vydatnějších tocích. Proto vykazují toky v zájmovém území zhoršenou jakost vody prakticky hned pod prvním městem.

3.7.3 PŮDA

Ve výše položených částech zájmového území převažují půdy rezivé a podzolové, které jsou mělké a nejsou vhodné pro rostlinnou výrobu (Tomášek 2007). V podhůří převažují hnědé půdy kyselé, které se taktéž vyznačují spíše malou mocností půdního profilu. Tyto půdy jsou vhodné pro pěstování brambor a méně náročných obilovin, jako žito či len (Tomášek 2007).

Vzhledem k tomu, že území Krkonoš patří k částem ČR s nejvyšší vydatností srážek, nejsou zdejší půdy tolik vystaveny hrozbě sucha, jako na velké části území ČR. Půdnímu suchu jsou více vystaveny půdy v podhůří Krkonoš, kde bývá nižší intenzita srážek, menší sněhová pokrývka a vyšší teploty působící intenzivnější evaporaci, i tak ale tato oblast vykazuje spíše podprůměrné hodnoty půdního sucha oproti zbytku ČR (ČHMÚ 2019b).

Vzhledem k velké výškové členitosti jsou půdy v území ohroženy zejména vodní erozí. To se týká zejména svažitých orných půd, na kterých probíhá rostlinná výroba. Erozi zde může umocňovat nešetrná forma obhospodařování a nevhodná skladba plodin. Zemědělské půdy v území jsou přitom náchylné vůči erozi i v důsledku přetrvávajícího hospodaření na rozsáhlých lánech polí, kde chybí remízky, průlehy a další krajinné prvky, které působí protierozně. V horských částech území může být hrozbou z hlediska eroze odlesnění svažitých ploch v důsledku lesních kalamit (např. kůrovcových kalamit, nebo větrných smrští). Vůči vodní erozi jsou exponované také půdy na sjezdovkách.

Jednou z hlavních příčin degradace půd je přeměna ploch volné krajiny (především pak orné půdy či luk a pastvin) na zastavěné plochy. K té dochází zejména v extravilánech měst, a to např. důsledkem výstavby průmyslových a komerčních objektů, nebo rezidenčních okrsků na „zelené louce“. K rezidenční výstavbě ve větší míře dochází také v obcích v zázemí měst (zejména pak v okolí Trutnova a Vrchlabí). K velkému tlaku na rozvoj nové zástavby dochází i v horských střediscích, tam je ovšem růst rozlohy zastavěných ploch brzděn regulacemi souvisejícími s polohou v ochranném pásmu KRNPu. Hrozbou do budoucna z hlediska ochrany půd je rostoucí investiční aktivita regionu pro novou výstavbu v důsledku zlepšení jeho dopravní polohy.

3.7.4 BIOTA

Vzhledem k vysoké výškové členitosti území Krkonoš jsou zde zastoupeny 4 výškové vegetační stupně:

- Submontánní (podhorský) stupeň
- Montánní (horský) stupeň
- Subalpínský stupeň
- Alpínský stupeň

Krkonoše jsou nejvyšším pohořím ČR a jedním ze dvou pohoří ČR, kde jsou ve větší míře zastoupeny enklávy subalpínského a alpínského výškového vegetačního stupně. Vysoká výšková vegetační

členitost a vysoká rozmanitost stanovištních podmínek zde způsobuje mimořádně vysokou biodiverzitu na poměrně malé ploše. „Zdejší vegetační specifická tkví v kontaktu severské tundry a alpských trávníků v době zalednění, z něhož se zachovalo několik glaciálních reliktních. Následná poledová dlouhodobá izolace měla podíl na tvorbě krkonošských endemitů“ (KRNAP 2019).

Druhová rozmanitost krkonošské květeny je nejvyšší ze všech okolních středoevropských pohoří a vyznačuje se vysokým zastoupením glaciálních reliktních a endemických druhů. Také fauna se vyznačuje relativně bohatým složením a přítomností glaciálních reliktních.

Právě zdejší specifické stanovištní podmínky spojené s přítomností (ve Střední Evropě) ojedinělých vegetačních stupňů, a souvisejícího výskytu glaciálních reliktních, endemitů, a zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů je hlavním předmětem ochrany KRNAPu.

V podhorském a horském stupni KRNAPu převažují lesní porosty. Jejich skladba je velmi ovlivněna historickou činností člověka, která vedla k odlesnění částí těchto stupňů a k přeměně skladby z původních listnatých (v podhorském stupni) a smíšených lesů na smrkové monokultury. Také v podhůří byly původně listnaté a smíšené lesy ve velké míře přeměněny na smrkové monokultury. Lesní porosty v území (a zejména pak ve vyšších výškových pásmech) jsou zatěžovány imisemi síry, které se do Krkonoš dlouhodobě dostávají dálkovým přenosem z elektráren a dalších zdrojů znečišťování ovzduší spalujících hnědé uhlí. Nevyhovující skladba lesa spolu s neudržitelným způsobem hospodaření v hospodářských lesech (pěstování rychlerostoucích monokulturních dřevin – zejména pak smrku ztepilého, holosečnické výrubky), jehož produktem jsou smrkové monokultury s rozsáhlými areály stejnověkých stromů obdobného vzrůstu, vede k nízké odolnosti lesních porostů vůči různým disturbancím (větrné polomy, kůrovec, půdní sucho, imise, apod.), kalamitním stavům a zdlouhavé a nákladné obnově hospodářských lesů po kalamitních stavech. Zatímco v lesích na území KRNAPu směřuje management lesních porostů k bezzásahovému režimu (tam, kde tento režim dosud není zaveden), případně k rozvoji biodiverzity (včetně návratu k přirozené druhové a věkové skladbě) a zvyšování stability lesních porostů, v hospodářských lesích mimo území KRNAPu a jeho ochranného pásma se management lesních porostů řídí hospodářskými zájmy, u nichž zatím není dostatečná motivace k udržitelnější formě hospodaření.

Hrozbou pro lesní porosty je především nízká stabilita monokulturních porostů hospodářských lesů a lesů intenzivně přeměněných lidskou činností. Takové lesy jsou velmi náchylné ke kalamitám. Hrozbu, která se týká i stabilnějších lesů, jejichž druhová skladba více odpovídá stanovištním podmínkám (včetně horských smrčín), představují změny klimatu, které mohou v budoucnu vést k četnějším výskytům dlouhotrvajícího sucha, intenzivnějšího množení lesních škůdců, či obecně ke změně stanovištních podmínek, které se mohou v dlouhodobém horizontu stát méně příznivé pro původní druhy stromů.

3.7.5 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

V zájmovém území se nachází Krkonošský národní park (KRNAP), který je nejstarším národním parkem na území Česka. Dále sem okrajově zasahuje CHKO Jizerské hory (Kořenov, Paseky nad Jizerou, Vysoké nad Jizerou). Kromě těchto velkoplošných zvláště chráněných území (ZCHÚ) se zde nachází také dvě národní přírodní rezervace (NPR) jedna národní přírodní památka (NPP), tři přírodní rezervace (PR) a větší množství přírodních památek (PP) maloplošná ZCHÚ:

- NPR Rašeliniště Jizerky (Kořenov)
- NPR Rašeliniště Jizery (Kořenov)
- NPP Strážník (k.ú. obce Peřimov)
- PR Bukovec (Kořenov)
- PR Rybí loučky (Kořenov)
- PR Černá jezírka (Kořenov)

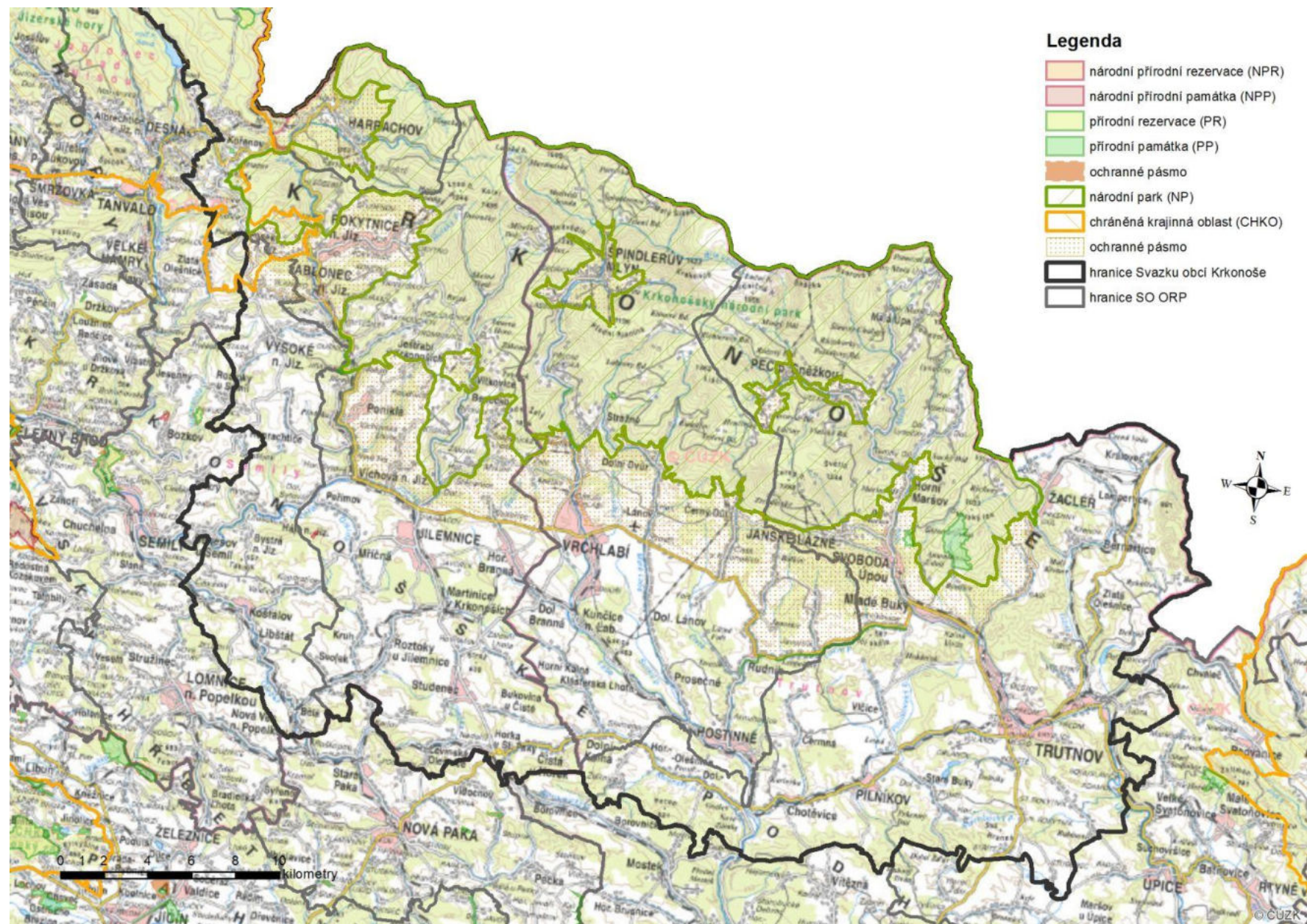
- PP Anenské údolí (Harrachov)
- PP Tesařov (Kořenov)
- PP Labská soutěska (Vrchlabí)
- PP Herlíkovické štoly (Strážné)
- PP Lom Strážné (Strážné)
- PP Nístějka (Vysoké nad Jizerou)
- PP Luční potok v Podkrkonoší
- PP Slunečná stráž (Svoboda nad Úpou)
- PP Sklenářovické údolí (Trutnov)

Pouze dvě z těchto maloplošných ZCHÚ jsou situovány v Podkrkonoší – NPP Strážník a PP Luční potok v Podkrkonoší. Ostatní maloplošná ZCHÚ se nacházejí přímo v KRNAPu či v jeho těsné blízkosti, nebo v CHKO Jizerské hory. Nejhodnotnější stanoviště a biotopy jsou tedy přímo v Krkonoších či v Jizerských horách, zatímco v Podkrkonoší převažuje zemědělská krajina, resp. hospodářské lesy téměř bez zastoupení nejcennějších biotopů.

Samotný KRNAP zaujímá plochu 363,27 km², tedy více než 30 % zájmového území ISRR Krkonoše. Nejprůsňěji chráněná 1. zóna je vymezena ve vrcholových partiích Krkonoš a zahrnuje unikátní ekosystémy krkonošské arкто-alpínské tundry nad horní hranicí lesa (subalpínský a alpínský vegetační stupeň), ledovcové kary, lesní porosty při horní hranici lesa a horské louky v supramontánním stupni. 1. zóna má výměru cca 45 km² (12,4 % plochy KRNAP). 2. zóna (34 km², tedy 9,4 % plochy KRNAP) je vymezena na území s významnými přírodními hodnotami v oblasti horní hranice lesa, horských smrčín, svahových rašelinišť a enkláv s květnatými horskými loukami. 3. zóna (284 km², tedy 78,2 % KRNAPu) zahrnuje lesní a nelesní ekosystémy, které byly v minulosti silně pozměněny zemědělským a lesním hospodařením, a malé sídelní útvary. Kolem KRNAPu je ještě vymezeno ochranné pásmo o rozloze cca 186 km², jehož účelem je funkce jako nárazníkového pásma pro aktivity, které by mohly negativně ovlivnit předmět ochrany v KRNAPu.

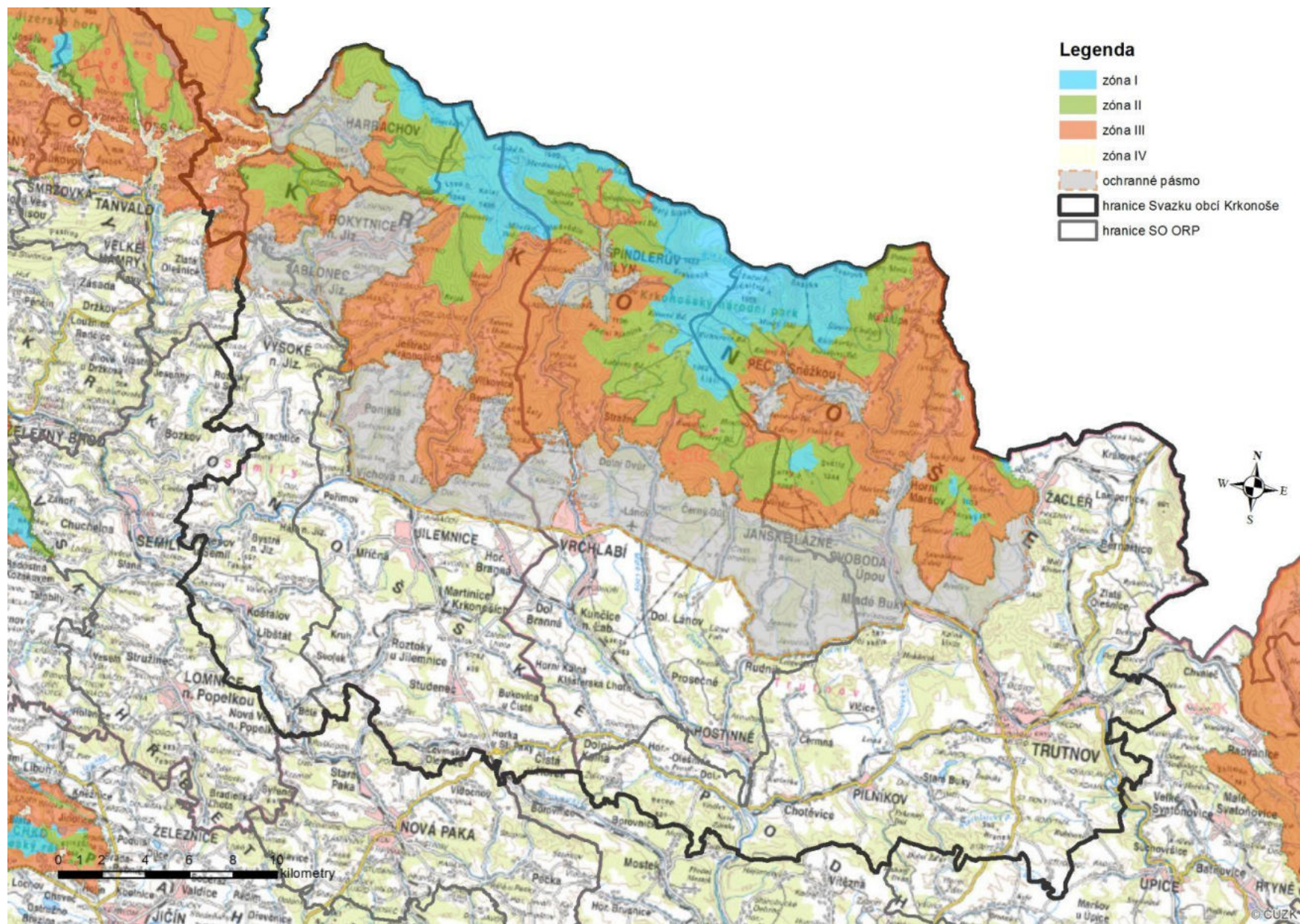
Předmětem ochrany přírody v KRNAPu jsou: „Horské a podhorské geobiocenózy s výskytem endemitů, glaciálních reliktnů a zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů: krkonošská arкто-alpínská tundra s řadou glaciálních (ledovcové kary, trogy, morény apod.) a periglaciálních jevů (strukturní půdy, kryoplanační terasy, mrazové sruby, kamenná moře apod.), subarktická a lesní rašeliniště a luční mokřady, horské smrčiny a jejich horní hranice lesa, listnaté, smíšené a jehličnaté lesní porosty montánního a submontánního stupně, květnaté horské a podhorské louky. Chráněn je i specifický horský krajinný ráz Krkonoš“ (KRNAP 2010, s. 5).

Mapa 18: Zvláště chráněná území v regionu Krkonoše

Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019), AOPK ČR (2019)

Mapa 19: Zonace velkoplošných zvláště chráněných území

Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2019), AOPK ČR (2019)

Jedním z hlavních rizik v oblasti ochrany přírody a krajiny je prolamování principů ochrany území v důsledku konfliktů zájmů mezi zájmy ochrany přírody a krajiny, rozvojovými zájmy obcí uvnitř velkoplošných zvláště chráněných územích či v jejich ochranném pásmu (KRNAP, CHKO Jizerské hory), zájmy developerů, vlastníků nemovitostí, provozovatelů lyžařských areálů či lesních hospodářů.

Zvláště problematické jsou konflikty zájmů v nejpřísněji chráněné I. zóně KRNAPu, kde je jakákoliv intenzivní lidská činnost z hlediska předmětu ochrany nežádoucí. Uvnitř I. zóny KRNAPu se přitom nacházejí soukromé horské boudy (např. Labská bouda, Vrbatova bouda, Petrova bouda, Luční bouda, Výrovka), které generují dopravní zátěž, hlukovou zátěž a další zátěže, které mohou mít negativní vlivy na předmět ochrany. Nacházení funkčních kompromisů mezi zájmy provozovatelů bud a zájmy ochrany přírody, které by přitom minimalizovaly potenciální negativní vlivy na citlivý horský ekosystém je zde velmi obtížné. Dalším příkladem konfliktu zájmů uvnitř I. zóny KRNAPu je kauza lanové dráhy Hoření domky – Lysá hora, jejíž horní stanice se nachází uvnitř I. zóny KRNAPu a jejíž realizace byla povolena jen pod podmínkou, že zde bude probíhat provoz pouze v zimní sezóně z důvodu minimalizace negativních vlivů masové návštěvnosti na alpínskou tundru a populaci tetřívka obecného. Od zprovoznění lanovky je ovšem určitými zájmovými skupinami vyvíjen tlak na umožnění provozu lanovky i v létě.

Velmi intenzivní konflikt zájmů ovšem dlouhodobě probíhá v území 2. a zejména pak 3. zóny KRNAPu, kde je situované již větší množství rekreačních zařízení, a kde jsou místními samosprávami, podnikateli a provozovateli lyžařských areálů prosazovány záměry rozšiřování a propojování lyžařských areálů (viz kap. 5.3).

3.7.6 ENVIRONMENTÁLNÍ RIZIKA

Environmentální rizika jsou popsána v jednotlivých podkapitolách této kapitoly. V této podkapitole je vyhotoven stručný celkový přehled identifikovaných environmentálních rizik:

- Oteplování místního klimatu s negativními důsledky na stanovištní podmínky a biotu v území, lesní hospodářství a cestovní ruch.
- Častější výskyt extrémních meteorologických jevů (přívalové srážky a bleskové povodně, dlouhotrvající sucha, apod.) v důsledku klimatických změn.
- Negativní důsledky dlouhotrvajícího sucha - snižování vydatnosti a jakosti vodních zdrojů (včetně zdrojů pro odběr užitkové vody), půdní sucho s vlivem na vegetaci, lesní hospodářství a zemědělství.
- Vodní, případně i větrná eroze půd v důsledku nešetrného hospodaření v zemědělství či lesnictví.
- Degradace půd přeměnou zemědělských půd na zastavěné plochy.
- Růst negativních vlivů lidské činnosti na biotu (zejména na nejcennější společenstva) v důsledku rozvoje masových či nešetrných forem cestovního ruchu.
- Zhoršování stavu lesních porostů, konflikt zájmů mezi lesním hospodářstvím a ochranou lesního ekosystému.

3.7.7 HLAVNÍ ZÁVĚRY KAPITOLY

- V území Krkonoš dochází k prokazatelnému dlouhodobému „oteplování“ místního klimatu, projevujícím se růstem průměrných ročních (i sezónních teplot) ve všech polohách, dále k poklesu počtu mrazových i ledových dní a k růstu počtu letních i tropických dní, v nižších polohách. Změny klimatu vedou ke zhoršení podmínek zimního CR, kdy dochází ke zkracování sezóny běžecského lyžování a lyžařským areálům vznikají velké vícenáklady z důvodu nutnosti dosněžování sjezdovek technickým sněhem.
- V území se nachází jeden velký stacionární zdroj znečišťování ovzduší – Elektrárna Poříčí. Dalšími zdroji znečišťování ovzduší jsou průmyslové a zemědělské provozy, lokální topeniště a doprava (především automobilová doprava). Vzhledem ke spíše venkovskému charakteru území, vyšším nadmořským výškám a relativně větší vzdálenosti od velkých zdrojů znečišťování ovzduší je v regionu obecně vyšší kvalita ovzduší, ve vrcholových partiích Krkonoš jsou pak dlouhodobě jedny z nejnižších koncentrací škodlivin v ČR. Naopak ve městech a obcích v jižní části území situovaných v hůře odvětrávaných údolích je dlouhodobě horší kvalita ovzduší.
- Území Krkonoš je pramennou oblastí vodních toků v povodí řeky Labe. Vodní toky se zde vyznačují malou vodností a velkou rozkolísaností průtoků, vodní toky jsou tak náchylné k bleskovým povodním i velmi nízkým vodním stavům v obdobích sucha. V důsledku malé vodnosti a vnosu znečišťujících látek je jakost vod ve vodních tocích pod městy zhoršená.
- V zájmovém území jsou typy půd vyznačující se malou mocností a horšími vlastnostmi z hlediska potřeb rostlinné výroby. V území se díky poměrně vlhkému místnímu klimatu tolik neprojevuje půdní sucho, jako ve zbytku ČR. Půdy v území jsou ohroženy především vodní erozí, a to v důsledku velké svažitosti a mnohdy nešetrného způsobu obhospodařování. Půdy jsou zde také vystaveny degradaci v důsledku zastavování, hrozbou do budoucna je masivnější zábor půd zastavěnými plochami v důsledku zlepšené dopravní polohy a atraktivity území pro výstavbu.
- Krkonoše se vyznačují mimořádnou biodiverzitou, která je mj. spojená s existencí většího množství výškových vegetačních stupňů. Zvláště vzácná je biota vázaná na zdejší v kontextu Střední Evropy vzácný subalpínský a alpínský výškový stupeň, kde přežívají glaciální relikty a endemické organismy.
- Lesní ekosystémy v území jsou intenzivně přeměněny člověkem, druhová a věková skladba lesů je zde převážně nevyhovující a lesní porosty jsou náchylné ke kalamitám. Zatímco na území KRNAPu směřuje péče o lesní ekosystémy k bezzásahovému režimu a rozvoji biodiverzity a ekologické stability lesů, v hospodářských lesech dosud převažuje neudržitelný způsob hospodaření spojeného s pěstováním monokulturních porostů a holosečným výrubem. Hrozbou do budoucna je tak kromě lesních kalamit také konflikt zájmů mezi lesním hospodářstvím a ochranou lesního ekosystému.
- Jádrová část zájmového území je součástí KRNAPu a jeho ochranného pásma. Do území okrajově zasahuje i CHKO Jizerské hory. Vzhledem k poloze horských středisek v ochranném pásmu KRNAPu (a jejich místních částí i ve III. zóně KRNAPu), a vzhledem k velmi rozvinutému sektoru cestovního ruchu v Krkonoších je v území KRNAPu a jeho ochranného pásma permanentní konflikt zájmů mezi zájmy ochrany přírody, rozvojovými zájmy obcí, zájmy developerů, vlastníků nemovitostí, provozovatelů lyžařských areálů či lesních hospodářů.

4 NÁZORY MÍSTNÍCH AKTÉRŮ

V rámci zpracování analytické části ISRRK bylo realizováno dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit současné problémy, potřeby a směry budoucího rozvoje regionu Krkonoše. Dotazník byl rozeslán starostům všech obcí v regionu a dále vybraným spolkům a podnikatelům v regionu a zástupcům Správy KRNAP. Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 53 respondentů, z toho 24 zástupců měst a obcí, 13 zástupců zaměstnavatelů/podnikatelů, 4 zástupci Správy KRNAP, 4 zástupci vzdělávacích zařízení, 2 zástupci MAS, 3 zástupci spolků a 3 jiní zástupci místních aktérů. V textu níže jsou analyzovány jejich odpovědi.

4.1 VNÍMÁNÍ HLAVNÍ PROBLÉMŮ A POTŘEB ROZVOJE REGIONU KRKONOŠE

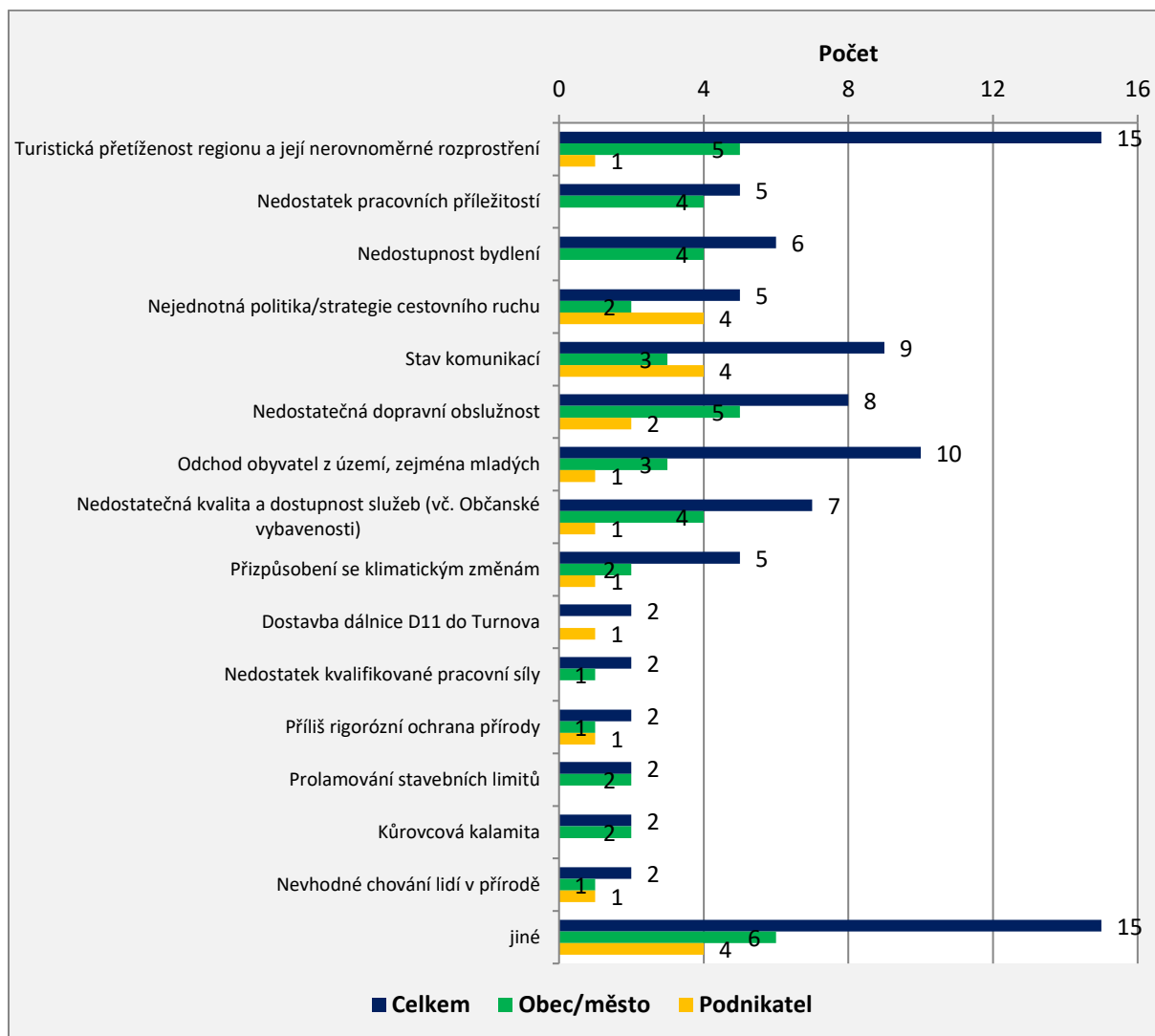
Respondenti byli vyzváni, aby spontánně uvedli problémy a potřeby rozvoje regionu Krkonoše, které považují za nejdůležitější. Nejvyšší počet spontánní odpovědi získal problém spočívající v turistické přetíženosti regionu související s nerovnoměrným rozptýlením turismu v regionu (graf 14). Dále byl za palčivý problém vnímán odchod obyvatel z území, zejména pak mladých lidí. Problémy jsou spatřovány i v oblasti dopravy – zejména ve špatném stavu komunikací a nedostatečné dopravní obslužnosti. Uvedena byla i problematika bydlení - nedostupnost bytů, pozemků. Z dalších problémů/potřeb byla uváděna nedostatečná kvalita a dostupnost služeb (vč. občanské vybavenosti), přizpůsobení se klimatickým změnám, nestanovení jednotné politiky/strategie cestovního ruchu, nedostatek pracovních příležitostí. Část respondentů vnímá ochranu přírody za příliš rigorózní, dále je negativně vnímáno prolamování stavebních limitů, chování turistů v přírodě. V neposlední řadě byla zmíněna nutnost řešit kůrovcovou kalamitu, dostavbu dálnice D11 do Turnova a podíl obcí na rozpočtovém určení daní (RUD), tj. jeho nevhodné nastavení, kdy příjem je stanoven zejména dle počtu trvale bydlících občanů, avšak v regionu je značný podíl rekreačního pobytu a rekreačních oblastí a obce musí vynakládat vlastní prostředky na zajištění údržby infrastruktury, odpadového hospodářství apod., aniž by to bylo zohledněno v RUD.

Z hlediska jednotlivých cílových skupin (resp. cílové skupiny zástupců obcí a měst a cílové skupiny zástupců podnikatelů) je patrná diferenciací problémů a potřeb. Zástupci obcí a měst zájmového území vnímají nejpálčivěji turistickou přetíženost a její nerovnoměrné rozptýlení. Důvodem je zejména skutečnost, že obce/města musí z vlastních rozpočtů financovat aktivity související s cestovním ruchem (tj. údržbu komunikací, zajištění parkovacích míst, zvýšené nároky na odpadové hospodářství apod.). Dále je z jejich pohledu klíčové zajistit dostatečnou dopravní obslužnost území. Z dalších potřeb byla touto cílovou skupinou uváděna problematika dostupnosti bydlení, služeb a pracovních příležitostí. V případě cílové skupiny zástupců místních podnikatelů převládala potřeba zlepšení stavu komunikací a stanovení jednotné politiky/strategie cestovního ruchu. Ostatní skupiny respondentů nebyly analyzovány z důvodu nižšího počtu respondentů.

Z výčtu problémů a potřeb je zřejmé, že ústředními tématy budoucnosti Krkonoš jsou:

- řešení problematiky turismu a jeho konfliktů s jinými aktivitami a prostředím;
- zajištění kvalitních životních podmínek pro místní obyvatelstvo (občanská vybavenost – školství, drobné komerční služby, zdravotnictví, sociální služby apod., dostupné bydlení, pracovní příležitosti);
- regionální a neregionální dopravní infrastruktura (tj. úpravy a modernizace komunikací, zvýšení dopravní obslužnosti veřejnou dopravou, zkvalitnění/zrychlení napojení regionu na páteřní dopravní trasy);
- ochrana přírody, reakce na klimatické změny.

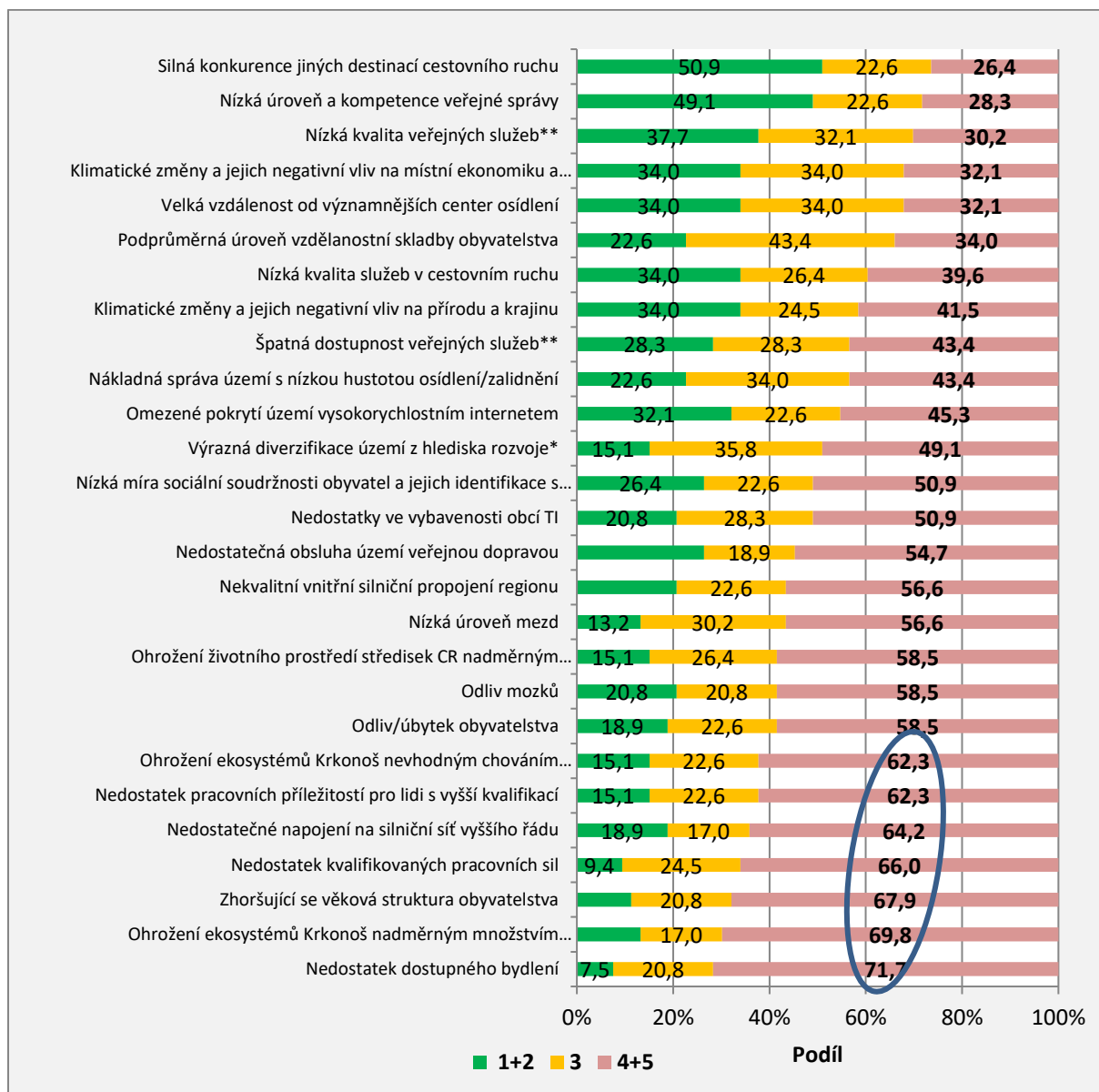
Graf 14: Hlavní problémy a potřeby rozvoje regionu Krkonoše, spontánní odpovědi

Pozn. Znění otázky „Co považujete za hlavní problémy a potřeby rozvoje regionu Krkonoše? Otevřená otázka.“
 N = 53, N obec/město = 24, N podnikatel = 13

V návaznosti na předchozí otázku byli respondenti dotázáni, jak vnímají uvedených 27 tvrzení z hlediska aktuálního významu. U každého tvrzení měli možnost hodnotit na škále 1-5, kdy 1 znamenalo zcela nevýznamný problém a 5 zásadní, klíčový problém. Z hodnocení vyplývá, že nejpalčivějšími problémy regionu je nedostupnost bydlení, ohrožení ekosystémů Krkonoš nadměrným množstvím, zhoršující se věková struktura obyvatelstva, nedostatek kvalifikovaných pracovních sil a nedostatečné napojení na silniční síť vyššího řádu (graf 15). Tyto uvedené problémy označilo za zásadní nebo významné více než 60 % respondentů.

Graf 15: Aktuální význam hlavních problémů a potřeby rozvoje regionu Krkonoše

Pozn. Znění otázky „Jak vnímáte aktuální význam následujících problémů a potřeb v regionu Krkonoše? (ke každé položce škála 1-5, kdy 1 = zcela nevýznamný, 5 = zásadní, klíčový)?“ N = 53.

*zaostávání Žacléřska a západních Krkonoš oproti zbytku území. **školství, zdravotnictví, sociální služby.

CR = cestovní ruch, TI = technická infrastruktura

4.2 POHLED NA VIZI REGIONU KRKONOŠE

Při možnosti spontánně formulovat vizi krkonošského regionu v horizontu nejbližších 10 respondentů uváděli spíše návrhy, co by ve vizi nemělo být opomenuto. Návrhy jsou uvedeny v tabulce 33. Zcela jistě by podle respondentů měla být zohledněna péče o přírodu a dostupnost bydlení. Klíčové je dále rozptýlení turismu v regionu a zajištění kvalitních životních podmínek. Stejně tak je třeba zlepšit infrastrukturu, jak dopravní, tak technickou (vč. pokrytí vysokorychlostním internetem) a občanskou vybavenost. V neposlední řadě by bylo vhodné se zaměřit na kvalitní občanskou vybavenost, rozvoj pracovních příležitostí, kvalitní spolupráci a respektování se mezi místními aktéry a zlepšení podmínek pro mladé rodiny. Z některých odpovědí respondentů lze citovat následující návrhy vize:

- „Region, ve kterém budou lidé rádi bydlet, budou mít kde pracovat a bude zde cenově dostupné bydlení.“
- „Přírodně bohaté území se zachovalými hodnotami přírodními i kulturními, s unikátní možností sledovat přírodní procesy in natura, s šetrným průmyslem v podhůří a udržitelným způsobem návštěvnického využití horské části regionu.“
- „Krkonoše, hory, kde můžou lidé žít, pracovat a zároveň relaxovat.“

Tabulka 33: Ideální vize regionu Krkonoše, spontánní odpovědi

TOP návrhy	Počet
Zvýšená péče o přírodu a krajinu	17
Dostupné bydlení (vč. jasných limitů pro developery)	10
Rozptýlení turismu v regionu	9
Kvalitní životní podmínky	9
Lepší infrastruktura (dopravní, technická)	9
Kvalitní občanská vybavenost	8
Rozvoj pracovních příležitostí	4
Kvalitní spolupráce a respekt mezi místními aktéry	2
Podmínky pro mladé rodiny	1

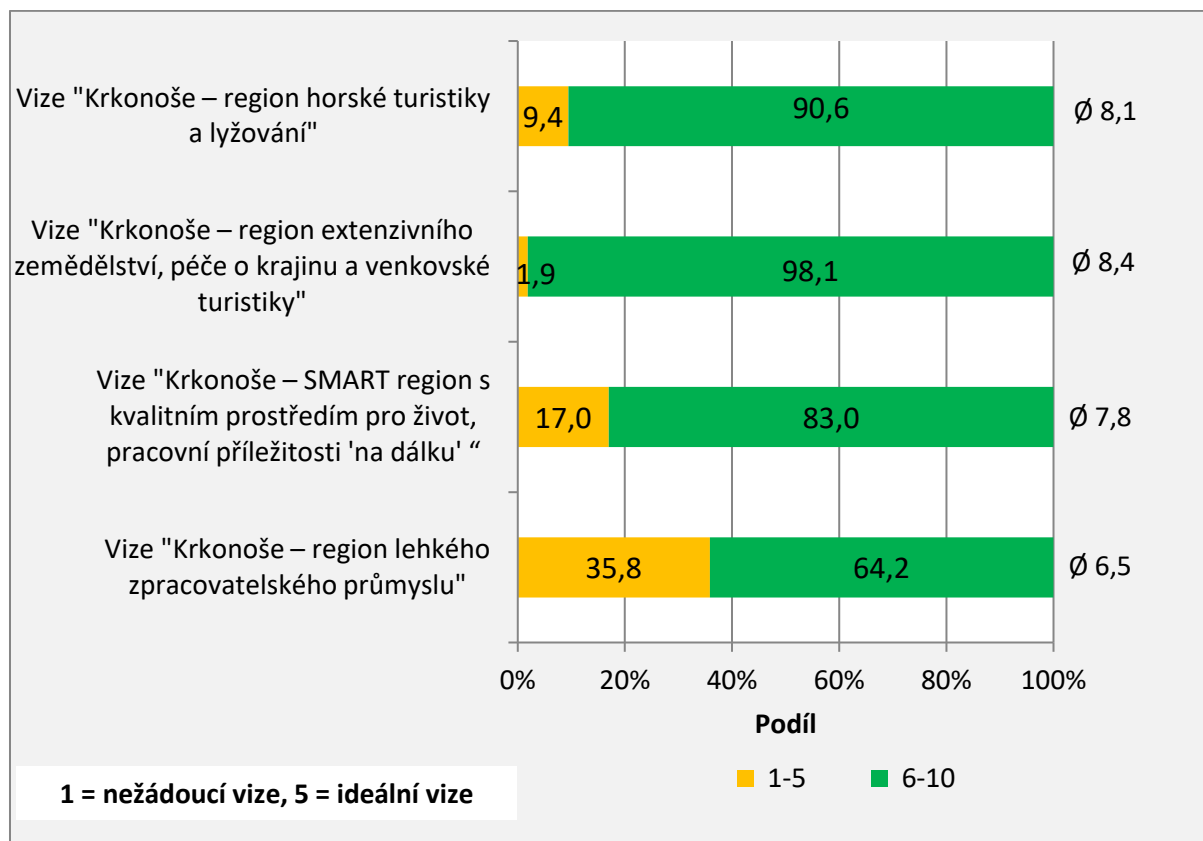
Pozn. Znění otázky „Jak byste formulovali ideální vizi krkonošského regionu v horizontu nejbližších 10 let, tj. k roku 2030? Otevřená otázka.“ N = 53

Respondenti následně dostali možnost posoudit vhodnost čtyř předem stanovaných variantních vizí regionu Krkonoše směrem do budoucna:

1. Krkonoše – region lehkého zpracovatelského průmyslu
2. Krkonoše – SMART region s kvalitním prostředím pro život, pracovní příležitosti „na dálku“
3. Krkonoše – region extenzivního zemědělství, péče o krajinu a venkovské turistiky
4. Krkonoše – region horské turistiky a lyžování

Nejlepší průměrné hodnocení na škále 1-10 získala vize „Krkonoše – region extenzivního zemědělství, péče o krajinu a venkovské turistiky“ (graf 16). Na druhém místě se umístila vize „Krkonoše - region horské turistiky a lyžování“. Nejméně preferovanou vizí byla „Krkonoše – regionu lehkého zpracovatelského průmyslu“.

Graf 16: Ideální vize regionu Krkonoše

Pozn. Znění otázky „Jak jsou pro vás přitažlivé směrem do budoucna níže uvedené vize regionu Krkonoše? Ke každé možnosti libovolný počet bodů (maximálně lze udělit celkem 10 bodů).“ N = 53

Pro každou z výše uvedených vizi mohli respondenti uvést svůj názor, resp. uvést důvod, proč je vhodná/nevhodná a další připomínky (tabulka 34). U vize č. 1 (zpracovatelský průmysl) uváděla přibližně polovina respondentů, že vize je platná pouze pro část zájmového území. Čtyři respondenti dále uvedli, že vize je nežádoucí pro životní prostředí a Krkonoše, naopak stejný počet respondentů uvedl, že zpracovatelský průmysl poskytne pracovní příležitosti a přiláká mladé obyvatelstvo. U vize č. 2 (SMART region, pracovní příležitosti „na dálku“) bylo nejčastěji uváděno, že je vize platná pro celé zájmové území. Část respondentů se domnívá, že pracovní příležitosti 'na dálku' jsou ideální pro horské prostředí a pro mladé lidi, naopak spíše marginální část respondentů vnímá tyto příležitosti vhodné pouze pro horské oblasti a mladé lidi. U vize č. 3 (extenzivní zemědělství, péče o krajinu, venkovská turistika) zmínilo celkem 16 respondentů, že je platná pouze pro část zájmového území. Naproti tomu 6 respondentů ji vnímá za platnou pro celé území. Celkem 9 respondentů vnímá péči o krajinu a venkovskou turistiku spolu velmi úzce souvisí. V neposlední řadě bylo uvedeno, že návrat ke kořenům a tradicím je velmi žádoucí. Vize č. 4 (horská turistika a lyžování) je 14 respondenty vnímána jako platná jen pro část zájmového území. Celkem 9 respondentů vnímá rozvoj lyžování jako nežádoucí a 8 respondentů uvedlo, že je třeba horskou turistiku i lyžování zabezpečit na stávající infrastruktuře, nerozšiřovat střediska, apartmány apod. Celkem 8 respondentů vnímá horskou turistiku a lyžování jako patřící do Krkonoše a mj. i jako zdroj pracovních příležitostí.

Tabulka 34: Názory respondentů na jednotlivé vize

	Počet
Vize č. 1: "Krkonoše – region lehkého zpracovatelského průmyslu"	
Platná jen pro část zájmového území	25
Nežádoucí pro životní prostředí a Krkonoše	4
Poskytne pracovní příležitosti a přiláká mladé obyvatelstvo	4
Lehký průmysl nezatěžuje přírodu v takové míře	2
Vize č. 2: "Krkonoše – SMART region s kvalitním prostředím pro život, pracovní příležitosti 'na dálku' "	
Platná pro celé zájmové území	16
Pracovní příležitosti 'na dálku' jsou ideální pro horské prostředí a pro mladé lidi	9
Pracovní příležitosti na dálku nebudou nikdy tvořit podstatnou část pracovních míst	3
Vize č. 3: "Krkonoše – region extenzivního zemědělství, péče o krajinu a venkovské turistiky"	
Platná jen pro část zájmového území	16
Péče o krajinu je velmi důležitá, vše spolu úzce souvisí	9
Velmi vhodná vize	8
Platná pro celé zájmové území	6
Návrat ke kořenům a tradicím je velmi žádoucí	5
Vize č. 4: "Krkonoše – region horské turistiky a lyžování"	
Platná jen pro část zájmového území	14
Rozvoj lyžování je nežádoucí	9
Horská turistika a lyžování patří do Krkonoš (mj. zdroj pracovních příležitostí)	8
Zabezpečit na stávající infrastruktuře, nerozšiřovat střediska, apartmány apod.	8
Vhodná vize	6

Pozn. Znění otázky „Jak jsou pro vás přitažlivé směrem do budoucna níže uvedené vize regionu Krkonoše? Vlastní odpověď.“ N = 53

5 ANALÝZA SWOT

5.1 SILNÉ STRÁNKY

- Dlouhodobě funkční systém veřejné správy a v podmínkách Česka dobrá spolupráce mezi různými (často velmi aktivními) organizacemi
- Pozitivní image Krkonoš (národní park, atraktivní a jedinečná krajina a příroda, tradice lidských aktivit), která se přenáší i do dalších oblastí života
- V podmínkách horské oblasti dobrá vybavenost sídel školami, zdravotnickými zařízeními a sociálními službami
- Hustá síť cyklistických, pěších, lyžařských a běžeckých tratí, zejména v jádrové části území
- Nadstandardně fungující komunitní život, soběstačnost a sounáležitost obyvatel
- Vysoká kvalita přírodního a životního prostředí v regionu
- Existence unikátních krajinných typů a ekosystémů
- Poměrně pestrá odvětvová struktura místní ekonomiky
- Poměrně vysoká zakořeněnost místních velkých zaměstnavatelů v regionu
- Vysoká míra podnikatelské aktivity (mj. rozvinutý sektor cestovního ruchu)
- Rozmanitá nabídka forem cestovního ruchu
- Nadprůměrně intenzivní vazba velkých a středních zaměstnavatelů na region
- Přítomnost funkčních spádových center regionu s rozvinutou ekonomikou a velkým množstvím pracovních příležitostí
- Výrazné zastoupení elektrotechnického průmyslu participujícího na rozvoji digitalizace a průmyslu 4.0.
- Lokalizační faktory cestovního ruchu a vybraných sportovních odvětví (především pro zimní sporty a horskou turistiku)
- Flexibilita trhu práce díky sezónnosti sektoru CR (pracovní síly z letních sezónních oborů se uplatní i v zimě)

5.2 SLABÉ STRÁNKY

- Nepříznivá dopravní poloha regionu, nekvalitní vnější napojení a vnitřní dopravní propojení regionu
- Pohoří Krkonoše jako významná komunikační bariéra spojení s Polskem
- Značná rozloha obcí a nepřístupný terén znesnadňující a prodražující správu území
- Přetíženost řady lokalit návštěvníky a cestovním ruchem
- Deficity ve vybavenosti a parametrech pěších a cyklistických stezek v Podkrkonoší a dálkových cyklotras na celém zájmovém území
- Nedostatečně rozvinutá infrastruktura pro pěší a cyklisty uvnitř sídel
- Sezónní místní přetížení komunikací (zejména napojujících zimní střediska na hlavní zdrojové oblasti návštěvnosti)
- Špatný technický stav silnic a místních komunikací
- Nedostatečné kapacity parkování (doprava v klidu) v intravilánech spádových center a v horských střediscích
- Značná diverzifikace území z hlediska rozvoje (zaostávání Žacléřska a západních Krkonoš oproti zbytku území)
- Rychlé stárnutí obyvatelstva, navíc regionálně výrazně diferencované s výskytem sídel s ohroženou životaschopností do budoucna
- Relativně nízká a ve srovnání s Českem pomalu rostoucí vzdělanostní úroveň obyvatelstva
- Průběžný dlouhodobý pokles počtu obyvatel regionu
- Dlouhodobý migrační úbytek obyvatel, zejména pak v mladším produktivním věku
- Vysoké ceny nemovitostí zejména ve střediscích cestovního ruchu neodpovídající příjmové úrovni obyvatelstva, znemožňující velké části obyvatel vlastní, případně ani nájemní bydlení
- Poměrně vysoký podíl obyvatel v exekuci, zejména ve východní části území
- Absence některých SŠ a VOŠ oborů poptávaných na trhu práce (strojní a elektrotechnické obory VOŠ a učňovské i maturitní obory zaměřené na textilní výrobu a zemědělství)
- Relativně málo flexibilní pracovní trh (nižší podíl vysoce kvalifikovaných obyvatel, geografická a dopravní vzdálenost velkých/krajských měst)
- Omezené pokrytí území vysokorychlostním internetem
- Trh práce značně ovlivňován turistickými sezónami
- Dlouhodobý nedostatek pracovních sil v některých profesích (lékaři a zdravotní sestry, dělnické profese v oblasti průmyslu)
- Aktuální nedostatek pracovních sil v důsledku situace na trhu práce
- Nižší spolehlivost zásobování elektrickou energií v některých oblastech v důsledku nízké kapacity transformoven (východní Krkonoše) či absence zokruhování vedení VN
- Vysoké stáří a zhoršený technický stav rozvodů pitné vody v řadě měst a obcí
- Nedostatek vlastních náhradních zdrojů pitné vody (ale i vody užitkové) pro zásobování obyvatelstva
- Nedostačující pokrytí sídel splaškovou kanalizací s ČOV

5.3 PŘÍLEŽITOSTI

- Dokončení dálnice D11 zásadně zlepšující silniční napojení východních Krkonoš v nadnárodním měřítku
- Zlepšení vnějšího napojení a vnitřního propojení regionu (vč. spojení s Polskem) prostřednictvím plánovaných silničních staveb (D11, I/16, I/14, D35, polská rychlostní silnice S3 a silnice č. 3)
- Dílčí úpravy hlavních silničních tahů (přeložky, obchvaty) zlepšující dopravní dostupnost a životní prostředí v sídlech
- Zrychlení železniční dopravy na trase Praha – Hradec Králové – Trutnov – Svoboda nad Úpou díky investičním aktivitám Správy železnic
- Výhledové nové stavby na železnici zefektivňující obslužnost Krkonoš železniční dopravou (např. spojka tratí 030 a 040 mezi obcemi Mostek a Chotěvice, prodloužení železniční tratě ze Svobody nad Úpou do Pece pod Sněžkou, prodloužení trati z Vrchlabí do Špindlerova Mlýna, VRT Praha – Wrocław)
- Trend rozvoje, obnovy a revitalizace regionálních železnic pro potřeby dopravní obslužnosti a turistické dopravy
- Trend rozvoje šetrné turistiky vázané na místní zvyky, kulturní specifika, řemesla, zemědělskou produkci apod. s rovnoměrnější prostorovou distribucí
- Nedostatek dělnických profesí v sektoru průmyslu jako stimul pro procesní inovace (automatizace, digitalizace, zvyšování produktivity práce)
- Poloha při hranici s Polskem umožňující (i díky jazykové blízkosti) rozvoj přeshraniční hospodářské spolupráce, rozšíření klientely v cestovním ruchu, přenos know-how, vzájemnou doplňkovost intervencí
- Využití know-how v elektrotechnickém průmyslu pro participaci na rozvoji průmyslu 4.0
- Stabilizace populační vlny silných ročníků v regionu
- Příchod investorů z nových odvětví
- Na velké části území střednědobý pokles míry nezaměstnanosti až na úroveň prakticky plné zaměstnanosti

5.4 HROZBY

- Nedostupnost bydlení v důsledku růstu cen, investičního nákupu bytů a rozmachu rekreačního bydlení
- Narušení soudržnosti a komunitního života rozvojem druhého bydlení v apartmánových domech
- Růst míry individualismu ve společnosti směřující k nižší sociální soudržnosti obcí
- Extrémní přetížení některých lokalit uvnitř národního parku cestovním ruchem
- Periferizace, zhoršené dopravní napojení a hospodářské zaostávání většiny obcí v západních Krkonoších (zejména těch, které nejsou středisky cestovního ruchu)
- Klimatická změna ohrožující některé unikátní ekosystémy krkonošské krajiny (např. horskou tundru)
- Klimatická změna ohrožující život v Krkonoších (lokální povodně, zásobování vodou apod.)
- Potenciální ohrožení jakosti a vydatnosti vodních zdrojů v důsledku období sucha (nižší srážkové úhrny, velká rozkolísanost srážkových úhrnů)
- Negativní důsledky oteplování místního klimatu na zimní cestovní ruch
- Výrazná náchylnost místní ekonomiky k problémům v dobách hospodářské recese
- Lokální závislost měst a obcí na jediném významném zaměstnavateli, případný odchod některé z velkých firem s dramatickými dopady na místní pracovní trh
- Nedostatek kvalifikovaných pracovníků pro zabezpečení inovací v průmyslu, vč. nástupu průmyslu 4.0
- Přetěžování území návštěvníky v důsledku lepší dopravní dostupnosti (po dostavbě D11)
- Změna struktury poptávky na trhu práce v důsledku nástupu digitalizace a průmyslu 4.0, vznik strukturální nezaměstnanosti
- Přetrvávající nesoulad mezi strukturou absolventů a poptávkou na trhu práce
- Redukce veřejné dopravní obslužnosti
- Rušení některých regionálních železničních tratí
- Úbytek počtu dětí i obyvatel v produktivním věku
- Pokračování dlouhodobého úbytku a stárnutí obyvatel
- Citelný růst počtu i podílu obyvatel v poproduktivním věku (růst počtu ekonomicky pasivních obyvatel, růst nákladů důchodového zabezpečení, sociálních a zdravotnických služeb)

6 VÝCHODISKA BUDOUCÍHO ROZVOJE REGIONU

6.1 VIZE ROZVOJE ÚZEMÍ

Rozvojová vize Krkonoš do roku 2030 je navržena jako obecná definice žádoucího stavu regionu k tomuto časovému horizontu. V tomto smyslu zastřešuje celou návrhovou část ISRR Krkonoše, která je konkrétnější, a tudíž je zpracována pro kratší časové období (k roku 2030). Vize je navržena v podobě krátkého sloganu (motta) a následně rozpracována textovou formou, a to i nadále v 5 pilířích. Rozvojová vize se vzájemně doplňuje s vizí „Krkonoše 2050“, která již byla v regionu zpracována. Vize „Krkonoše 2050“ je deklaratorním dokumentem, „ústavou“ popisující normy a způsob chování regionálních aktérů ve vztahu k potřebám dlouhodobě udržitelného rozvoji regionu. Vize v rámci ISRR Krkonoše z vize „Krkonoše 2050“ vychází, je ale pojata jako vyjádření cílového stavu regionu k roku 2030. Definuje tedy žádoucí výsledky rozvojových aktivit regionálních aktérů.

6.1.1 MOTTO A ZNAČKA KRKONOŠE

Motto (slogan) krátce uvozuje rozvojovou vizi. Představuje stručné vyjádření a „komunikační heslo“ vize, která je dále popsána v několika pilířích. Mottem vize je:

Krkonoše – jedinečné navenek, přátelské uvnitř

Krkonoše „jedinečné navenek“ představují vizi regionu jedinečného na první pohled. Předpokladem je obecná známost Krkonoš u širší veřejnosti a silná vnitřní i vnější identita tohoto regionu. Krkonoše jsou nebo mají předpoklad být v měřítku Česka a střední Evropy jedinečné v řadě ohledů: jedinečně vysoké, jedinečně „zelené“, jedinečně bohaté pestrostí přírody, jedinečně turistické. Pocit jedinečnosti regionu by měli vnímat návštěvníci i obyvatelé Krkonoš.

Krkonoše „přátelské uvnitř“ naznačují, že se jedná o region atraktivní pro obyvatele, návštěvníky a investory i na druhý pohled, s empatií i ohleduplností k sobě navzájem. Krkonoše jsou nebo mají předpoklady být přátelské z hlediska zdravého a přívětivého urbánního a přírodního prostředí, vybavenosti, sociální stability, dostatečné nabídky pracovních příležitostí a služeb.

V intencích tohoto motta je úkolem všech zúčastněných partnerů v regionu budovat a posilovat pozici značky Krkonoše doma i v zahraničí.

6.1.2 PILÍŘE VIZE A JEJICH POPIS

Specifikace rozvojové vize je provedena v pěti oblastech představujících ústřední témata, která jsou pro budoucí rozvoj regionu nezbytná. Jedná se o tyto pilíře:

- účinná a konzistentní správa regionu,
- vyhovující infrastruktura a vybavenost,
- kvalitní životní prostředí a šetrné, racionální nakládání s přírodními zdroji,
- výkonné, efektivní hospodářství,
- udržitelný cestovní ruch.

Jednotlivé pilíře naznačují cílový stav sociálně-ekonomické situace regionu z hlediska všech „cílových skupin“ ISRR Krkonoše (především obyvatel a dále návštěvníků a investorů) při respektování

dlouhodobé udržitelnosti dosažených výsledků. Specifikace jednotlivých pilířů je popsána v dalším textu.

6.1.2.1 „DOBŘE SPRÁVOVANÝ REGION“

Krkonoše se stanou regionem, kde je vyváženost ekonomického rozvoje, sociální soudržnosti a kvalitního životního prostředí realizována v praxi, regionem, kde spojení „udržitelný rozvoj“ není pouze klišé, ale základním a na první pohled zřetelným principem každodenního jednání. Přírodní, sociální a hospodářský potenciál regionu bude udržitelný i pro budoucnost přesahující časový rámec vize. V tomto směru rozvojová vize odkazuje na vizi Krkonoše 2050 „Přátelství lidí a hor“, na níž se shodli hlavní aktéři regionálního rozvoje v Krkonoších. V Krkonoších budou existovat pracovní skupiny a diskusní platformy sdružující aktivní zájemce o rozvoj regionu, místní aktéry, patrioty apod. v jednotlivých oblastech rozvoje (komunitní pojetí). Jednotliví aktéři (vč. soukromých subjektů) se budou ztotožňovat s prioritami rozvoje regionu, budou schopni pozitivní spolupráce a dosahování konsensu a budou vnímat vlastní odpovědnost za dlouhodobý rozvoj regionu. Na formální úrovni bude regionálně-rozvojovou platformou sdružení (např. sdružení právnických osob) zahrnující města, obce, kraje, KRNAP, představitele podnikatelského sektoru apod. Toto sdružení bude schopné kvalifikovaného rozhodování na úrovni regionu (kvalitní výkonný pracovník/pracovníci) a také zřetelné definice pozice regionu jako celku navenek vůči rozvojovým záměrům přicházejících z národní, příp. evropské úrovně a přiměřeného prosazení této pozice. Ve sdružení budou zastoupeni také významní aktéři regionálního rozvoje z polské strany Krkonoš. Přeshraniční spolupráce místních samospráv i dalších aktérů s partnery na polské straně se mimoto bude odehrávat i v neformální, spontánní rovině. Pro potřeby přeshraniční spolupráce budou nejen jednotliví aktéři regionálního rozvoje, ale veškeré obyvatelstvo Krkonoš adekvátně jazykově vybaveni nejen v angličtině a němčině, ale také v polštině. Krkonoše budou bezpečným regionem pro své obyvatele, návštěvníky i další aktéry (podnikatelé apod.). Přestože některé oblasti Krkonoš jsou vlivem členitého reliéfu obtížně dostupné (zvláště pak v zimě), bude v regionu fungovat kvalitní integrovaný záchranný systém, jehož jednotlivé složky budou schopné zajistit bezpečí a pomoc obyvatelům i návštěvníkům všech částí Krkonoš. Identita Krkonoš bude založena na jedinečných kulturních tradicích majících kořeny v dávné i nedávné historii. Kulturní, ale i turistické a hospodářské aktivity (muzea, výstavy, přednášky, diskusní fóra, spolková činnost, tradiční výroby, turistické atraktivity apod.) regionu budou mj. navazovat na tradice česko-polského a česko-německého soužití (historicky více či méně harmonického). Krkonoše se v rámci Česka stanou vůdčím regionem v oblasti konstruktivního vypořádání s minulostí a pozitivního navázání na historické tradice.

6.1.2.2 „VYBAVENÝ REGION“

Krkonoše budou regionem dobře vybaveným službami pro své obyvatele, návštěvníky, podnikatele, a to z hlediska rozsahu, kvality i dostupnosti těchto služeb. Tato skutečnost bude pozitivně ovlivňovat sounáležitost těchto skupin s regionem. Region bude napojen dálnicí nebo rychlostní silnicí na Prahu a Vratislav. Bude zabezpečena regionální infrastruktura pro bezpečnou a plynulou silniční, cyklistickou a pěší dopravu, tj. síť silnic 1., 2. i 3. třídy, cyklostezek (v úsecích, kde je to třeba z důvodu bezpečnosti nebo intenzity cyklistické dopravy) a komunikací pro pěší (chodníky, turistické stezky). V Krkonoších (v první fázi zejména na území KRNAP) budou zřízeny pilotní oblasti, kde bude doprava umožněna jen dopravními prostředky s nulovými emisemi. V Krkonoších bude v rámci šetrné mobility

fungovat integrovaný systém veřejné dopravy. Jeho základem bude síť autobusových linek, snahou však bude také maximální možné využití železnic. Jednotlivé druhy dopravy (celoroční i sezónní) budou z pohledu uživatele kvalitně a bezpečně provázány (přestupní terminály, vazba hromadné dopravy na cyklistickou a pěší dopravu, záchytná parkoviště). Krkonoše budou vybaveny také v oblasti energetické infrastruktury a v oblasti telekomunikací a informačních technologií (moderní komunikační infrastruktura). Region bude v rámci možností energeticky soběstačný. Krkonoše budou vybaveny službami pro jednotlivé skupiny obyvatel, zejména pak kvalitní sítí základních škol, několika školami středními a širokým spektrem služeb pro početně rostoucí skupinu seniorů. Kvalitní mateřské a základní školy budou snadno dostupné i obyvatelům v menších sídlech a budou v nich tvořit centra nejen vzdělanosti, ale i komunitního i kulturního života. Pilířem vzdělanosti se stanou kvalitní střední školy s pestrými nabídkou vyučovacích oborů, doplněné vysokými školami v regionu nebo v jeho blízkosti. Výuka zaměřená na matematickou, čtenářskou, komunikační, přírodovědnou i jazykovou gramotnost bude v regionu rozvíjena na všech stupních škol (mateřské, základní, střední), důraz bude kladen na aspekty souvisejících s využitím a udržením jedinečnosti území – příhraniční oblast a klíčová destinace cestovního ruchu v rámci ČR (jazyky, podnikatelské dovednosti) a v rámci ČR zcela výjimečné přírodní území a národní park (environmentální výchova, vzdělávání pro udržitelný rozvoj). V regionu bude zabezpečeno kvalitní jazykové vzdělávání také pomocí kurzů pro veřejnost a „univerzity třetího věku“. Zástupci regionu budou usilovat o udržení stávajících, případně zřízení nových poboček vysokých škol v největších městech Krkonoš a Podkrkonoší. Krkonoše budou regionem nabízejícím bydlení v dlouhodobě atraktivním, přírodně i kulturně jedinečném prostředí pro obyvatele středního a vyššího středního sociálního a ekonomického statusu. Atraktivita regionu pro bydlení nebude spočívat jen v přítomnosti „přírody, čistého vzduchu a kopců za humny“, ale také v kultivovaném urbánním prostředí, tedy veřejných prostorech. V Krkonoších proběhne částečná, postupná přeměna druhého bydlení na trvalé. Část obyvatel, kteří si zde koupí chalupu či apartmán, se tak do Krkonoš později přestěhuje trvale nebo na větší část roku.

6.1.2.3 „ZELENÝ REGION“

Kulturní tradice a specifika Krkonoš a jejich přírodní bohatství budou jako základní hodnota dlouhodobé životaschopnosti regionu chráněny a využívány přiměřeně. Urbanistický rozvoj sídel bude probíhat koncepčně a citlivě se zřetelem k místní krajině a přírodě, ale i ke kulturním specifikům a tradicím a nebude narušovat přirozenou atraktivitu území. V regionu bude důsledně a systematicky regulován územní rozvoj (především nástroji územního plánování), zvláště ve vztahu k lokalizaci nových aktivit a výstavbě nových objektů mimo stávající intravilány. Preferována bude rekonstrukce či adaptace stávajících budov, zastavěných území a starých stavebních pozemků (parcel) před zastavováním území nových. Na části území Krkonoš bude prioritou ochrana přírody a krajiny i nadále zajišťovat národní park s dohodnutou a respektovanou zonací, která bude jedním z nástrojů zachování přírodních hodnot a atraktivit území. Tato skutečnost bude zastřešovat úctu k přírodě a krajině Krkonoš i Podkrkonoší, široce akceptovanou místními aktéry (vč. obyvatel a návštěvníků) díky kvalitnímu systému environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (vzdělávání pro udržitelný rozvoj). Přírodní zdroje Krkonoš budou využívány opatrně a odpovědně s vědomím, že nadměrné využívání může vést k jejich degradaci a vyčerpání a v konečném důsledku i ke snížení atraktivity území pro obyvatele a návštěvníky. Význam ve výrobě a spotřebě energie budou mít menší obnovitelné zdroje saturující energetické potřeby na místní úrovni. Krkonoše budou mít mezi českými regiony exkluzivní pozici v oblasti rozvoje „zelených technologií“ a bude v rámci Česka jedním z tahounů „chytrých

zelených řešení“. Alespoň tam, kde to tvar terénu umožňuje, bude rozšířena každodenní cyklistická doprava, a to i s využitím elektrokol. Služby vč. veřejné správy budou v maximální možné míře elektronizovány ve snaze zamezit „zbytečné“ dopravě.

6.1.2.4 „TVŮRČÍ REGION“

V hospodářském rozvoji regionu budou preferovány dlouhodobě udržitelné podnikatelské záměry přinášející přínosy celé komunitě a hospodářské aktivity nenarušující (příp. posilující) sociální soudržnost a podporující udržitelnost přírodních hodnot regionu. Dojde k mírné odvětvové diverzifikaci místní ekonomiky, tedy k rozvoji většího počtu doplňkových odvětví k odvětvím již nyní významným (strojírenství, cestovní ruch). V oblastech ležících mimo národní park dojde v rámci možností také k prostorové dekoncentraci aktivit snižující dopady hospodářské činnosti na přírodu a krajinu a zvyšující dostupnost pracovních příležitostí. Podmínky v Krkonoších (stav infrastruktury, prostředí apod.) budou atraktivní pro zahraniční i domácí investory vč. drobného místního podnikání (řemeslná výroba, služby atd.). V regionu bude rozšířena místní produkce potravin i řemeslných výrobků, a to i ve vazbě na rozvoj cestovního ruchu. Fungovat bude regionální certifikace výrobků a služeb, část z nich bude prosazena také do certifikací národních či mezinárodních. Krkonoše budou mít kvalitní lidský potenciál založený na dobrých jazykových znalostech (angličtina, němčina, polština) a na technických dovednostech. V regionu budou žít a podnikat také lidé ovládající tradiční výrobní aktivity (zemědělské, řemeslné apod.). Obyvatelé regionu vč. absolventů škol budou díky tomu bez problémů nacházet uplatnění na pracovním trhu v regionu Krkonoš, případně v nejbližším okolí. V Krkonoších budou lokalizovány také pracovní příležitosti pro práci „na dálku“, práci z domova apod., např. v rámci center sdílených služeb (ekonomické, finanční, právní poradenství, call centra atd.). Tyto služby budou v maximální míře elektronizované, nezatěžující prostředí a budou přednostně lokalizovány v revitalizovaných prostorech nyní nevyužívaných objektů (např. průmyslových). Podmínkou pro jejich uplatnění je dobudování telekomunikačních sítí tak, aby pokrývaly signálem veškeré osídlení. Vedle toho si (zejména ve vlastních Krkonoších) udrží pozici významného odvětví cestovní ruch a (zejména v Podkrkonoší) průmysl. Průmyslová výroba bude zahrnovat také (zejména výrobní) odvětví s vyšší přidanou hodnotou, na rozdíl od pánevních oblastí či periferních regionů. V regionu vznikne několik drobných středisek „center of excellence“ generujících inovace přiměřeně podmínkám převážně venkovského regionu.

6.1.2.5 „TURISTICKÝ REGION“

Rozvoj cestovního ruchu v Krkonoších bude probíhat tak, aby byl dlouhodobě udržitelný nejen z hlediska environmentálních dopadů, ale také z pohledu zachování atraktivity regionu pro návštěvníky. Řízení rozvoje cestovního ruchu bude vycházet z principů destinačního řízení, tedy spolupráce různých regionálních subjektů cestovního ruchu na formální i neformální bázi. Krkonoše se odkloní od stávajícího rozvoje směřujícího (přínejmenším v největších střediscích) k vytvoření tuctového „lunaparku“ spojeného se zvyšováním kapacit a koncentrace zařízení cestovního ruchu i návštěvníků. Taková destinace návštěvníka neupoutá svou jedinečností, nevychovává v něm vztah k regionu, generuje podobné problémy jako města, od kterých zde návštěvníci Krkonoš hledají odpočinek, a snižuje pravděpodobnost opakovaných návštěv. Krkonoše naopak budou přírodně i kulturně jedinečným regionem nabízejícím svoje přirozené, místě specifické atraktivity a atrakce, doplněné kvalitními službami. Stanou se regionem s vysoce pozitivní image na

republikové i mezinárodní úrovni. Jedinečnými atraktivitami Krkonoš budou především přírodní zajímavosti („živá učebnice“ vývoje hor/Země/živé přírody v různých obdobích), podmínky pro aktivní dovolenou (lyžování, další sporty) a mimořádně pestrá kultura a historie vázaná na harmonické soužití jednak více sociálních vrstev a národností, jednak člověka s přírodou. Krkonoše budou v oblasti cestovního ruchu nabízet několik nadregionálně až mezinárodně známých turistických produktů vycházejících z jedinečných kulturněhistorických atraktivit a zážitků, sportovního vyžití a přírodních zajímavostí. Nabídka turistických, sportovních i kulturně společenských produktů bude zabezpečena po celý rok. Udrží si pozici jedničky mezi lyžařskými destinacemi v Česku (pro všechny formy lyžování vč. forem alternativních při dodržení principů ochrany přírody a krajiny) a posílí svou roli v ostatních formách cestovního ruchu (kvalitativní rozvoj, nové doplňkové služby v rámci stávající infrastruktury, rozšíření silné zimní a slabší letní sezóny i na jaro a podzim). Součástí atraktivity území bude i skutečnost, že v něm existuje národní park, biosférická rezervace a další formy ochrany území. Krkonoše budou (nejen) z hlediska návštěvníků regionem bezpečným, tedy nabízejícím bezpečné prožití dovolené domácích a zahraničních návštěvníků. Služby pro turisty v regionu budou certifikované (nejlépe v rámci některého z existujících systémů certifikace) a tato certifikace bude komunikována při marketingových aktivitách. Služby v regionu budou kvalitní a bude je zajišťovat školený, vzdělaný a příjemný personál. Pracovníci v cestovním ruchu budou kvalitně jazykově vybaveni (angličtina, němčina, polština, příp. ruština). Cestovní ruch zůstane jedním z hlavních odvětví vytvářejících dobré pracovní příležitosti pro obyvatele regionu. Pro potřeby cestovního ruchu budou Krkonoše disponovat potřebnou základní a doprovodnou infrastrukturou (sportovně-rekreační, kulturně-rekreační, zdravotně-rekreační vč. lázeňské), a to jak v místech soustředěného cestovního ruchu, tak přiměřeně i v dalších místech. Rozvoj doprovodné infrastruktury cestovního ruchu bude v souladu s principy dekoncentrace a udržitelnosti rozvoje turismu směřován především do Podkrkonoší.

Region budou navštěvovat především skupiny střední a vyšší střední třídy s vysokým podílem opakovaných návštěv, což však neznamená, že Krkonoše budou destinací pouze pro tyto skupiny obyvatel. Region bude vyhledávaný především domácími návštěvníky a návštěvníky z blízkých zahraničních oblastí Polska a Německa.

6.2 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

V následující kapitole jsou identifikovány a popsány hlavní problémy rozvoje regionu Krkonoše. Problém je definován jako rozpor či nesoulad mezi žádoucím stavem rozvoje regionu, vyjádřeném ve vizi, a stavem současným, který je rozebírán v analytické části. Problémy jsou rozdělené do čtyř tematických oblastí:

1. Doprava a infrastruktura
2. Sociální soudržnost, sociální služby a zdravotnictví
3. Ekonomika, školství a cestovní ruch
4. Životní prostředí, příroda a krajina

6.2.1 DOPRAVA A INFRASTRUKTURA

6.2.1.1 Silniční infrastruktura

Rozvojové problémy:

- Periferní poloha regionu
- Členitý reliéf, zhoršené podmínky pro dopravní obsluhu regionu
- Nekvalitní vnější silniční napojení regionu (dálnice D11, D35)
- Problematické vedení silnice I/16 intravilány sídel a mimo hlavní dopravní toky (potřeba převedení do stopy Horka – Studenec – Vrchlabí vč. obchvatu Studence, vazba na průmyslové podniky ve Vrchlabí)
- Nekvalitní vnitřní dopravní propojení regionu, chybějící obchvaty sídel (mj. Nová Paka, Rudník)
- Zhoršená dopravní dostupnost a prostupnost regionu
- Snížená investiční atraktivita regionu
- Snížená rezidenční atraktivita regionu
- Zvýšené nároky na investice do veřejné infrastruktury
- Zhoršené fiskální podmínky

Doprava v regionu je nepříznivě ovlivněna periferní polohou regionu a členitým terénem, a to i včetně existencí bariéry na hranicích s Polskem tvořené horstvem Krkonoš. Spolu s doposud nižší investiční aktivitou státu v širším regionu v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury je tak hlavním dopravním problémem regionu nekvalitní vnější napojení regionu na nadřazená centra a zdrojové oblasti návštěvnosti (Praha, Hradecko-pardubická aglomerace, Německo, Polsko) i nekvalitní vnitřní dopravní propojení regionu. Absence dálničního napojení a nízká kvalita silnic I. třídy obnáší velké množství dopravních závad, zejména pak průtahů silnic intravilány sídel, nevyhovující směrové a sklonové poměry na silnicích i závady na křižovatkách, což vše negativně působí na rychlost, plynulost a bezpečnost silniční dopravy a životní a obytné prostředí v sídlech.

6.2.1.2 Dopravní obsluha území

Rozvojové problémy:

- Periferní poloha regionu
- Členitý reliéf, zhoršené podmínky pro dopravní obsluhu regionu
- Sezónní místní přetížení komunikací obsluhujících horská střediska
- Nedostatečné kapacity parkování v intravilánech spádových center a v horských střediscích, absence kapacitních parkovacích domů a záchytných parkovišť u stanic veřejné dopravy, chybějící integrace aktivit různých organizací
- Nedostatečně rozvinutá infrastruktura pro pěší a cyklisty uvnitř sídel
- Nevyhovující vnější napojení regionu železniční dopravou (pro místní obyvatele i návštěvníky), absence přímých železničních spojení s velkými městy (Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Praha), deficit v mezikrajském spojení veřejnou dopravou (relace typu Harrachov – Vrchlabí, Jilemnice – Trutnov)
- Zhoršené parametry lokálních železnic, značné množství nechráněných železničních přejezdů
- Potřeba osvěty obyvatel o možnostech šetrné dopravy v horském regionu a národním parku
- Slabé využití chytrých systémů a telematiky při organizaci parkování a distribuci návštěvníků Krkonoš prostřednictvím veřejné dopravy, chybějící integrace aktivit různých organizací v této oblasti, absence analýzy a koncepce v této oblasti
- Zhoršená dopravní dostupnost a prostupnost regionu
- Snížená investiční atraktivita regionu
- Přetížení vnitřních Krkonoš automobilovou dopravou
- Snížená rezidenční atraktivita regionu
- Zvýšené nároky na investice do veřejné infrastruktury
- Zhoršené fiskální podmínky

Doprava v regionu je nepříznivě ovlivněna periferní polohou regionu a členitým terénem, a to i včetně existencí bariéry na hranicích s Polskem tvořené horstvem Krkonoš. Spolu s doposud nižší investiční aktivitou státu v širším regionu v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury je tak hlavním dopravním problémem regionu nekvalitní vnější napojení regionu na nadřazená centra a zdrojové oblasti návštěvnosti (Praha, Hradecko-pardubická aglomerace, Německo, Polsko) i nekvalitní vnitřní dopravní propojení regionu. To se týká také železniční infrastruktury, přičemž je železniční osobní i nákladní doprava v regionu kvůli nevyhovujícím parametrům železničních tratí prakticky nekonkurenceschopná. Dalším problémem je nedostatečně rozvinutá infrastruktura pro pěší a cyklisty uvnitř sídel, která limituje potenciál pěší dopravy a cyklodopravy pro pohyb obyvatel i návštěvníků v sídlech. Specifickým problémem je přetížení vnitřních Krkonoš IAD generovanou návštěvníky, které je obzvláště patrné na problémech s parkováním i nárazovým přetížením horských středisek i silnic, které je napojují na zdrojové oblasti návštěvnosti. Tento problém může umocnit dostavba dálnice D11, a realizace dalších silničních staveb, kterými může do území nárazově proudit větší množství návštěvníků.

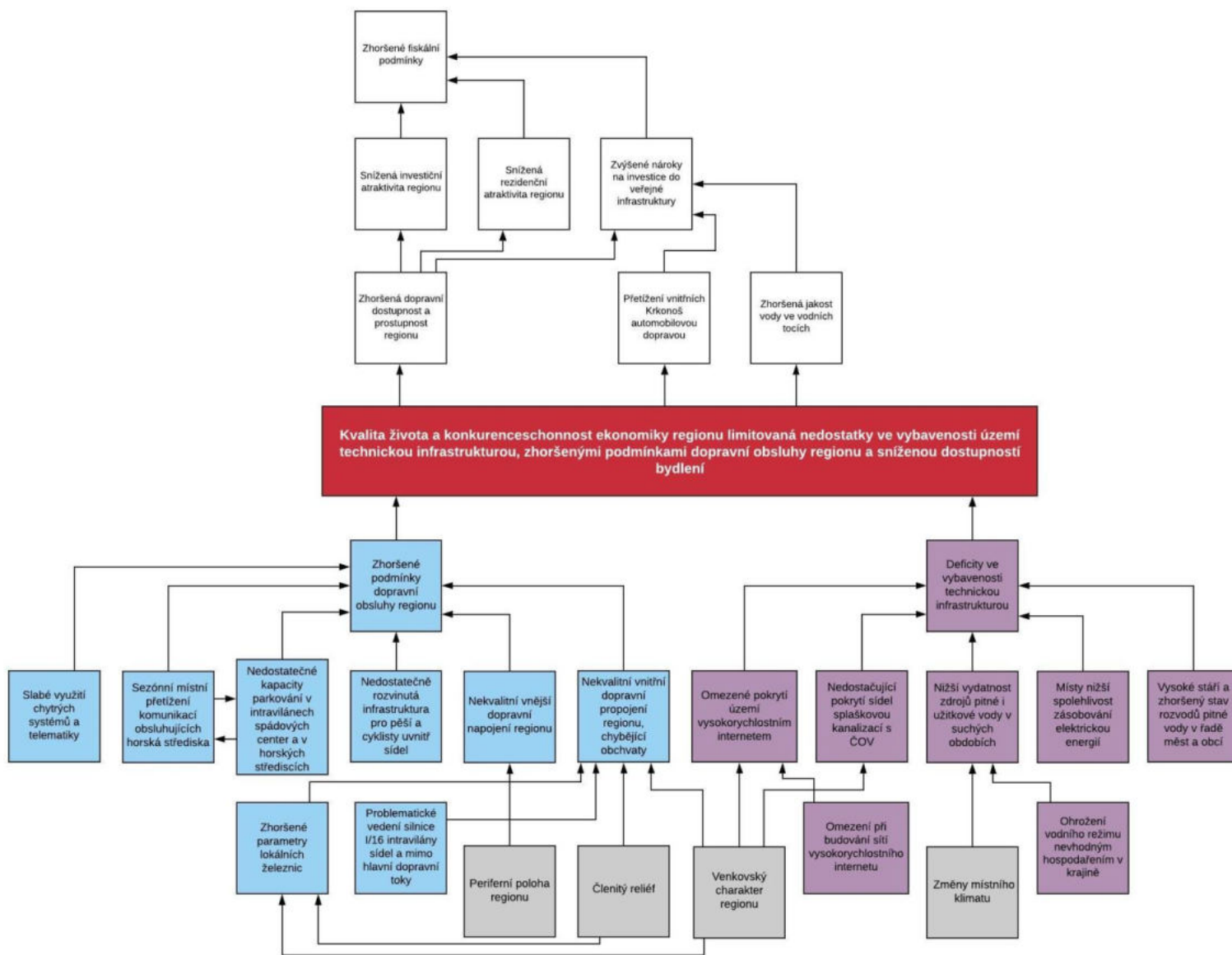
6.2.1.3 Technická infrastruktura

Rozvojové problémy:

- Omezené pokrytí celkově převážně periferního území vysokorychlostním internetem (nad 100 Mbit/s, tj. optickými sítěmi, v případě malých sídel pomalejšími sítěmi bezdrátovými) omezující provoz domácností, ale zejména limitující rozvoj technologií a robotizaci v průmyslu
- Omezení při budování sítí vysokorychlostního internetu a potřeba synergického odstranění bariér (značná výše věcných břemen a nájmů při ukládání optických sítí, malé využití rekonstrukcí městské infrastruktury pro budoucí vedení sítí, pomalé rozhodovací procesy typu územního a stavebního řízení, konkurence mezi velkými firmami znemožňující sdílení sítí, nejasná představa měst a obcí o využití těchto technologií pro vlastní účely a strategické záměry atd.)
- Nedostačující pokrytí sídel splaškovou kanalizací s ČOV
- Vysoké stáří a zhoršený stav rozvodů pitné vody v řadě měst a obcí
- Zhoršená jakost vody ve vodních tocích
- Nižší vydatnost zdrojů pitné i užitkové vody v suchých obdobích
- Ohrožení zásobování vodou, vodního režimu v krajině i podzemních vod nevhodným hospodařením v krajině, zrychleným odtokem vody z krajiny, nadměrným čerpáním vody hlubokými vrty apod.
- Deficity ve vybavenosti technickou infrastrukturou
- Místy nižší spolehlivost zásobování elektrickou energií
- Snížená investiční atraktivita regionu
- Zvýšené nároky na investice do veřejné infrastruktury
- Zhoršené fiskální podmínky

V oblasti technické infrastruktury jsou v regionu nedostatky související především s periferní polohou, venkovským charakterem a členitým reliéfem území. Zejména méně lidnaté obce se vyznačují absencí pokrytí vysokorychlostním internetem a absencí splaškové kanalizace s ČOV. V území je na mnoha místech vysoké stáří a zhoršený stav rozvodů pitné vody, což předznamenává vysokou náročnost na investiční obnovu a údržbu a sníženou spolehlivost v zásobování území pitnou vodou. Ta je navíc ohrožena i nižší vydatností zdrojů pitné i užitkové vody v regionu v suchých obdobích, kdy je ohrožena dodávka pitné vody a někteří odběratelé užitkové vody nemohou odebírat vodu ze svých obvyklých zdrojů – vodních toků. V některých částech území je také nižší spolehlivost zásobování elektrickou energií, která je zapříčiněna jednak nedostatečnou kapacitou některých transformoven (např. 110/35 kV Horní Maršov) a absencí zokruhování distribuční soustavy (při přerušení vedení není možné zásobovat postižené území z jiného vedení).

Obrázek 2: Strom problémů – prioritní oblast doprava a infrastruktura

6.2.2 SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST, SOCIÁLNÍ SLUŽBY A ZDRAVOTNICTVÍ

Podkladem ke zpracování popisu hlavních současných problémů a potřeb regionu byla zejména identifikace hlavních rozvojových problémů regionu Krkonoše dle jednotlivých problémových okruhů, která byla zpracována v ISRR Krkonoše z roku 2012. Identifikované problémy byly porovnány s problémy stanovenými v rámci zpracování nové analytické části ISRR Krkonoše v r. 2019 mj. obsahující vyhodnocení dotazníkového šetření a SWOT analýzu. Část problémů a potřeb identifikovaných v r. 2012 zůstávají i nadále platná.

6.2.2.1 Sociální soudržnost

Rozvojové problémy:

- Členitý reliéf (odlišný charakter území Krkonoš a Podkrkonoší – rozdílné zájmy a priority)
- Značná rozloha obcí a nepřístupný terén znesnadňující a prodražující správu území
- Značná diverzifikace území z hlediska rozvoje
- Rozdělení území do dvou krajů s různými podmínkami a prioritami krajských samospráv a nejednotným výkonem státní správy v přenesené působnosti
- Riziko zhoršování občanské vybavenosti a služeb zejména malých, vylidňujících se obcí, v nichž zánik školy, ordinace, pošty apod. ohrožuje jejich budoucí životaschopnost
- Stále relativně slabá občanská přeshraniční spolupráce mezi spolky, občanskými sdruženími, školami apod., méně pak mezi orgány samospráv obcí a Dolnoslezského vojvodství a orgány státní správy v sousedním příhraničí Polska
- Snížená atraktivita velké části regionu pro trvalé bydlení
- Atomizace a narušená soudržnost rodin zvyšuje nároky na dávkový systém státu a zvyšuje poptávku po sociálních službách
- Vysoké ceny nemovitostí zejména ve střediscích cestovního ruchu neodpovídající příjmové úrovni obyvatelstva, znemožňující velké části obyvatel vlastní, případně ani nájemní bydlení
- Negativní důsledky masivního rozvoje rekreačního apartmánového bydlení na soudržnost a stabilitu místních komunit
- Poměrně malé využití nástrojů pro podporu bydlení pro mladé rodiny a pro seniory (podpůrné programy, družstevní bydlení)
- Malý rozsah bytového fondu ve vlastnictví obcí a tudíž malá možnost obcí ovlivňovat situaci v oblasti bydlení
- Rychlé stárnutí obyvatelstva, navíc regionálně výrazně diferencované s výskytem sídel s ohroženou životaschopností do budoucna
- Relativně nízká a ve srovnání s Českem pomalu rostoucí vzdělanostní úroveň obyvatelstva
- Průběžný dlouhodobý pokles počtu obyvatel regionu
- Dlouhodobý migrační úbytek obyvatel, zejména pak v mladším produktivním věku
- Poměrně vysoký podíl obyvatel v exekuci, zejména ve východní části území
- Urbanisticky necitlivá výstavba mimo dlouhodobě stabilní intravilány sídel

Sociální soudržnost v regionu je nepříznivě ovlivněna zejména trendem odchodu (zejména mladších, vzdělanějších, ekonomicky a sociálně výše postavených) obyvatel z území. Odchod populace a v s tím související životaschopnost některých sídel do budoucna je umocněna probíhající výstavbou

apartmánového bydlení, která s sebou přináší spíše negativní důsledky, mj. v důsledku růstu cen zhoršuje možnost velké části obyvatel pořídit si vlastní, event. nájemní bydlení a snižuje stabilitu a soudržnost místní komunity. Specifickým problémem je poměrně vysoký podíl obyvatel v exekuci a relativně nízká, pomalu rostoucí vzdělanostní úroveň obyvatelstva, tj. charakteristiky obyvatelstva, které nejsou příznivé pro zachování občanské participace. Další problémem je samotné rozdělení území do dvou krajů s různými podmínkami a prioritami krajských samospráv a nejednotným výkonem státní správy v přenesené působnosti.

6.2.2.2 Sociální služby

Rozvojové problémy:

- Členitý reliéf a venkovský charakter území s nízkou hustotou zalidnění komplikující a prodražující poskytování terénních sociálních služeb
- Nízká míra komunitní spolupráce na místní úrovni
- Rychlé stárnutí obyvatelstva a potenciální výrazný nárůst potřeb zejména v oblasti terénních služeb pro seniory (pečovatelská služba, osobní asistence, odlehčovací služba apod.)
- Riziko zhoršování občanské vybavenosti a služeb zejména malých, vytlidňujících se obcí
- Časově i cenově náročné dojíždění za službami do regionálních center z některých sídel v horské části Krkonoš, zvýšená poptávka po službách typu charitní taxi a dalších službách mimo kategorii sociálních služeb
- Nízké povědomí pečujících osob (rodinných příslušníků) o nabízených možnostech sociálních služeb a sociální péče
- Růst počtu obyvatel zdravotně postižených a s psychickými onemocněními vyvolávající zvýšenou poptávku po příslušných sociálních službách
- Organizační komplikace vznikající v souvislosti s reformou psychiatrické péče
- Neexistence pobytových zařízení nízkoprahového charakteru
- Rostoucí počet osob s velmi nízkými příjmy (senioři, osoby bez nároku na důchod, osoby v exekuci), které si mnohdy nemohou ani dovolit platit některé sociální služby nebo příspěvky na péči využívají na splácení dluhů apod., nízká vůle řady lidí využívat příspěvky na péči na nákup sociálních služeb
- Růst počtu osob se závislostmi
- Personální nedostatek sociálních pracovníků (požadavky na pracovní pozice, současná vysoká zaměstnanost) pro výkon sociální práce v samostatné a přenesené působnosti obcí (sociální práce) a jejich koordinaci
- Málo fungující mezioborová spolupráce a přenos informací mezi zdravotnickými zařízeními, poskytovateli sociálních služeb, obcemi atd., slabá míra spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb zřizovaných jednotlivými kraji a obcemi
- Systém financování vázaný především na zařazení do krajské sítě sociálních služeb, chybějící návazné systémy sociálních služeb, které by doplnily základní krajskou síť (v řadě částí území je dostupný třeba jen jeden poskytovatel příslušné služby), hrozba podfinancování v důsledku úspor ve veřejných rozpočtech¹⁰

¹⁰ Rovněž jsou zpracovány dva rozdílné Střednědobé plány rozvoje sociálních služeb, tudíž jsou v území definovány dvě rozdílné krajské sítě sociálních služeb a systém plánování sociálních služeb je v obou krajích odlišný.

- Relativně malá spolupráce krajů v oblasti plánování a financování sociálních služeb (supluje ji částečně koordinace na místní úrovni mezi poskytovateli služeb a mezi městy), obtížné řešení pokrytí území na hranici krajů sociálními službami

V oblasti sociálních služeb jsou v zájmovém území patrné deficity související zejména s periferní polohou, členitým reliéfem území a venkovským charakterem území. Sociální služby jsou dostupné zejména ve spádových centrech, v jiných částech území je pokrytí jednotlivými službami horší. Vzhledem k charakteru území je dojíždění za sociálními službami do regionálních center z některých sídel časově i cenově dosti náročné, zejména pak pro vybrané uživatele sociálních služeb (např. zdravotně postižené, seniory apod.). Problémem je i samotná struktura sociálních služeb, která neodpovídá zastoupení uživatelů a prozatím zcela nerespektuje trendy populačního vývoje (např. rostoucí zastoupení seniorů v populaci). Pro efektivní zajištění sociálních služeb je potřebná komunitní spolupráce, a to mezi poskytovateli sociálních služeb zřizovaných jednotlivými kraji a obcemi a současně mezi obcemi navzájem, která by přispěla mj. i k efektivnímu vynakládání financí z obecních rozpočtů¹¹.

6.2.2.3 Zdravotnictví

Rozvojové problémy:

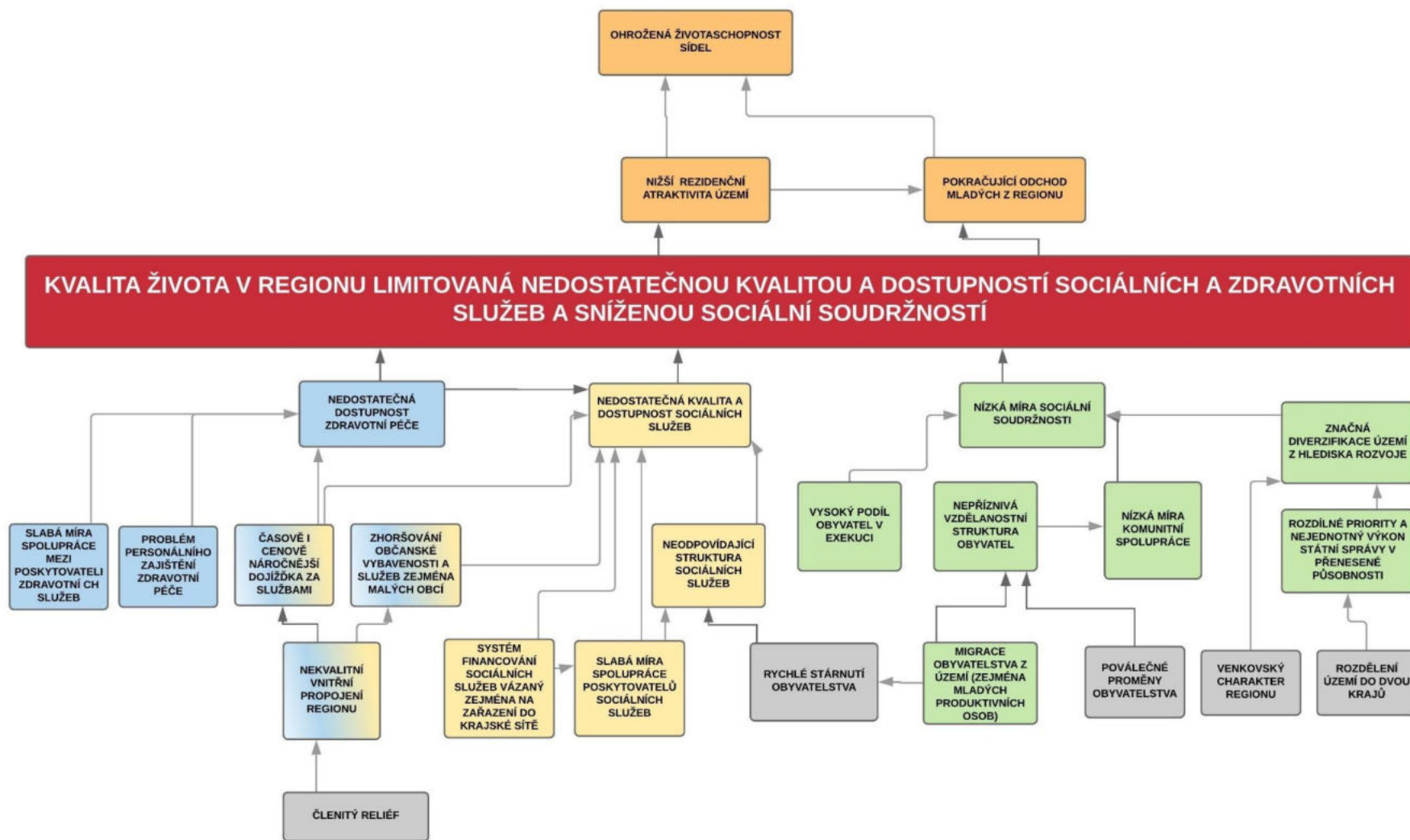
- Členitý reliéf, charakter osídlení a obtížná dopravní dostupnost komplikující dostupnost zdravotních služeb v části zájmového území
- Problematická dislokace zdravotnických zařízení v regionu z hlediska plnění požadavků Nařízení vlády č. 307/2012 o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb, zejména s ohledem na terénní konfiguraci území, stav cestní sítě, nedostatečnost veřejné dopravní obsluhy některých sídel a dlouhé období s nepříznivými povětrnostními podmínkami
- Zhoršování občanské vybavenosti a služeb zejména malých obcí (lékařské ordinace praktických lékařů a základních specialistů)
- Nedostatek některých specializací mezi soukromými lékaři (mj. zubaři, pediatři) a dlouhé objednací lhůty
- Nadužívání zdravotní péče (praktičtí lékaři, pohotovostní služba) a malá osvěta veřejnosti v této oblasti (obecný problém týkající se celého státu)
- Neefektivní organizace a nejasná dlouhodobá koncepce zdravotnictví v Česku vedoucí k situaci reálného personálního nedostatku, přestože má Česko jeden z nejvyšších počtů lékařů a dalších zdravotníků na obyvatele
- Nevyhovující legislativa nemotivující lékaře pracovat v malých městech a obcích v rámci veřejné (nekomerční) zdravotní péče, sloužit v nemocnicích atd.
- Málo fungující mezioborová spolupráce a přenos informací mezi zdravotnickými zařízeními, poskytovateli sociálních služeb, obcemi atd.
- Časově i cenově náročné dojíždění za službami do regionálních center z některých sídel ve vnitřních Krkonoších
- Sezónní nabídka pracovních příležitostí v cestovním ruchu vedoucí k personálnímu nedostatku v zimním období

¹¹ Obce mají dle §94, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách povinnost zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb a dále spolupracovat s krajem (v tomto případě s kraji) na plánování a síťování sociálních služeb.

- Problematika personálního zajištění chodu zdravotnických a lázeňských zařízení (mladí lékaři i pomocný zdravotnický personál míří převážně do velkých nemocnic nebo do zahraničí, přetahování lékařů mezi nemocnicemi), která je víceméně celostátním problémem
- Slabá míra spolupráce a koordinace činností mezi poskytovateli zdravotních služeb a rovněž v oblasti spolupráce zdravotních a sociálních služeb

Dostupnost zdravotní péče v Krkonoších je ovlivněna několika faktory, zejména se jedná o charakter osídlení, fyzicko-geografické podmínky a dopravní dostupnost. Nemocnice jsou situované ve spádových centrech, menší obce a města jsou vybaveny ordinacemi zejména praktických lékařů, pediatrů, event. specializovanými lékaři. Tyto ordinace v řadě populačně menších obcí zcela chybí a dojíždka za zdravotními službami je vzhledem k výše uvedenému charakteru území a dopravní dostupnosti obtížná (z časového i finančního hlediska). Tím není naplňováno nařízení vlády o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb (č. 307/2012). Navíc některé kapacity soukromých lékařů (zejména některých specializací) jsou již nyní značně nedostatkové a pacienti musí za službami nejen dojíždět, ale současně mají i dlouhé objednací lhůty. Vše navíc umocňuje skutečnost, že ordinace současných lékařů jsou pro mnohé mladé lékaře neatraktivní a míří tak spíše do velkých nemocnic nebo do zahraničí.

Obrázek 3: Strom problémů – prioritní oblast sociální soudržnost, sociální služby a zdravotnictví

6.2.3 EKONOMIKA, ŠKOLSTVÍ, BYDLENÍ A CESTOVNÍ RUCH

6.2.3.1 Školství, trh práce a lidské zdroje

(pozn: původní opatření 3.1)

Rozvojové problémy:

- Dosud relativně malé využití dobrého institucionálního zázemí a spolupráce při realizaci významnějších intervencí a projektů v oblasti místního ekonomického rozvoje a trhu práce
- Poměrně široké odvětvové spektrum ekonomických aktivit znesnadňující koordinaci na trhu práce napříč obory (navzdory skutečnosti, že jinak je široké odvětvové spektrum z hlediska stability místní ekonomiky výhodou)
- Nepříznivá dopravní poloha regionu, nekvalitní vnější napojení a vnitřní dopravní propojení regionu
- Značná diverzifikace území z hlediska ekonomického rozvoje (zaostávání Žacléřska a západních Krkonoš oproti zbytku území)
- Rychlé stárnutí obyvatelstva, navíc regionálně výrazně diferencované s výskytem sídel s ohroženou životaschopností do budoucna
- Relativně nízká a ve srovnání s Českem pomalu rostoucí vzdělanostní úroveň obyvatelstva
- Dlouhodobý migrační úbytek obyvatel, zejména pak v mladším produktivním věku (začíná již odchodem studentů na SŠ a VŠ mimo region)
- Přetrvávající nesoulad mezi strukturou absolventů a poptávkou na trhu práce
- Absence některých SŠ a VOŠ oborů poptávaných na trhu práce (strojní a elektrotechnické obory VOŠ a učňovské i maturitní obory zaměřené na textilní výrobu a zemědělství)
- Relativně málo flexibilní pracovní trh (nižší podíl vysoce kvalifikovaných obyvatel, geografická a dopravní vzdálenost velkých/krajských měst)
- Trh práce značně ovlivňován turistickými sezónami
- Dlouhodobý nedostatek pracovních sil v některých profesích (lékaři a zdravotní sestry, dělnické profese v oblasti průmyslu)
- Nedostatek pracovních míst v oborech s vyšší přidanou hodnotou pro kvalifikované pracovní síly
- Potenciální změna struktury poptávky na trhu práce v důsledku nástupu digitalizace a průmyslu 4.0, vznik strukturální nezaměstnanosti
- Aktuální nedostatek pracovních sil v důsledku situace na trhu práce, na velké části území prakticky plná zaměstnanost (brzy se může změnit)
- Lokální závislost měst a obcí na jediném významném zaměstnavateli, případný odchod některé z velkých firem s dramatickými dopady na místní pracovní trh
- Citelný růst počtu i podílu obyvatel v poproduktivním věku (růst počtu ekonomicky pasivních obyvatel, růst nákladů důchodového zabezpečení, sociálních a zdravotnických služeb)
- Nedostatek kvalifikovaných učitelů, zejména pak v perspektivních vzdělávacích oborech (např. odchod učitelů ze středních průmyslových škol za vyššími mzdami v průmyslu)

Rozvojová problémy území souvisejí s jeho geografickou polohou, výraznými (vnitro)regionálními rozdíly a sídelní strukturou. Převážně venkovský charakter území a jeho periferní (geografická i dopravní) poloha generují relativně nepříznivé charakteristiky vzdělanostní úrovně obyvatelstva, migrační bilance a pracovního trhu. Nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na pracovním trhu se projevuje nedostatkem pracovních sil v některých oborech a nízkou flexibilitou pracovního trhu. Venkovské obce jsou často závislé fakticky na jediném zaměstnavateli. Tyto strukturální hospodářské charakteristiky představují potenciální problematický přechod místní ekonomiky a trhu práce do fáze digitalizace a průmyslu 4.0.

6.2.3.2 Organizační zabezpečení ekonomického rozvoje

(pozn: původní opatření 3.2 a 3.3)

Rozvojové problémy:

- Dosud relativně malé využití dobrého institucionálního zázemí a spolupráce při realizaci významnějších intervencí a projektů v oblasti místního ekonomického rozvoje a trhu práce
- Relativně omezená systematická komunikace a spolupráce mezi podnikateli, aktéry v oblasti cestovního ruchu, obcemi, Správou KRNAP a dalšími relevantními aktéry ekonomického rozvoje
- Poměrně široké odvětvové spektrum ekonomických aktivit a ekonomických zájmů znesnadňující koordinaci ekonomického rozvoje napříč obory
- Značná diverzifikace území z hlediska ekonomického rozvoje (zaostávání Žacléřska a západních Krkonoš oproti zbytku území)
- Omezené možnosti rozvoje drobných podnikatelů, chybějící služby pro tyto podnikatele (sdílené dílny, poradenství, podnikatelský inkubátor apod.)
- Výhledová hrozba periferizace, zhoršené dopravní napojení a hospodářského zaostávání většiny obcí v západních Krkonoších (zejména těch, které nejsou středisky cestovního ruchu)
- Omezené pokrytí území vysokorychlostním internetem
- Dosud spíše nekoordinovaný přístup k potenciálním novým investorům (co mají přinést, v jakých oborech je rozvoj žádoucí apod.)
- Hrozba nezachycení technologické proměny směrem k rozvoji průmyslu 4.0 (nedostatek kvalifikovaných pracovníků apod.), které by ohrozilo hospodářský rozvoj regionu ve středně- a dlouhodobé perspektivě
- Výrazná náchylnost místní ekonomiky k problémům v dobách hospodářské recese
- Lokální závislost měst a obcí na jediném významném zaměstnavateli, případný odchod některé z velkých firem s dramatickými dopady na místní pracovní trh
- Citelný růst počtu i podílu obyvatel v poproduktivním věku (růst počtu ekonomicky pasivních obyvatel, růst nákladů důchodového zabezpečení, sociálních a zdravotnických služeb)
- Riziko postupující globalizace (prodej místních firem silnějším subjektům odjinud, mj. i v důsledku generační obměny)

Území Krkonoš se vyznačuje relativně složitou strukturou zájmových skupin a hospodářských oborů a současně značnými regionálními rozdíly v rozvoji regionální ekonomiky. V důsledku toho je obtížné sladit jednotlivé zájmy při plánování ekonomického rozvoje, přístupu k investorům a rozvoji jednotlivých hospodářských odvětví. Regionální ekonomika je navíc poměrně náchylná k problémům v obdobích hospodářské recese. Některé obce jsou závislé na jediném významnějším zaměstnavateli, jehož odchod by měl dramatické dopady na místní pracovní trh.

6.2.3.3 Dostupné bydlení

(pozn: nové opatření, v předchozí verzi strategie neobsažené)

Rozvojové problémy:

- Vysoká rekreační atraktivita regionu a poptávka po druhém bydlení v regionu
- Omezená nabídka disponibilních domů a bytů
- Nedostupnost bydlení ve vztahu k poptávce na trhu práce, snížená dostupnost bydlení pro místní obyvatele a pracovní síly
- Omezená mobilita pracovních sil v důsledku nedostatku bydlení i zhoršené dopravní dostupnosti
- Nedostatek pracovních sil jako důsledek nedostatku dostupného bydlení (pracovníci v CR, průmyslu apod.)
- Zánik služeb v důsledku odlivu stálého obyvatelstva
- Riziko vyčerpávání možností územního rozvoje v důsledku rozvoje druhého bydlení (obce nebudou mít kde rozvíjet bydlení pro stálé obyvatele, resp. budou chybět kapacity TI)
- Omezená spolupráce v oblasti rozvoje bydlení mezi podnikateli, aktéry v oblasti cestovního ruchu, obcemi, krajem a dalšími relevantními aktéry
- Chybějící nástroje na podporu bydlení pro specifické cílové skupiny (mladé rodiny, senioři, domácnosti s nižšími příjmy, které však nespádají do kategorie podporované v rámci sociálního bydlení)
- Absence občanské vybavenosti v krkonošských centrech cestovního ruchu znemožňující nebo znesnadňující bydlení a každodenní obsluhu místním obyvatelům
- Značné regionální rozdíly ve vybavenosti jednotlivých sídel (vysokorychlostní internet) podvazující rozvojový potenciál řady sídel a snižující jejich atraktivitu pro bydlení
- Narušení soudružnosti a zvýšené nároky na fiskální podmínky rozvojem druhého bydlení, analogie s turisticky atraktivními centry měst a potřeba chytré regulace (vyšší daňová zátěž druhého, resp. třetího a dalšího bydlení a fenoménů typu Airbnb, bydlení jen pro obyvatele s trvalým bydlištěm a synergie těchto opatření)
- Odchod části obyvatel (především mladších a vzdělanějších) z regionu

V Krkonoších se naplno projevuje fenomén rozevírání nůzek mezi cenovou hladinou bytů a mzdovou hladinou. Vysoká atraktivita regionu pro druhé bydlení, rekreaci a turismus vede k zájmu obyvatel jiných regionů a měst (zejména Prahy a dalších velkých měst) o nákup nemovitostí v Krkonoších za účelem druhého bydlení. Vysoká poptávka tlačí směrem vzhůru ceny nemovitostí a ty se stávají pro místní střední třídu obtížně dostupnými, zejména pak v nejatraktivnějších, exponovaných městech a obcích. V některých horských střediscích se to projevuje vytlačováním původních obyvatel, ve vnějších Krkonoších pak potížemi zejména mladých domácností při hledání bydlení, což mj. snižuje dostupnost pracovních sil pro místní zaměstnavatele. Rapidní rozvoj druhého bydlení včetně apartmánového bydlení v rekreačně atraktivních obcích a horských střediscích přitom negativně působí na soudružnost místní komunity, která je navíc poškozena odchodem mladých a aktivních lidí. Druhé bydlení a apartmánové bydlení má přitom pro obce omezené přínosy (mj. v oblasti příjmů do obecního rozpočtu), přitom obnáší řadu nákladů (mj. zajištění dostatečných kapacit dopravní a technické infrastruktury). Konečným důsledkem tak může být také zhoršený stav obecních rozpočtů. Na úrovni obcí, regionu ani státu dosud neexistuje žádný robustní mechanismus, který by tento trend dokázal zvrátit nebo kompenzovat.

6.2.3.4 Koordinace rozvoje cestovního ruchu a turistické nabídky

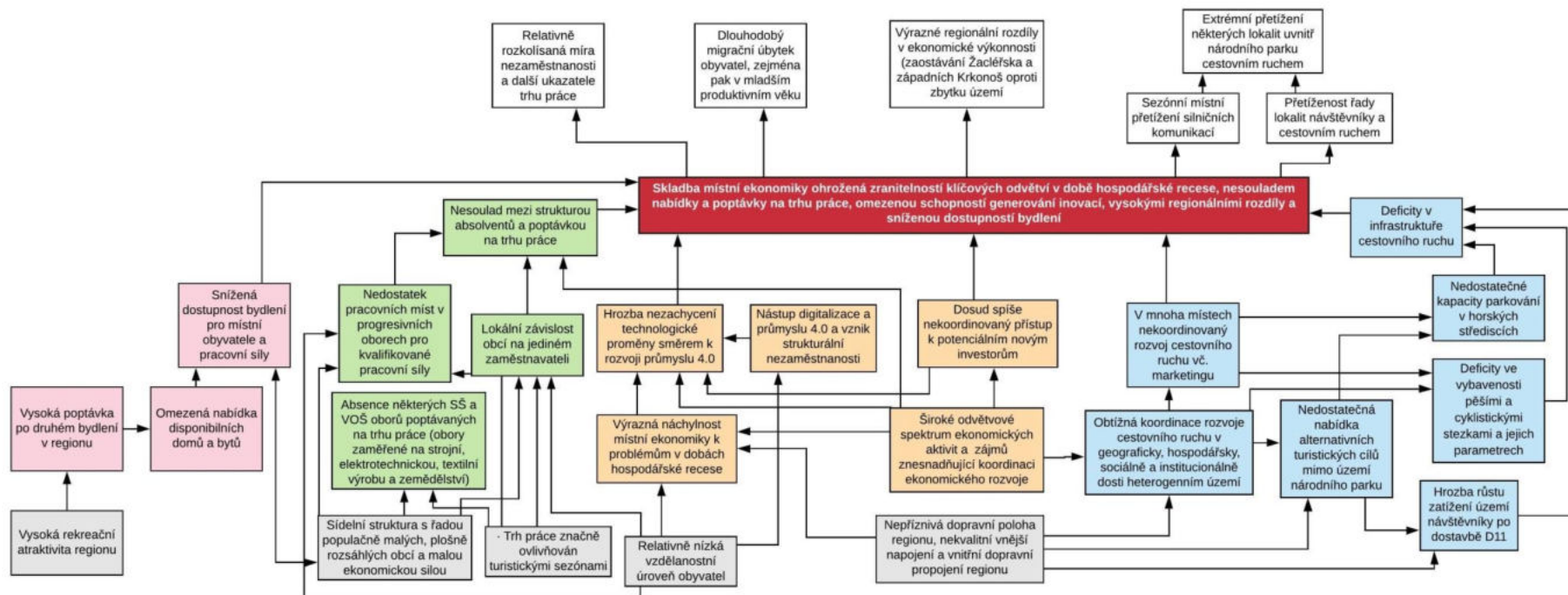
(pozn.: původní opatření 4.1, 4.2, 4.3 a 4.4)

Rozvojové problémy:

- Obtížná koordinace rozvoje cestovního ruchu v geograficky, hospodářsky, sociálně a institucionálně dosti heterogenním území
- V mnoha místech nekoordinovaný rozvoj cestovního ruchu vč. marketingu
- Nedostatečná nabídka alternativních turistických cílů mimo území národního parku
- Přetíženost řady lokalit návštěvníky a cestovním ruchem
- Deficity ve vybavenosti pěšími a cyklistickými stezkami a jejich parametrech
- Sezónní místní přetížení silničních komunikací (zejména napojujících zimní střediska na hlavní zdrojové oblasti návštěvnosti)
- Nedostatečné kapacity parkování (doprava v klidu) v horských střediscích
- Extrémní přetížení některých lokalit uvnitř národního parku cestovním ruchem
- Negativní důsledky oteplování klimatu na zimní cestovní ruch
- Hrozba růstu zatížení území návštěvníky v důsledku lepší dopravní dostupnosti po dostavbě D11
- Nedořešený systém financování managementu a rozvoje cestovního ruchu (obecně nedostatečný objem sdružovaných prostředků, dále též důsledek krácení daní a ubytovacích poplatků ze strany ubytovatelů)
- Dlouhodobý nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v sektoru CR (i kvůli problémům s ubytováním)

Krkonoše představují jeden z nejvýznamnějších turistických regionů v Česku. Množství turistických cílů, atraktivit a služeb vytváří hospodářské odvětví důležité pro celý region a zcela zásadní pro některé horské obce a města. Tato města a obce současně trpí sezónním přetížením infrastruktury, parkovacích míst a dopravní zátěží. Do některých měst a obcí zasahuje území národního parku, kde se rozvoj cestovního ruchu dostává do rozporu se zájmem ochrany přírody a krajiny. Region je geograficky, hospodářsky, sociálně a institucionálně dosti heterogenní a koordinace rozvoje cestovního ruchu je proto obtížná. Protože pro velkou část území je důležitý zimní cestovní ruch, jsou potenciálním rizikem negativní důsledky oteplování klimatu.

Obrázek 4: Strom problémů – prioritní oblast ekonomiky, školství, bydlení a cestovního ruchu

6.2.4 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PŘÍRODA A KRAJINA

6.2.4.1 Územní a urbánní rozvoj

(pozn: původní opatření 5.1)

- Potřeba usměrňování územního/prostorového rozvoje v rámci celého regionu Krkonoš, značné prostorové rozdíly uvnitř regionu z hlediska intenzity využití území, absence nástrojů územního plánování na úrovni regionu Krkonoše a nemožnost koordinovat mezi sebou územní plány obcí
- Hrozba dalšího nárůstu regionálních a prostorových rozdílů, přetížení východních Krkonoš a zaostávání Krkonoš západních po dostavbě dálnice D11
- Potřeba koordinace územního rozvoje (nevyužívání nástrojů územních studií, regulačních plánů nebo měkkých nástrojů) v exponovaných městech a obcích
- Hrozba vydělení orgánů veřejné správy v oblasti územního rozvoje a stavebního řízení zcela mimo kompetence místních a regionálních samospráv
- Růst negativních vlivů lidské činnosti, zejména intenzivního cestovního ruchu na (nežádoucí) proměnu urbánního prostředí sídel
- Nedostačující pokrytí sídel splaškovou kanalizací s ČOV
- Vysoké stáří a zhoršený stav rozvodů pitné vody v řadě měst a obcí
- Zhoršená jakost vody ve vodních tocích
- Nižší vydatnost zdrojů pitné i užitkové vody v suchých obdobích jako důsledek klimatické změny
- Ohrožení zásobování vodou, vodního režimu v krajině i podzemních vod nevhodným hospodařením v krajině, zrychleným odtokem vody z krajiny, nadměrným čerpáním vody hlubokými vrty apod.

Region jako celek patří sice mezi periferní oblasti Česka, přesto je rozvoj uvnitř některých jeho měst a obcí vystaven střetu různých zájmů a funkcí (hospodářský rozvoj, cestovní ruch, rozvoj bydlení, ochrana přírody a krajiny, soudržnost místní komunity). Na jednu stranu tedy Krkonoše jako celek vyžadují koordinace územního rozvoje, která by vedla k eliminaci důsledků periferní polohy regionu. Na druhou stranu potřeba některých měst a obcí (zejména horských středisek) spočívá naopak ve sladění jednotlivých zájmů a rozvojových stimulů a v nalezení společenského konsensu a vyváženosti rozvoje jednotlivých složek území.

6.2.4.2 Životní prostředí v sídlech a osídlené krajině

(pozn.: původní opatření 5.4)

- Potřeba kompenzačních a adaptačních opatření reagujících na změnu klimatu (růst srážkových a teplotních extrémů) v podobě úprav v oblasti vodního hospodářství, využití krajiny, technických parametrů budov, péče o zeleň, ozeleňování budov, parkovišť a dalších stavebních celků apod.)
- Potřeba osvěty a posílení povědomí odborné veřejnosti (zemědělci, lesníci apod.) i široké veřejnosti o dopadech klimatické změny na region a hrozbách a možnostech z toho vyplývajících
- Degradace půd přeměnou zemědělských půd na zastavěné plochy nebo v důsledku nevhodného hospodaření v krajině (též důsledek státní politiky a intervencí)

- Ohrožení zásobování vodou, vodního režimu v krajině i podzemních vod nevhodným hospodařením v krajině, zrychleným odtokem vody z krajiny, nadměrným čerpáním vody hlubokými vrty apod.
- Negativní vliv automobilové dopravy (emise, hluk) na (často velmi dlouhých) silničních průtazích v intravilánech sídel
- Negativní vliv lokálního vytápění na imisní situaci uvnitř sídel
- Sezónní přetížení hlavních horských středisek automobilovou dopravou s negativními vlivy na bezpečnost a plynulost dopravy a na emisní a hlukovou zátěž
- Obecně nízká připravenost obcí na změny v odpadovém hospodářství, zejména na důsledné druhotné využívání odpadu a na ukončení možnosti likvidace komunálního odpadu formou skládkování k roku 2024 či 2030, složité nacházení dohody mezi obcemi nad vypořádáním se s touto změnou (potřebná infrastruktura – třídírny, spalovny, lisovny, systém svozu apod.), již je nutné řešit na bázi meziobecní spolupráce
- Světelné znečištění na řadě míst s negativním vlivem na organismy včetně člověka, navíc často z lidských aktivit, které nejsou zcela nezbytné (zábavní podniky, sjezdovky, celonoční nasvícení památek apod.)

Intravilány sídel se potýkají s dopravní zátěží a nedostatečnou kapacitou dopravy v klidu. Topografie terénu přispívá k tomu, že negativní vlivy automobilové dopravy a lokálního vytápění (zejména emise do ovzduší) představují značnou zátěž životního prostředí v obcích. Mimo intravilány sídel představuje problém degradace půd jako důsledek nevhodného hospodaření a nové zástavby.

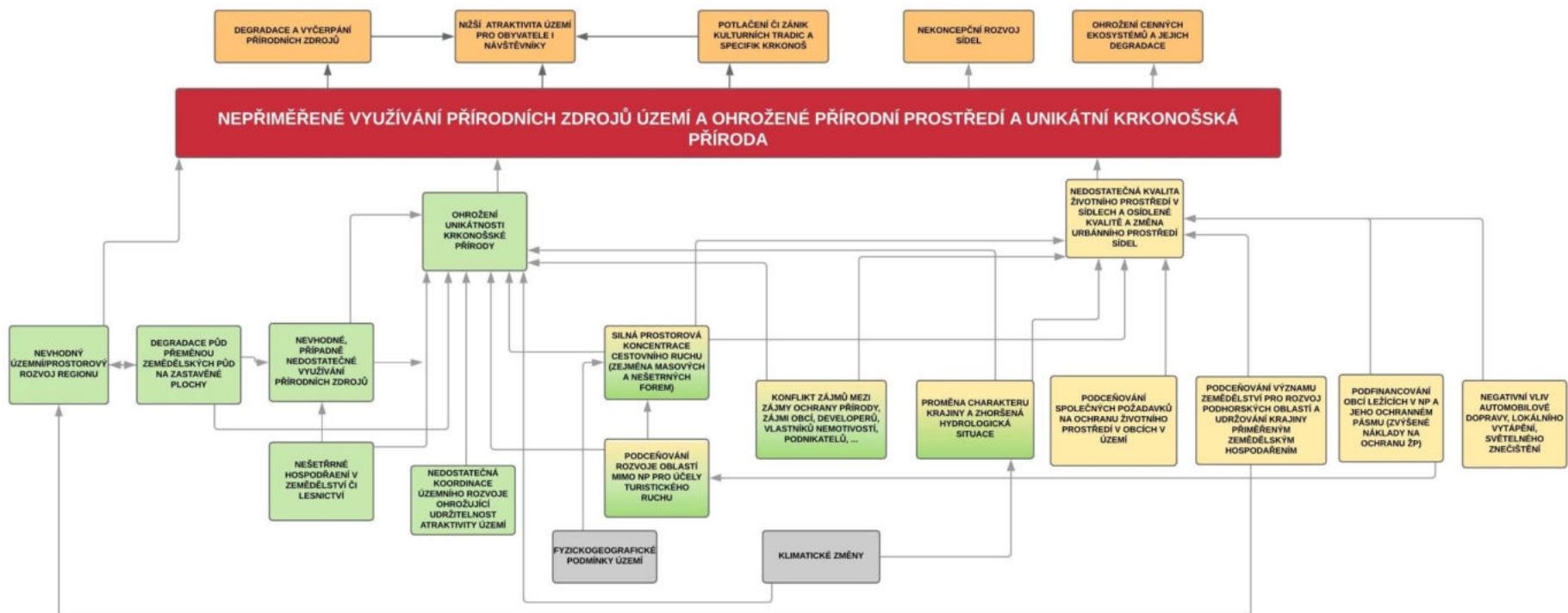
6.2.4.3 Ochrana přírody a krajiny

(pozn.: původní opatření 5.2 a 5.3)

- Klimatické změny proměňující charakter krajiny a ohrožující některé ekosystémy (zejména mimořádně cenná horská tundra a člověkem výrazně pozměněné lesní ekosystémy)
- Růst negativních vlivů lidské činnosti na ekosystémy v důsledku rozvoje masových či nešetrných forem cestovního ruchu
- Nesoulad zájmů mezi veřejným zájmem ochrany přírody a krajiny (na území KRNP i jeho ochranném pásmu) a individuálními zájmy developerů, vlastníků nemovitostí, provozovatelů lyžařských areálů, lesních hospodářů a zemědělců
- Podceňování rozvoje oblastí mimo území národního parku pro účely turistického ruchu (zázemí ubytování, existence atraktivit pro „nelyžující“, existence infrastruktury, přenos některých rekreačních funkcí, propagace), které by přineslo potřebné snížení zátěže exponovaných částí území a nové ekonomické příležitosti ostatním částem území
- Nízká míra kooperace mezi obcemi v NP a mimo něj v rámci rozvoje cestovního ruchu
- Podceňování významu zemědělství pro rozvoj podhorských oblastí, včetně udržování krajiny přiměřeným zemědělským hospodařením
- Potřeba aktivit EVVO v oblasti ochrany přírody a krajiny a klimatické změny

Krkonoše představují mimořádně cenné území z hlediska krajinných a přírodních hodnot, jehož nejcennější část je chráněna jako národní park. Některé ekosystémy jsou unikátní v celostátním či dokonce mezinárodním měřítku. Ohrožení charakteru krajiny a přímé riziko pro některé ekosystémy představuje na jedné straně lidská činnost (cestovní ruch obecně, zejména však extrémní zátěž nejnavštěvovanějších lokalit národního parku a nevhodné chování některých návštěvníků), na straně druhé pak změna klimatu vytěsňující aktuálně některé vzácné druhy a do budoucna ohrožující unikátní tundrové ekosystémy.

Obrázek 5: Strom problémů – prioritní oblast životní prostředí, příroda a krajina

6.3 PRŮŘEZOVÉ PRIORITY

Z problémové analýzy vyplynulo, že se rozvojové problémy v území pojí k několika průřezovým tématům, která jdou napříč tematickými okruhy problémů. Na základě toho byly identifikovány následující průřezové priority:

- A. Životaschopnost obcí (zamezení odchodu obyvatel, dostupné bydlení a bytový fond, sociální soudržnost obyvatel, fiskální udržitelnost)
- B. Regionální konkurenceschopnost a ekonomická prosperita (vazby na dopravní napojení, vzdělávání, trh práce, cestovní ruch)
- C. Vypořádání se s klimatickou změnou (jak předcházení místním a regionálním dopadům klimatické změny, tak adaptace na tyto změny)
- D. Udržitelný cestovní ruch (regulace návštěvnosti přetížených lokalit Krkonoš, rozvoj turismu v podhorských částech regionu, integrované řešení parkování a distribuce návštěvníků regionu)

Tabulka 35: Naplňování průřezových priorit opatřeními

		Průřezové priority			
		A	B	C	D
Opatření ISRRK	1.1: Silniční infrastruktura	X	X		X
	1.2: Dopravní obsluha území	X			X
	1.3: Technická infrastruktura	X	X	X	
	2.1: Sociální soudržnost	XX			
	2.2: Sociální oblast	X			
	2.3: Zdravotnictví	X			
	3.1: Školství, trh práce a lidské zdroje		XX		X
	3.2: Organizační zabezpečení ekonomického rozvoje		XX	X	X
	3.3: Dostupné bydlení	XX			
	3.4: Koordinace rozvoje cestovního ruchu a turistické nabídky			X	XX
	4.1: Územní a urbánní rozvoj			X	X
	4.2: Životní prostředí v sídlech a osídlené krajiny			XX	
	4.3: Ochrana přírody a krajiny			X	XX

Pozn.: Počet křížků znázorňuje intenzitu vazeb. Dva křížky značí přímé, intenzivní naplňování průřezové priority opatřeními, jeden křížek nepřímé, či méně intenzivní naplňování průřezové priority opatřeními.

Průřezová priorita A. Životaschopnost obcí je naplňována především opatřeními z Prioritní oblasti 2. Sociální soudružnost, sociální služby a zdravotnictví (pokrytí venkovského území základními veřejnými službami) a dále zejména Opatřením 3.3 Dostupné bydlení. Nepřímo či v omezené míře mohou ovšem přispívat k životaschopnosti území i aktivity v opatřeních 1.1 Silniční infrastruktura (zlepšení dopravní dostupnosti a prostupnost území), 1.2 Dopravní obsluha v území (veřejná dopravní obslužnost) a 1.3 Technická infrastruktura (mj. pokrytí území vysokorychlostním internetem).

Průřezová priorita B. Regionální konkurenceschopnost a ekonomická prosperita je řešena především prostřednictvím opatření 3.1 Školství, trh práce a lidské zdroje (přízpůsobování nabídky vzdělávání potřebám

trhu práce) a 3.2 Organizační zabezpečení ekonomického rozvoje, dále pak ovšem také opatřeními 1.1 Silniční infrastruktura (dopravní dostupnost a prostupnost území) a 1.3 Technická infrastruktura (pokrytí území kvalitní a spolehlivou technickou infrastrukturou).

Průřezovou prioritu C. Vypořádání se s klimatickou změnou naplňuje především Opatření 4.2: Životní prostředí v sídlech a osídlené krajiny a v menší míře také Opatření 1.3: Technická infrastruktura (vodní zdroje, zadržování vody v krajině), Opatření 3.2: Organizační zabezpečení ekonomického rozvoje (rozvoj zelených technologií, podpora efektivního a šetrného využití přírodního potenciálu regionu), 3.4: Koordinace rozvoje cestovního ruchu a turistické nabídky (realizace akumulčních nádrží pro lyžařská střediska), 4.1: Územní a urbánní rozvoj (regulace územního rozvoje) a 4.3: Ochrana přírody a krajiny (adaptace na změny klimatu).

Průřezová priorita D. Udržitelný cestovní ruch zasahuje zejména do opatření 3.4: Koordinace rozvoje cestovního ruchu a turistické nabídky a 4.3: Ochrana přírody a krajiny, ale také do Opatření 1.2: Dopravní obsluha území (šetrná dopravní obsluha vnitřních Krkonoš), 3.1 Školství, trh práce a lidské zdroje (jazykové vzdělávání), 3.2 Organizační zabezpečení ekonomického rozvoje, 4.1: Územní a urbánní rozvoj (usměrňování investičních záměrů) a nepřímo také do Opatření 1.1 Silniční infrastruktura (lepší dopravní dostupnost a prostupnost území).

7 PROGRAMOVÁ ČÁST

Programová část sestává ze čtyř prioritních oblastí (namísto pěti prioritních oblastí definovaných v ISRRK z r. 2012), v rámci, kterých jsou definována opatření, která mají vést k naplňování priorit definovaných v kapitole 6.3. Stanovené prioritní oblasti a opatření programové části jsou uvedeny ve schématu níže. Ke každému opatření je stanoveno několik parametrů, a to cíl/cíle opatření; vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.); podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.) a monitorovací ukazatel/e. Prioritní oblasti a jejich parametry jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

Schéma 1 Struktura programové části

7.1 DOPRAVA A INFRASTRUKTURA

7.1.1 OPATŘENÍ 1.1: SILNIČNÍ INFRASTRUKTURA

Cíl:

- Zlepšit vnější dopravní napojení regionu
- Zkvalitnit vnitřní dopravní propojení regionu
- Snížit negativní vlivy silniční dopravy na obytné a životní prostředí v území

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Vytváření podmínek pro výstavbu nadřazené silniční infrastruktury – D11, I/16, I/14, apod. (aktivní role při vyjednávání o trase a o kompenzačních opatřeních, asistence při majetkoprávním vypořádání, zanesení záměrů do ÚPD)
- Zapojení SMO Krkonoše do aktivit sdružení za výstavbu D11 a D35
- Aplikace soudobých bezpečnostních prvků (zejména v intravilánech sídel) na modernizovaných a opravovaných úsecích regionálních silnic

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Podpora dostavby dálnic D11 a D35
- Podpora přestavby silnice I/16 (obchvaty Nové Paky, Čisté u Horek) a I/14 (obchvat Vrchlabí, průtah Rudník)
- Podpora realizace připojení na D11
- Odpovědná správa silnic nižších tříd ze strany krajů

Monitorovací ukazatele:

- Existence dostavěné dálnice D11
- Existence obchvatů Nové Paky, Čisté u Horek na silnici I/16
- Existence obchvatu Vrchlabí a průtahu Rudníkem na silnici I/14

7.1.2 OPATŘENÍ 1.2: DOPRAVNÍ OBSLUHA ÚZEMÍ

Cíl:

- Zlepšit vnější dopravní napojení regionu
- Zkvalitnit vnitřní dopravní propojení regionu
- Snižit nárazové přetížení území dopravní obsluhou horských středisek
- Zvýšit využívání environmentálně šetrných druhů dopravy při dopravní obsluze území

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Vytvoření plánu udržitelné mobility pro území vnitřních Krkonoš a navazujících výchozích bodů
- Systematické aktivity zaměřené na obnovu a rozvoj železnic a železniční dopravy v regionu
- Budování záchytných P+R parkovišť po obvodu vnitřních Krkonoš (např. podél silnice I/14 a budoucích úseků dálnice D11) a související doplňkové infrastruktury (návštěvnická centra, občerstvení, servis lyží a kol apod.)
- Vytvoření systému ekologicky šetrné dopravní obsluhy vnitřních Krkonoš založeného na regulaci dopravy v klidu ve vnitřních Krkonoších (plošné zpoplatnění parkování, případně zpoplatnění vjezdu pro nerezidenty) a směřování návštěvníků na záchytná P+R parkoviště po obvodu vnitřních Krkonoš s kyvadlovým spojením veřejnou dopravou do horských středisek
- Dopravní telematika v oblasti parkování návštěvníků a jejich včasného směrování na záchytná parkoviště a do lyžařských středisek s volnou kapacitou
- Regulace dopravy v klidu v intravilánech měst
- Oprava nádražních objektů ve vlastnictví obcí, zlepšení vzhledu jejich okolí a rozvoj návazných služeb
- Směřování rozvoje sídel a lokalizace služeb v jejich rámci do blízkosti železnice
- Výstavba cyklostezek, chodníků a stezek pro pěší v intravilánech sídel
- Obnova perspektivních úseků historické cestní sítě a její využití pro bezpečné vedení značených pěších a cyklistických tras
- Návrh vedení a vyznačení bezbariérových tras pro vozíčkáře a rodiny s dětskými kočárky

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Podpora revitalizace a zvýšení traťových rychlostí na páteřních železničních tratích (040, 032)
- Podpora rekonstrukce a zajištění provozuschopnosti na železniční trati 042
- Podpora přesunu železničních zastávek do dopravně výhodnějších poloh (Vrchlabí, Jilemnice, Jablonec nad Jizerou, Poniklá), případně budování nových železničních zastávek
- Zachování dopravní obslužnosti venkovských oblastí autobusovou a železniční dopravou
- Vyhovující objednávka veřejné dopravy ze strany krajů se zabezpečením maximální provázanosti jednotlivých dopravních systémů (vč. turistické dopravy – např. cyklobusů)

Monitorovací ukazatele:

- Kapacita P+R parkovišť po obvodu vnitřních Krkonoš
- Existence pravidelného provozu na železničních tratích v regionu

- Délka nových cyklostezek v km

7.1.3 OPATŘENÍ 1.3: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Cíl:

- Zlepšit pokrytí území vysokorychlostním internetem
- Rozšířit pokrytí sídel splaškovou kanalizací s ČOV
- Zajistit náhradní zdroje pitné i užitkové vody pro období sucha
- Zvýšit spolehlivost zásobování elektrickou energií
- Zlepšit stav rozvodů pitné vody v území

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Aktivní role obcí a měst při zajišťování pokrytí území vysokorychlostním internetem
- Rekonstrukce rozvodů pitné vody a budování splaškových kanalizací s ČOV
- Zabezpečení dostatečně kapacitních a kvalitních zdrojů pitné a užitkové vody
- Realizace přírodě blízkých opatření ke zvyšování zadržování vody v krajině (malé retenční nádrže, revitalizace vodních toků a mokřadů, biotechnická i plošná opatření na zemědělské i lesní půdě atp.)
- Realizace stabilizačních prvků chytré sítě (pro elektrobuses, ...)
- Vytváření autonomních energetických systémů pro zajištění místní spotřeby energie

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Podpora rozvoje pokrytí území vysokorychlostním internetem
- Budování / modernizace transformoven a zokruhování elektrického vedení pro zajištění plošně spolehlivého zásobování elektrickou energií
- Rozvoj systému informování o odstávkách / poruchách v zásobování elektrickou energií (mj. pro potřeby firem)
- Podpora rekonstrukce rozvodů pitné vody a budování splaškových kanalizací s ČOV
- Příprava scénáře řešení hydrologických dopadů v případě naplnění předpokladů negativních důsledků klimatických změn na vodní režim oblasti

Monitorovací ukazatele:

- Počet obcí, kde je alespoň 70 % obytných domů pokryto přístupem k internetu o rychlosti 100 Mbit/s a více (k tzv. NGA sítím)
- Podíl domů napojených na splaškovou kanalizaci s ČOV na celkovém počtu domů v území

7.2 SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST, SOCIÁLNÍ SLUŽBY A ZDRAVOTNICTVÍ

7.2.1 OPATŘENÍ 2.1: SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST

Cíl:

- Koordinovat aktivity jednotlivých aktérů regionálního rozvoje
- Zlepšit občanskou vybavenost a dostupnost základních služeb zejména menších sídel

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Pokračování v rozvoji neformálního partnerství zabezpečující regionální rozvoj na bázi spolupráce obecní a krajské samosprávy, MAS, podnikatelského a neziskového sektoru a orgánů státní správy působících v regionu a na polské straně Krkonoš
- Zapojení SMO do komunitního plánování obcí Krkonoš
- Uplatňování schválené ISRR Krkonoše při rozvojových aktivitách a průřez jejich priorit (provázání) do úrovně územního plánování a rozhodování
- Dohoda s klíčovými aktéry v území, především se Správou KRNAP o podmínkách dalšího rozvoje sportovních a rekreačních aktivit, zejména sjezdového lyžování, a její uplatňování v praxi (ve vazbě na opatření 3.4)
- Pokračující realizace dlouhodobé a komplexní strategie rozvoje regionu Krkonoše a naplňování jejich jednotlivých aktivit ze strany SMO Krkonoše
- Zpracovávání vlastních sektorových a odvětvových analýz, průzkumů a koncepcí pro region Krkonoše
- Formulace jasných společných stanovisek regionálních aktérů vůči (vnějším) rozvojovým záměrům a strategiím státu, krajů a podnikatelského sektoru
- Poskytování nefinanční pomoci (poradenství, konzultace apod.) při přípravě projektů malých členských obcí z prostředků SMO Krkonoše
- Podpora zachování a přiměřené dostupnosti základních služeb a veřejné vybavenosti malých obcí (MŠ, ZŠ, pošta, lékař, Policie ČR, lékařská pohotovost, sociální služby, lékárny) vč. možnosti sloučení provozoven, mobilních provozoven apod.
- Podpora a realizace volnočasových aktivit realizovaných ze strany obcí a spolků

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Prosazování principu subsidiarity územní veřejné správy, tedy zachování současné úrovně její decentralizace (při sociální reformě, administrativních změnách apod.)
- Důsledné trvání na hrazení sítě zdravotních zařízení, lékařské záchranné služby a dostupnosti jednotlivých specializací podle Nařízení vlády č. 308/2012 zdravotními pojišťovnami a oběma kraji

Monitorovací ukazatele:

- Počet obcí vybavených jednotlivými základními službami (MŠ, ZŠ, pošta, lékař, Policie ČR, lékařská pohotovost, sociální služby, lékárny)
- Počet uskutečněných jednání za účasti různorodých regionálních aktérů

7.2.2 OPATŘENÍ 2.2: SOCIÁLNÍ OBLAST

Cíl:

- Přizpůsobit nabídku sociálních služeb v souladu s reálnými potřebami jejich klientů z řešeného území a zajistit jejich financování
- Zajistit koordinaci jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb
- Zajistit informovanost o nabízených možnostech sociálních služeb

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Koordinace činnosti a záměrů jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb na úrovni celého regionu (kraje, obce), zintenzivnění vzájemné spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb a zástupci samospráv
- Zajištění přenosu informací mezi zdravotnickými zařízeními, poskytovateli sociálních služeb, obcemi atd. směrem k cílovým skupinám prostřednictvím mixu různých forem prezentace informací
- Zvýšení informovanosti obyvatel území a povědomí pečujících osob (rodinných příslušníků) o nabízených možnostech sociálních služeb a sociální péče a využití příspěvku na péči na financování služeb
- Zvýšení povědomí zastupitelů obcí o systému a provozu sociálních služeb a o organizační a finanční participaci jednotlivých velikostních kategorií obcí na zabezpečení sociálních služeb
- Zvýšení orientace představitelů obcí o druzích a formách sociálních služeb (vč. jejich specifikace¹²) a možnostech jejich financování
- Zvýšit participace obcí na zajištění a financování sociálních služeb a sociální péče minimálně ve střednědobé perspektivě
- Realizace objektivního mapování potřeb komunity v oblasti sociálních služeb
- Nabídka prodeje či poskytnutí výhodného pronájmu vhodných menších objektů z majetku obcí pro alternativní formy sociální pomoci organizacím poskytujícím sociální služby
- Vytváření podmínek pro společnou lokalizaci zařízení sociálních služeb a ordinací všeobecných obvodních lékařů ve všech vhodných případech
- Zajištění odpovídajícího a dostatečného personálního obsazení pro výkon sociální práce v samostatné a přenesené působnosti obcí (sociální práce) a jejich koordinaci – zejména formou zřizování pozic sociálních pracovníků na obecních úřadech

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Zajištění kompletního pokrytí všech obcí v území terénní formou pečovatelské služby
- Úprava kvalifikačních požadavků pro výkon sociální práce na obcích, a to tak, že odbornou způsobilost dle zákona o sociálních službách nahrazuje zkouška odborné způsobilosti; sociální pracovník, který splňuje odbornou způsobilost, již nemusí absolvovat zkoušku odborné způsobilosti

¹² Registrované, neregistrované.

- Transformace velkokapacitních pobytových zařízení sociální péče ve služby komunitního typu (investiční podpora kraje zaměřená na budování zázemí pro sociální služby komunitního typu) spojená se vznikem deinstitucionalizovaných forem péče a pomoci (chráněné bydlení, osobní asistence, zapojení na trhu práce atd.)
- Vydefinování základních parametrů financování sociálních služeb ze strany státu
- Úprava metodického zajištění sociálních služeb na úrovni krajů ze strany státu
- Zajištění odborné podpory poskytovatelům sociálních služeb a jejich zřizovatelům (zejm. v oblasti sociální prevence, transformace pobytových služeb sociální péče, sociální inkluze), zajištění jejich koordinace v oblasti tvorby a realizace nástrojů sociální inkluze a iniciace jejich spolupráce za účelem zajištění prostupnosti celého systému
- Poskytování pomoci ze strany SMO Krkonoše se zajištěním komunikace s obyvateli ohledně využívání deinstitucionalizovaných forem péče (prevence před nebezpečím nepřijetí ze strany místních obyvatel, vyhledávání vhodných bytů pro účely chráněného bydlení atd.)
- Zohlednění potřeb specifických sociálních služeb pro seniory, matky s dětmi, osoby opouštějící výkon trestu, zdravotně postižené a další specifické sociální skupiny (poradenství, rodinná a nízkoprahová centra apod.)
- Zajištění dluhového poradenství a výuky finanční gramotnosti
- Identifikace služeb pro specifické potřeby klientů, jejichž zajištění je v regionu nedostačující, a zlepšení rozsahu a kvality nabídky těchto služeb
- Zkvalitnění plánování rozvoje sociálních služeb vč. systému vyhodnocování potřebnosti sociálních služeb
- Rozšíření aktivit navazujících na sociální služby a podporujících sociální začleňování obyvatel v předproduktivním a produktivním věku (zejména možnosti bydlení, zaměstnávání)
- Úsilí o dlouhodobou stabilizaci finančních zdrojů pro poskytovatele sociálních služeb (zlepšení možností dlouhodobého finančního plánování)

Monitorovací ukazatele:

- Počet obcí podílejících se na financování sociálních služeb
- Realizace monitoringu potřeb sociálních služeb
- Počet sociálních pracovníků, kteří jsou v pracovním poměru obce

7.2.3 OPATŘENÍ 2.3: ZDRAVOTNICTVÍ

Cíl:

- Posílit dostupnost a úplnost zdravotní péče

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Koordinace činnosti a záměrů jednotlivých poskytovatelů zdravotnických služeb na úrovni celého regionu
- Zvýšení vzájemné informovanosti a spolupráce mezi zdravotnickými zařízeními, poskytovateli sociálních služeb, obcemi atd.

- Podpora zachování územně dostupné lékařské péče (zejména praktický lékař, stomatolog, pediatr) například formou levných pronájmů, startovacích bytů apod.

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Podpora komunikace klíčových aktérů v oblasti dostupnosti zdravotnické péče (kraje, zdravotní pojišťovny, SMO Krkonoše...)
- Akceptování výstupů z plánování rozvoje zdravotních služeb (strategické a analytické dokumenty krajů) a tlak na zdravotní pojišťovny v rámci řešení problematiky optimalizace lůžkové kapacity v kraji, zajišťování provozu specializovaných zdravotnických pracovišť a činnosti zdravotnické záchranné služby
- Optimalizace zdravotních služeb za účelem snížení kapacit akutních lůžek a posílení kapacit lůžek následné a specializované péče v malých zdravotnických zařízeních
- Podpora selektivní obnovy a modernizace vybavenosti a zdravotnické techniky vycházející ze specializace jednotlivých zařízení
- Posílení sítě sociálně-zdravotnických zařízení
- Zohlednění potřeb specifických zdravotních služeb pro seniory, zdravotně postižené a další specifické sociální skupiny
- Zpřehlednění financování hospicových služeb
- Optimalizace sítě výjezdových pracovišť zdravotnické záchranné služby z hlediska dostupnosti (ve vazbě na příslušné nařízení vlády)
- Podpora Horské služby ČR jako partnera ZZS KHK a ZZS LK při zajišťování součinnosti k výkonu záchrany v horských oblastech (ve vazbě na příslušné nařízení vlády a ve vazbě na dohodu o plánované pomoci na vyžádání mezi HSČR, o.p.s.a ZZS KHK, ZZS LK)
- Podpora zachování a rozvoje lázeňské péče v Janských Lázních
- Zajištění optimálního pokrytí psychiatrické péče v území
- Podpora zajištění služeb (vč. sociálního bydlení) v souvislosti s reformou psychiatrické péče a potřebu návazné péče (vazba na opatření 2.2)

Monitorovací ukazatele:

- Počet uskutečněných jednání za účasti různorodých regionálních aktérů
- Počet obcí vybavených zdravotní péčí (praktický lékař, pediatr, lékařská pohotovost apod.)

7.3 EKONOMIKA, ŠKOLSTVÍ A CESTOVNÍ RUCH

7.3.1 OPATŘENÍ 3.1: ŠKOLSTVÍ, TRH PRÁCE A LIDSKÉ ZDROJE

Cíl:

- Posílit vzdělanostní úroveň obyvatel regionu
- Přizpůsobovat nabídku počátečního a celoživotního vzdělávání dlouhodobým potřebám trhu práce
- Přispět ke snížení rozdílů mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Činnost platformy pro spolupráci škol, hospodářských komor, podnikatelů a úřadů práce v oblasti pracovního trhu, rozvoje regionální ekonomiky a lidských zdrojů
- Zvýšení kvality a rozsahu jazykového vzdělávání na základních a středních školách (angličtina, němčina) a v rámci dalšího vzdělávání s využitím prostředků s využitím dotačních titulů v rámci OP VVV a navazujícího OP
- Podpora výuky německého a polského jazyka a související spolupráce se zahraničními partnery vč. personálního zabezpečení
- Pokračování ve spolupráci s místními firmami za účelem realizace exkurzí a stáží
- Pokračování v realizaci polytechnické a jazykové výchovy v mateřských školách
- Osvěta a formování prestiže vzdělání v technických oborech a řemeslech
- Příspěvky na pracovní místa a nefinanční podpora absolventům středních a vysokých škol v případě jejich setrvání v regionu (bydlení apod.)
- Monitoring a důsledné využití projektů zaměřených na dlouhodobou stabilizaci školství, zaměstnanosti a trhu práce a na vypořádání se strukturální změnou přechodu na průmysl 4.0, realizovaných na republikové úrovni (zejména systémové projekty realizované z ESIF) a obdobných příležitostí

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Zvýšení kvality a rozsahu jazykového vzdělávání a odborného technického vzdělávání a učňovského školství na středních školách s využitím prostředků KAP a dalších projektů MŠMT v rámci OP VVV
- Zajištění zavedení technických oborů na středních školách
- Zavedení nových oborů na středních školách reflektujících potřeby přechodu na průmysl 4.0
- Dlouhodobá podpora ze strany kraje v oblasti zvyšování zájmu žáků o učební obory středních škol
- Rozvoj systému rekvalifikací a dalšího vzdělávání ve spolupráci s podnikateli
- Upevnění pozice a kvality vysokoškolských pracovišť a vyšších odborných škol, případně lokalizace dalšího vysokoškolského pracoviště v regionu
- Organizace informačních seminářů v oblasti trhu práce, burz práce a obdobných akcí
- Využití informačních technologií subjekty na trhu práce, podrobnější monitoring situace na trhu práce, detailnější členění statistických dat týkajících se zaměstnanosti a počtu

absolventů podle oborů, regionů apod. vedoucí ke zvýšení efektivity spolupráce jednotlivých subjektů

- Realizace systému dlouhodobých praxí a stáží učňů a studentů a tranzitních programů pro přechod absolventů do praxe vč. podpory firem účastnících se tohoto systému

Monitorovací ukazatele:

- Rozsah nabídky středního školství v regionu (obory, kapacita škol)
- Uplatnění absolventů SŠ při přijímacích zkouškách na VŠ a v praxi
- Regionální podíl nezaměstnaných
- Vzdělanostní skladba obyvatel

7.3.2 OPATŘENÍ 3.2: ORGANIZAČNÍ ZABEZPEČENÍ EKONOMICKÉHO ROZVOJE

Cíl:

- Zajistit dlouhodobou hospodářskou prosperitu, životaschopnost a konkurenceschopnost regionu

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Implementace aktivit uvedených ve Strategii konkurenceschopnosti regionu Krkonoše
- Česko-polská spolupráce v oblasti místního ekonomického rozvoje (ustavení neformální platformy stimulující spolupráci hospodářských komor i jednotlivých podnikatelů)
- Rozvoj inovačního servisu a služeb pro (zejména menší) podnikatele ze strany kraje (odborných a poradenských služeb, seminářů, sdílených dílen, technologického servisu, materiální podpory, marketingu, designu apod.)
- Zřízení inovačního centra, spin-off firem atd.
- Rozvoj inovací, zejména v oblasti "zelených technologií" šetrných k životnímu prostředí (jejich preference při vlastní činnosti měst a obcí, atrakce investorů v oblasti průmyslu a služeb, využívajících takové technologie)
- Monitoring a důsledné využití příležitostí dotačních zdrojů, atrakce investic a transferu technologií zajišťovaných z republikové úrovně (CzechInvest apod.) zejména v segmentu kvalifikované výroby
- Důsledné využití nástrojů územního plánování při rozvoji podnikání (vč. preference revitalizace brownfields před výstavbou na "zelené louce")
- Zapojení místních firem do regionálního rozvoje v širokém smyslu (nejen v oblasti ekonomiky a trhu práce, ale i kultury, školství, životního prostředí apod.)
- Důsledné uplatnění pozice podnikatelské samosprávy (hospodářských komor) při vyjednáváních na regionální i státní úrovni
- Podpora efektivního a šetrného využití přírodního potenciálu regionu (zemědělská půda, lesy, vodní a energetický potenciál, nerostné suroviny apod.)
- Zvýšení dovedností a vzdělání pracovníků veřejné správy (odborů městských úřadů, v jejichž gesci je oblast průmyslu, podnikání, regionálního rozvoje a školství, pracovníků Správy KRMAP) a dalších organizací v oblasti politiky rozvoje konkurenceschopnosti a inovací

(školení, stáže v inovačních centrech) s využitím prostředků ESIF (vhodná realizace celoregionálního projektu)

- Pořádání výstav, trhů (např. farmářské trhy) a dalších obdobných akcí prezentujících a nabízejících místní produkty (vč. zapojení polské strany)
- Podpora místních malých producentů při dodávkách a službách pro subjekty místní správy (při dodržení rámce zákona o veřejných zakázkách)
- Další rozvoj systému regionální certifikace výrobků, zavedení obdobného systému certifikace služeb, prezentace certifikovaných výrobků a služeb obyvatelům i návštěvníkům, zapojení polské strany Krkonoš do systému)

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Podpora realizace krajských programů následné péče o investory a podniky působící v regionu
- Legislativní iniciativa směrem ke zvýšení příjmů obcí s nízkou hustotou zalidnění, ležících ve velkoplošném zvláště chráněném území a/nebo obce s rozvinutým cestovním ruchem a velkou ubytovací kapacitou v rámci rozpočtového určení daní nebo jiných nástrojů (např. prostřednictvím platformy krajů, Svazu měst a obcí ČR apod.)
- Legislativní iniciativa směrem k odvádění daní v místě provozovny, nikoli v místě sídla podnikatele (např. prostřednictvím platformy krajů, Svazu měst a obcí ČR apod.)

Monitorovací ukazatele:

- Rozsah nabídky služeb pro podnikatele
- Regionální podíl nezaměstnaných
- Průměrná mzda v regionu (tj. za Liberecký a Královéhradecký kraj)
- Daňové příjmy měst a obcí v regionu

7.3.3 OPATŘENÍ 3.3: DOSTUPNÉ BYDLENÍ

Cíl:

- Zabezpečit dostupné bydlení obyvatelům regionu
- Zastavit odliv obyvatel z regionu a zamezit prostorové segregaci regionu

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Realizace projektů dostupného bydlení s využitím spolupráce obcí, developerů a podnikatelů (družstevní bydlení, komerční projekty zahrnující i část bytového fondu do vlastnictví obcí)
- Rozšiřování bytového fondu ve vlastnictví obcí, využitelného pro bydlení pracovníků ve veřejných službách (učitelé, zdravotníci, policisté, hasiči apod.) i pro sociální bydlení a prostorová diverzifikace tohoto bytového fondu (vlastnictví bytů v různých objektech)
- Zavedení paušálních ubytovacích poplatků v obcích v souladu s legislativními možnostmi (nutná novelizace legislativy)
- Zvyšování atraktivity bydlení díky udržení, případně rozšíření základních služeb občanské vybavenosti s cílem zabránit vylidňování obcí

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Prosazení a využití nástrojů na podporu bydlení pro specifické cílové skupiny (mladé rodiny, senioři, domácnosti s nižšími příjmy, které však nespádají do kategorie podporované v rámci sociálního bydlení)
- Legislativní iniciativa směrem k daňovému znevýhodnění druhého bydlení (např. snížení daně z nemovitosti trvale žijících obyvatel), zvýšení poplatků z pobytu a zvýšení vymahatelnosti ubytovacích poplatků

Monitorovací ukazatele:

- Počet trvale žijících obyvatel
- Průměrná cena bytů
- Počet bytů využívaných k trvalému bydlení a k rekreaci
- Počet nově postavených bytů realizovaných jako projekty dostupného bydlení

7.3.4 OPATŘENÍ 3.4: KOORDINACE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU A TURISTICKÉ NABÍDKY

Cíl:

- Zabezpečit rozvoj a dlouhodobou udržitelnost cestovního ruchu jako jednoho z nosných odvětví regionální ekonomiky
- Distribuovat návštěvníky regionu rovnoměrněji (odlehčit přetíženým lokalitám a turistickým střediskům, zvýšit návštěvnost lokalit vzdálených od hlavních turistických středisek)
- Prodloužit pobyt návštěvníků regionu a vyrovnat jejich sezónnost

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Implementace Strategie cestovního ruchu regionu Krkonoše
- Dobudování funkčního systému organizace a řízení cestovního ruchu na regionální, oblastní i místní úrovni v návaznosti na připravovaný zákon o cestovním ruchu – nastavení optimální právní subjektivity, rozšíření počtu zapojených subjektů, profesionalizace činností destinační agentury
- Propojování lyžařských areálů v rámci turistických oblastí, jež budou konkurenceschopné se srovnatelnými areály v zahraničí, při respektování nové zonace KRNAP
- Realizace akumulčních nádrží pro lyžařská střediska (s ohledem na problematiku adaptace na změnu klimatu) při respektování ochrany vodních zdrojů, přírody a krajiny
- Zlepšení dopravní dostupnosti regionu a propojenosti lyžařských a turistických center s využitím „chytrých“ a ekologicky šetrných forem dopravy (ve vazbě na prioritní oblast 1)
- Vytvoření integrovaného systému parkování a přepravy návštěvníků hlavních turistických center Krkonoš v zimní, případně i letní sezóně (záchytná parkoviště přibližně v ose silnice I/14, přeprava návštěvníků dostatečně frekventovanými autobusovými spoji; ve vazbě na prioritní oblast 1)
- Tvorba regionálních, oblastních a místních produktů cestovního ruchu (s důrazem na produkty směřující návštěvníky mimo hlavní turistické sezóny a mimo nejzatíženější lokality) a jejich koordinovaná marketingová podpora v regionu

- Prohloubení integrace a doplňkovosti služeb v rámci turistických oblastí (společné oblastní skipasy, efektivní rozložení doplňkové infrastruktury)
- Udržení a rozšíření nabídky edukativních turistických aktivit zaměřených na poznávání přírodních atraktivit (ve spolupráci se Správou KRNAP)
- Udržení a další rozvoj lyžařských běžeckých tratí včetně podpory zabezpečení souvisejících finančních prostředků
- Rozvoj turistických služeb a infrastruktury v Podkrkonoší a v částech Krkonoš ležících mimo území národního parku a mimo hlavní turistická centra
- Realizace průběžného hodnocení rozsahu a kvality služeb v zařízeních cestovního ruchu v území (v synergii s marketingovými aktivitami)
- Zapojení dalších zdrojů do financování rozvojových aktivit cestovního ruchu (rozšíření sdružování prostředků ve fondu rozvoje cestovního ruchu, dotační příležitosti)
- Vytvoření systému průběžného financování aktivit celokrkonoské destinační organizace (marketingové aktivity, údržba a provoz turistické infrastruktury apod.)
- Udržení, rozvoj upravovaných běžeckých tratí v Krkonoších, zajištění financování úpravy běžeckých tratí (SFZP, MMR, dobrovolné DMS, ...)
- Zajištění sběru a analýzy informací o cestovním ruchu (CzechTourism, krajů, Správy KRNAP, Český statistický úřad, návštěvnosti informačních center, turistických cílů, vlastní průzkumy návštěvnosti apod.)
- Zajištění zpracování behaviorálního výzkumu pozitivních a negativních emocí (co posiluje a naopak negativně ovlivňuje značku Krkonoš), výsledky použít k posílení brandingů Krkonoš a k nastavení aktivit v oblasti tvorby produktové nabídky
- Marketingové aktivity definované Strategií rozvoje cestovního ruchu regionu Krkonoše

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Lobbying s cílem vytvoření legislativního rámce, jež by umožňoval vytvoření efektivního a profesionálního modelu řízení turistického regionu (zákon o cestovním ruchu apod.)
- Zvážení zvýšení kapacity i kvality odborného středoškolského, vyššího odborného, případně i vysokoškolského vzdělávání v cestovním ruchu v regionu a okolních městech a harmonizace vzdělávacích programů s potřebami trhu práce v cestovním ruchu
- Podpora školicích programů organizovaných MMR, Czechtourism, Hospodářskou komorou, AHR a dalšími organizacemi v rámci dalšího vzdělávání
- Zavedení/rozšíření celostátní kategorizace a klasifikace v cestovním ruchu (ubytovacích a stravovacích zařízení, turistická informační centra, služby provozovatelů lanovek a vleků)
- Podpora budování dlouhodobého vztahu návštěvníků k regionu a sportovních dovedností obyvatel Česka (např. školní lyžařské kurzy, školy v přírodě, osvěta mezi dětmi a mládeží, nabídka levných pobytů v méně atraktivních termínech pro školy apod.)

Monitorovací ukazatele:

- Počet hostů, přenocování a průměrná délka pobytu v HUZ
- Struktura návštěvníků podle země a regionu původu
- Realizace systému organizace a řízení cestovního ruchu
- Celková výše zaplacených poplatků souvisejících s cestovním ruchem
- Délka upravovaných běžeckých tratí pro veřejnost

- Počet lokálních certifikovaných destinačních managementů oblasti
- Počet turistických informačních center (včetně sezónních)
- Podíl certifikovaných informačních center na celkovém počtu turistických informačních center (včetně sezónních)

7.4 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PŘÍRODA A KRAJINA

7.4.1 OPATŘENÍ 4.1: ÚZEMNÍ A URBÁNNÍ ROZVOJ

Cíl:

- Zajistit dlouhodobě udržitelný, urbanisticky a architektonicky vyvážený rozvoj sídel respektující environmentální, urbanistické a architektonické požadavky

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Preference rozvoje další výstavby v rámci stávajících intravilánů vč. brownfields před zástavbou volné krajiny (při respektování limitů a regulativů daných územně-plánovací dokumentací), preference tradiční architektury a stavebních technologií, inovativních staveb, zakomponování občanské vybavenosti do nové zástavby
- Zpracování urbanistických studií rozvoje větších měst a obcí (za účasti místní komunity) respektujících jejich urbanistický a krajinný ráz a architektonický kontext
- Trvání na důsledném respektování urbanistických studií při zpracování ÚPD a při prosazování či zajišťování jejich realizace
- Posilování informovanosti zástupců obcí o možnostech zajištění udržitelného rozvoje
- Důsledné uplatňování nástrojů územního plánování a dalších kompetencí obcí v rámci stavebního zákona, případně zákona o posuzování vlivů na ŽP, důsledné dodržování doporučení studií při správních řízeních, přípravě rozvojových záměrů a strategií, aplikace při zpracovávání regulačních plánů a ÚPD
- Identifikace a prioritizace lokalit průmyslových i zemědělských brownfields pro jejich další využití namísto využívání lokalit „na zelené louce“
- Předjednání významných rozvojových záměrů na bázi odborné veřejnosti (renomovaní urbanisté a architekti, Správa KRNAP apod.) i širší veřejnosti (neziskový a podnikatelský sektor, občané) prostřednictvím nadstandardního zveřejňování přípravy a projednávání záměrů (projektů) s možnými významnými dopady na životní prostředí, krajinný ráz a tradiční architekturu
- Monitoring a nadstandardní zveřejňování a projednávání všech navrhovaných změn ÚPD obcí v zájmovém území, vytvoření platformy aktivních příjemců informací o změnách ÚPD a projektech s významným dopadem na ŽP
- Důsledná regulace aktivit narušujících rozvoj přírodních a kulturně-historických hodnot a tradičních atraktivit území
- Rozvoj lyžařských areálů v souladu s cíli a posláním Krkonošského národního parku
- Stanovení regulativů nových rozvojových ploch definovaných v územních plánech (např. stanovení procenta zeleně v území)
- Podpora přiměřených forem rozvoje cestovního ruchu a minimalizace vyvolaných negativních dopadů na ŽP (např. nezahušťování zástavby nebo redukce obslužné dopravy či parkování apod. podle místních podmínek) – ve vazbě na téma 6.3.4
- Vyhlášení regulérních architektonických soutěží při zpracování urbanistických a architektonických studií a návrhů pro přípravu významných investičních záměrů

- Vyhlášení každoroční soutěže podnikatelů v území z hlediska environmentální šetrnosti podnikání a respektování priorit rozvoje území (podnikatel roku, stavba roku)

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Důsledné uplatňování nástrojů zákona na ochranu přírody a krajiny v rámci kompetencí Správy KRNP, zejména jako nepominutelného dotčeného správního úřadu při projednávání ÚPD krajů a obcí, při vyjadřování se ke koncepcím a územně-plánovacím dokumentacím, pořizovaných kraji a resorty dle stavebního zákona anebo zákona o EIA/SEA, při územních řízeních o umístění staveb a změnách využití pozemků a řízeních o povolování staveb na území OP a v jeho ochranném pásmu
- Pokračující podpora aktivit environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) se zaměřením na děti a mládež i dospělé obyvatele, podnikatele i návštěvníky v zájmovém území (vazba na opatření 4.2 a 4.3)
- Nasměrování vybraného segmentu návštěvníků preferujících udržitelné formy turismu do území (osvětová činnost v oblasti podpory udržitelné atraktivity území)
- Zhodnocení možných dopadů klimatických změn na dosavadní aktivity v území (klimatické podmínky pro zimní sporty, zejména sjezdové lyžování)
- Aktivní šíření povědomí o přijetí společných rozvojových dokumentů regionu a o potřebě je respektovat mezi obyvatelstvem, podnikateli i návštěvníky, jako společný zájem na harmonickém rozvoji území a kvalitních podmínkách pro život

Monitorovací ukazatele:

- Relativní nárůst rozlohy zastavěného území a zastavitelných ploch oproti stavu v roce 1990

7.4.2 OPATŘENÍ 4.2: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V SÍDLECH A OSÍDLENÉ KRAJINĚ

Cíl:

- Dosáhnout udržitelného stavu životního prostředí v sídlech a zabránit tak jejich vylidňování a souvisejícímu omezování hospodářské aktivity
- Adaptace na změnu klimatu v oblasti vodního hospodářství, využití krajiny atd.

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Spolupráce obcí a klíčových aktérů při ochraně životního prostředí v obcích v území
- Podpora environmentálně šetrných forem zemědělského hospodaření minimalizujících potenciální negativní vlivy na stabilitu krajiny (degradace území, projevy eroze atd.)
- Příprava a realizace zmírňujících a adaptačních opatření reagujících na změnu klimatu (růst srážkových a teplotních extrémů) v podobě úprav v oblasti vodního hospodářství (šetrné nakládání s pitnou vodou), zvyšování retenčních schopností krajiny, využití krajiny, technických parametrů budov, péče o zeleň, ozeleňování budov, parkovišť a dalších stavebních celků apod. Regulace světelného znečištění (regulace veřejného osvětlení, osvětlení památek, ...)

- Podpora a realizace osvětových akcí k posílení povědomí odborné veřejnosti (zemědělci, lesníci apod.) i široké veřejnosti o dopadech klimatické změny na region a hrozbách a možnostech z toho vyplývajících
- Důsledná kontrola domácností z hlediska úpravy lokálního vytápění (zákaz provozu kotlů 1. a 2. emisní třídy v r. 2022)
- Podpora a realizace osvětových akcí k posílení ekologického povědomí obyvatel a místních aktérů (negativní vliv lokálního vytápění na imisní situaci uvnitř sídel, hospodaření s vodou, světelné znečištění, ...)
- Zapojování veřejnosti a dalších klíčových aktérů do řešení problémů životního prostředí v obcích v území (přímé akce – např. sázení stromů a péče o ně, péče o veřejná prostranství apod. i formou komunitního plánování)
- Příprava obcí na změny v odpadovém hospodářství, zejména na důsledné druhotné využívání odpadu a na ukončení možnosti likvidace komunálního odpadu formou skládkování k roku 2030, složité nacházení dohody mezi obcemi nad vypořádáním se s touto změnou (potřebná infrastruktura – třídírny, spalovny, lisovny, systém svozu apod.), již je nutné řešit na bázi meziobecní spolupráce

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Prosazování změny rozpočtového určení daní pro obce v národním parku a jeho ochranném pásmu, s cílem kompenzovat zvýšené náklady na ochranu ŽP
- Prosazování podpory podnikatelů a živnostníků s cílem jednak kompenzovat potenciálně zvýšené náklady podnikání a také udržet v obcích celoroční pracovní příležitosti pro obyvatele
- Prosazování podpory zemědělství a navazující místní potravinářské i nepotravinářské produkce s cílem zajistit udržení, resp. zvýšení environmentálně šetrného zemědělského obhospodařování, např. formou preferencí při čerpání zdrojů z fondů pro léta 2021+
- Příprava obcí na komplexní pozemkové úpravy a jejich využití jako jednoho ze zdrojů rozvoje území a příležitosti k realizaci přírodě blízkých opatření reagujících na změnu klimatu
- Podpora pokračování realizace tzv. kotlíkových dotací

Monitorovací ukazatele:

- Koeficient ekologické stability v regionu a jeho částech

7.4.3 OPATŘENÍ 4.3: OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

Cíl:

- Posilovat pozici národního parku jako zákonem garantovaného způsobu ochrany cenného přírodního prostředí na úkor snah o jednostranný rozvoj oblasti negativně dopadající na dochované přírodní hodnoty
- Snížit zátěž přírodního prostředí a krkonošské krajiny a zvýšit image zájmového území jako „zelené“ oblasti formou přiměřeného využívání přírodních zdrojů a krajiny
- Adaptace na změnu klimatu

Vlastní aktivity a intervence aktérů v regionu (SMO Krkonoše, města a obce apod.):

- Podpora Správy KRNAP jako hlavního garanta udržení role národního parku v území, včetně

její podpory při hledání dalších zdrojů příjmů mimo státní rozpočet v rámci rozvíjení doplňkových aktivit, které budou v souladu s posláním NP

- Systematické směřování aktivit tvrdého cestovního ruchu mimo území národního parku a předmětu ochrany soustavy Natura 2000
- Zvyšování míry kooperace a nalezení shody místních samospráv, Správy KRNP, podnikatelů a dalších klíčových aktérů na preferenci a související propagaci forem cestovního ruchu s minimálními negativními dopady jejich provozování na předměty ochrany NP, mj. za účelem předcházení nežádoucích forem využívání území KRNP a jeho ochranného pásma
- Využívání obnovitelných zdrojů energie (sluneční, vodní a větrná energetika) s ohledem na zachování vodního režimu, ZPF, krajinného rázu a ochranu biodiverzity
- Ochrana přírodních léčivých zdrojů v území a urbanistických hodnot lázeňských míst
- Podpora a realizace aktivit EVVO v oblasti ochrany přírody a krajiny a klimatické změny
- Intenzivní komunikace poslání a cílů NP a Zásad péče o KRNP a jeho OP vůči široké veřejnosti
- Příprava zmírňujících a adaptačních opatření reagujících na změnu klimatu

Podpora aktivit a intervencí aktérů mimo region (kraje, stát apod.):

- Zajištění funkcí Správy KRNP prostřednictvím odpovídajícího příspěvku ze státního rozpočtu
- Využití environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty jako účinné obrany proti účelové prezentaci ochrany přírody a krajiny jako omezujícího faktoru rozvoje území
- Udržení popularizační a osvětové role Správy KRNP nejen pro návštěvníky, ale také pro místní obyvatele a podnikatele; mj. zapojením klíčových aktérů v území (NNO, podnikatelé, veřejnost)
- Příprava scénářů reakce na očekávané klimatické změny s dopadem na hlavní fenomény Krkonoš (potenciální změna atraktivity území, nutnost přehodnocení způsobu péče o předměty ochrany)
- Pokračující hledání konsensu mezi moderními formami pobytu v horském prostředí (skialpinismus, ledové lezení apod.) s podmínkami ochrany přírody a krajiny
- Řešení konfliktu mezi některými činnostmi v horském prostředí a podmínkami ochrany přírody (free ride, nelegální motorismus atd.)
- Vytváření podmínek pro extenzivní hospodaření v zóně soustředěné péče o přírodu v NP i jeho ochranném pásmu (pastva, seč) – financování, propagace, environmentální osvěta
- Regulace prostorové a časové distribuce návštěvníků na základě monitoringu pohybu (výskytu) turistů s cílem snížení zátěže koncentrovanou návštěvností, využitím restriktivních i stimulačních nástrojů
- Na základě aktualizací mapování soustavy NATURA 2000 sledovat a vyhodnocovat aktuální stav (kvalitu a rozlohu) chráněných stanovišť a druhů. Využívat tyto aktuální podklady při hodnocení vlivu územních plánů na přírodu a krajinu EVL Krkonoše a PO Krkonoše Ochrana vodního režimu v území omezováním nadměrného či místně a sezónně nevhodného využívání vodních zdrojů (např. k zasněžování areálů sjezdového lyžování)
- Ochrana vodního režimu v území omezováním nadměrného či místně a sezónně nevhodného využívání vodních zdrojů (např. k zasněžování areálů sjezdového lyžování) a obnova retenčního potenciálu krajiny s ohledem na ochranu přírody a krajiny

Monitorovací ukazatele:

- Vývoj počtu přestupků na území NP spáchaných návštěvníky NP a zaznamenaných pracovníky Správy KRNP

8 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Implementační část představuje popis přístupů a postupů, které umožní úspěšně zrealizovat priority a opatření, jež jsou definované v návrhové části. Implementační část zahrnuje především:

- návrh projektového cyklu daného zásobníkem projektů, z něj vytvořeným 1-2letým akčním plánem, (seznamem významných projektových záměrů určených k realizaci v nejbližších letech s následnou aktualizací 2-4x ročně)
- návrh plánovacího cyklu, tedy návrhu realizace a monitoringu ISRR Krkonoše.

Zásobník projektů představuje seznam rozvojových záměrů, které se připravují na území regionu. Ambicí zásobníku není shromáždit všechny záměry (vzhledem k velkému počtu projektů i jejich nositelů to ani reálně není možné), ale mít přehled o projektech, které je možné následně vybrat do akčního plánu.

Akční plán potom zahrnuje projektové záměry celoregionálního významu, které jsou klasifikovány podle několika hledisek. Předpokládá se průběžná aktualizace akčního plánu v cca 3-12měsíčních intervalech. Akční plán je tedy jediným „proměnlivým“ výstupem ISRR Krkonoše a z tohoto důvodu byl také zpracován v samostatném souboru (databáze v MS Excel), zatímco v popisu implementační části je uveden pouze metodický a procesní přehled. Akční plán může být doplněn o případné nové projektové záměry a mohou z něj být naopak vyřazeny záměry, které jsou buď splněné, nebo bude rozhodnuto od jejich přípravy a realizace upustit. Jednotlivé projektové záměry přispívají k naplnění některého z opatření návrhové části ISRR Krkonoše. Návrhová část tedy tvoří ve střednědobém horizontu v zásadě neměnný „skelet“ ISRR Krkonoše, který je podkladem pro tvorbu a aktualizaci akčního plánu. Ten je naopak třeba chápat spíše jako průběžně aktualizovaný nástroj, jak ISRR Krkonoše a její priority a opatření reálně naplnit.

Návrh realizace plánovacího cyklu zahrnuje popis základního procesního schématu realizace, včetně rozdělení kompetencí mezi jednotlivé subjekty, zapojení veřejnosti, návrhu soustavy monitorovacích indikátorů a v obecné rovině také identifikace možných finančních zdrojů pro realizaci strategie.

8.1 PLÁNOVACÍ CYKLUS – NÁVRH REALIZACE A MONITORINGU

ISRR Krkonoše je připravena pro období 8 let (horizont priorit, opatření a projektů) – 20 let (horizont vize). Horizont priorit, opatření a projektů k roku 2030 byl zvolen z důvodu časového souladu s koncem příštího programovacího období kohezní politiky EU, které je vymezeno roky 2021-2027. ISRR Krkonoše by měla být schválena Radou SMO Krkonoše a zastupitelstvy členských obcí SMO Krkonoše. Po schválení dokumentu ISRR Krkonoše je nezbytné zajistit tyto hlavní procesy jeho realizace:

- rozdělení kompetencí při implementaci dokumentu (viz kapitola 8.1.1),
- vyhodnocování a monitoring realizace s využitím monitorovacích indikátorů (viz kapitola 8.1.2),
- zapojení partnerů a veřejnosti do procesu implementace (viz kapitola 8.1.3),
- aktualizace ISRR Krkonoše (viz kapitola 8.1.4).

8.1.1 ROZDĚLENÍ KOMPETENCÍ

Strategická část ISRR Krkonoše byla připravena s ohledem na kompetence a možnosti SMO Krkonoše, které jsou často výrazně menší (omezenější) než skutečné potřeby regionu. Z tohoto důvodu zahrnuje ISRR Krkonoše různé typy intervencí (přímé a nepřímé), jejichž realizace vyžaduje odlišný přístup. Realizace tak komplexního dokumentu, jakým je ISRR Krkonoše, předpokládá součinnost a praktické naplnění principu partnerství mezi jednotlivými subjekty působícími v regionu. V zásadě platí, že za realizaci ISRR Krkonoše odpovídají následující subjekty:

- **orgány SMO Krkonoše** (zejména Rada SMO Krkonoše) jako politického subjektu rozhodující o aktivitách a intervencích svazku a schvalující jednotlivé aktivity a intervence,
- **řídící skupina ISRR Krkonoše** (optimálně stávající řídící skupina pro přípravu ISRR) realizující operativní rozhodnutí a doporučení při implementaci ISRR Krkonoše,
- **výkonní manažeři SMO Krkonoše** realizující administraci ISRR Krkonoše a případně i část intervencí navržených a/nebo schválených vedením SMO Krkonoše,
- **participující subjekty** (odlišné pro každé opatření) a garanti jednotlivých strategických projektových záměrů (vč. partnerů na polské straně) – u významných participujících subjektů (kraje, Správa KRNAP, členské obce SMO Krkonoše) je třeba, aby se k ISRR Krkonoše formálně přihlásily (např. vzetím na vědomí zastupitelstvem, správní radou apod.) a konaly v rámci svých možností a kompetencí takové kroky, které podpoří implementaci ISRR Krkonoše, např.:
 - generováním vlastních projektů naplňujících ISRR,
 - zohledněním ISRR ve svých strategických dokumentech,
 - vydáním souhlasných stanovisek k projektům, které jsou v souladu s ISRR, a nesouhlasných stanovisek k projektům, které jsou s ISRR v rozporu.

Řídící skupina představuje hlavní operativní úroveň realizace ISRR Krkonoše. Vůči orgánům SMO Krkonoše má doporučující hlas. Ze strany SMO Krkonoše je před zahájením implementace ISRR Krkonoše nezbytné dát řídící skupině také formální mandát a statut a pověřit ji vykonáváním operativní činnosti ve vztahu k implementační fázi ISRR Krkonoše. Úkolem řídící skupiny je:

- průběžný monitoring plnění ISRR Krkonoše,

- vydávání doporučení směrem k Radě SMO Krkonoše,
- pověřování výkonných manažerů SMO Krkonoše úkoly a kontrola plnění těchto úkolů (některé úkoly může vydávat přímo Rada SMO Krkonoše).

Řídící skupina se bude ve věcech ISRR Krkonoše scházet 3-4x ročně a náplní její činnosti bude (ve formě doporučení):

- kontrola plnění realizace ISRR Krkonoše (vč. plnění indikátorů),
- aktualizace akčního plánu (vyřazení splněných nebo zamítnutých projektů a doplnění nových),
- komunikace s partnery, nositeli projektových záměrů atd.

Manažeři SMO Krkonoše jsou výkonným subjektem zajišťujícím v první řadě administraci ISRR Krkonoš. Jejich úkolem je především řízení procesu realizace ISRR na úrovni celé strategie a průběžný monitoring plnění ISRR, a dále pak monitoring možností financování projektů z externích zdrojů, zejména ze strukturálních fondů EU. Na základě námětů a rozhodnutí vedení SMO Krkonoše může některý z manažerů též realizovat přípravu a realizaci některých projektů a akcí. Přípravou projektů se rozumí jejich rozpracování po odborné stránce (technické náležitosti, rozpočet apod.). Participující subjekty a garanti jednotlivých projektových záměrů odpovídají na základě pověření ze strany SMO Krkonoše za realizaci vybraných projektů a akcí.

Jednou z možností dalšího využití ISRR Krkonoše je také její využití jako podkladu pro zpracování integrované strategie rozvoje území, která má být jedním z nástrojů při implementaci kohezní politiky EU v letech 2021-27.

8.1.2 HODNOCENÍ A MONITORING ISRR KRKONOŠE

Monitoring ISRR Krkonoše představuje nezbytný nástroj pro ověření, zda a jak jsou cíle stanovené v ISRR plněny. Jako základ monitoringu plnění cílů byla zvolena indikátorová metoda, která pomocí předem zvolených ukazatelů hodnotí změnu dosaženou v průběhu implementace ISRR Krkonoše, a tedy i úspěšnost dokumentu. Tato metoda je v současné době standardně využívána v koncepčních dokumentech na krajské i národní úrovni a také v implementačních dokumentech (např. v operačních programech pro implementaci kohezní politiky EU).

Soustava cílů ISRR Krkonoše je v této kapitole doplněna souborem ukazatelů. Ze tří možných úrovní (obecné dopady, konkrétnější výsledky, konkrétní výstupy) ukazatelů byla zvolena úroveň výsledku. Ta odpovídá úrovni opatření (resp. plnění jejich cílů), je obecnější a zajišťuje, aby se soustava ukazatelů neskládala jen z konkrétních ukazatelů výstupu. Ukazatel výsledku je ukazatelem zprostředkovaného účinku či změny vyvolané realizací větší skupiny projektů nebo jednoho či několika málo opatření. K tomuto účinku či změně dochází s určitým časovým posunem. Zpravidla je charakterizován absolutním či relativním počtem, příp. indexem (tj. podílem dvou různých veličin) s nenulovou výchozí hodnotou. Poskytuje informaci např. o chování, kapacitě nebo výkonnosti beneficiantů. Ukazatele výsledku jsou uvedeny jednak u jednotlivých opatření návrhové části, a jednak v dalším textu části implementační, a to včetně zdrojů dat, z nichž je možné tyto hodnoty zjišťovat. Výsledky je vhodné měřit každé 2-4 roky, a to především na základě dostupných statistických dat. Měření lze vzhledem k dostupnosti dat provádět i každoročně, je-li to možné z hlediska administrativní náročnosti. Přehled jednotlivých ukazatelů na úrovních výsledku je uveden v popisu jednotlivých opatření programové části ISRR Krkonoše (kapitola 7).

Je zjevné, že monitoring plnění strategie prostřednictvím sledování vybraných ukazatelů nemůže být brán jako dokonalý nástroj ke zjištění popisu vývoje plnění jednotlivých cílů, a ještě méně pak ke zjištění, nakolik se na plnění těchto cílů podílí intervence realizované v rámci ISRR Krkonoše. Jednak žádný z indikátorů nikdy nemůže zcela charakterizovat a vystihnout vývoj reality, jednak jsou zde metodická omezení (např. nepřesnosti či odchylky při zjišťování údajů dané jejich sběrem), a zejména pak je plnění jednotlivých cílů ovlivněné také (a převážně) jinými faktory, které jsou neovlivnitelné z úrovně místních samospráv (např. vývoj hospodářské výkonnosti regionu ovlivňuje nastavení daňového či legislativního systému na národní úrovni nebo hospodářský vývoj v sousedních zemích nepochybně více než intervence ze strany místní samosprávy). Sledování vývoje indikátorů proto vždy musí být provázené kvalitativním sledováním vývoje pomocí měkkých metod (autopsie, expertní hodnocení atd.).

I při vědomí těchto skutečností závěry monitoringu na úrovni výsledků a dopadů využít při hodnocení ISRR Krkonoše. V zásadě je možné hodnotit plnění jednotlivých cílů (zjištěné prostřednictvím příslušných indikátorů) v následujících třech kategoriích:

- **cíl je plněn** (vývoj hodnot indikátorů spolu s kvalitativním pozorováním naznačuje, že se cíle daří dosahovat, a to i s přispěním intervencí ISRR Krkonoše),
- **cíl je plněn částečně** (vývoj hodnot indikátorů spolu s kvalitativním pozorováním naznačuje, že se cíle daří dosahovat částečně, tedy jen v některých dílčích aktivitách, pouze v některých částech regionu apod., a to i s přispěním intervencí ISRR Krkonoše),
- **cíl není plněn** (vývoj hodnot indikátorů spolu s kvalitativním pozorováním naznačuje, že se cíle nedaří dosahovat, a to ani s přispěním intervencí ISRR Krkonoše).

Opatření spjatá se specifickými cíli, která se daří alespoň zčásti plnit, vyžadují následující možná řešení/reakci:

- **ponechání opatření** v původní podobě a pokračování v realizaci dílčích aktivit/projektů daného opatření,
- **generování nových aktivit a projektových záměrů** zaměřených podobně jako již realizované projekty a aktivity (např. došlo-li koordinací aktivit jednotlivých subjektů na trhu práce k částečnému snížení nezaměstnanosti, je vhodné pokračovat v obdobných aktivitách i nadále),
- **při nejbližší aktualizaci ISRR Krkonoše generování nových opatření, aktivit a projektových záměrů** dále rozvíjejících původně definovaná opatření (např. při splnění cíle obnovy místního trhu je možné přijmout opatření orientovaná na posílení jeho vnější konkurenceschopnosti apod.).

Opatření spjatá se specifickými cíli, která se nedaří z velké části nebo vůbec plnit, vyžadují následující možná řešení/reakci:

- prověření reálnosti zvoleného cíle a v případě zjištění přílišné ambicióznosti (např. řádově vyššího vlivu vnějších faktorů ve srovnání s faktory ovlivnitelnými z úrovně místní samosprávy) jeho případná modifikace (vč. úpravy příslušného opatření) při nejbližší aktualizaci ISRR Krkonoše,
- prověření relevance realizovaných aktivit a projektů ve vztahu k příslušnému cíli a v případě zjištění slabé relevance případná změna jednotlivých aktivit a projektů,
- prověření, zda k naplnění daného cíle byly již realizované konkrétní aktivity a projekty, a v případě negativního zjištění přistoupení k jejich přípravě a realizaci.

8.1.3 NETWORKING A PARTNERSTVÍ PŘI IMPLEMENTACI ISRR KRKONOŠE

Realizace ISRR Krkonoše předpokládá zapojení různorodých aktérů působících v regionu. Budování sítě vztahů a spolupráce (networking) se tak stane jedním ze základních principů implementace strategie. Pro zapojení jednotlivých aktérů a veřejnosti do realizace ISRR Krkonoše je vhodné využít těchto komunikačních nástrojů:

- dlouhodobé zveřejnění finální podoby výstupů ISRR Krkonoše a informací o jejím plnění (monitoring) na webových stránkách SMO Krkonoše;
- poskytování informací prostřednictvím médií (tiskové konference, tiskové zprávy, publikování informací v tištěných periodikách),
- veřejná projednání k přípravě nejvýznamnějších projektových záměrů s přímým pozváním širšího okruhu zástupců odborné veřejnosti a s možností účasti kohokoli z řad širší veřejnosti,
- v případě přípravy konkrétních projektů též jednání odborných pracovních skupin (např. využití existujících komunikačních platforem a pracovních skupin k rozpracování návrhů a námětů ISRR Krkonoše, vhodná ad hoc setkání v případě potřeby odborného posouzení konkrétních návrhů a námětů),
- ad hoc konkrétní spolupráce při přípravě a realizaci jednotlivých projektů,
- koordinační schůzky se zástupci polské části Krkonoš týkající se jak koordinace implementace strategií na obou stranách hranice, tak i koordinace přípravy a realizace jednotlivých projektových záměrů,
- průzkumy mezi obyvateli a podnikateli, využitelné i pro zjištění jiných názorů a potřeb subjektů v regionu.

8.1.4 AKTUALIZACE ISRR KRKONOŠE

Aktualizaci ISRR Krkonoše před koncem její „platnosti“ je vhodné provést v případě, kdy dojde k zásadním změnám v okolním prostředí (makroekonomické změny, zásadní změny v hospodářské či sociální politice státu či EU apod.) nebo k potřebě pozměnit strategické cílení ISRR Krkonoše. Bude-li třeba strategii aktualizovat, mělo by se tak stát během období do roku 2030 max. jednou, např. v polovině její platnosti.

Novou ISRR Krkonoše je vhodné připravit s dostatečným předstihem. Za předpokladu, že EU bude i nadále realizovat kohezní politiku a že pro území Libereckého a Královéhradeckého kraje bude možné prostřednictvím této politiky podporovat některé rozvojové aktivity v regionu, je vhodné zpracovat novou integrovanou strategii přibližně v letech 2019–20.

8.2 PROJEKTOVÝ CYKLUS – DOPORUČENÍ PRO REALIZACI PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ

Zatímco obecnější dokument ISRR Krkonoše definuje budoucí rozvoj regionu především na úrovni vize, priorit a opatření (tedy jeden plánovací cyklus rozvoje regionu), příprava, realizace akčního plánu bude řešena v rámci cyklu projektového. Předpokladem pro úspěšnou realizaci jednotlivých projektových záměrů je systém projektového řízení na úrovni SMO Krkonoše. Systém definuje proces identifikace, hodnocení a schvalování projektů pro podporu v rámci ISRR Krkonoše a vymezuje kompetence a úkoly příslušných orgánů SMO Krkonoše. Následující text představuje procesní doporučení pro realizaci akčního plánu a jeho prostřednictvím i celé ISRR Krkonoše na projektové úrovni a návrh práce se zásobníkem projektů a akčním plánem.

8.2.1 SYSTÉM PŘÍPRAVY A REALIZACE PROJEKTŮ

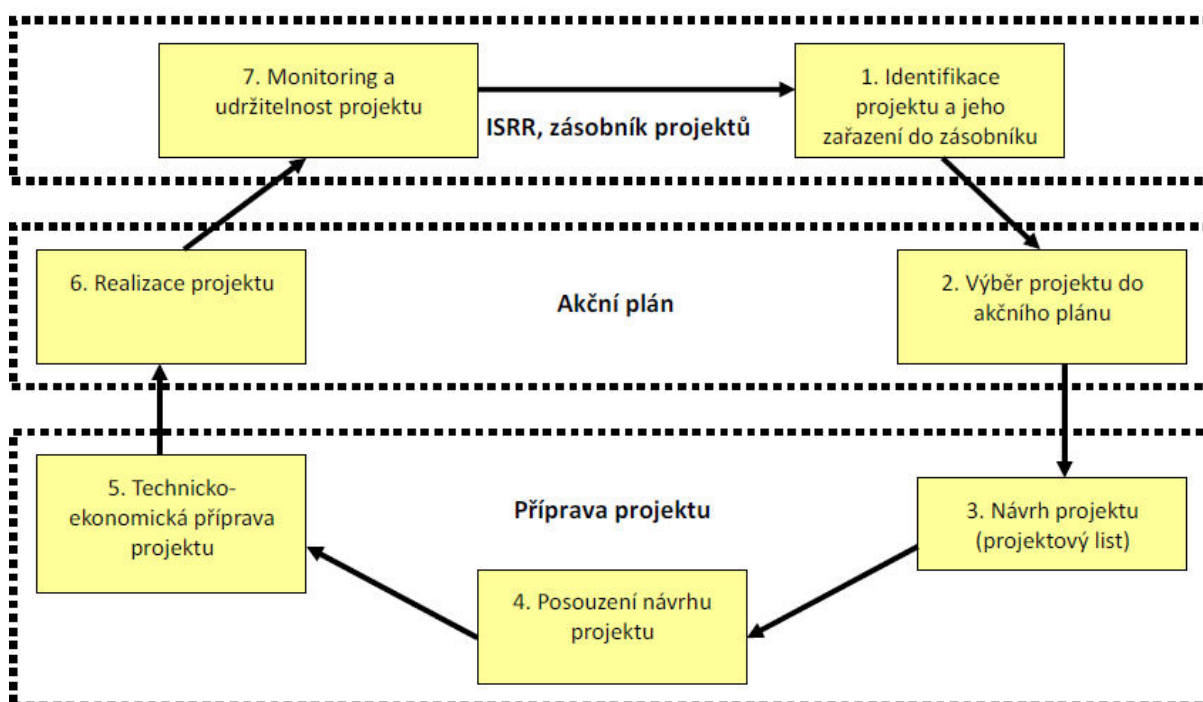
Návrh systému projektového řízení vychází z následujících principů:

- **Cyklický charakter projektového řízení:** Implementace projektů předpokládá cyklický charakter předkládání a schvalování projektů pro podporu ze strany nositele ISRR Krkonoše. V souladu s délkou rozpočtového cyklu je základní cyklus schvalování projektů 1 rok.
- **Jednoduchost procedur a transparentnost systému:** Systém projektového řízení musí být jednoduchý a transparentní pro všechny dotčené subjekty – volené i výkonné orgány SMO Krkonoše i pro další subjekty. Cílem je vytvoření efektivního systému, který nebude vytvářet vysoké nároky na zdroje regionu (finanční, personální, časové) a zároveň bude garantovat transparentní podporu.
- **Využití existující organizační struktury:** Systém projektového řízení v maximální možné míře
- **využije existující organizační strukturu SMO Krkonoše a jeho členských obcí.**

Implementační cyklus přípravy a realizace jednotlivých projektů je rozdělen do 7 základních kroků:

1. Identifikace projektu a jeho zařazení do zásobníku projektů
2. Výběr projektu do akčního plánu ISRR Krkonoše
3. Návrh projektu (projektový list)
4. Posouzení návrhu projektu
5. Technicko-ekonomická příprava projektu (vč. případné žádosti o podporu)
6. Realizace projektu
7. Monitoring a udržitelnost výstupů projektu

Obrázek 6 Implementační cyklus

Logiku implementačního cyklu ilustruje výše uvedené schéma. Předpokládá se, že jednotlivé kroky implementačního cyklu budou pro každý projekt schvalovány nebo zadávány vždy 1-4x ročně ve vazbě na přípravu rozpočtového výhledu a rozpočtů členských obcí SMO Krkonoše. Záležitosti týkající se přípravy a realizace jednotlivých projektů mohou být realizovány i častěji, a to na jednáních řídicí skupiny.

Jednotlivé kroky projektového cyklu jsou blíže popsány níže.

IDENTIFIKACE PROJEKTU

V prvním kroku je SMO Krkonoše nebo některou z jeho členských obcí či jiným subjektem působícím v regionu identifikován projektový záměr. Součástí je především identifikace finanční náročnosti, obsahového zaměření a možného garanta a předkladatele projektu. Tyto informace o projektu jsou výkonným manažerem SMO Krkonoše zařazeny do projektového zásobníku, kde se zařadí do „bílé“ kategorie, tedy mezi projekty, které jsou ze strany SMO Krkonoše (zatím) pouze evidované. Jediným požadavkem na zařazení projektu do projektového zásobníku je jeho věcný soulad s ISRR Krkonoše, tedy s některým z opatření návrhové části tohoto dokumentu. Projekty aktuálně obsažené v zásobníku projektu již procesem identifikace prošly.

VÝBĚR PROJEKTU DO AKČNÍHO PLÁNU

Projektové záměry, které se SMO Krkonoše rozhodne buď sám realizovat (je nositelem a investorem projektu), nebo nepřímo zaštitit a podporovat, jsou rozhodnutím Rady SMO Krkonoše (na základě doporučení řídicí skupiny) zařazeny do akčního plánu. V projektové databázi se zařadí buď do „zelené“ kategorie (projekty, jejichž nositelem a investorem je SMO Krkonoše), nebo do kategorie „žluté“ (projekty, jejichž nositelem a investorem je jiný subjekt, ale SMO Krkonoše záměr podporuje například vyjednáváním, lobbingem apod.). Pro obě kategorie záměrů je společné, že SMO Krkonoše přímo usiluje o jejich přípravu a realizaci. Zbývajícím záměrům, které zůstaly v zásobníku projektů („bílé“), může SMO Krkonoše vystavit potvrzení o souladu s ISRR Krkonoše, nebude však o jejich prosazení sám aktivně usilovat a neprojdou tedy následujícími fázemi projektového cyklu.

Má-li rozvojový projekt/intervence získat přímou či nepřímou podporu ze strany SMO Krkonoše a jeho členských obcí a být zařazen do akčního plánu, je nezbytné, aby splňoval tři zásadní kritéria:

1. Musí naplňovat jeden nebo více cílů ISRR Krkonoše a přispívat k naplňování její vize.
2. Musí být financovatelný, tj. splňovat formální i obsahové podmínky pro využití zdrojů z rozpočtu obcí, kraje nebo jiných zdrojů. Musí být známé prostředky, které budou využity na projekt nebo alespoň na projektovou dokumentaci. Výhodu mají projekty, kde existuje možnost spolufinancování z externích zdrojů. Součástí této etapy je tedy také identifikace možností externího spolufinancování projektu.
3. Musí následně projít závazným procesem pro přípravu a realizaci rozvojových projektů (viz další text).

NÁVRH PROJEKTU (PROJEKTOVÝ LIST)

Garant projektu (SMO Krkonoše, některá z jeho členských obcí, příp. jiný subjekt) sestaví pro každý projekt zařazený do akčního plánu (tedy „zelený“ či „žlutý“) tzv. projektový list. Ten obsahuje podrobnější informace o projektu a mj. definuje rámcové technické či obsahové řešení a rozpočet. Součástí návrhu významnějších projektů by mělo být také uspořádání veřejného projednání, kde bude mít každý účastník možnost vyjádřit se k obsahové stránce projektu, a interní vyhodnocení vlivu záměru na životní prostředí. Náměty ze strany veřejnosti následně může garant zařadit do návrhu projektu. Některé projektové záměry již mohou mít podrobnější návrh zpracovaný z dřívějšíka – v takovém případě je fáze návrhu u těchto projektů splněna předem. Aktivity záměru budou uvedeny z pohledu nositele projektu (SMO Krkonoše), tedy např. v případě nepřímé podpory výstavby silniční komunikace zde nebudou uvedeny investiční aktivity, ale pouze aktivity zahrnující vyjednávání, mediální podporu apod.

Následující tabulka naznačuje vzor projektového listu (po vyplnění by měl mít každý list rozsah cca 1 stránky).

Název projektu	
Příslušnost k opatření ISRR	
Nositel (garant) projektu	
Aktivity ze strany nositele	
Participující subjekty	
Území realizace a dopadu	
Harmonogram přípravy	
Harmonogram realizace	
Celkové náklady v přípravné fázi	
Celkové náklady v realizační fázi	
Roční náklady v provozní fázi	

POSOUZENÍ NÁVRHU PROJEKTU

Projekty vybrané do akčního plánu ISRR Krkonoše konzultuje řídicí skupina. Na základě připomínek členských obcí nebo řídicí skupiny může být návrh projektu (tj. projektový list) upraven nebo přepracován. K přípravě projektu může být přizván externí dodavatel (např. pro zpracování projektové dokumentace, studie proveditelnosti apod.). Finální verze návrhu projektu je předložena k posouzení Radě SMO Krkonoše. Výsledkem tohoto hodnocení je schválení nebo neschválení projektu/intervence.

TECHNICKO-EKONOMICKÁ PŘÍPRAVA PROJEKTU (VČ. PŘÍPADNÉ ŽÁDOSTI O PODPORU)

Tento krok je relevantní pouze u velkých investičních a neinvestičních projektů nebo u projektů žádající o podporu z vnějších zdrojů, např. strukturálních fondů EU. Tyto projekty zpravidla vyžadují zpracování relativně rozsáhlé technicko-ekonomické dokumentace s nezanedbatelnými finančními náklady (studie proveditelnosti, analýza nákladů a přínosů, posouzení dopadu projektu na životní prostředí atp.). Podpora projektů, které předpokládají čerpání prostředků z vnějších fondů, je v další fázi podmíněna schválením projektu ze strany řídicích struktur příslušného operačního programu či dotačního zdroje. Technicko-ekonomická příprava projektu je úkolem garanta.

REALIZACE PROJEKTU

Schválené projekty jsou realizovány v souladu s projektovým listem, příp. s projektovou dokumentací. Za realizaci odpovídá jmenovaný garant projektu. Součástí realizace je plnění informační povinnosti vůči poskytovatelům zdrojů. Výstupem je realizovaný projekt.

MONITORING A UDRŽITELNOST VÝSTUPŮ PROJEKTU

Garant projektu předkládá řídicí skupině zprávy o průběhu realizace projektu, včetně informací o nápravných či preventivních opatření. V případě spolufinancování projektů z externích zdrojů je třeba ze strany žadatele rovněž průběžně zpracovávat monitorovací zprávy dle podmínek příslušného poskytovatele zdrojů. Zásadní je zejména udržitelnost (tj. dlouhodobost provozování) výstupů projektu. V případě projektů spolufinancovaných ze SF EU je minimální udržitelnost výstupů projektu

stanovena na 5 let. Je vhodné po stejnou dobu sledovat udržitelnost výsledků také u ostatních projektů, které nevyužívají spolufinancování ze SF EU.

Současně probíhá monitoring toho, jak dané projekty přispívají k naplnění cílů ISRR Krkonoše a jak realizace ISRR pokročila (viz plánovací cyklus). Výsledky monitoringu slouží jako podklad pro monitoring a aktualizaci ISRR Krkonoše (viz plánovací cyklus) a identifikaci dalších projektů nebo intervencí, čímž se dostáváme opět na začátek projektového cyklu.

ZÁSOBNÍK PROJEKTŮ A AKČNÍ PLÁN

Návrhová část Integrované strategie rozvoje regionu Krkonoše (ISRR Krkonoše) obsahuje několik opatření:

- Opatření 1.1: Silniční infrastruktura
- Opatření 1.2: Dopravní obsluha území
- Opatření 1.3: Technická infrastruktura
- Opatření 2.1: Sociální soudržnost
- Opatření 2.2: Sociální oblast
- Opatření 2.3: Zdravotnictví
- Opatření 3.1: Školství, trh práce a lidské zdroje
- Opatření 3.2: Organizační zabezpečení ekonomického rozvoje
- Opatření 3.3: Dostupné bydlení
- Opatření 3.4: Koordinace rozvoje cestovního ruchu a turistické nabídky
- Opatření 4.1: Územní a urbánní rozvoj
- Opatření 4.2: Životní prostředí v sídlech a osídlené krajiny
- Opatření 4.3: Ochrana přírody a krajiny

Jednotlivá opatření budou naplňována realizací konkrétních projektových záměrů. Jejich přehled byl shromážděn od jednotlivých subjektů v regionu (obcí, podnikatelů, nemocnic, škol, neziskových organizací apod.) a zpracován do zásobníku projektů zpracovaného v podobě databáze v MS Excel. Projektovým záměrem může být investiční akce (stavba, rekonstrukce, nákup a modernizace vybavení atd.), neinvestiční akce (vzdělávací kurzy, kulturní volnočasové aktivity, sociální služby apod.), ale také akce organizační povahy (jednání, založení organizace apod.). Za projekt se považuje pouze jednorázová aktivita mající jasně stanovené období realizace, rozpočet atd. (tedy nikoli například průběžná podpora nebo průběžné financování dlouhodobých aktivit). Následně byly ze zásobníku vybrány ty záměry, které jsou prioritní a které tudíž bude přímo či nepřímo podporovat SMO Krkonoše jako nositel strategie. Takové projekty byly zařazeny do akčního plánu, ostatní zůstanou v zásobníku projektů.

Ke každému projektovému záměru je v zásobníku uvedeno:

- název,
- příslušnost k opatření návrhové části ISRR Krkonoše,
- nositel záměru (název subjektu, který záměr realizuje),
- předpokládaný rok/roky realizace,
- náklady na přípravu (náklady související s technickou, ekonomickou, marketingovou a další přípravou projektu, např. zpracování projektové dokumentace, žádosti o dotaci apod.),
- náklady na realizaci (vlastní náklady na stavbu, nákup vybavení, realizaci vzdělávacího kurzu apod.),
- finanční zdroje (buď pouze vlastní zdroje nositele, nebo navíc možnosti využití národních programů, strukturálních fondů EU apod.),
- kategorie, v níž je projektový záměr aktuálně zařazen (zeleně prioritní záměry přímo realizované SMO Krkonoše, žlutě prioritní záměry realizované jinými subjekty a nepřímo
- podpořené SMO Krkonoše, bíle ostatní záměry).

Projektům v „bílé“ kategorii lze ze strany SMO Krkonoše vystavit potvrzení o souladu s ISRR Krkonoše. Aktivity záměrů v „zelené“ a „žluté“ kategorii budou realizovány nositelem (SMO Krkonoše) dle harmonogramu.

9 AKČNÍ PLÁN

V přehledu níže jsou uvedeny návrhy projektových záměrů Implementace Integrované strategie rozvoje regionu Krkonoše. Jedná se o prioritní projektové záměry, které schválila Valná hromada v roce 2018, a tři projektové záměry (poslední tři řádky tabulky), které byly dodány do přehledu po jednání pracovních skupin k aktualizaci ISRR Krkonoše.

Návrh projektových záměrů Implementace Integrované strategie rozvoje regionu Krkonoše (podklad pro zpracování Akčního plánu) - prioritní
aktualizováno dne 18. 2. 2020
Název
Sledovat, zastupovat zájmy území při jednáních týkajících se přípravy výstavby silnic D11/R11, R35 ve variantě S
Sledovat, zastupovat zájmy území v oblasti oprav a rekonstrukcí silnic v majetku krajů (sil. II. a III.tříd), podpora Libereckému a Královéhradeckému kraji při monitoringu oprav havarijních silničních úseků, mostů a opěrných zdí (sbírání podnětů z území), podpora krajům při spolupráci s MMR
Účast na jednáních (případně jejich iniciace) k revizi koncepce páteřní silniční sítě na území regionu s podporou úprav, rekonstrukcí a změny trasování silnic I/10, I/14, I/16 a silnic 2. třídy bez ohledu na jejich vlastnictví (například možnost eliminace dálkové tranzitní dopravy na I/10 po dostavbě D11/R11, převedení I/16 do trasy Horka – Studenec – Jilemnice/Vrchlabí I/14, přeložení silnice I/14 do trasy Jilemnice – Semily – Železný Brod, úprava nejvíce zatížených silnic 2. třídy).
Podpora udržení stávajícího rozsahu dopravní obslužnosti zájmového území, zpracování návrhu na zkvalitnění a rozšíření dopravy (i přeshraniční) pro turistické účely v rámci turistických oblastí Krkonoše
Železniční doprava regionu Krkonoše
Spolupracovat s kraji v oblasti cyklo dopravy, zastupovat zájmy území při realizaci schválených koncepcí rozvoje cyklo dopravy v krajích (podpora přípravy cyklostezek v návaznosti na regionální cyklotrasy 2 a 22.)
Monitoring, předávání informací obcím zájmového území, konzultace (informace z krajů, SFDI, dotační zdroje, ...)
Monitoring přípravy a realizace koncepcí zdravotních služeb v regionu (vč. obou krajů) a aktivní zapojení do tohoto procesu
Monitoring přípravy a realizace koncepcí školských zařízení a v regionu (vč. obou krajů) a aktivní zapojení do tohoto procesu
Podpora místního trhu a místních produktů prostřednictvím osvěty a propagace (např. prostřednictvím krajů, Svazu měst a obcí ČR apod.), podpora podnikatelům (např. prostřednictvím spolupráce s hospodářskými komorami apod.)
Realizace projektů na podporu cestovního ruchu v zájmovém území: Krkonoše od jara do podzimu (Pohádkové Krkonoše, Krkonoše ze sedla kola, Krkonošemi pěšky, Krkonošské cyklobusy, Labská stezka)
Realizace projektů na podporu cestovního ruchu v zájmovém území: Krkonoše na sněhu (Krkonoše lyžařský běžecký ráj, Krkonoše na sjezdovkách, Krkonoše na skialpech, Krkonoše v zimě pěšky a na sněžnicích)
Realizace projektů na podporu cestovního ruchu v zájmovém území: Krkonošské tradice a řemesla
Realizace projektů na podporu cestovního ruchu v zájmovém území: Budování pozitivního image Krkonoš (Krkonoše – kolébka vynikajících sportovců, Krkonoše ti dají nejvíc, koordinační aktivity svazku)
Realizace projektů na podporu cestovního ruchu v zájmovém území: V hlavní roli Krkonoše
Realizace projektů na podporu cestovního ruchu v zájmovém území: Monitoring cestovního ruchu
Navázání a prohloubení spolupráce s Českou unií sportu se vzájemnou podporou běžeckého lyžování v Krkonoších, koordinací skiareálů v území, společné tvorby a podpory zákona o cestovním ruchu.
Pracovní skupina pro přípravu Plánu Péče KRNAP 2020
Rekonstrukce Krkonošského muzea a modernizace jeho expozic
Společná péče o Krkonošský národní park (mj. socioekonomická studie návštěvnosti Krkonoš)

Analýza odtokových poměrů
Spravování zelené infrastruktury v krajinách střední Evropy
Stav a perspektivy hospodářské základny území
Demografická studie zachycující minulost a současný stav a demografická prognóza zachycující předpoklad na příštích 10 let.
Integrované řešení parkování návštěvníků regionu
Vytvoření úschoven (kabin) pro jedno/vícedenní návštěvníky
Společná cena ředitele Správy KRNAP a SMO

SEZNAM ZDROJŮ

AOPK ČR (2019): Velkoplošná a maloplošná zvláště chráněná území [vrstva ArcGIS online]. Dostupné z: <https://gis.nature.cz/arcgis/rest/services/Aplikace/Opendata/MapServer>

ČHMÚ (2019a): Pětileté průměry. Mapy pětiletých průměrů v síti 1x1 km ve formátu shapefile. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/17petileti/17petilezip.html>

ČHMÚ (2019b): Půdní sucho. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/SUCHO/Pudni_sucho.html

ČÚZK (2019): Základní mapa.

GAREP (2003): Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše. Dostupné z WWW: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/cestovni-ruch/dokumenty-koncepc/analyza.pdf>

IRZ (2019): Integrovaný registr znečišťování. Dostupné z: <https://www.irz.cz/>

ISRRK (2012): Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše 2014-2020.

KLIEGROVÁ, S., KAŠIČKOVÁ, L., METELKA, L. (2017): Analýza dlouhodobých klimatologických dat (za období 2001-2016) z vybraných stanic ČHMÚ (krkonošských – Labská bouda, Luční bouda, Pec pod Sněžkou, Harrachov a z Hradce Králové). Odborná zpráva. Český hydrometeorologický ústav, Hradec Králové, 29 s.

KRÁLOVEHRADECKÝ KRAJ (2004): PRVK Královehradeckého kraje – územní celek Trutnov. Dostupné z WWW: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/vak/>

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ (2019): Investiční příležitosti Královehradeckého kraje. Dostupné z: <http://investice.kr-kralovehradecky.cz/>

KRNAP (2010): Plán péče o Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020. Přehled. Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí, 32 s.

KRNAP (2019): Přírodní poměry. Dostupné z: <https://www.krnap.cz/prirodni-pomery/>

LIBERECKÝ KRAJ (2019): Investiční příležitosti – Liberecký kraj. Databáze lokalit. Dostupné z: <https://investujpodjestedem.cz/lokality/>

MĚSTSKÝ ÚŘAD TRUTNOV (2018): Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Trutnova 2018-2020. Dostupné z WWW: <https://www.trutnov.cz/file/12690/>

MIŠKOVSKÝ, J. (2016): Strategie rozvoje cestovního ruchu v regionu Krkonoše 2015-2025. Dostupné z WWW: <http://rozvoj.krkonose.eu/docs/134-262/Strategie%20CR%20Krkono%C5%A1e.pdf>

MŽP (2018): Zprávy o životním prostředí v krajích ČR 2017. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2017

Oficiální turistické stránky Krkonoš: <http://www.krkonose.eu/>

QUITT, E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Academia, Praha, 73 s.

Regionální značky Krkonoš: <http://www.regionalni-znacky.cz/krkonose/cs/certifikovane-produkty/>

Registr hromadných ubytovacích zařízení České republiky – ČSÚ: <http://www.czso.cz/lexikon/uz.nsf/index>

ŘSD (2019): Výsledky Sčítání dopravy 2016 ve vrstvě ArcGIS. Dostupné z:
<https://geoportal.rsd.cz/arcgis/rest/services/ScitaniDopravy/MapServer>

SKRK (2019): Strategie konkurenceschopnosti regionu Krkonoše.

Správa Krkonošského národního parku: <http://www.krnap.cz/>

TOMÁŠEK, M. (2007): Půdy České republiky. Česká geologická služba, Praha, 68 s.

Územně analytické podklady ORP Trutnov (2016).